

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DEYİM VE ATASÖZLERİNİN
BAĞLAM DAN ANLAMAYA DÖNÜK VIDEO DESTEKLİ ÖĞRETİMİ:
BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NİLÜFER AYDEMİR

ÇANAKKALE
AĞUSTOS, 2019

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilim Dalı

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Deyim Ve Atasözlerinin Bağlamdan Anlamaya
Dönük Video Destekli Öğretimi: Bir Eylem Araştırması

Nilüfer AYDEMİR
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Doç. Dr. Esin YAĞMUR ŞAHİN

Çanakkale
Ağustos, 2019

Taahhütname

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Bağlamdan Anlamaya Dönük Video Destekli Öğretimi: Bir Eylem Araştırması**” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

27/08/2019

Nilüfer AYDEMİR

İmza

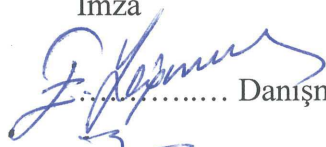

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

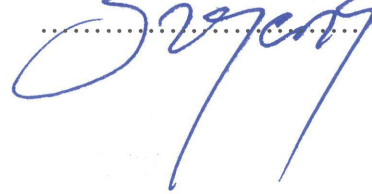
Onay

Nilüfer AYDEMİR tarafından hazırlanan çalışma, 27/08/2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No: 10128172

Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza
Doç. Dr.	Esin YAĞMUR ŞAHİN	 Danışman
Doç. Dr.	Ömer YILAR	 Üye
Dr. Öğr. Üyesi	Funda ÖRGE YAŞAR	 Üye

Tarih: 27/08/2019

İmza:

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ

Enstitü Müdürü

Özet

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Bağlamsal Anlamaya Dönük Video Destekli Öğretimi: Bir Eylem Araştırması

Bu araştırma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 ve C1 düzeyindeki öğrencilerin deyim ve atasözü öğrenim şeklini ortaya koymaktadır. Dizi - film kesitleri ders materyali olarak kullanılmış ve bağlamsal tahmin etme etkinlikleri yapılmıştır. Araştırmanın modeli nitel araştırma yöntemlerinden biri olan eylem araştırmasıdır. Araştırmanın evrenini, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde 2015-2016 yılında B2 –C1 seviyesinde 14 öğrenci ve 2016-2017 yılında B2 –C1 seviyesinde 14 öğrenci oluşturmaktadır. Uygulama yedi hafta sürmüştür. Gruplara 50 soruluk ön test ve son test yapılmıştır. Araştırmanın nitel verileri, araştırmacı günlükleri ve öğrenci görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın nicel verileri ise deney ve kontrol grubunun ön test ve son test verileriyle elde edilmiştir. Değerlendirme sorularında her soru bir deyim veya atasözü öğrenme düzeylerini belirlemeye yönelik ölçüm yapmaktadır. SPSS 21.0 istatistik paket programından yararlanılarak Shapiro-Wilk testi, Mann-Whitney U testi ve Wilcoxon testi yapılmıştır. Araştırmada ön test ve son test sonuçlarına göre deyim ve atasözlerinin öğretiminde deney grubu başarılı olmuştur. Çalışmanın sonucunda filmlerle bağlamsal tahmin yürütme etkinliğinde olumlu gelişmeler saptanmıştır. Bu etkinliklerle öğrencilerin ders sürecinde eğlendikleri, öğrendikleri, deyim ve atasözleriyle ilgili bağlamsal çıkarımda buldukları ve kendilerini geliştirdikleri ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar, bağlamsal deyim ve atasözü öğretiminin Türkçenin yabancı dil olarak öğretim sürecinde başarılı veriler ortaya koyduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Atasözü, deyim, yabancılara Türkçe öğretimi, video destekli öğretim, B2 ve C1 seviyesi

Abstract

Video Assisted Teaching of Idioms and Proverbs in Contextual Understanding in Teaching Turkish as a Foreign Language: An Action Research

This study reveals the way of learning idioms and proverbs of B2 and C1 students who learn Turkish as a foreign language. Film and series sections were used as course material and contextual prediction activities were performed. The model of this survey is action research which is one of the qualitative research methods. The population of the study consists of 14 students in B2 –C1 level in 2015-2016 and 14 students in B2 –C1 level in 2015-2016 in the Turkish and Foreign Language Teaching Application and Research Center of Çanakkale Onsekiz Mart University. The implementation lasted seven weeks. 50-question pre-test and post-test surveys were implemented for the groups. Qualitative data of the study were collected by the researcher diaries and the form of student interview. Quantitative data of the study were also obtained with the data of pre- test and post test of experimental and control groups. In evaluation questions, each question measures a statement or proverb to determine their level of learning. Shapiro- Wilk Test, Mann- Whitney U Test and Wilcoxon Test were performed using SPSS 21.0 statistical package programmer. Experimental group was successful in teaching idioms and proverbs according to pre-test and post test results applied in the research. As a result of the study, positive developments were found in contextual predictive activity with films. With these activities, it was revealed that the students had fun, learned, made contextual inferences about idioms and proverbs and developed themselves. These results show that teaching of contextual idioms and proverbs provides successful data in the process of teaching Turkish as a foreign language.

Keywords: Proverb, idiom, teaching Turkish to foreigners, video-supported teaching, B2 and C1 level

Ön Söz

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin ve öğreniminin geçmişten bu yana teknolojik gelişmelerle birlikte önemi her geçen gün artmaktadır. Çağın gerekliliği olan yabancı dil öğrenme arzusu, kültürel şartlar bağlamında yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinin ve öğrenilmesinin önemini son otuz yıl içinde daha fazla ortaya çıkarmış. Politik, ekonomik, eğitim, evlilik ve sosyallik gibi değişen gerekçelerle dil öğrenmek isteyen birçok insan Türkiye'ye gelmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar, yeni yabancı dil öğretim yaklaşımları, yöntemleri, teknikleri ve materyalleri gün geçtikçe çeşitlenmektedir. Yabancı dil olarak Türkçenin beceri temelli öğretiminde hedef dili her yönüyle anlayabilmek için kültür ögesinden ayrı tutmamakla birlikte deyimlerin ve atasözlerinin bağlamsal öğretilmesi önemsenmektedir. Her türlü araştırmaya, öneriye büyük gerekliliğin olduğu yabancılara Türkçe öğretimi alanında araştırmamızın ufak da olsa bir katkısının olabileceğini düşünmek araştırmacı olarak bizi onurlandırmaktadır. Araştırmada yardım ve önerilerini esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Esin Yağmur Şahin'e ve Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü hocam Abdullah Şahin'e teşekkür ederim. Araştırmamda bana yardımcı olan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi öğrencilerine, araştırmacı kimliğiyle her zaman model olan çok değerli hocam Selma Bardakçıoğlu Korkmaz'a, tez yazım sürecimde yanımda olan düşüncelerini paylaşan arkadaşlarım Cemal Karota'ya, Ayça Gül'e ve Burçin Baytur'a teşekkür ederim. Manevi desteğiyle bana güç veren aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Çanakkale, 2019

Nilüfer AYDEMİR

İçindekiler

Özet	ii
Abstract	iii
Ön Söz	iv
İçindekiler.....	v
Kısaltmalar Listesi.....	viii
Tablolar Listesi.....	ix
Bölüm I: Giriş.....	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı	4
Araştırmanın Önemi	5
Sınırlılıklar	9
Varsayımlar	10
Tanımlar	10
Alanyazın	12
Dil ve Kültür İlişkisi.....	12
Yabancı Dil Öğretiminin Önemi	13
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Önemi	15

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılacak Görsel İşitsel Materyaller.....	18
Görsel Materyaller.....	20
İşitsel Materyaller.....	21
Görsel İşitsel Materyaller	22
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi	24
Filmlerin Kullanımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	26
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Önemi	29
Deyimlerin Önemi.....	29
Atasözlerinin Önemi	30
Deyim ve Atasözü Öğretiminin Önemi.....	34
Yabancı Dil Öğretiminde Bağlamın Önemi.....	36
Filmlerle İlgili Alanyazın	39
Bölüm II: Yöntem	42
Araştırma Modeli	42
Evren ve Örneklem/ Çalışma Grubu	43
Veri Toplama Araçları	44
Verilerin Toplanması.....	68
Verilerin Analizi.....	69
Bölüm III: Bulgular ve Yorumlar.....	71

Nitel Bulgular ve Yorumları	71
Araştırmacı günlükleri.....	79
Nicel Bulgular ve Yorumları.....	101
a) Deney ve kontrol grubuna ait ön test bulgularının karşılaştırılması	101
b) Deney ve kontrol grubuna ait son test bulgularının karşılaştırılması.	106
c) Deney Grubuna Ait Ön ve Son Test Bulgularının Karşılaştırılması.....	111
d) Kontrol Grubuna Ait Ön ve Son Test Bulgularının Karşılaştırılması.....	116
Bölüm IV: Tartışma, Sonuç ve Öneriler	123
Tartışma.....	123
Sonuç.....	126
Öneriler.....	128
Kaynakça.....	131
Ekler	141
Ek A: Değerlendirme Soruları.....	142
Ek B: Dizilerden Kullanılan Atasözleri ve Deyimler Listesi.....	150
Ek C: İzin Yazısı	153
Ek Ç: Ders İçi Uygulama Fotoğrafları	154
Ek D: Dizi - Film Kesitlerinde Atasözleri ve Deyimlerin İçinde Geçtiği Diyalog Dokümanları.....	157
Ek E: Öğrenci Görüşme Formu.....	263

Kısaltmalar Listesi

A	: Başlangıç dil seviyesi
Akt	: Aktaran
ADÖÇ	: Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı
B	: Orta dil seviyesi
C	: İleri dil seviyesi
F	:Frekans
K	:Katılımcı
S	:Sayfa
TDK	:Türk Dil Kurumu
TİKA	:Türkiye İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı
TÖMER	:Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi
Vb.	:Ve benzeri
Vd.	:Ve diğerleri
YDTÖ	:Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
YTB	: Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluğu
Yy.	:Yüzyıl

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1.	Araştırmaya Katılan Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetleri.....	44
2.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminde Materyal Olarak Kullanılan Türk Televizyonlarında İzlenen Dizilerden Seçilen Bölümler ve Bölümlerin Dakika Aralığı.....	48
3.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin İkinci Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	54
4.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin İkinci Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	56
5.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Üçüncü Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	57
6.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Üçüncü Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	59
7.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Dördüncü Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	60
8.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Dördüncü Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	61
9.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Beşinci Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	63
10.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Beşinci Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	64
11.	Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Altıncı Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler.....	65

12. Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Altıncı Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler	67
13. Öğrenci Görüşme Formundaki Birinci Soru Olan “Sizce Kendi Anadilinizdeki Deyim ve Atasözleri İle Türk Dilindeki Deyim ve Atasözleri Arasında Benzerlik veya Farklılıklar Var Mı? Varsa Örnekler Vererek Açıklayınız.” Sorusuna Deney Grubu Öğrencilerinin Verdikleri Cevaplar.....	72
14. Öğrenci Görüşme Formundaki İkinci Soru Olan “Sizce Dinleme - İzlemeye Dönük Materyaller Olan Videoların Deyim Ve Atasözlerinin Öğretimine Etkisi Nedir? Öğrenmenin Kalıcı Olmasına Etkisi Hakkındaki Düşüncelerinizi Yazınız.” Sorusuna Deney Grubu Öğrencilerinin Verdiği Cevaplar	74
15. Öğrenci Görüşme Formundaki Üçüncü Sorusu Olan “Deyim ve Atasözlerinin Video Destekli Öğretimiyle İlgili Yaşadığınız Sıkıntılar Var Mı? Deyim ve Atasözlerini Daha İyi Nasıl Öğreneceğiniz Hakkındaki Görüş ve Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Deney Grubu Öğrencilerinin Verdiği Cevaplar.....	77
16. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Çoktan Seçmeli Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları	102
17. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Doğru-Yanlış Testi Puanlarına İlişkin T-Testi Sonuçları	103
18. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Boşluk Doldurma Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları	104
19. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Açık Uçlu Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları	105
20. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Eşleştirme Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları	105

21. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Çoktan Seçmeli Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	107
22. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Doğru-Yanlış Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	108
23. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Boşluk Doldurma Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	109
24. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Açık Uçlu Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	110
25. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Eşleştirme Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	110
26. Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Çoktan Seçmeli Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları.....	112
27. Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Doğru-Yanlış Testi Puanlarına İlişkin Bağımlı T-Testi Sonuçları.....	113
28. Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Boşluk Doldurma Testi Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları.....	114
29. Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Açık Uçlu Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları.....	115
30. Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Eşleştirme Testi Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları.....	116
31. Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Çoktan Seçmeli Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları.....	117
32. Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Doğru-Yanlış Testi Puanlarına İlişkin Bağımlı T-Testi Sonuçları.....	118

33. Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Boşluk Doldurma Testi Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları	119
34. Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Açık Uçlu Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları.....	120
35. Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Eşleştirme Testi Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları.....	121

Bölüm I: Giriş

Bu bölümde problem durumuna, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, sınırlılıklara, varsayımlara, tanımlara ve araştırmanın alan yazın incelemelerine yer verilmiştir.

Problem Durumu

Dil, bir topluluğa ait bireylerin içinde bulunduğu çevreyle iletişim kurmasını sağlamaktadır. Dünya üzerinde iletişim kurma şekli değişerek ve gelişerek sosyal çevremizin farklılaşmasını ve yabancı kültürlerle tanışmayı daha zorunlu hale getirmektedir. Bireylerin sosyal çevreleri genişledikçe farklı iletişim kaynakları ortaya çıkmakta ve sosyal çevrenin genişlemesiyle birlikte yabancı dile olan ihtiyaç artmaktadır. İnsanlar her türlü iletişim teknolojisiyle etkileşim halindedir. Yabancı dil öğrenen bireyler bulunduğu kültürün içinde hedef dil öğrenme stratejileri belirlemektedir. Bu stratejileri belirleyen bireyler sözcük öğrenme ve dil bilgisi öğrenme sürecinde kendilerini geliştirse de bazı kültürel öğelerden kaynaklı eksiklikler yaşamaktadır.

Dil öğretimi sözcük ve dil bilgisi öğretiminden oluşan bir süreç değildir. Hedef dilin içinde kültürün öğretimi önemlidir. Gerek yabancı dil öğretiminde gerekse Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür öğretimi üzerinde durulmaktadır. “Dil kültürüyle birlikte öğrenilir.” söyleyişi dilin kültürden ayrı düşünülmemeyeceğinin ve dil öğretimindeki yerinin ispatıdır (Boylu, 2014). Yabancı dil öğretenler hem ders materyallerini çeşitlendirerek hem de dil öğretim yöntemlerini değiştirerek kültür aktarımını gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Yabancı dil öğretim yöntemlerine her geçen yıl bir yenisi eklenmektedir. Bu eklemelerle birlikte yeni metotlar ve yeni materyaller ortaya çıkmaktadır. Eski metotlarla karşılaştırılarak bir önceki metodun eksiklerini kapatmak amacıyla yeni metotlar

kullanılmaktadır. Günümüzde öğretim metotları, sözcük ve dil bilgisi öğretiminde kullanılmaktadır. Bunun dışında, kültürel farklılıklarından kaynaklanan mecazları anlama problemlerini ortadan kaldırmak amacıyla farklı metotlara yer verilmektedir (Çetinkaya, 2008). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dilin kültürüyle öğretilmesi amaçlanmaktadır. Türkçe öğrenen bireyler Türk diline olduğu gibi Türk kültürüne de uzak olmakta ve Türkçeyi öğrenirken farklı zorluklar yaşamaktadır. Yabancı dil öğrenenler hedef dilin kültürüne yakın olmak ve kültürün içerisinde bulunmak durumundadır. Dil öğretimi yapılırken kültür aktarımı yapılmazsa kişi yabancı dili öğrenmede eksiklikler yaşamaktadır. Yabancı dil öğrenen kişiler dil öğretimini her yönüyle tamamladığında başarılı bir öğrenme süreci gerçekleşmiş olur. Dil öğretiminde kültürel unsurlar kur seviyelerine uygun doğru bir aktarım yapılarak dil öğretim sürecinden ayrı tutulmamalıdır. Böylelikle kültür öğeleri bir yabancıya anlayabileceği ölçüde dil seviyelerine göre aşamalı olarak aktarılmalıdır. Bu bağlamda, yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde atasözleri ve deyimlerin öğretimi hem kültürün bir parçası olması hem de mecaz anlamların çözümlenmesi sebebiyle ayrı bir öneme sahiptir.

Öğretilen dilin kültürünün de öğretilmesi gereklidir. Dil ve kültür arasındaki ilişki bağlamında düşünülürse yabancı dil öğrenen kişilerin o dilin içinde yaşayan milletin kültürünü de öğrendiğini söylemek yanlış olmaz. Dillerin hazinesi olan atasözü ve deyimler kültürün dile yansıyan sözcükleridir. Yabancı dil öğretiminde atasözü ve deyimlerin yeri kültür öğretiminde oldukça önemlidir (Akpınar ve Açık, 2010). Atasözleri; “Türk halk kültürü ürünlerinin önemli özelliklerini taşır. Türklerin gelenekle yerleşmiş bir atasözü anlayışı vardır. Bu sözler, söyleyeni belli olmadığı gibi, atalarımızın asırlar boyunca karşılaştıkları olaylardan ve tecrübelerden ders alınarak ortaya konmuş, benimsenmiş ve sonraki nesillere devredilmiştir” (Yardımcı, 2006, s. 2 - 3). Deyimler ise; “Asıl anlamlarından uzaklaşarak yeni kavramlar meydana getiren kalıplaşmış sözlerdir. İki veya daha çok sözcükten kurulu bir çeşit

dil ifadesi olan bu sözler duygu ve düşüncelerimizi, dikkati çekecek biçimde anlatan isim, sıfat, zarf, basit ve birleşik fiil görünüşlü gramer unsurlarıdır” (Elçin, 1986, s. 642).

Dillerin sosyal ve kültürel değerlerini yansıtan atasözleri ve deyimler yeni nesiller arasında bir anlaşma ve kaynaşma süreci oluşturur. Bir dilin en önemli anlatım seçenekleri deyimler ve atasözleridir. Kuşaklararası bir köprü vazifesi üstlenen bu ifadeler kuşakları yakınlaştırma ve iletişim bağına kuvvetlendirmede önemli bir yere sahiptir. Ayrıca; okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesinde deyim ve atasözlerinden yararlanmak gerekmektedir. Temel beceriler kazandırılırken deyim ve atasözlerinin öğretilmesi önemsenmektedir (Bulut, 2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel öğelerin, dilsel öğelerden ayrı tutulması öğretim sürecinde aksaklıklar olmasına sebep olmaktadır. Öğrencilerin Türkçe hâkimiyet derecesini artırmak amacıyla yazılı ve sözlü iletişimde sıklıkla mecazlı ifadeler kullanılmaktadır. Materyaller hazırlanarak atasözleri ve deyimler etkili bir biçimde öğretilmektedir (Akpınar, 2010). Yabancı bir dile yönelmek, beraberinde o dilin kültürünü de öğrenmeyi gerektirmektedir. Kişilerin hedef dili daha doğru öğrenebilmeleri için o ülkenin sosyal ve kültürel özelliklerini tanımaları kaçınılmaz bir gerçektir. Hedef dil öğretiminde kullanılan çeşitlendirilmiş yazılı ve görsel materyaller ya da ders içi çalışmalarda en çok kullanılan ders kitapları kültür öğelerinin öğretimi konusunda çok kapsamlı bir içeriğe sahip olmamaktadır. Bu nedenle ders içi faaliyetlerde daha etkili materyallere ihtiyaç duyulmaktadır (İşcan, 2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyler etkinlikler yoluyla ders saati boyunca öğrenme-öğretme sürecine dâhil edilmelidir. Yabancı öğrenciler kalıp söyleyişlerin ve mecazların içinde bulunduğu cümle yapılarıyla günlük hayatta çok sık karşılaşmaktadır. Bu gerekçeyle ders ortamında bu kültürel öğelere yer verilmesi gerekmektedir. Kültürel içerikli, amaca uygun öğretim materyallerinin ders ortamına getirilmesi gerek öğretene gerekse öğrenene açısından dil öğretimine kolaylık sağlamaktadır. Materyallerin görselliği ve işitselliği yabancı dil öğrenen kişilerin daha kısa

sürede anlama, kavrama ve hatırlama düzeylerini artırır. Söylenilenleri taklit etmeye dönük tekrarlamalarla, kişilerin gördüğünü ve duyduğunu zihnine yerleştirmesi söze oranla daha uzun süreli hatırlamalar sağlayarak öğrenme kolaylığı sağlar. Filmlerde yer alan deyim ve atasözlerin ders materyali olarak kullanılmasıyla kültür öğretimi etkili bir şekilde gerçekleşir. Kısa film kesitleriyle bağlamsal tahmin etmeye yönelik etkinlikler oluşturularak öğrencilerin mecaz öğrenme isteği artırılabilir. Öğrencilerin sahnelerde yer alan konu bütünlüğü içerisinde adı geçen deyim veya atasözleriyle ilgili anlamsal çıkarımda bulunmaları daha etkili bir yol olabileceği gibi öğrencilerin eğlenerek kalıcı öğrenmeler sağlamasına katkı sağlar. Filmlerden kısa sahneler alınarak sahnelerde kullanılan mecazların cümlede ortaya koyduğu anlam bu karmaşık yapıları daha anlaşılır hale getirir. Öğrencilerin deyim ve atasözleri ile ilgili anlamsal çıkarımda bulunmaları bu ifadeleri öğrenmelerini kolaylaştırır. Bununla birlikte öğretilecek deyimlere ve atasözlere anlamca en yakın olan diğer atasözü ve deyimler kolaylıkla anlaşılır. Dizi - film sahnelerinde geçen deyim veya atasözleri ders materyali olarak kullanıldığında anlamsal tahminde bulunma etkinlikleriyle kalıcı öğrenmeler sağlayacağını düşünmekteyiz. Bu bağlamda araştırmanın problem durumunu; “Filmler aracılığıyla bağlamsal çözümlenmeler yapılarak deyim ve atasözü öğretiminin yapılması öğrenme kalıcılığını nasıl etkiler?” sorusu oluşturur.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı;

Araştırmamız;

1. Filmler aracılığıyla bağlamdan hareketle video destekli deyim ve atasözü öğretiminin yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrenme hızına ve başarısına etkisi nedir?

2. Filmler aracılığıyla bağlamdan hareketle video destekli deyim ve atasözü öğretiminin öğrenme sürecine etkisi nasıldır?
3. Bağlamdan hareketle video destekli deyim ve atasözü öğretimiyle ilgili yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin tutumları ve görüşleri nedir?
4. Deyimleri içeren film kesitleri izlemek yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin deyim öğrenimini kolaylaştırıyor mudur?
5. Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin, yeni deyimler öğrenmede olumlu tutumları var mıdır?
6. Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin, yeni deyimler öğrenmede deyim içeren film kesitlerinin uygulanmasına yönelik tutumları nelerdir?
7. Atasözleri içeren film kesitlerini izlemek yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin atasözü öğrenimini kolaylaştırıyor mudur?
8. Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin yeni atasözleri öğrenmeye yönelik olumlu tutumları var mıdır?
9. Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin, yeni atasözleri öğrenmede atasözü içeren film kesitlerinin uygulanmasına yönelik tutumları nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Araştırmamız;

Bir toplumun asırlar boyunca oluşan tecrübelerinin; hayata, insanlara, doğaya ilişkin duyuş ve düşünüşlerinin ürünü olarak ortaya çıkan atasözü ve deyimler yabancı dil öğretiminde etkili bir anlatım sağlayan önemli bir yere sahiptir. Yabancı dil öğrenen kişiler öğrendiği dilin deyim ve atasözlerini ne denli doğru ve yerinde kullanırsa o denli hedef dile hâkim demektir. Bu hâkimiyete sahip yabancı dil öğrenen bireyler, dilini öğrendiği milletin bireyleriyle sosyalleşebilecek ve daha fazla iletişim kurabilecektir. Ders materyali olarak

kullanılan dizi - film sahneleri yeni sözcük ve yeni mecaz öğrenmelerine yardımcı olacaktır. Bu materyaller aracılığıyla sözcük dağarcığının genişlemesine katkı sağlanacaktır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler sokakta veya bir mekânda duyduğu, yazınsal bir metin okuduğunda gördüğü ve dizi – film izlediğinde karşılaştığı deyimleri veya atasözleri kolaylıkla bağlama uygun biçimde anlamlandırabilecektir. Öğrendiği dilin bireyleriyle daha sağlıklı iletişim kurabilecektir. Ana dilinde konuşan kişiler günlük konuşma dilinde birçok mecazlı cümleler kurarak, dil bilgisel hatalar yaparak ve eksik sözcüklerle konuşarak kurallı olmayan cümle yapılarıyla iletişim kurarlar. Yabancı öğrenciler hedef dilin bu doğal konuşmalarında duyduğu sözcükleri sıklıkla anlamlandırma zorluğu yaşamaktadır. Cümle çözümü konusunda yaşadıkları sıkıntıları aşmakla meşgul olan öğrenciler bu mecazlı yapıların karşılığını bulmakta zorlanmaktadır (Açık,2008). Öğrencilerin bireysel dil öğrenme hızlarını dikkate alarak söyleyebiliriz ki orta seviyede dil öğrenen bireyler sözcükleri öğrendiği gerçek anlam dışında farklı anlamsal bütünlükleri kavrayabilecek olgunlukta olmalıdır. Yabancı dil öğrenme materyali olarak dizi - film kesitlerinin kullanılması yabancı dilin cümle yapısını anlama konusunda faydalı olmaktadır. Diğer materyallere göre filmler beden diline ve davranışlara bakılarak mecazları öğrenme açısından daha büyük bir etki sağlamaktadır. Buna bağlı olarak öğrenciler açısından dizi - filmler yoluyla deyimler ve atasözleri daha anlamlı hale gelmektedir. Mecazların bulunduğu sahneler orta düzeyden başlayarak ileri düzeye kadar izletildiği takdirde öğrencilerin dil hâkimiyeti güçlendirilir. Öğrencilerin temel ihtiyaçlarına yönelik kur seviyelerine uygun birçok dil öğretim seti oluşturulmaktadır. Fakat deyim ve atasözü öğrenmelerine yönelik bu dil öğretim setlerinde çok fazla alan oluşturulmamaktadır. Günümüz teknolojisinde mevcut materyallerin yetersiz kaldığı durumlarda farklı materyaller sınıf ortamına getirilmelidir. Dizi - filmlerin en hızlı dil öğrenme aracı olduğu göz önünde bulundurularak mecazların öğretiminde filmlere yer verilmesi önemsenmektedir. Dilin doğasında yer alan deyimler ve atasözleri yabancı dil

olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin en çok zorlandıkları yapılar olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğal konuşma akışının izletilmesi, konuşmanın akışında geçen deyim veya atasözünün anlamlarının tahmin edilmesi, kullanıldığı yerlerin hissettirilmesi öğrencilere öğrenme kolaylığı sağlamaktadır. Ders kitapları, çalışma kitapları ve kur seviyelerine uygun okuma kitapları bu ihtiyacı karşılamak konusunda etkili olabildiği gibi yetersiz de olmaktadır. Bu bağlamda dil öğretici kişilerin kullandığı materyaller ve konuşma dilinde aktif olarak kullandığı sözcükler öğrencilerin mecazları öğrenme durumlarında değişiklik göstermektedir. Her Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) farklı bir yayınevi kaynağı kullanmaktadır. TÖMER'lerin hazırladığı bu dil öğretim setlerinde her biri farklı bir alana önem vermekte ve bu kaynakların farklı noktalarda eksiklikler bulunmaktadır. Temel becerilere yönelik etkinliklerin yoğunluğu kaynaklar arasında farklılık göstermektedir. Bununla birlikte her kurumun bir öğretici kadrosu bulunmaktadır. Bu kişilerin mesleki yeterlilikleri arasındaki farklılıklar, mecazların öğretimine verdiği önem ve yeni materyal kullanma alışkanlıkları ortak bir uyum içinde gerçekleşmemektedir. Kurumların ortak bir dil öğretim programının olmasıyla ortak bir dil öğretim sisteminin olduğu düşünülmemektedir. Öğreticiler dizi – film materyallerini kullanarak Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde bulunan deyim ve atasözünün anlamlarını dizi - filmler aracılığıyla örnek olaylar üzerinden daha kolay açıklayabilecek ve öğrencilere Türkçe sözlük kullanma alışkanlığı kazandırabilecektir. Deyimler ve atasözleri sözlüğünde örnek verilen cümleler kur seviyelerine uygun olmadığı için öğrencilerin bu örnekler üzerinden deyimleri ve atasözleri anlamlandırması pek mümkün görünmemektedir. Atasözleri ve deyimlerin öğretiminde öğreticilerin en çok başvurduğu materyaller: Ders kitabı, çalışma kitabı, resimler, şarkılar, hikâyeler ve karikatürlerdir. Bunlar bir araç olarak kullanılırken örnek olaylar üzerinden hikâyeleştirilerek aktarma veya drama yapma etkinliklerine sıklıkla başvurulmaktadır. Kur düzeyine uygun belirli saat aralığında dil öğretimi yapılırken öğrencilere mecazların öğretiminde ayrı bir zaman ayrılmamaktadır.

Bununla birlikte ayrı bir ders saati içerisinde deyimlerin ve atasözlerinin öğretimini yapmak yerine her ders saati içinde öğrencilerin metinlerde geçen deyim ve atasözleriyle karşılaşmasını sağlamak amaçlanmaktadır. Avrupa ülkelerinde yapılan yabancı dil öğretimi uygulamaları ülkemizde de yapılmaktadır. Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (ADÖÇ), dil yeterliliği amaçları ülkemizdeki dil öğretim sistemi içinde dikkate alınmakta ve burada belirtilen ders amaç ve kazanımlarına göre dil öğretimi gerçekleştirilmektedir. Bu programda kur seviyelerinin amaçlarına uygun ders materyalleri ve ders programları hazırlanmaktadır. Deyimlerin ve atasözlerin öğretimi açısından orta seviyeden itibaren başlanarak öğretilmesi gerektiği kazanımlarda yer almaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programı hazırlanırken bu ölçütlere göre amaç ve kazanımlar oluşturulmuştur. Yabancı dil olarak Türkçe öğretim programı kapsamında B1-B2 (orta düzey) ve C1-C2 (ileri düzey) kur seviyelerinde öğrencilerin deyim ve atasözü öğrenmelerinin gerekliliği kazanımlarla ortaya konmaktadır. Yine aynı program içinde sözcük öğretimi için bağlamdan tahmin etme etkinlikleri kazanımlar arasında yer almaktadır. Programın kazanımları dil becerilerine göre gruplandırılmaktadır. Beceriler içerisinde mecazların ve sözcüklerin öğretiminde bağlamdan tahmin etme etkinliklerinin yapılması uygun görülmektedir. Bu sebeple deyim ve atasözlerinin öğretiminde görsel işitsel araçlardan biri olan dizi - film kesitleri kullanılarak B2 ve C1 düzeyinde etkinlikler oluşturulmaktadır.

Alanyazında yabancılara Türkçe öğretimi alanında deyim ve atasözleri hakkında yapılan çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışma yabancılara Türkçe öğretiminde dizi - film kesitleri kullanılarak deyim ve atasözü öğretimi yapma konulu bir çalışmadır. Çalışmayla elde edilen verilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yeni materyallerin geliştirilmesine katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 1 Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde 2015-2016 yılında B2 düzeyinden başlayarak C1 düzeyine kadar öğrenim gören 14 öğrenciye yapılan uygulamalar ve eş değer bir grup olmadığı için 2016-2017 eğitim öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde dil öğrenen B2- C1 düzeyindeki 14 öğrencinin ders içi deyim ve atasözü öğrenme kalıcılığını tespit etmek için uygulanan ön test ve son test soruları ve öğrenci görüşme formlarıyla sınırlandırılmıştır.
- 2 7 haftalık süreyle sınırlandırılmıştır.
- 3 Deyim ve atasözü öğrenme başarılarına göre elde edilen nicel ve nitel bulgular ile sınırlandırılmıştır.
- 4 Araştırmada kullanılan ölçme araçları “Değerlendirme Soruları”, “Araştırmacı Günlüğü” ve “Öğrenci Görüşme Formu” ile sınırlandırılmıştır.
- 5 Video destekli deyim ve atasözü öğretimine ilişkin elde edilen bulgularla sınırlandırılmıştır.
- 6 Dinleme/İzleme esnasında; tahmin etme ile çoklu uyarıcılarla etkileşim sonucu deyim ve atasözünün bağlamdan öğretimiyle sınırlandırılmıştır.
- 7 Bu deyim ve atasözlerinin öğretilmesinde kullanılan Türk dizilerinin bölüm ve kesitleriyle sınırlandırılmıştır.
- 8 Uygulamaların gerçekleştirildiği deney grubu sınıfındaki 14 öğrencinin bulguları ile sınırlandırılmıştır.

- 9 Video destekli uygulamaların yapılmadığı kontrol grubundaki 14 öğrencinin değerlendirme sorularına verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

Varsayımlar

Araştırmamız;

- 1 Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama aracı maddelerine verdikleri cevapların gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.
- 2 Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe hâkimiyet derecesini belirleyen, Türkçenin zengin kültür ögesi olan deyimler ve atasözlerin yazılı ve sözlü iletişimde doğru şekilde kullanılması gerektiği ve günlük konuşmalarda kendini ifade ederken bu söyleyişlere başvurduğu varsayılmıştır.
- 3 Uygulama esnasında yararlanılan Türk dizileri ve gerçekleştirilen etkinliklerin, öğrencilerin dil düzeyine ve araştırmanın amaçlarına uygun olduğu varsayılmıştır.
- 4 Çalışmamızda çoklu öğrenme ortamlarında deyim ve atasözlerinin öğretimindeki uygulamaları yansıttığı varsayılmıştır.
- 5 Öğrenciye, aynı zamanda öğretmene yardımcı olmak, deyim ve atasözlerinin kullanım farklılıklarını ortaya koymak, yaygın olarak kullanılan deyimlerin dil öğreniminde kültürel zenginlik yönünden öğrenen kişilere katkısını ortaya koymak, öğretici için atasözü ve deyimlerin kullanım alanını genişletecek uygulamalara yönelik bir sonuç ortaya koymak ve bazı öneriler sunabilmek varsayılmıştır.

Tanımlar

Atasözü: Atasözleri ulusal ve dilsel özellik taşırlar. Her ulusun kendi yaşam tarzından kaynağını alan kendi dilinin özelliğini ortaya koyan bir atasözleri dağarcığı vardır (Yıldırım, 2006, s. 6). İnsanoğlunun deneyimlerinden, bilgeliğinden ve benzetme gücünden kaynaklanan atasözleri dünyanın her dilinde vardır; çoğunlukla bir tümce biçiminde oluşarak bir yargı

anlatan, kimi zaman ölçü ve uyakla, söyleniş açısından daha etkili olmaya yönelik sözlerdir (Aksan, 2000, s. 38 - 40). Atalarımızın uzun gözlem ve tecrübeler sonunda vardıkları hükümleri, hikmetli düşünce, öğüt ve örneklemeler yoluyla kısa ve kesin olarak anlatan, birçoğu mecazi anlam taşıyan, eskiden beri söylenegelmiş özlü söz, ata-baba sözleridir (Ordulu, 2000, s. 5). Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, deme, mesel, say, darbimesel (TDK).

Deyim: Çekici bir anlam taşıyan ve çoğunun gerçek anlamlarından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluklarıdır (Aksoy, 1989, s. 49). Kısa ve güzel bir anlatıma sahip, genellikle mecazi anlam taşıyan, kalıplaşmış sözcüklerdir (Yıldırım, 2006, s. 7). Genellikle gerçek anlamından çok az ayrı bir anlamı olan, ilgi çekici bir anlatımı bulunan, ifadeyi daha zengin kılan, iki veya daha fazla sözcükten meydana gelen, kalıplaşmış söz topluluklarına deyim (tabir) denir (Ordulu, 2000, s. 6).

Yabancı dil: Bir ülkede yaşayan halk tarafından geleneksel olarak konuşulmayan ve farklı amaçlarla sonradan öğrenilen dildir. Yabancı dil eğitimi genellikle okullarda veya özel kurslarda yapılmaktadır (Durmuş ve Okur, 2013, s. 183).

Eylem araştırması: Eğitim alanlarında olduğu gibi sağlık ve askeri alanlarda bir konuda araştırma ve uygulama yaparak çalışmanın gerçekleştiği ortam ve eylemler hakkında bilgi vermektedir. Bu araştırma türünde, araştırmacı olarak bulunan kişiler geliştirilmesi gereken konuyla ilgili doğrudan iyileştirme yapmayı hedeflemektedir (Büyüköztürk, 2012).

Alanyazın

Bu bölümde, araştırmanın temelini oluşturan kavramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar hakkında bilgi verilecektir. Araştırmacı, çalışma alanını dikkate alarak alanyazını taramış ve gerekli bilgilere birinci el kaynaklardan ulaşılmaya çalışmıştır. Buradan hareketle yabancı dil olarak Türkçe öğretimi araştırılarak bilgiler verilmeye çalışılmıştır.

Dil ve Kültür İlişkisi

Ergin'e göre; Dil, insanlar arası anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir (Ergin, 2009, s. 3). Kültür; bir milletin tarihi ve toplumsal gelişim sürecinde yaratılan maddî, manevî değerleridir. Kültür aynı coğrafya üzerinde dil ve yaşayış biçimleri paylaşarak toplumlara özgü bir hale gelir (Artun, 2013). Kültür, insan davranışlarının ve bu davranışları etkileyen düşünce biçimlerinin, inançlarının, törelerinin, dilinin ve tüm maddî manevî birikimlerinin bir arada toplandığı bir bütündür. Kültür bir milletin hayat tarzıdır. Milletin ortaya koyduğu kültürün bütün unsurları dilin söz varlığı içinde değer bulmaktadır. Dil eşzamanlı olarak kültürü yansıtır ondan etkilenir ve onunla şekillenir. En geniş manada, hayata yaklaşımları, yaşama ve düşünme yolları kadar onların tarihi ve kültürel geçmişini içerdiği için bir topluluğun sembolik beyanıdır (Jiang, 2000). Kültürün her topluma ait değerleri, inançları, fikirleri, sanat eserleri vb. vardır. Kültür aktarımı açısından herkes tarafından kültürün paylaşılması önemlidir. Dil öğrenenler hedef dilin kültürünü öğrenmeli, uyum sağlamalı ve o kültürün içinde yaşamalıdır (Güneş, 2013). Dil, kültür ilişkisine bakıldığında, bu kavramların birbirinden ayıramayacak kadar ilişkili olduğunu görmekteyiz. Dil, kültürü kuşaktan kuşağa aktaran en önemli araçtır. Kültürün ve dilin aktarımı birbirinden ayrı düşünülmemelidir. Eş zamanla yürütülmeli, birbirini destekleyici olmalıdır (Boylu,

2014).

Toplumun ortak duyuş tarzı ve halkın ruhu olan kültür dilin içerisinde değerlendirilir. Kültür, dilin kurucusu ve geliştirici olmaktadır. Kültürel zenginlikler ve toplumsal süreç içerisinde ortaya çıkan gelişmeler her dilde ortaya çıkar ve dilde yaşama şansı bulur. Yaşanan bu değişiklikler kültürle birlikte dilin de değişmesine sebep olur. Bu bilgiler ışığında ikisini de birlikte değerlendirmek gerekir. Dillerin deyim ve atasözü karşılaştırmaları her milletin kendine has bir kültürünün bulunduğunu göstermektedir. Diller arasında sözdizimi ve yapı farklılıkları da kültürün sonucu olarak meydana gelmektedir. Bu bağlamda Türk kültürü aynı zamanda Türk dili demektir. Dil öğretiminin yapıldığı ortamlarda kültür öğretiminin yapılması gerektiğini söylemek gerekmektedir (Cemiloğlu, 2009). Dil aynı zamanda bir kültürdür. Kültür öğelerini çıkardığımızda mekanik ve tekdüze hale gelir.

Dildeki dizgeler içerisinde yer alan her göstergenin dış dünyada işaret ettiği bir gönderme alanı, bir dış dünya gerçekliği vardır ve bu gönderme alanı da kültürle ilgilidir. Göstergelerin anlamları da bu biçimde oluşmakta, kültür ögesi ile tamamlanmaktadır (Asutay, 2003, s. 27). Her dilin biçimsel bir yapı içinde derin anlamları bulunmaktadır. Bu anlamların oluşturduğu yapıyı kültür meydana getirmektedir.

Topluma özgü düşünceler, değerler, duygular ve inançlar milletçe paylaşılmalıdır. Dil öğrenen öğrencilerin amacı gerekli bilgi ve becerileri oluşturmak ve bunları kullanarak geliştirmektir. Bu bağlamda, öğrenciler dili kimlik oluşturmak ve günlük hayatta kültür alanı yaratmak amacıyla kullanmaya çalışır. Öğrencilerin yaşadığı toplumun kültürüne uyum sağlaması ve kültürü daha hızlı öğrenmesi daha da kolay bir hale gelir (Güneş, 2013).

Yabancı Dil Öğretiminin Önemi

Eğitim güçtür ve bu güce ulaşmanın en etkili yollarından biri de dildir ve dil temelde

etkili bir anahtardır. Öğrenmenin kalbi ve insan beyninin sınırsız becerisi olan dilin bu yönü sayesinde, insan öğrenir ve hayat boyu kendini geliştirir. Ayrıca dil, insanların duygularını, düşüncelerini ifade etme, iletişimlerine, dünya ile bütünleştirme ve kültür aktarımına büyük katkı sağlamaktadır (Güneş, 2013). Eğitim bir toplumun en temel gereksinimlerinden biridir. Bir toplum nitelikli bireylere ihtiyaç duyar ve bu bireyler de toplumun talebini karşılamak amacıyla yenedünyanın kurallarına uygun şekilde kendilerini geliştirmeye çalışır (Taşpınar ve Tuncer, 2008). Bireylerin kendini geliştirme sürecinde en çok içinde bulunacağı yerlerden bir tanesi de, hiç kuşkusuz, teknolojidir. Günümüzde öğrenme ve öğretme teknolojileriyle eğitim ortamlarında ve dil öğrenme ortamlarında sıklıkla karşılaşmaktayız. Teknoloji sayesinde bilgisayar ve bilgi teknolojilerinin kullanım alanları genişleyerek, eğitimde birçok kolaylık sağlanmaktadır. Dil öğretiminde teknolojinin kullanıldığı ortamların sağlanması öğretim sürecine kolaylık sağlamaktadır. Günümüzde teknolojinin hayatın her alanında ve iletişimde kullanılması dil öğretiminde teknolojiden yararlanmak gerektiğini ortaya koymaktadır.

Ekonominin ve sanayinin gelişmesiyle birlikte teknoloji her geçen gün daha da yaygınlaşmaktadır. Bununla beraber iletişimde giderek önem kazanan yabancı dil; insanlar arasında ilişki ve etkileşimin kolayca gerçekleşmesini sağlamaktadır. Yabancı dil öğrenmenin; kültürel değerlere bir merak oluşturma, farklı kültürleri tanıma, başka bir toplumda yaşama, farklı dilleri konuşan kişilerle ortak bir dilde buluşma isteği gibi faktörler konunun önem derecesini arttırmaktadır. Ayrıca, eğitim, siyaset, ticaret, turizm, spor ve bilim gibi birçok alanda, sektöre dayalı ilişkilerde yabancı dil öğrenmeye hem örgütsel hem de bireysel anlamda ihtiyaç duyulmaktadır (Köksal ve Varışoğlu, 2014).

Globalleşen dünya ve getirdiği değişimler ülkeler arası yakın etkileşimin bir sonucu olarak, yabancı dil öğretiminin daha fazla önem kazanmasına sebep olmuştur. Dünya üzerinde yaşayan her bir dil, farklı bir kültüre açılan kapı olmaktadır. Etkileşimin yoğun olmasına bağlı

olarak, her bir ülkenin diğer ülkelerin kültürlerini tanıması dillerini öğrenmesi kadar zorunlu bir ihtiyaç haline gelmiştir (İşcan, 2014). Yabancı dil öğrenen kişinin yabancı olan bir kültürü anlamaya çalışması, kişiye bilgi kazandırmakla birlikte farklı bir dilde düşünme ve yaşadığı toplumda mecazları kullanırken özgün bir bakış açısı geliştirme yönüyle katkı sağlamaktadır. Kültürün malzeme taşıyıcısı olması, anlamsal farklılıkları çözümleme konusunda somut olanı düşünmekten öte soyut olan anlamın ön plana çıkmasını sağlamaktadır. Kişinin kendisine yabancı olan bir dünyayı tanıması, mecazların farklı yönlerini görmesi kültürü anlamaktan geçmektedir (Tapan, 1995). Dilin kültür öğeleri olan deyim ve atasözleri çeşitlendirilerek anlatılırsa öğrenen kişilerin başlangıçta karmaşık gibi görünen yapıları kolayca seçebilmesi ve anlayabilmesi sağlanır.

Bu kültür öğelerine yer vermek, dil bilgisi kurallarının yanı sıra dilin temel kültür unsurlarını da öğrencilere aktarmaktadır. Böylece öğrencilerin farklı kültürleri tanıması ve bu kültürlerle arasında bir bağ kurarak empati yapabilmesi dile karşı olumlu bir tutum içinde olmayı sağlayacaktır. Öğrenciler hedef dili daha keyifli bulacak ve daha kısa sürede anlamlı öğrenmeler meydana gelecektir (Er, 2006). Yabancı dilin önemi artış gösterirken yabancı dil öğretiminin çeşitlendirilmesini ve günümüz şartlarına uygun bir şekilde gerçekleşmesi gerekir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Önemi

Yabancılarla Türkçenin öğretimi konusunda ilk eser kabul edeceğimiz Karahanlı Türkçesi döneminde Kaşgarlı Mahmut tarafından 1072–1074 yılları arasında kaleme alınan Divân-ü Lügat'it-Türk'te yazar, dil öğrenmede örneklerin, metinlerin önemini çok iyi fark etmiş; verdiği çok sayıda örneği günlük hayattan, atasözlerinden, manzum sanat eserlerinden derlemiştir. “Türkçeyi öğretirken, Türk kültürünü de tanıtmaya, öğretme amacını gütmüş, bu konuya özel bir önem vermiştir. Yazarın bu tutumu

modern dil öğretim ilkeleriyle örtüşmektedir. (Akpınar ve Açık, 2010, s. 62)

Bu eser ticarete ve edebiyatta pratik Türkçe öğretmeyi amaçlayan özel kullanımları da kapsamaktadır. Türk geleneklerine ve kültürüne yönelik kapsamlı bir anlatım özelliği bulunmaktadır. Türkçeyi farklı yönleriyle öğretmeyi amaçlamakta ve yabancılara Türkçe öğretiminin temellerini oluşturmaktadır (Bayraktar, 2003). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bu eser kültür aktarımı yönüyle oldukça anlamlı bir yere sahiptir.

Diğer bir önemli eser ise, 1498 yılında Çağatay Türkçesinde Ali Şiir Nevaî kalemiyle oluşturulan Muhakemetü'l Lügateyn adlı eserdir. Bu eserde Türkçe ve Farsça karşılaştırmalı bir şekilde ele alınmıştır. Türkçenin üstünlüğünü, gençlerin edebi dilde yazılan Farsça şiirleri bir özentilikle üretmelerinin ve Türkçeyi önemsiz bir şekilde kullanmalarının doğru olmadığını ifade etmektedir (Demircan, 1988). Bu eserlerin dışında Codex Comanicus Latince- Farsça- Kumanca sözlük niteliği taşımaktadır. Hristiyanlığı benimsetip yaygınlaştırmak için yazılmıştır. Bu eser içerik olarak İncil'den çevirileri, dil bilgisi anlatımlarını ve atasözü örneklerini kapsamaktadır. Eserin ikinci kısmında Almanca- Kıpçakça sözlük bulunmaktadır. Kıpçakça dini motiflerin bulunduğu ilahiler ve dualar sonrasında da 47 bilmece gelmektedir. Kıpçakça metinlerin bulunduğu bölümde Latince çeviriler de yer alır. Ara ara Kıpçakça dil bilgisi kuralları anlatılır (Bozkurt, 2005). Yine bu eserler içerisinde sayılacak önemini koruyan diğer eserler de yabancı dil öğretiminin temelini ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin yaygınlaşmasını sağlamaktadır. Bu eserlere bakarak Türkçe öğretiminin Türkiye'de 1950'li yılların sonlarına doğru üniversitelerde bir yer bulunduğunu söyleyebiliriz. Aslında Türkçenin ciddiyetle yabancılara öğretiminin son yıllarda daha çok önemsendiğini söylemek gerekir. Özellikle 1991 yılının başlarından itibaren Türk dünyasına çağrıda bulunan Milli Eğitim Bakanlığı bir proje ile lise, üniversite ve lisansüstü öğrencilerine ülkemizde dil öğretme imkânı ve eğitim olanakları sağlamıştır. Bu öğrencilerin

hem Türkiye Türkçesi hâkimiyeti kazanmasını hem de Türk ve akraba devletlerce eğitim sisteminin yaygınlaşmasını istemiştir. Türk eğitim sistemini öğrenen öğrenciler ülkelerine döndüklerinde bir eğitim bakışı kazanarak yaşadıklarını çevrelerine duyurmaları neticesinde Türkçeyi öğrenmeye ve Türkiye’de eğitim almaya istekli kişilerin sayısı artış gösterecektir (Açık, 2008). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin yaygınlaşmasıyla dil öğretim kurslarına, dil öğreticilerine ve materyallere ihtiyaç olacaktır.

Türkiye’de Türkçe öğretiminin bir ihtiyaç haline gelmesiyle başlangıçta Gazi, Ankara, İstanbul, İzmir vb. gibi köklü üniversitelerde kurumlar açılmıştır. Birçok üniversitede Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) kurulmuş ve Türkiye İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) tarafından eğitim materyalleri hazırlanmıştır (İşcan, 2014). Bu merkezlerde sadece dil öğretimi değil aynı zamanda uygulamalar da yapılmaktadır. Bu kurumlar bir dil öğretim laboratuvarı özelliği taşımakta ve yeni dil uzmanlarının yetiştirilmesi için ortam oluşturmaktadır. TÖMER’ler bu yönüyle yeni araştırmalar yapmaya ve çeşitli uygulamalar yaparak alana ışık tutmaya elverişli merkezler haline gelmektedir. Yabancılara Türkçe öğretimi yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da bir zincir oluşturarak ilerlemektedir. Yeni bir öğretim alanı olarak karşımıza çıkan yabancılara Türkçe öğretimi yeni bir uzmanlık alanı oluşturmayı amaçlayarak akademik temelli çalışmaların sürekliliğini sağlamaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin pek çok kişi için geçerli olacak faydalarını şöyle sıralayabiliriz:

- 1 Türkçe öğrenen bireylerin iş bulma avantajları daha fazla olur.
- 2 Dünya ülkelerinde ve akraba topluluklarda Türkçenin önemi artmaktadır.
- 3 Günümüzde en çok ihtiyaç haline gelen çok dilli insanların sayısı artmaktadır.
- 4 Birçok dile göre Türkçe daha kolay öğrenilebilir dil olma özelliği taşımaktadır.

Türkçenin anadili öğretimi dışında yabancı bir dil olarak öğretilmesi ülkemizin dünya ülkeleri arasında bir derece daha büyümesine ve dünyaya açılan bir dil olma özelliği sergilemesine katkı sağlamaktadır. Yabancı dil öğrenmenin bir çığ gibi büyüdüğü bu çemberde Türkçenin öğretilmesi beraberinde dil öğretim sorumlulukları getirmektedir. Türkçenin yabancı dil öğretiminde kullanılan materyallerinin çeşitlenmesi ve Türkçe öğretimi uzmanı kişiler tarafından dil öğretimlerinin gerçekleşmesi gerekmektedir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılacak Görsel İşitsel Materyaller

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok boyutlu ortamlarda öğrenmeyi kolaylaştıran, ilgi çekici ve ipucu oluşturan materyaller çoğaltılarak bu materyallerin dil öğretiminde kullanılması amaçlanmaktadır. Öğrencilerin düşünme sürekliliği ve yaşantı zenginliği kazanması için çeşitli materyaller kullanılarak öğretim ortamlarının zevkli hale getirilmesi gerekir. Bu amaçla birçok duyu organına hitap eden görsel, işitsel ve hem görsel hem işitsel materyallerden faydalanılmalıdır. Verilmek istenen mesajı en kısa yol izlenerek en verimli şekilde ulaştıracak materyalleri teknolojinin de katkısıyla eğitim ortamlarında bulundurmak dil öğretiminde kolaylık sağlamaktadır (Şengül, 2014). Yabancılar Türkçe öğretiminde görsel, işitsel ve hem görsel hem işitsel materyalleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Görsel Materyaller

- 1 Kitaplar: Ders kitabı, çalışma kitabı ve öğretmen kitabı
- 2 Yazı tahtaları ve akıllı tahtalar
- 3 Resimler: Hareketli resimler, çizgi resimleri, karikatürler, duvar resimleri, levhalar, afişler, bellekler vb.
- 4 Gerçek eşyalar ve modeller: Tepegöz, yansıtım aygıtı, maketler, film şeritleri vb.

İşitsel Materyaller

Radyo, z-kitap, müzik, CD, ses bantları, mp3, mp4, teyp vb.

Görsel – İşitsel Materyaller

- Hareketli filmler
- Televizyon
- Türk dizileri ve filmleri
- İnternet siteleri
- Video
- Bilgisayar
- Akıllı telefon

Yapılan araştırmalar sonucunda sınıflamada görüldüğü gibi dil öğretim sınıflarında hem görsel hem de işitsel araçlar daha etkili bir öğrenme sağlamakta ve başarılı sonuçlar ortaya koymaktadır (Arslan ve Ergin, 2010).

Yabancı dil öğretim kitaplarının görselliğinin iyi hazırlanması gerekir. Görsel zekâsı diğer zekâ türlerinden üstün olan öğrenciler resimlendirilmiş ve renklendirilmiş kitaplarla derse daha dikkatli dinlemektedir. Öğrencilerin resimlerin kullanıldığı materyalleri kavrayarak derse etkin katılımı artmaktadır. Bir metindeki yazıları takip etmekten daha çok resimlerle öğrencilerin yorumlarını geliştirmelerine yardımcı olmak gerekmektedir (Demircan, 2005). Ayrıca bellekler, karikatürler ve posterler öğrencilerin sözcük öğreniminde başarı artışını sağlayan görsel araçlardandır. Yabancı dil öğretiminde bellekler, posterler ve karikatürler öğrencilerde ilgi uyandırmaya yardımcı olarak bir konu hakkında önemli olayları ve sözcükleri anlamayı kolaylaştırır. Üstdal (2009)'a göre posterler, öğrencilerin ders aralarında geçen zamanını değerlendirmek için duvarlara asılarak görsel bir destekle pasif bir şekilde öğrenmelerini sağlamaktadır. Eski zamanlardan beri sınıf ortamında en büyük görselliği yazı tahtaları sunmaktadır. Bununla birlikte gelişen teknolojiyle birlikte zamanı faydalı kullanmaya yardımcı olan akıllı tahtalar da büyük bir yer kaplamaya başlamıştır. Böylelikle

derslerde etkinlikler ve uygulamalara daha fazla yer verilmektedir. Tahtalar aracılığıyla görme duyarlarını kullanarak derse karşı isteklendirme ve kalıcı öğrenmeler elde edilmektedir (Arslan ve Ergin, 2010).

Görsel Materyaller

Yabancı dil öğretiminde ders içi materyallerin kullanımında görsel materyaller kolay ulaşılabilir ve öğretmenler açısından alışılmış olması dolayısıyla sınıf ortamında en çok yer verilen materyallerden biridir. Ders kitapları, kur seviyelerine göre hazırlanan ders programlarına uygunluğu sağlandığı takdirde ders içi etkinliklerde sıklıkla başvurulan materyaller arasında yer almaktadır.

Görsel materyallerin derslerde kullanım amaçları şöyledir (Şengül, 2014):

- 1 Karşılaştırma yapabilmek,
- 2 Önemli yerleri somutlaştırarak vurgulamak,
- 3 Terimleri ve kavramları daha hızlı açıklamak,
- 4 Grafikler ve tablolar yardımıyla istatistik verileri anlaşılır hale getirmek,
- 5 Öğrenci grubunda ilgi uyandırmak,
- 6 Sözlü mesajları aktarma ve kalıcı öğrenme sağlamak,
- 7 Anlaşılması güç kural ve formülleri ilişkilendirme kolaylığı sağlamak

Görsel materyallerin dil öğretim sınıflarında yaygın kullanımı bulunmalıdır. Bunun sebebi olarak öğretmenler açısından ekonomiklik ve kolay taşınabilirlik özelliğinin etkileyici olduğunu söyleyebiliriz. Materyal seçiminde düşük maliyetli, pratik ve hızlı kullanım sağlayan materyallere ulaşmak istenir (Şengül, 2014). İnternet ve akıllı tahtaların sınıf ortamlarında bulunması görsel materyal kullanıcılarına hem maliyet hem de zaman açısından tasarruf sağlamaktadır. Görseller kullanılarak bilgilerin hatırdaki kalıcılığı kolaylaşır.

Öğrenciler açısından görsel materyallerin dil öğretim sınıflarında kullanımını oldukça etkilidir.

İşitsel Materyaller

Öğrencilerin dikkatini çeken bir diğer materyal çeşididir. Dil öğretim setlerinde ders kitaplarının yanında dinleme CD'leri bulunmaktadır. Yabancı dil öğretmenler bu kaynakları ders ortamında zaman zaman kullanmaktadır. TÖMER kurumlarının hazırladığı setlerde bu materyaller güncellenerek dinleme metinlerini öğrencilerin tekrar dinleyebilmesi için ders dışı çalışmalarda da kullanılmaktadır. Ders kitabındaki metinlerin dijital ortamda seslendirilmesi öğretmenlere kolaylık sağlamaktadır. Yabancı dil öğretim sınıflarında kullanılmak için hazırlanan z-kitaplar işitsel yönüyle sınıf ortamında büyük bir öneme sahiptir. Z-kitaplar sayesinde dil seviyelerine göre konuşma hızı ayarlanabilmektedir. A1 ve A2 seviyelerinde daha yavaş metinleri seslendirmeler yapılırken, B1 ve B2 seviyelerinden itibaren daha çok günlük dilde konuşma hızına yakınlaştırılan metinlerin seslendirildiği kayıtlar bulunmaktadır. Öğreticiler öğrencilerin dil seviyelerine uygun konuşma hızını ayarlamak durumundadır. Fakat öğretmenler metinleri sesli okunurken konuşma hızını her zaman aynı düzeyde ayarlayamayabilirler. Bunun önüne geçmek ve kur düzeyine uygun konuşma hızında bir standart oluşturmak için bu dinleme CD'lerinde yer alan seslendirmeler bir ihtiyaç haline gelmiştir. Buna ek olarak işitsel araçlar ile dersler de birçok etkinlik yapılabilmektedir. Ses kayıt cihazları kullanılarak ders içi etkinliklerde öğrencileri aktif hale getiren çalışmalar yapılmaktadır. Akıllı telefonların mp3 kaydedicileri ve ses kaydedici cihazlar ile öğrencilerin sesleri kaydedilip sınıf ortamında dinletildiğinde telaffuz yanlışlıklarını düzeltmek ve süreli konuşmalarda akıcı konuşma durumlarını değerlendirmek konuşma becerisinin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Müzikler de telaffuz çalışmalarında oldukça etkilidir. Öğrencilerin hedef dilde dinlediği ve beğendiği bir müziği sık sık dinlemesiyle sözler tekrarlanarak telaffuz hatalarını düzeltmesi ve sözcük dağarcığını geliştirmesi kolaylaşacaktır. Türkçeyi yabancı dil

olarak öğrenen öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesinde dijital aletler kullanılarak işitsel materyallerin kullanıldığı etkinlikler artırılabilir.

Görsel İşitsel Materyaller

Günlük hayatta en çok kullanılan görsel işitsel materyaller; akıllı telefonlar, televizyonlar veya bilgisayarlardır. Bu materyaller aracılığıyla internet sitelerinde birçok duyu organı aynı anda kullanılarak video filmleri izlemek kısa sürede dilin yapısını anlamaya yardımcı olmaktadır. Öğrenciler yabancı dil öğrenirken farklı dil öğretim yolları seçerler. Böylece okul dışındaki zamanlarda farklı materyaller kullanılmaktadır. Seçimlerine göre dizi - filmler izlemek dinleme ve konuşma becerilerini geliştirirken diğer dil becerilerinde de başarı sağlamaktadır. Türkçe okunduğu gibi yazılan bir dil olması özelliğiyle iyi bir dinleyici ve iyi bir telaffuz sahibi kişilerin yazma hataları daha az bir seviyeye indirgenmektedir. Bireylerin yazdığını okuma çalışmalarıyla da okuma becerisinde bir noktada iyileşmeler olmaktadır.

Görsel ve işitsel materyallerin kullanımıyla dil becerilerinin kazandırılmasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Bu araçların içinde yer alan dizi - filmler, etkili bir öğrenme sağlamaktadır. Filmlerdeki diyaloglarda duyulan sözcükler ve mecazlar dilin doğal yapısını bozmadan aktarılmaktadır. Sahnelerde yer alan diyalogları dinlemek öğrencilerin o sahnelerin içinde bulunma hissini artırır. Böylece öğrenciler dizi veya film izledikten sonra bu sahneleri zihninde canlandırarak sahnelerdeki yapıları diyaloglardan hatırlayacaktır. Filmler aracılığıyla edinilen beceri ve bilgiler diğer materyallerden daha kolay ve kalıcı etki bırakmaktadır (Saraç, 2012).

Dil öğretim sınıflarında öğretici ve ders kitaplarının yanı sıra, materyal çeşitliliğinin olması öğrenme kalıcılığına katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin dil seviyeleri dikkate alınarak

bu materyaller seçilmeli ve uygulanmalıdır. Dil öğretiminin yapıldığı sınıf ortamlarında bu materyallere sık sık yer verildiği zaman öğrencinin öğrenme başarısı, öğrenme hızı ve öğrenme kalıcılığı artış göstermektedir. Dil becerileri esas alınan sınıflarda dil öğreticisine bağlı bu materyallerin kullanılması önemsenmektedir. Ders içi etkinliklerde dizi - film sahneleri kullanılarak soyut sözcük öğretimi, deyimler ve atasözleri öğretimi konusunda bağlamdan çıkarım yapılmaktadır. Anlama ve anlatma alanında öğrencilerin dil ve kültür öğelerini yakından tanınmasına fayda sağlamaktadır. Temel düzeyden başlanarak ileri düzeye kadar dil öğretim sınıflarında kullanılan materyaller özenle seçilmelidir. Bu materyaller arasında dizi ve filmler yabancı dil öğretimi boyutunda çok yönlü bir araçtır. Yabancı dilin farklı boyutları öğretilirken türlü şekillerde kullanılabilir. Filmler; dinleme, konuşma, yazma, okuma, dil bilgisi öğretimi, sözcük öğretimi ve kültürün öğretimi alanlarında öğrenmeye destek olmaktadır. Bu alanlar birbirinden farklı olduklarından farklı yöntemler kullanılarak ders içinde kullanılması gerekmektedir. Bazı TÖMER kurumlarının öğretim programları dil öğretimini iç içe sezdirme yoluyla gerçekleştirirken bir beceriye yönelik öğretim yapmak yerine tüm becerileri aynı anda her ders uygulanmayı amaçlamaktadır. Bazıları ise beceri dersleri oluşturmaktadır. Tek beceriye yönelik dersler yapıldığı için filmler her beceriye elverişli hale getirilmelidir. Derslerde kullanım şekli farklılık gösterse de dil becerilerini geliştirmek için dizi - filmlerin etkinlikler halinde uygulanması öğrenmeye elverişlidir. Bu bağlamdan anlaşılacağı üzere dizi - film materyalleri kullanmak tüm becerileri aynı anda etkilemektedir. Aynı anda birden fazla duyu organının öğrenme ortamına dâhil olması dilsel becerilerin gelişmesini desteklemektedir. Öğreticiler dil öğretim yöntemlerinde bir çeşitliliğe ihtiyaç duyduğu gibi çeşitli dil öğretim materyallerine de ihtiyaç duymaktadır.

Video, hem bir bilgi deposu hem de iyi bir gösteri aracıdır. Gerçek hayatın en iyi şekilde sergilenmesini sağlar. Video filminin kısa bir sahnesinde pek çok mesaj bulunabilir. 3-5 dakika süren kısa bir programa bir saatlik ders sığdırılabilir (Demirel, 1993, s. 97). Türkçeyi

yabancı dil olarak öğrenmek isteyen bireylerin Türk dizi ve filmlerini izleyerek dilsel öğeleri ve dil becerilerini geliştirmesi yadsınamaz bir gerçektir. Dil öğretiminde yeni bilgileri öğretmek ve yeni bir kültürü de tanıtmak videoların kullanımıyla kolayca gerçekleşmektedir. Kısa sürede çok daha fazla bilgiye sahip olmak dil öğretim sınıflarında zaman tasarrufu sağlamaktadır. Görsel ve işitsel materyallerin kullanım amacını belirleyerek kullanım alanını geliştirmek öğretim ortamlarını eğlenceli hale getirir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretim sınıflarında başlangıç seviyesi, orta seviye ve ileri seviyede tüm becerilerin kazandırılmasında filmler önemli bir etkiye sahiptir. Filmler her toplumun geçmişte yaşayan veya günümüz şartlarında yaşatılan kültürel imgelerini gerçekçi bir gözle yansıtmaktadır.

Toplumların gerçek yaşamları hakkında bilgi sahibi olmak, yaygınlaşan popüler kültürünü tanımak ve toplumun sanatını görmek için filmler etkili bir yansıtıcıdır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimini gerçekleştiren öğretmenler, ders kitaplarının dışında sınıf ortamlarında görsel ve işitsel materyallerin kullanımına önem vermektedir. Ders süresinde materyal çeşitliliği sağlamak ve dikkat çekici materyallere yer vermek etkinliklerin dil öğretiminde daha kullanılması amaçlanmaktadır. Günümüz teknolojisinin eğitim ortamlarında bir yer bulması ve çağın şartlarına uygun materyallerin kullanılma arzusu filmlerin kullanım alanını genişletmektedir. Öğrenci gruplarının özelliklerine uygun seçilecek filmler dilin doğal kullanımını bozmadan sınıf ortamına taşınarak öğrencilerin dil becerilerini ve sözcük dağarcığını geliştirmektedir (Yılmaz ve Diril, 2015). Görsel- işitsel materyaller televizyon teknolojisinin bütünleşmesiyle eğitimde şu şekilde fayda sağlamaktadır (Odabaşı ve Namlu, 1998):

- 1 Ulaşılması ya da temin edilmesi çok zor olan araç gereçleri sınıf ortamına kolaylıkla getirir.
- 2 Öğretilen bilgilerin, sözcüklerin veya mecazların kısa süreli hatırlamalar sonucunda unutulmasının önüne geçilerek kalıcı öğrenmeler oluşturur.
- 3 Bazı hassas konularla ilgili müzakerelerde nesnel görüşleri ortaya koyar.
- 4 Filmlerin dikkat çekici olması sebebiyle yeni öğrenilen bir şeyi araştırmaya karşı öğrencileri heveslendirir.
- 5 Sınıfın tamamına aynı anda aynı imkânların tanınmasını sağlar.
- 6 Bireylerin tutumlarının değişmesini ve olaylara tepkilerinin değişmesini kolaylaştırır.
- 7 Videolar ilgi uyandırarak etkili dinleme ortamının sürdürülmesine yardımcı olur.
- 8 Bir konu hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmak ya da uzman görüşlerine ulaşmak istenildiğinde kısa sürede sayıca fazla kaynak kullanabilme kolaylığı sağlar.
- 9 Öğrencilerin yaşadığı kültürün sosyal ve fiziksel çevre şartlarını tanıyarak kültürel öğelere yakınlaşmasını sağlar.
- 10 Farklı yaş gruplarının ve farklı öğrenme hızına sahip olan grupların dil öğretim ortamlarında oldukça elverişlidir.

Eğitimde dijital teknolojilerin ilerlediği son dönemlerde dönemin şartlarına uyum sağlayan bireyler, ders ortamlarına teknolojinin aktarılması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmenler, bireylerin bu taleplerini karşılamak amacıyla ders ortamlarında yeni dijital araçları kullanmak istemektedir. İnteraktif araçların eğitim ortamlarında yerini alması uzun ve zorlayıcı olan dil öğrenme sürecini eğlenceli hale getirmektedir. Filmler yabancı dil öğretim sınıflarında tüm dil becerilerinin kazandırılmasında ve kültür öğretiminde kullanılacak materyallerin başında gelmektedir. Ayrıca öğrencilere dilsel becerilerin kazandırılmasına ve kültürel öğelerinin bir görsel sunum oluşturularak aktarılmasına katkıda bulunmaktadır. Öğrenciler izlediklerine odaklanmakta, derse ilgi duymakta ve dil öğrenmeye karşı

güdülenmektedir. Dil öğretimi gerçekleştirilen sınıf ortamlarında dizi - filmler olayların somutlaştırılması ve kısa sürede öğrencilere aktarılması açısından kolaylık sağlamaktadır. Bunun yanı sıra öğreticilere zamanı verimli kullanma açısından yardımcı olmaktadır.

Filmlerin Kullanımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Yabancı dil öğrencilerinin ilgisini çekmek ve hedef dili öğrenmeye istekli hale getirmek amacıyla öğretim ortamlarının teknolojik araçlar açısından bir zenginliğe sahip olması gerekmektedir. Başarılı ve kaliteli dil öğretiminin gerçekleşmesi için verimli ortamların oluşturulması gerekmektedir (Demirel, 2001). Yabancı öğrenciler film sahnelerinde gördükleri dil ve dil ötesi unsurlarla dile ve kültüre ait bir fikir sahibi olmaktadır. Filmler öğrencilerin ders saatleri dışında günlük hayatında vaktini eğlenceli hale getirmek için hem motive edici hem de dil becerilerini geliştirmelerinde oldukça faydalı bir materyaldir. Film sahnelerini sınıf ortamlarında materyal olarak kullanmak dil öğretim sınıflarında düşünüldüğü kadar kolay değildir. Sınıf ortamlarında filmler kullanılırken ders planlamasının iyi bir şekilde yapılması gerekmektedir. Bu sebeple film türünün seçimi, filmlerin kullanım yaklaşımları, filmlerin kullanıldığı seviye, görsellerin seslerle uyumlu olması ve filmlerin kullanım şekli doğru bir şekilde belirlenmelidir.

Amaca uygun, bilinçli olarak seçilen dizi - filmler aracılığıyla öğrenciler dilsel, kültürel ve iletişimsel olgunluğa ulaşmaktadır. Hedef dil kullanıcıları ile yabancı dil öğrenen öğrenciler arasında kültürel farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Dil kültür arasında doğru mesaj aktarımı olmadığında hedef dil kullanıcılarıyla hem zor hem de isteksiz bir şekilde iletişim kurma problemleri oluşmaktadır. Dil öğretimi eğlenceli bir hale dönüştürüldüğünde daha anlamlı öğrenmeler meydana gelir (Saraç, 2012). Filmlerin amaca uygun kullanım yaklaşımları iki şekildedir. Filmin tamamının kullanıldığı ve kısa parça olarak bir kısmının kullanıldığı filmler halinde gruplanmaktadır. Görselliğin ön plana alındığı bir filmin tamamını

izlemek öğrencilerin filmi sözel olmayan yönleriyle takip etmesine yardımcı olur. Fakat görselliğe odaklanıldığında verilen mesajı anlamamak ve ipuçlarını kaçırmak gibi durumlar ortaya çıkabilmektedir. Kısa sahnelerle izlenildiğinde filmin farklı parçaları eleştirel düşünme ve tahmin etme uygulamalarında kullanılabilir (İşcan, 2017).

Öğretmenler dizi - filmleri izledikten sonra materyal olarak kullanılacak seviyelere göre sınıflamaları yapmalıdır. Öğretmen ders planlamasını yaparken filmlerle neyi amaçladığını, hedef kitlenin isteklerinin neler olduğunu belirlemelidir. Öğrenciler filmlerin eğitim materyali olarak kullanıldığının farkında olmalı ve ders işlenişinde filmlerin kullanılış amacına uygun davranmalıdır. Eğlenceli eğitim ortamlarında film izlediğinde nasıl bir süreç içinde olduğunu hakkında öğrencilere strateji eğitimi verilmelidir (Stoller, 1988). Temel seviyede kullanılan filmler, daha sınırlı sözcüklerle ve konuşma hızı daha yavaş olurken orta ve ileri seviyede kullanılan filmler, öğrencilerin sözcük hazinelerini arttırmak amacıyla daha karmaşık yapılarda ve konuşma hızı günlük konuşma dilinde olduğu gibi normal seviyede olan sesleri anlayabilecek düzeyde olmalıdır. Bu gerekçeyle öğrencilerin dil seviyelerine uygun olan filmleri kullanım yaklaşımları belirlenmelidir. Filmlerle yapılan öğretimin amacına uygun olması da bir diğer önemli hususlardan biridir. Belirlenen sahnelerde yeni sözcükler, yeni deyim ve atasözleri gibi kavramlar olmalıdır. Ancak kullanılan sözcüklerin art arda bilinmeyen sözcüklerle ilerlemesi öğrencinin dikkatinin dağılmasına sebep olabilir.

Doye, filmlerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak için önerilerini altı faktörde dile getirmektedir:

- a) Filmlerin hikâyeleri açık bir dille aktarılmalı ve olay örgüsü kronolojik sıraya göre düzenlenmelidir.
- b) Filmlerde ana karakterlerin konuşmaları dilin anlaşılabilirlik ve açıklığına uygun olmalıdır. Aktörlerin ifadeleri telaffuz bakımından kolayca anlaşılır olmalıdır.

- c) Filmlerin anlaşılabilirliğinin kolay olması için bazı bilindik unsurlara yer verilmelidir. Hikâye türü, film türü, hikâye karakterleri ve dekor öğrencilerin ön öğrenmeleriyle uyum içinde olmalıdır.
- d) Filmlerin görsel unsurlarıyla hikâyeler bütünleşmelidir. Filmlerin görselliğinde aktörlerin jest ve mimikleri, kullanılan deyimler ve anlatım ifadeleri dilin anlaşılabilirliğine katkı sağlayacaktır. Filmlerde görselliğin ve diyalogların önüne geçmeyecek müzikler kullanılabilir. Fakat seslerin hedef dilin anlaşılabilirliğini engellememesine dikkat edilmelidir. Müzikle birlikte diyalogların gerçekleştiği sahneler söylenenleri anlamada sorunlar yaşamamıza sebep olabilmektedir.
- e) Filmlerde deyimlerin veya kalıp ifadelerin bir sahnede arka arkaya çok fazla kullanımına yer verilmemelidir. Bu şekilde kullanılmasında bilinmeyenlerin sıralanması öğrencinin dikkatini toplamasının önüne geçmektedir. Öğrenciler için bütün bilinmeyenlerin üst üste gelmesi algılama eksikliğine sebep olabilir. Sözcüklerde çok fazla farklılıklara yer verilirse öğrencilerin anlama düzeyinde yetersizlikler oluşmaktadır.
- f) Filmlerdeki sahnelerde çok seri konuşmalar olmamalıdır. Öğrencilerin filmi daha rahat izleyebilmesi için sahnelerde duraklamalar olmalı ve görsellikler ön plana çıkarılarak ilerlemelidir.

Filmler seçilirken sadece eğlenceli filmler seçmek amaç olmamalıdır. Eğlenceli olabileceği gibi tartışmaya ve düşündürmeye teşvik edecek filmler de tercih edilmelidir. Filmlerin izleme sürelerini belirlemek de diğer bir önemli husustur. Bu bağlamda dil öğreticileri, amacına uygun filmleri belirlemeli ve kültürel unsurların ilgi çekici olmasına dikkat etmelidir (Akt., Maysarah, 2010). Lowe (2007), öğrenilen yabancı dilde, konuşma dilinde sıklıkla kullanılan sözcüklerin ve mecazların öğretiminde filmlerin büyük bir etkisi olduğunu belirtmektedir. Filmlerde işlenen konular her türden seçilebilirken öğrenci grubunun

yaşına uygun konular olmasına dikkat edilmelidir. Küçük yaş grubundan oluşan sınıfların dizi ve film konularına hassasiyetle yaklaşılmalıdır. Karma gruplarda herkese hitap eden konuların seçilmesi dizi - film izlerken ilgiyle izlemelerini sağlar.

Hedef dil öğreticileri materyal seçiminde öğrenci gruplarına uygun içerikte olan dizi-filmlere yer vermelidir. İçerikte sahne sansürleri ve uygunsuz görüntülerin bulunmaması gerekir. Öğretici olması istenilen dizi ve filmler bütün veya kesit halinde sınıf ortamında sunulmadan önce öğretmen tarafından izlenilerek kontrol edilmesi gerekir. Öğretmenlerin izlemediği veya içerik hakkında detaylı bilgiye sahip olmadığı dizi - filmleri sınıf ortamına getirmeleri sakıncalıdır. Yabancı dil öğretim sınıflarının laboratuvar özelliği taşıması bu ortamlarda görsel işitsel materyallerin seçiminde hassasiyet gerektirir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Önemi

Deyimlerin Önemi

Kendisini oluşturan sözcüklerin anlamından ayrı bir anlam içeren kalıplaşmış söz kümesi. “Yapısal olarak deyimdeki sözcük sıralaması çokça değiştirilemez; bu nedenle deyimler çoğu kez kalıplaşmış, hazır sözce olarak da adlandırılır” (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011, s. 85). Deyimlerin kalıpsak olarak söylem şekilleri bozulduğunda anlam bütünlüğü bozulmuş olur. Bu ifadeleri tıpkı sözcükler gibi düşünmek ve söylem sırasını değiştirmemek gerekir.

Deyimler genellikle gerçek anlamının dışında, mecaz bir anlam taşır. Deyimin işlevi bir kavramı özel bir kalıp içinde ve güzel bir anlatımla belirtmektir (Yıldırım, 2006, s. 7). Bu özel kalıpların özelliği yan yana gelen sözcüklerle yeni bir anlam ortaya koymaktır. Kelimelerin gerçek anlamından uzaklaşmasıyla yeni bir özel kullanım şekli kazanması anlatıma güzellik katmaktadır.

Deyimler, bir dili konuşan toplumun dünya görüşünü, yaşam biçimini, gelenek, görenek ve inançlarını, kısaca maddi ve manevi kültürünü yansıtan, o toplumun düşünce biçimini, hatta nükte ve buluşlarını ortaya koyan sözlerdir (Ertuğrul, 2005, s. 54). Anlatımı güçlendirmek ve ilgi uyandırıcı ifadeleri daha etkili hâle getirmek için iki ya da daha fazla sözcükle meydana gelen söz gruplarının tümü kalıplaşmış ifadelerimizdir. Dilimizde ekseriyetle yer alan deyimler düşüncelerimizi daha etkili biçimde yansıtır. Dili güzelleştirir, renk ve canlılık katarak kalıp sözlerin öz anlamları dışında yeni anlamlar yükler (Pala, 2010). Deyimler cümleler içinde sözdizimsel bağlamda ilişkili ve açık bir anlatıma sahiptir. İletişimi daha zevkli hale getiren deyimlerin tüm yönleriyle yabancılara öğretilmesi önemsenmektedir. Toplumun düşünce biçimi, yaşantısı ve kültürü hakkında ipuçları oluşturan deyimler sıklıkla benzerlik gösterir (Topçu, 1999). Bu benzerlikleri göz önünde bulundurarak aynı anlam bütünlüğünü sağlayan deyimlerin bir arada öğretilmesi mecazları kolay öğrenme açısından katkı sağlar.

Atasözlerinin Önemi

Türkçede atalar sözü, atasözü biçiminde geçen, Osmanlıcada darb-ı mesel (ve çoğulu: durûb-i emsâl) tamlamasıyla anlatılan kavram batı dillerinde proverbe, maxim, Sprichwort terimleriyle karşılanır (Aksan, 2000, s. 38).

Sözcüğü “mesel, durûb-i emsâl, darbı mesel” şekilleriyle XX. yüzyıl başlarına kadar yazılmış muhtelif türlerdeki edebî ve fikrî eserlerde görmek mümkündür. Anadolu’da Oğuz lehçesi ile yazılmış bazı derleme eserlerde ve umumiyetle Batı Türk halkları arasında Türk kökünden gelen “atalar sözü” deyimi yaygındır. Son yarım yüzyılda Türkiye’de atasözü, atasözleri şekilleri yaygın hale gelmiştir. (Elçin, 1997, s. 415)

Dilimizde atasözü için kullanılan en eski terim “sav”dır. Göktürk kitabelerinde,

Uygurlardan kalma metinlerde, 11. yüzyılda Karahanlılar döneminde, Orta Asya Türk topluluklarında, Eski Türkçe Dönemi'nde "haber, ileti, söz, nutuk, tavsiye, atasözü" anlamına gelen "sa-" fiilinden türetilen "sab, sav" sözcüğü kullanılmıştır. Bu sözcük 14. yüzyılda İslamiyet etkisindeki Kıpçak bölgesinde de görülür. (Beğenmez, 2013, s. 8)

Atasözleri bir milletin ortak dil, düşünce ve felsefesini yansıtır. Yüzerce yıllık deneyimlerden geçen ve halkın ortak görüşü haline gelen özlü ve güzel sözlerden oluşur. Bu nedenle her atasözü yolumuzu aydınlatan, bize yol gösteren birer ışık kaynağıdır. "Deyimler ise dile anlatım güzelliği katan kalıplaşmış sözlerdir.". (Hengirmen, 2007, s. 6)

Her dilin milletini yansıtan bu ortak değerleri korunmalıdır. Birkaç kelimeyle anlatılan bu sözlerin derin anlamları ortak dil şifreleriyle ortaya çıkmaktadır.

Atasözlerimizin değeri azalmamalı, modası geçtiği sanılan bazı değerler gibi eskilerin malı sayılmamalıdır. Bilinmelidir ki ana dilimizin ender güzellikleri türküler, mâniler, masallar, bilmece kadar atasözlerimizde de saklıdır (Ergüzel, 2007, s. 204). Hedef dili öğrenmenin ve kültürü tanımanın en kolay yollarından biri de o milletin mecazlarına ve kalıp söyleyişlerine dair bilgi sahibi olmaktır.

Atasözleri birbirlerine yakın anlamlarda olduğu gibi aykırı anlamlarda da olmaktadır. Bu sebeple atasözlerinin söylenildiği dönemde yaşanan toplumsal değişiklikler, dönemin zihniyetini ve tecrübelerini dile yansıtmıştır. Dönemin zihniyetine bakılarak bir dönemde önemli görülen bir durumun başka bir dönemde önemli olmadığı gerekçesiyle söylendiği görülmektedir. Zamanla dile yerleşen bu değişiklikler yenedünya görüşlerini ve toplumun yaşayışını etkilemiştir (Akpınar,2010). Dilin oluşumundan bu yana asırlardır atasözleri söylenmektedir. Her dönemin doğru gördüğü düşünceler atasözlerine yansımaktadır. Bu sebeple bazı atasözleri aynı konuda zıt fikirleri ifade etmektedir. Bir atasözü olumlu bir şey ifade ederken başka bir atasözü aynı konuda olumsuz bir şey anlatmaktadır.

Toplumsal kurallar kadar toplumun ihtiyaçlarını karşılayan atasözleri toplumların düzenli bir şekilde yaşaması için önemli bir yere sahiptir. Toplumların sistemli bir şekilde yaşaması için oluşturulan hukuk kuralları atasözlerinden oldukça etkilenmektedir (Artun, 2004). Atasözleri bir milletin yaşayışından beslenerek milletin hukuk kurallarının şekillenmesinde belirleyici olmaktadır.

Atasözleri halk ağızında dolaşır ve kimin söylediğı belli olmayan toplumsal gerçekleri kısa ve öz bir ifade ile nesilden nesile aktarır. Toplumların geçmiş deneyimlerini kesin bir hükümle anlatan atasözleri köklü bir kültür birikimini yansıtmaktadır (Altun, 2004).

Bu bilgiler neticesinde atasözlerini şöyle özetleyebiliriz (Duru, 2009):

- 1 Milletlerin asırlar boyunca süren tecrübelerinin ürünüdür.
- 2 Birbirinden farklı kültürlerin ortak paydasıdır.
- 3 Az sözle çok derin anlamlar sunan kısa ve özlü sözlerden oluşur.
- 4 Kalıp ifadelerin cümleler haline dönüşmüş halidir.
- 5 Nasihat veren, doğru yolu gösteren cümlelerdir.
- 6 Kalıp ifadelerdeki anlamlar bozulamaz. Bu sebeple sözcükler eş anlamlı sözcüklerle değıştirilemez.
- 7 Düzenli cümle yapıları vardır. Türkçe söz dizimini bozan sözcükler yoktur.
- 8 Kesin net bir yargıya ulaşan cümlelerden oluşur. Belirsiz yapılara yer verilmez.
- 9 Anonim özelliğı bulunan atasözlerinin ilk söyleyeni belirsizdir.
- 10 Kültürel yakınlığın olduğı topluluklarda ortak anlamalara ulaşılır ve bazı farklılıklarla uzak toplumlarda kullanılabilir.

Atasözleri toplumun konuşma dilinde ortak bir anlamı bulunan ifadelerdir. Fakat sadece konuşma dilinde veya mensur eserlerde yer almamaktadır. Halk edebiyatının birçok türünde sıklıkla görölmektedir. Edebiyatımızın tüm dönemlerinde yazılan eserlerde atasözlerine yer verilmektedir. Bu anlamda atasözleri her dönemde varlığını sürdürmektedir.

Divan edebiyatı eserlerinde atasözlerine rastlamak mümkündür. Halk hikâyeleri, fıkralar, masallar ve şiirler atasözlerinin sıklıkla içerisinde yer aldığı halk edebiyatı ürünleridir. Kültürümüzü yaşatan unsurlar geleceğe bırakılan en büyük mirastır. Bize gelen bu mirasın yapısını bozmadan bizden sonraki nesillere bırakmak oldukça önemlidir (Beğenmez, 2013). Birçok konuda atasözlerinden bilgi edinmekteyiz. Aynı zamanda atasözlerinden bilgili bir toplumun oluşması gerektiğini de öğrenmekteyiz. Atasözleri bilgeliğin oluşmasına ve üreten bir millet anlayışına ışık tutmaktadır. Atasözlerinin eğitim değerleri gelecek nesillerin bilge ve okuryazar bir toplum haline gelmesine katkı sağlar. Bilgi toplumunun oluşması için bu kültür öğelerimizin devamlılığı sağlanarak sürekli üreten toplum özelliği kaybedilmemelidir (Örge Yaşar, 2007). Üreten bir toplumda atasözleri, eleştirel düşünme ve sorgulamalar neticesinde bilgeliğin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Atasözleri, düşünme tekniklerinin kullanılmasıyla yaratıcı düşünmeye bir boyut kazandıran etkinliklere uygun ifadelerdir (Yılar, 2018).

Milletlerin bilgi edindiği atasözleri geçmişten geleceğe bırakılan bir miras olmaktadır. Bu mirasa sahip çıkan toplumlar kültürel değerlerini korumakta ve bir sonraki nesillere aktarmaktadır. Toplumların kültürel değerlerini yaşatan atasözlerinin konuşma dilinde bir yerinin bulunması gerekmektedir. Bunun için de atasözlerinin ne ifade ettiğinin öğretilmesi gerekir. Kültürün bir parçası olan atasözlerinin anlamlarını öğrenen bireyler anlamsal zenginliğe sahip olmaktadır. Günlük konuşma dilinde kullanım alanı geniş olan atasözlerinin öğretimi dil öğreticileri tarafından önemsenmektedir. Yabancı dil öğrenen kişilerin hedef dilin kültürünü tanımaları ve atasözlerini kullanımları dil öğrenme süreci içinde gerekli görülmektedir.

Atasözlerinin eğitim değeri yalnızca bunların içerdikleri mesajlarla ilgili değildir. Türkçe öğretiminde atasözleri konuşma ve yazma öğretimi için sıkça kullanılacak malzemelerdendir. Bunun yanında eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme gibi çağımız eğitiminde istenen yeteneklerin geliştirilmesine yardımcı olan beyin fırtınası yöntemine de

elverişli malzemeler olan atasözleri, çok farklı etkinlikler için kaynaklık edebilirler.

Deyim ve Atasözü Öğretiminin Önemi

Hedef dili öğrenen bireylerin dil yetkinliğini kazanması sadece dil bilgisi öğretimiyle gerçekleşmemektedir. Bunun yanında kültür ögesi olan deyim ve atasözlerinin de öğretilmesi gerekir. Günlük dilde karşılaşılan bu ifadeleri anlamak öğrencilere zorlayıcı gelmekte ve kaygılanmalarına neden olmaktadır. Kaygı eşiği yükseldikçe öğrenme daha karmaşık hale gelmektedir. Süreç içerisinde bir dilin konuşulduğu toplumun kültürel özellikleri hakkında bilgi sahibi olmak için bu yapıları bilmek gerekmektedir. Bir dili anlatım güzelliğiyle konuşmak deyimleri ekseriyetle kullanmaktan geçer. Bireyler etkileyici anlatımı ortaya koyan deyimlerle duygularını anlatmaktadır. Örneğin, bir ana dil konuşucu yaşadığı üzüntüyü dile getirmek istediğinde “ ciğeri yanmak” deyimini ve yine öfkesi anlatmak için “cinleri tepesine çıkmak” deyimini kullanmaktadır. Bir deyime benzer anlamda farklı bir veya birkaç deyim olduğu durumlarda aynı anlamda deyimlerin sıralanarak hedef dil öğrencilerine farklı deyim kalıplarının aktarılması gerekir. Bu deyimlerin anlamlarını bilmeyen yabancı kişilerin sözcüklerin anlamlarını ayrı ayrı bilse bile ifadeleri anlamlandırması çok zor olmaktadır. Deyimlerin anlamları bilinmediği takdirde kalıp ifadelerde yer alan sözcükler ayrı ayrı gerçek anlamıyla değerlendirmektedir. Böylelikle hedef dil öğrencileri söylenenleri tam olarak anlayamamaktadır (Tsintsabadze, 2016).

Deyimler, o dili konuşan toplumun geçmiş yaşantısını, bir dilin ilgi çekici anlatım yollarını, geleneklerini ve çeşitli yaşam biçimlerini yansıtan önemli ipuçlarını içerdiklerinden, o dili öğrenecek yabancılar için de öğrenilmesi gereken önemli kültürel sözvarlığı öğeleridir (Özdemir, 2013). Hedef dil öğrencileri öğrendiği deyimleri ana dilinde kullandığı deyimlerle karşılaştırarak benzerliklerini ve farklılıklarının zihninde gruplandırabilir. Bu kullanım

farklılıklarını tespit ederken sık sık kültürlerarası karşılaştırmalar yapar (Yavuz, 2010). Yabancılara Türkçe öğretimi alanı dil ve kültür öğretiminin bir bütünlük içinde gerçekleştiği dil öğretimidir. Dilin önemli yapıları içerisinde deyimlerin sıklıkla yer alması öğretim sürecinin içerisinde deyimlerden söz edilmesi gerektiğini gösterir. Konuşma dilinde en yaygın kullanım alanına sahip deyimlerin öğretimi sözcük öğretiminden farklı bir öneme sahip olmamakla birlikte sayıca fazla olan bu ifadelerin öğretilmesi dile hâkimiyet derecelerini yükseltmektedir. Deyimlerin kullanım şekli ve derin yüklü anlamlar içermesi dil öğretiminde önemli bir yeri olduğunu ortaya koymaktadır. Hedef dil öğrencileri Türklerle sohbet ettiğinde veya Türkçe bir dizi - film izlediğinde sık sık bu kalıp ifadelerle karşılaşma durumundadır. Bu yapıların öğrenilmediği bir dil öğretim sistemi Türkçe öğrenme süresinin tam anlamıyla tamamlanmadığını göstermektedir. Öğrencilerin deyimler konusunda bilgi düzeylerinin sadece kendi dilinde kullanılan yapılarla sınırlı olduğu düşünülerek verilen yapıların günlük dilde sıklıkla kullanılan yapılar olmasına özen gösterilmelidir. Her dilin yöresel sözcük kullanımı ve yörelere ait deyimleri bulunur. Bir dilin ortak konuşucularınca herkes tarafından kullanılan deyimlerin öğretimine daha çok yer verilmelidir. Türk dilini öğrenen kişilerin dil öğretiminde Türkiye Türkçesi dediğimiz herkes tarafından ortak kullanım şekli olan yapıları tanımaları ve kullanmaları bilmeleri dile olan yakınlıklarını arttıracaktır. Öğretilecek olan deyimlerin Türkler tarafında çok az kullanım alanı olan deyimlerden seçilmemesi gerekmektedir. Aksine en çok kullanılan ve neredeyse bir sözcük kullanmak kadar doğal bir kullanım alanı olan deyimlere yer verilmelidir. Deyimlerin cümle bağlamında anlamsal çıkarımını doğru bir şekilde yapılabilmesi önemlidir. Deyimin hangi anlam yönüyle zengin olduğu bilindiğinde bu kalıp ifadeler dilde yer alacaktır.

Atasözleri açısından da kültürel zenginliklerimizi tanıtmamız ve yabancı öğrencilere aktarmamız oldukça önemli görülmektedir. Öğrencilerin hedef dilin içinde yaşayan değerleri tanıması ve bu değerlere verilen anlamları öğrenmesi dilin kültürel yoğunluğunun içinde bir

parça da olsa bulunabilmesi atasözü öğrenmekten geçmektedir.

Yabancı Dil Öğretiminde Bağlamın Önemi

Bağlam, bir dil birimini çevreleyen, ondan önce veya sonra gelen, birçok durumda söz konusu birimi etkileyen, onun anlamını, değerini belirleyen birim veya birimler bütünü, kontekst (TDK Sözlüğü).

Bağlam denince akla gelen ya da araştırmacıların ve dilbilimcilerin dikkate aldığı dil içi ve bir de dil dışı bağlamdan söz edilmektedir. Eğer bir tümcenin kendi sınırları içinde kalan sözcüklerin yardımı ile anlam çıkabiliyorsa, ortada bir “tümce içi” bağlam, yani “iç-bağlam” vardır. Tümcenin kendisi, söz konusu anlamın çıkarılmasına yetmiyorsa, o zaman da “tümce-dışı” bağlam, yani “dış-bağlam” söz konusudur. (Başkan, 2003, s. 238)

Dil dışı bağlamın belirginleştirdiği anlamlar üzerinde kültürün daha etkili olduğu anlaşılmaktadır. Dilde argo, deyim, atasözü ya da yan (mecaz) anlamların anlaşılmasında dış bağlama çok ihtiyaç vardır. “Buralarda aradığını bulamadı.” Düz anlam da olabilir, deyim anlamı da olabilir. “Seninle çıkışta görüşelim.” Bir tehdit anlamı mı yaksa bir sözleşme mi, “Ne demek istiyorsun?” sıradan bir soru mu yoksa tehdit mi, “Ayağımı yorganına göre uzat.” düz anlam mı yoksa mecaz anlam mı? İşte burada farklı anlamları ortaya çıkararak kültür olarak kabul edilmektedir. (Çetin, Yiğit ve Karlı, 2011, s. 1370)

Bu anlatıma göre bağlamın kültür içerisinde şekillendiği görülmektedir. Kültür malzemeleri yani kalıp ifadeler, deyimler ve atasözleri bağlamdan ayrı düşünülmemektedir. Bağlam içinde bu ifadelerin anlamları ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler öğretilen yabancı dildeki sözcük anlamları ve mecaz anlamları bağlam içerisinde öğrenmelidir.

Bağlamsal öğrenme öğrencilerin günlük hayatta karşılaştıkları durumlardan yararlanması şeklinde tanımlanmaktadır (Glynn and Koballa, 2005). Bağlamsal anlam, bir sözün kullanılan veya amaçlanan bağlama göre anlam kazanmasıdır (TDK Sözlüğü). Yabancı dil öğretiminde temel becerilerin kazandırılması yanı sıra bu becerilerin kullanımını gerektiren iletişim becerilerinin geliştirilmesine önem verilmiştir. İletişim becerileri hedef dili öğrenen kişilerin toplumsal süreç içerisinde sosyalleşerek iletişim yetisini kazanmasıyla oluşur. Bağlamsal anlama yeteneği gelişen öğrencilerin ana dil konuşucularıyla sosyalleşmesi ve iletişim becerilerini kazanması yabancı dil öğrenme sürecine katkı sağlayacaktır. Bu iletişim becerileri öğretim ortamlarında dilin kültür ve toplum değerlerini yansıtan materyaller aracılığıyla kazandırılmalıdır. Hazırlanan ders materyalleri toplumsal değerlerin aktarılmasında anlam ve bağlam ekseninde gerçekleşmelidir. Deyimlerdeki yan anlamlar dilde kültür unsurlarını barındırmaktadır. Az sözle çok şey ifade eden atasözlerindeki mecaz anlamlar da bu kültürü taşımaktadır. Özellikle bu anlamların doğru aktarılması bağlam ve anlam ilişkisinin bilinmesini gerektirir.

Schell (2001), bağlamsal öğrenme ve öğretime dayalı uygulamalarında öğrencilerin rollerinin genel özelliklerini şu şekilde belirtmektedir:

- Öğrenciler derste aktif katılımcıdırlar.
- Öğrenciler öğrenmeyi konu kapsamında görürler.
- Öğrenciler ekip çalışmaları ve işbirliği yaparak birbirinden öğrenirler.
- Öğrenme gerçek dünyayla ya da temsili durum ve anlamlı problemlerle ilişkilidir.
- Öğrenciler kendi öğrenmelerini geliştirme ve yönetme sorumluluğunu almaları için cesaretlendirilirler.
- Öğrencilerin farklı yaşam bağlamları ve önceki deneyimleri öğrenme için temeldir.
- Öğrenciler, sosyal gelişim sürecinde aktif katılımcı olmaları için cesaretlendirilirler.

- Öğrenci öğrenmeleri çoklu yollarla sağlanır.
- Öğrencilerin bakış açılarına ve fikirlerine değer verilir ve saygı duyulur.
- Öğretmenler öğrenci öğrenmelerini kolaylaştırıcı bir rol üstlenirler (Akt. Smith, 2010).

Buna göre öğrenciler öğrenme ortamında sosyal ilişkilerden uzaklaşmadan bilgi edinmektedir. Öğrencilerin günlük hayatta karşılaşılabilecekleri örnekler bağlam ilişkileri kurarak öğrenme ortamında bulunmalarına ve iletişim yetisi kazanmalarına katkı sağlayacaktır. Öğrenciler öğrenme ve algılama düzeylerine göre kelime ve mecaz ifadeleri anlamlandıracaktır.

Bağlam temelli öğretim mecaz ve kelime öğretiminde bir sözcüğün anlamının içinde bulunduğu bağlamdan çıkarım yaparak öğrenmeye yardımcı olan bir yöntemdir. Bu yolla kelime öğretiminde ön öğrenmeleri de kapsayan bir tahmin etme çalışması ortaya çıkmaktadır (Gür, 2014).

Yabancı dil öğrenen bireylerin deyim ve atasözü öğrenmeleri zor bir süreç olarak görülmektedir. Kelimelerin anlamlarını ilişkilendirmekte zorluk yaşayan öğrencilere bağlamdan tahmin etme etkinlikleri yapılmalıdır. Bu bağlam bir metin üzerinden ya da bir video üzerinden gerçekleşmelidir. Öğrencilerin fikirlerini anlatma cesareti göstererek iletişim becerilerini geliştirmeleri istenir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programında öğrencilerin temel dil becerileri içinde yer alan deyim ve atasözü öğretimiyle ilişkili kur düzeylerine göre kazanımlar incelediğinde ders içi etkinliklere uygun olan kazanımlara rastlanmıştır.

Dil becerilerine göre B1, B2 ve C1 düzeyinde dinleme anlama kazanımları incelendiğinde deyim ve atasözü öğretimi çalışmamızla ilişkilendirilen kazanımlar şunlardır (Gökmen,2015, s. 18 - 19):

B1: Metnin içeriğinde geçen bilmediği sözcüklerin anlamını bağlamdan çıkarır.

B2: Bağlamsal ipuçlarından hareketle metinde verilmek istenen iletiyi yakalar.

C1: Örtük anlam içeren uzun konuşmaları takip eder.

Değişmeceli anlatımların (deyim, mecaz, argo vb.) çoklukla yer aldığı iletileri anlamlandırır.

Anadil konuşucuları arasındaki hareketli sohbetleri takip eder.

Karşılıklı konuşma kazanımı şu şekilde ifade edilir (Gökmen,2015, s. 22):

B1: Anlamını bilmediği sözcükleri bağlamdan çıkarır.

Okuma anlama kazanımları da şu şekildedir (Gökmen,2015, s. 28):

B1: Metnin bağlamından hareketle bilinmeyen sözcük veya sıklıkla kullanılan (ağızına bir şey koymamak, çoğu gitti azı kaldı, dört gözle beklemek vb.) deyimlerin anlamını tahmin eder.

B2: Metinde kullanılan deyim ve atasözlerinin anlamını yakalar.

C1: Bir anlatıdaki örtük ifadeleri fark eder (Gökmen,2015, s. 28).

Yukarıda belirtilen dil düzeylerine göre kazanımlar toplumsal ve kültürel değerlerin öğretilmesine yönelik etkinliklere elverişlidir. Filmler aracılığıyla bağlamsal tahmin etme etkinliklerini kelime öğretiminde ve mecazların öğretiminde kullanarak mecazların öğretilmesini destekleyici niteliktedir. Deyim ve atasözü öğretiminde materyallerin çeşitlenmesi soyut olan bu yapıların öğretimini kolaylaştırmaktadır.

Filmlerle İlgili Alanyazın

Yılmaz ve Diril'in 2015'te yapmış oldukları "*Filmlerle Yabancılara Türkçe Öğretimi: Beyaz Melek Film Örneği*" adlı çalışmada yabancı dil öğretiminde önemli olan asıl şeyin öğretilmiş olan kavramların dilin doğal kullanımını içinde özümlemeleri olduğundan bahsetmektedirler. Ancak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusunda filmlerden yararlanma oranı oldukça düşüktür.

İşcan (2011)'nın, “*Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi*” adlı çalışması “Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en önemli amaçlarından biri, Türk toplumunun kültürel unsurlarını tüm yönleriyle öğrencilere aktarmaktır. Günümüzde kültürel unsurların yansıtılmasında en önemli araçlardan biri de hiç şüphesiz filmlerdir. Dolayısıyla, kurgu ve içerik bakımından Türk tarihini ve kültürünü en iyi şekilde yansıtan Türk filmleri de, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en önemli araçlarından biridir.” (İşcan, 2011, s. 946) şeklinde araştırmanın önemi vurgulanmaktadır.

Aktürk ve İşcan (2014) “*Televizyon Dizilerinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanımı: Seksenler Dizisi Örneği*” adlı çalışmalarında yabancılara Türkçe öğretirken “Seksenler” dizisini kullanmışlardır. Çalışma sonucunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin Türkçeye ve Türkiye’ye karşı olumlu duygular beslediklerini gözlemlemişlerdir. Bu nedenle yabancılar Türkçe öğretilirken Türk kültürünü anlatan film ve dizilerden yararlanılması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.

Saraç’ın 2012 yılında “*Yabancı Dil Öğretimi Sürecinde Sanatsal Filmler*” adlı çalışmasında sanatsal filmlerin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmasını incelemiştir. Çalışma sonucunda sanatsal filmlerin ders içi ve ders dışında öğrenciye hem ilgi çekici hem de hedef dile olan yakınlığın artmasında etkili olmaktadır. Dil öğretiminde başarının sağlanabilmesinde en önemli unsur hedef dilin sevdirmesidir. Ayrıca sanatsal filmler sayesinde bir taraftan öğrenmenin kalıcılığı sağlanırken diğer taraftan ad kelime hazinesinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. “Sanatsal filmler, hedef dildeki ulusal bilinci, milli ruhu, duygu düşünce yapısını, kültürel öğeleri, milli değerleri, öğretilen dildeki gerçeği, kültürel ve sanatsal yaşamı ana hatlarıyla yansıtan bir aynadır” (Saraç, 2012, s. 41).

Yabancılara Türkçe öğretiminde yapılan bir diğer çalışma da Yılmaz ve Şenden’in 2015 yılında yaptıkları “*Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kalıp Sözler: “Babam Ve Oğlum*”

Film Örneği” isimli çalışmadır. Dil öğretiminde en zor alanlardan birisi de mecazlı sözlerin aktarılmasıdır. Mecazlı söyleyişler dilin incelikleridir ve kültür damarlarıdır. Türk dilinde mecazlı sözlerin fazla olması Türk dilinin öğrenilmesi zorlaştırmaktadır. Bunun için Türkçenin yabancılara öğretiminde mecazlı sözler önemli yer tutmaktadır. “Türk filmleri öğrencilere Türk müziği, atasözleri, deyimler, kalıp sözler, mecaz anlatımlar, giyim-kuşam, doğal mekânlar ve coğrafya, beden dili, tarih ve insan ilişkileri gibi kültürel öğelerin yansıtılmasında en önemli araçtır” (Yılmaz ve Şenden, 2015, s. 200 - 201).

Bölüm II: Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgiler verilmiştir.

Araştırma Modeli

Araştırmada nitel araştırma türlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Bu araştırmayı yapan kişi uygulama sürecinde bulunmaktadır. Eylem araştırmasında nitel ve nicel bulgular yorumlanarak araştırma bulguları ve sonuçları elde edilmiştir. Bu çalışmada Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi TÖMER Kurumunda Türkçe öğrenen aynı seviyede iki öğrenci grubu belirlenmiştir. Bu gruplara ön test ve son test uygulamaları yapılmıştır. Deney grubuna 7 haftalık süreçte deyim ve atasözü öğretimi yapılmıştır. Kontrol grubuna uygulama dersleri yapılmamıştır. Kontrol grubunun derslerde öğrendiği deyim ve atasözleri ders kitapları ve çalışma kitaplarında yer alan örnekler ve öğreticinin katkılarıyla gerçekleşmiştir. Araştırma uygulama derslerinin yapıldığı gruba eş bir grup belirlenmiştir. Öğrenci gruplarının ders içi deyim ve atasözü öğrenme düzeyleri ön test ve son test sonuçlarıyla değerlendirilmiştir. Araştırmacı aynı zamanda uygulamayı yapan kişi olduğu için araştırmacı günlükleriyle ders içi çalışmalarını notlar olarak yansıtmıştır. Uygulama sürecinin sonunda öğrenci görüşleri alınmıştır. Araştırmanın ders içi uygulama süreci yazılı olarak belirtilmiştir.

Öğretmenlerin kendi uygulamaları, gözlemleri veya bir problemi ve bir eylemin olası yönünü incelemeleri için sistematik ve düzenli bir yoldur. Eylem araştırması önceden planlanmış, düzenlenmiş ve diğerleriyle paylaşılabilen bir sorgulama türüdür (Johnson, Akt: Uzuner ve Anay, 2015, s. 19). Eylem araştırması kişinin kendi öğretim uygulamalarının sistematik bir gözlemidir. Amaç belirli bir okulda veya sınıfta olup bitenleri anlatmaktır. “Bir eylem araştırması projesindeki nicel yöntemler sadece belirli bir durumda olup bitenin

portresini sağlamak için kullanılmalıdır” (Johnson, 2015, s. 128). Eylem araştırması okul ve sınıf gibi yerel seviyelerde değişimin ve buna bağlı olarak gelişimin oluşturulabilmesinde güçlü bir yöntemdir (Ekiz, 2009, s. 179).

Eylem araştırmasının dört önemli amacı şu şekildedir (Altricher ve diğerleri, 2005, s. 74):

- 1 Tüm ilgililerin çıkarlarını araştırarak, uygulamayı geliştirmek,
- 2 Araştırma sürecine katılan herkesin uygulama anlayışlarını ve bilgilerini geliştirmek,
- 3 Öğretmenlerin mesleki bilgilerini bir bütün olarak geliştirmek,
- 4 Eğitimi bir disiplin olarak geliştirmek.

Eylem araştırması, bir okulda çalışan yönetici, öğretmen, eğitim uzmanı veya diğer tür kuruluşlarda çalışan mühendis, yönetici, planlamacı, insan kaynakları uzmanı gibi bizzat uygulamanın içinde olan bir uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği ve uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hâlihazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır. (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 295)

Bu amaçlara bakılarak yapılan çalışmayı en iyi şekilde ortaya koyan yöntem olduğunu söyleyebiliriz.

Evren ve Örneklem/ Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi TÖMER Kurumunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler oluşturmaktadır. Bütün evrene ulaşmak mümkün olmayacağı için bu çalışma evreni temsil eden bir örneklem grubuyla gerçekleşmektedir.

Bu araştırmanın örneklemini, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi TÖMER Kurumunda 2015-2016 eğitim öğretim yılında B2 kurunda okuyan ve daha sonra C1 kuruna geçen öğrenciler ve 2016-2017 yılında B2 kurunda okuyan ve daha sonra C1 kuruna geçen

öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma örnekleminin iki ayrı yıl içinde verilme sebebi aynı yıl içinde kurumda öğrenci sayısının az olması ve B2 kurunda okuyan eş değer bir grubun olmamasıdır. İki gruptan da 14 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Çalışma, toplam 28 öğrencinin tüm uygulama derslerine katılımıyla yürütülmüştür. Sınıf mevcudu sınıfın fiziki kapasitesinin altındadır. Sınıf oldukça geniş olduğu için öğrenci kapasitesi az olması öğrencilerin en ön sıralarda oturmasına neden olmuştur. Sınıfta öğretmen masası, bilgisayar, sınıfın tamamına sesin eşit yayılmasını sağlayan ses sistemi, internet, sıralar, projeksiyon cihazı, klima, uzun bir tahta ve sınıfın en arkasında bir pano bulunmaktadır.

Deney grubunda 12 erkek ve 2 kız öğrenci, kontrol grubunda 8 erkek ve 6 kız öğrenci bulunmaktadır. Uygulama derslerinin tamamına katılım esas alındığı için uygulama derslerinin başından itibaren katılan kişiler örneklem grubunu oluşturmaktadır. Deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin sayıları ve cinsiyet dağılımları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1

Araştırmaya Katılan Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetleri

Cinsiyet	Deney Grubu Öğrencileri	Kontrol Grubu Öğrencileri
Erkek	12	8
Kız	2	6

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın başlıca veri kaynakları, araştırma problemleri doğrultusunda uygulama yapılan kurumdaki öğretici ve öğrencilerdir. Değerlendirme soruları (ön test - son test), yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formu, araştırmacı günlükleri kullanılmıştır.

Araştırma uygulaması deney grubu için 28.04.2016 tarihinde başlamış ve 7 hafta sürmüştür. Kontrol grubu öğrencilerine 25.04.2017 tarihinde ön test uygulaması yapılmıştır. Deney grubuna toplam 20 saatlik deyim ve atasözleriyle ilgili uygulama dersleri yapılmıştır. 70 tane değerlendirme sorusunun geçerli ve güvenilir bir test haline getirilmesine için bir dizi işlemler yapılmıştır. Öncelikle araştırmaya katılan 10 yabancı öğrenciye test olarak uygulanmış ve dönütler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Sonrasında 3 alan uzmanı öğretim üyesi ve 3 TÖMER okutmanı tarafından incelenmiş. Verilen düzeltmeler ve veriler doğrultusunda Ek A'da görüleceği üzere teste son hali verilmiştir. Böylece 10 çoktan seçmeli soru, 10 doğru yanlış, 10 boşluk doldurmalı, 10 açık uçlu kısa cevaplı ve 10 eşleştirme olmak üzere geçerli ve güvenilir toplam 50 soru ortaya çıkarılmıştır. Her hafta iki gün ders yapılarak haftada 10 deyim veya atasözü öğretimi gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı sürecin başından sonuna kadar katılımcı öğrencilerle birlikte uygulama derslerinde bulunmaktadır. Derslerde dizi - film kesitleri kullanılarak bağlamsal çıkarımda bulunma etkinlikleri yapılmıştır. Her bir video bir deyim veya atasözü ile ilgili tahminde bulunma etkinliğini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin videolarda geçen deyim veya atasözünü anlamsal çıkarımda bulunarak yorumlaması istenmiştir. Tahmin etme etkinliklerinden sonra deyim ve atasözlerinin anlamları TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü anlamlarıyla verilmiştir. Uygulama sonunda son test uygulaması deney grubuna 06.06.2016 tarihinde, kontrol grubuna 05.06.2017 tarihinde yapılmıştır.

Uygulama süreci: Yabancı uyruklu öğrencilere B2 ve C1 kurunda deyim ve atasözü öğretiminde ders materyali olarak Türk televizyonlarında yayınlanan dizilerden kesitler hazırlanarak deyim ve atasözü öğretimi yapılmıştır. Uygulamalara başlamadan önce deyim ve atasözlerimizin günlük konuşma dilinde en çok karşımıza çıkan yapıları dizi kesitlerinde bulunmuştur. Uygulama öncesi, Türk televizyonlarında yayınlanan dizilerden öğrencilerin izledikleri diziler seçilerek her diziden belli aralıklarla kısa sahneler alınmıştır. Bu sahnelerde

geçen deyim veya atasözleri uygulama yapan kişi tarafından kısa kesitler şeklinde hazırlanarak öğrencilere materyal olarak sunulmuştur. Uygulama derslerinde izletilmek üzere seçilen deyim ve atasözleri sayı itibarıyla sınırlı tutulmuştur. Kısa sahnelerin içeriğinde 8 atasözü ve 42 deyim bulunmaktadır. Sahnelerde kültür unsurları olan deyim ve atasözlerinin kullanım şekline uygun olduğu örnek olayların bulunmasına dikkat edilmiştir. Deyim ve atasözleri video destekli öğretimi esnasında öğrencilerin yaşadıkları sıkıntılar, deyim ve atasözlerini öğrenme kolaylığına ve öğrenme kalıcılığına yönelik öğrenci görüşleri görüşme formu aracılığıyla uygulama sonunda alınmıştır. Kültür aktarıcısı olarak filmlerden faydalandığı gibi izlenen sahnelerde geçen deyim ve atasözleri hakkında öğrencilerin bilgi düzeylerini ölçmek adına değerlendirme soruları hazırlanmıştır. Hazırlanan değerlendirme soruları ön test ve son test uygulamaları yapılarak öğrencilerin bu atasözü ve deyimler hakkında öğrenme düzeylerini belirlemek ve uygulamalar sonucunda öğrenme kalıcılığını ölçmek amacıyla önemsenmiştir. Değerlendirme sorularında yer alan sorularla ilgili uzman görüşlerine başvurulmuştur. Öğrencilerin Türk deyim ve atasözleri hakkında öğrenme yetkinliklerini saptayabilmek için dizilerde geçen toplam 50 deyim ve atasözünü kapsayan 50 soru hazırlanmıştır. Her bir soru öğrencilerin Türk kültüründeki atasözü ve deyimlerin bir tanesinin anlamına yönelik cevaplamalarını ortaya koymayı ve aynı zamanda bu deyim veya atasözleri cümlede doğru anlamda kullanma becerilerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Video destekli deyim ve atasözü öğretimi öğrencilerin kültür öğrenimini desteklemeyi, uygulama süreci sonunda mecazları öğrenmede kalıcılık düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, B2 ve C1 düzeyi yabancı uyruklu öğrenciler ile sürece dayalı yapılan uygulamaların öğrenme öğretme sürecine sağladığı katkılar var ise değerlendirme soruları aracılığıyla ön bilgilerini de dikkate alarak uygulama sonunda deyim atasözü bilgilerini karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Uygulama grubuna eş değer bir grup olarak deyim ve atasözü öğrenmelerine video destekli bir müdahale edilmeyen B2-C1 düzeyindeki kontrol grubu öğrencileridir. İki

gruba da ön test ve son test uygulaması yapılarak sonuçları karşılaştırmak hedeflenmektedir. Deyimlerin günlük dilde çok daha yaygın kullanımının olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle uygulamada 42 deyim, 8 atasözü yer almaktadır. Öğrencileri hedeften haberdar etmek amaçlı uygulama başlangıcında strateji eğitimi verilmiştir. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilere nelerin öğretileceği ve beklentilerinin neler olduğu konusunda video destekli deyim ve atasözü öğretimine yönelik yapılacaklar hakkında bilgilendirme yapılmış ve görüşleri alınmıştır. Sınıf içi etkinliklerde tüm öğrencilerin aktif katılımı önemsenmektedir. Hazırlanan değerlendirme soruları, çoktan seçmeli 10 soru, açık uçlu 10 soru, eşleştirme sorularından oluşan 10 soru, doğru-yanlış sorularından oluşan 10 soru, boşluk doldurma sorularından oluşan 10 soru şeklindedir. Uygulamada 50 atasözü veya deyim bilgilerini ölçmek için kullanılan 50 soru veri toplama aracı olarak sınırlandırılmıştır. Soru çeşitliliğine yer verilmesi daha önce bir sınav kültüründen gelmeyen öğrencilerin her soru şekline göre cevap verebilmelerini sağlamaktır. Video destekli deyim ve atasözü öğretimi için Türk televizyonlarında yayınlanan Muhteşem Yüzyıl Kösem dizisinden 12. bölüm, 15. bölüm, 16. bölüm, 17. bölüm, 19. bölüm, Kara Sevda dizisinden 18. bölüm, 20. bölüm 21. bölüm, 23. Bölüm; Asla Vazgeçmem dizisinden 1. bölüm, 16. bölüm, 34. bölüm, 39. bölüm, 40. bölüm, 42. Bölüm; Doksanlar dizisinden 1. Bölüm; Seksenler dizisinden 183. Bölüm; Gecenin Kraliçesi dizisinden 7. bölüm, 8. bölüm, 10. Bölüm; O Hayat Benim dizisinden 75. Bölüm; Diriliş Ertuğrul dizisinden 49. Bölüm; Kiralık Aşk dizisinden 32. Bölüm; Leyla ile Mecnun dizisinden 18. bölüm kısa sahneler şeklinde birkaç dakikalık videolar ders materyali olarak kullanılmıştır.

Uygulama derslerinde etkinlik esnasında öğrencilerin dizi kesitlerini izleyerek deyim ve atasözlerinin anlamlarını tahminde etmeleri istenmektedir. Etkinlikler yoluyla öğrenme öğretme sürecinde öğrenciler aktif rol alarak dili kültürel değerleri öğrenmektedir. Tablo 2' de Türk televizyonlarında yayınlanan dizilerden seçilen bölümler ve bölümlerin dakika aralığı

yer almaktadır.

Tablo 2

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminde Materyal Olarak Kullanılan Türk Televizyonlarında İzlenen Dizilerden Seçilen Bölümler ve Bölümlerin Dakika Aralığı

Atasözü / Deyim	Dizi	Bölüm/Dakika Aralığı
Yer yarılıp içine girmek (geçmek)	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.38.00 - 1.42.00
Aklı almamak	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.42.00 - 1.44.50
(Bir işe) burnunu sokmak	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.48.00 - 1.51.00
Gözleri parlamak (parıldamak)	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.14.00 - 1.18.00
(İçinde) at koşturmak	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.18.00 - 1.22.00
Yüz çevirmek	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.27.00 - 1.31.00
Devede kulak (kulak gibi) kalmak	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.36.00 - 1.37.00
Bel bağlamak	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.45.00 - 1.48.00
Rüzgâr eken fırtına biçer	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	15. Bölüm 1.55.00 - 1.57.00
(Yoluna) baş koymak	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	16. bölüm 0.55.00 - 0.58.00
Demir tavında dövülür	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	16. bölüm 1.55.00 - 1.57.00
Çorap söküşü gibi gitmek (gelmek)	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	17. Bölüm 0.20.00 - 0.21.45
(Birinin) ağzını bıçak açmamak	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	19. Bölüm 0.22.00 - 0.24.45

Tablo 2'nin devamı

Atasözü / Deyim	Dizi	Bölüm/Dakika Aralığı
Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak (yakalanmak)	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	19. Bölüm 0.24.45 - 0.27.00
Armut dalının dibine düşer	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	19. Bölüm 1.07.00 - 1.09.00
Bir taşla iki kuş vurmak	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	19. Bölüm 1.33.00 - 1.36.00
Kanına girmek	Kara Sevda	17. bölüm 0.10.00 - 0.12.00
İçine kurt düşmek	Kara sevda	18. bölüm 0.55.00 - 0.59.00
Akıl akıldan üstündür	Kara Sevda	20. Bölüm 0.24.00 - 0.27.00
(Aralarına) kara kedi girmek	Kara Sevda	20. Bölüm 0.29.00 - 0.32.00
Esirgenen (sakıman) göze çöp batar	Kara Sevda	21. Bölüm 0.35.00 - 0.38.00
Gözden çıkarmak	Kara Sevda	21. Bölüm 1.26.00 - 1.29.00
Ciğeri yanmak	Kara Sevda	21. bölüm 1.19.00 - 1.23.00
(Kendini) ateşe atmak	Kara Sevda	21. bölüm 1.23.00 - 1.25.00
Baş etmek	Kara Sevda	23. Bölüm 1.24.00 - 1.27.00
Ele geçirmek	Kara Sevda	23. Bölüm 1.37.00 - 1.40.00
(Birinini) başının etini yemek	Asla Vazgeçmem	1. Bölüm 0.59.00 - 1.02.00

Atasözü / Deyim	Dizi	Bölüm/Dakika Aralığı
Felekten bir gün (gece) çalmak	Asla Vazgeçmem	1. Bölüm 1.14.48 - 1.18.00
Kafasının dikine gitmek	Asla Vazgeçmem	16. Bölüm 0.50.00 - 0.52.55
Külahları değiştirmek (değişmek)	Asla Vazgeçmem	16. Bölüm 1.25.00 - 1.28.00
Damlaya damlaya göl olur	Asla Vazgeçmem	34. Bölüm 1.01.00 - 1.04.00
Gönül koymak	Asla Vazgeçmem	39. Bölüm 0.28.00 - 0.31.00
Dokuz doğurmak	Asla Vazgeçmem	39. Bölüm 0.33.00 - 0.37.00
Atı alan Üsküdar'ı geçti	Asla Vazgeçmem	40. bölüm 1.20.00 - 1.23.00
Damarına basmak	Asla Vazgeçmem	42. Bölüm 0.04.00 - 0.07.00
Suyu ısınmak (kaynamak)	Asla Vazgeçmem	42. Bölüm 0.26.00 - 0.30.00
Ayağını kaydırmak	Asla Vazgeçmem	42. Bölüm 0.45.00 - 0.50.00
Burnundan getirmek	Doksanlar	1. Bölüm 1.16.00 - 1.20.00
Kedi olalı bir fare tutmak	Seksenler	183. Bölüm 0.38.00 - 0.42.00
Kanı (donmak) çekilmek	Gecenin Kraliçesi	7. Bölüm 0.15.00 - 0.19.00
Hangi dağda kurt öldü?	Gecenin Kraliçesi	7. Bölüm 1.11.00 - 1.14.00

Tablo 2'nin devamı

Atasözü / Deyim	Dizi	Bölüm/Dakika Aralığı
Elinden tutmak	Gecenin Kraliçesi	7. Bölüm 1.18.00 - 1.22.00
İçini kemirmek	Gecenin Kraliçesi	7. Bölüm 1.51.00 - 1.54.07
Kan çekmek	Gecenin Kraliçesi	8. Bölüm 0.45.00 – 0.49.00
Aklını kaçırmak	Gecenin Kraliçesi	10. Bölüm 0.18.00 - 0.22.00
Etekleri tutuşmak	O Hayat Benim	75. Bölüm 0.14.00 - 0.18.40
Saman altından su yürütmek	Diriliş Ertuğrul	49. Bölüm 1.58.00 - 2.02.00
Atsan atılmaz, satsan satılmaz	Kıralık Aşk	32. Bölüm 0.54.00 - 0.58.00
Gözlerini devirmek	Kıralık Aşk	32. Bölüm 1.20.00 - 1.23.45
Cinleri (cin) tepesine çıkarak (binmek)	Leyla ile Mecnun	18. Bölüm 0.04.00 - 0.06.30

Video destekli deyim ve atasözü öğretiminin ilk haftasında belirlenen 42 deyim ve 8 atasözünü kapsayan 50 soruluk ön test değerlendirme soruları yabancı uyruklu öğrencilere uygulanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin deyim ve atasözleri hakkında ön bilgilerini tespit etmeyi hedefleyen bu değerlendirme soruları, öğrencilerin bilgi düzeylerini belirlemek açısından önemsenmektedir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi TÖMER'de uygulama yapabilmek adına araştırmacı tarafından kurumdan 20 ders saati izin alınmıştır. Ders planı doğrultusunda gerçekleştirilen uygulamalar haftada dört saatten oluşmaktadır. Haftada iki gün ve her iki saatlik derslerde beşer deyim veya atasözü öğretimi yapılmıştır. Böylece 10 deyim veya atasözü öğretimi için haftada 4 saat belirlenirken, 50 deyim ve atasözünün öğretimi için 5 haftada 20 saat uygulama yapılması öngörülmüştür. İlk hafta ön test uygulaması ve son hafta son test uygulaması da yapılarak uygulamalar tamamlanmıştır. Gönüllülük esasına dayalı olarak uygulama sınıfına 22 kişi katılmıştır. Ancak

aynı kişilerin tüm derslere devamlı katılmaları önemsendiği için uygulama başından sonuna kadar her derse düzenli olarak katılan 14 kişi araştırma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmacı, video destekli deyim ve atasözü öğretimi için öğrencilerin kısa sahnelerde yer alan deyim ve atasözünü bulmalarını, bağlamdan hareketle anlamlarını tahmin etmelerini önemsemektedir. Buna bağlı olarak yaparak yaşayarak öğrenme ilkesinden yola çıkarak tahminde buldukları deyim ve atasözlerinin Türk Dil Kurumu (TDK) Deyimler ve Atasözleri Sözlüğündeki açıklamaları ile günlük hayatta yaygın olarak kullanılan anlamları aktararak öğrencilerin etkinlikler yoluyla hem kalıcı öğrenmelerine hem de hedef dile ait sözlük kullanmalarına katkı sağlanmaktadır. Her hafta öğretilmesi hedeflenen deyim ve atasözleri için haftalık ders planı ve etkinlikler hazırlanmıştır. Son test uygulamasına kadar öğrencilerin öğrenme ortamında katılımlarını canlı tutmak, öğrenmenin kalitesini arttırmak için uygulama sürecinde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları gözlemlenmiş ve bu doğrultuda etkinliklere yer verilmiştir. Bu kısa sahnelerin kullanılması ile kültür aktarımı yapılarak her düzeyde öğretimi yapılabilen deyim ve atasözleri B2 - C1 düzeyinde derslere katılan öğrencilerin başlangıç düzeyine göre kelimeler öğrenerek deyim ve atasözlerine daha aşina olduğu düşüncesiyle kalıcı öğrenmelerine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Mecazların öğretimini destekleyen ders programı çerçevesinde ders kitaplarında yer alan kullanımların dışında destekleyici etkinliklerin ve materyallerin bir ihtiyaç haline geldiği düşünülmekte, bu uygulamaların yabancı dil öğretiminde sıklıkla kullanılması önemsenmektedir. Kur seviyelerinde ilerleyen öğrencilerin dile yakınlığını her yönüyle tamamlayabilmek, mecazların öğretim kapısını açmaktadır.

Uygulama Süreci: 1. Hafta (28.04.2016)

B2 kurunda Türkçe öğrenen öğrencilerle gerçekleştirilecek uygulamaların ilk haftasında strateji eğitimi ve ön test uygulaması yapılmıştır. Araştırmacı, daha önceden öğrencilerin izlediğini dizileri tespit ederek bu dizileri izlemiştir. İzlediği dizilerde yer alan

deyim ve atasözlerinin bulunduğu sahneleri birkaç dakikalık videolar halinde öğrencilere izleterek 5 haftalık ders programı içerisinde deyim ve atasözü öğretimi yapacağını çalışma grubuna bildirmiştir. Yine uygulama başlangıcında ön test ve uygulama sonunda son test uygulamaları yapılacağını ve bunun araştırma için önemli olduğunu anlatmıştır. İlk iki saat öğrencilere yapılacak uygulamalar ve uygulama aşamaları hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Bu çalışmanın devamlılık isteyen bir süreç olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin her derse katılımları önemsendiği gibi derslerin uygulama şekline göre fikirleri de önemsenmiştir. Test mantığından uzak yetişen öğrencilerin bu soru türleri hakkında bilgileri olmayacağı düşünülerek soru türleri hakkında bilgiler verilmiştir. Böylelikle her soru türünde öğrencilerin kendilerini ifade etme imkânı oluşturulmuştur. Uygulama öncesi ön test sorularının içeriği hakkında bilgi verilmiş ve değerlendirme soruları cevaplandırılmıştır.

Uygulama Süreci: 2. Hafta (05.05.2016 - 06.05.2016)

Her hafta 10 deyim veya atasözü öğretimi hedeflenmiştir. Uygulama dersleri haftada iki gün dört saat olarak belirlenmiştir. TÖMER'in ders programını aksatmamak için program kapsamında uygulama dersleri yapılmıştır. Uygulama tarihi 05.05.2016 Perşembe günü son iki saat, 06.05.2016 Cuma günü son iki saat olarak belirlenmiştir. Her iki saatlik ders günü için beş deyim veya atasözü öğretilmektedir. İlk uygulama dersinde öğretilmesi hedeflenen dört deyim ve bir atasözü belirlenmiştir. Deyimlerimizin kültürümüz içerisinde yaygın kullanımına işaret edilerek deyimler ve atasözleri arasındaki farklardan söz edilmiştir. Deyimlerin ve atasözlerinin ne olduğunu kavramaları açısından, uygulamalı derslerde etkinliklere sık sık yer verilmiştir. Dizi kesitlerindeki olay örgüsü üzerinden bağlamdan hareketle deyim veya atasözünü bularak tahmin etmeye yönelik çalışmalar sıklıkla yer almıştır. Türk Dil Kurumu (TDK) Atasözleri ve Deyimler Sözlüğünde yer alan mecazların anlamları ve bu anlamların dışında yaygın kullanımı olan anlamları var ise bu anlamları da

öğrencilere aktarılmıştır. Öğrenciler mevcut deyim ve atasözünün çağrıştırdığı anlamla ilgili fikirlerini paylaşarak cümleler üzerinden alıştırmalarla öğrendiklerini pekiştirmeye çalışılmıştır. Sınıf içerisinde öğrencilerin tamamına söz hakkı verilmiştir. Öğrencilerin cümle bilgisi konusundaki eksiklerini kapatmalarına, ekler konusundaki eksiklerini tamamlamalarına ve dil bilgisi konularındaki yanlışlarını sezdirme yoluyla öğrenmelerine yönelik katkı sağlamıştır. Dil öğretimi sadece dil bilgisi kurallarını öğretmeyi ya da anlama - anlatma becerilerini geliştirmeyi değil aynı zamanda mecazları aktif olarak kullanabilecekleri bir saha oluşturmayı da amaçlamıştır. Öğrenme-öğretme ortamlarında öğrencilerin istekle ve ilgiyle katılımına yönelik etkinliklere yer verilmiştir. Her hafta yapılacak olan etkinlikler dil öğrenmelerine katkı sağladığı gibi kültürü de yakından tanıtmaktadır. 2. hafta ilk iki saatlik uygulama dersinde öğretilmesi hedeflenen dört deyim ve bir atasözü Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin İkinci Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi		Bölüm/Dakika Aralığı
(Birinin) ağzını bıçak açmamak	Deyim	Muhteşem	Yüzyıl	19. Bölüm
Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak (yakalanmak)	Deyim	Muhteşem	Yüzyıl	19. Bölüm
Armut dalının dibine düşer	Atasözü	Muhteşem	Yüzyıl	19. Bölüm
Bir taşla iki kuş vurmak	Deyim	Muhteşem	Yüzyıl	19. Bölüm
Demir tavında dövülür	Atasözü	Muhteşem	Yüzyıl	16. bölüm
		Kösem Sultan		0.22.00 - 0.24.45
		Kösem Sultan		0.24.45 - 0.27.00
		Kösem Sultan		1.07.00 - 1.09.00
		Kösem Sultan		1.33.00 - 1.36.00
		Kösem Sultan		1.55.00 - 1.57.00

Atasözü ve deyimlerin video destekli öğretiminde etkinlik öncesi öğrencilerin dikkatini çekmek için öğretilecek olan atasözü ve deyimlerle ilgili ipucu olacak beş fotoğraf tahtaya yansıtılmıştır. Öğrencilerin ilgisini topladıktan sonra videolarla atasözü ve deyimleri bulma, anlamlarını tahmin etme çalışmaları yapılmıştır. Her bir videodan sonra deyim veya atasözü anlamları üzerine tahmin etme çalışması yapılmış, TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğündeki anlam karşılıkları verilmiştir. Aynı zamanda tahtaya örnek cümleler yazdırılarak cümle içerisinde mecazları kullanma becerisi kazandırılmaya çalışılmış ve dil bilgisi kurallarıyla ilgili hataları düzeltilmiştir. Bu deyimler ve atasözlerinin her biri için aynı uygulama yapılmış olup bu uygulamalar sonucunda deyimlerin ve atasözünün cümle içerisindeki anlamlarının kullanım yerleri sezdirilmiştir. Dersin başında deyim veya atasözü ile ilgili yansıtılan görseller ders sonunda tekrar gösterilerek öğrencilere sorular sorulmuştur. Görsellerin deyim ve atasözüne örnek oluşturabilecek şekilde olduğuna dair öğrencilerden olumlu dönütler alınmıştır.

Uygulama dersinde kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü sözlük anlamları:

(Birinin) ağzını bıçak açmamak: Üzüntüsünden söz söyleyecek durumda olmamak.

Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak (yakalanmak): Güç bir durumdan kurtulayım derken daha kötüsüyle karşılaşmak.

Armut dalının dibine düşer: 1. Bir kimse önce yakınlarına yararlı olur. 2. Benzerlik.

Bir taşla iki kuş vurmak: Bir davranışla birden çok yararlı sonuca ulaşmak.

Demir tavında dövülür: Her iş zamanında ve uygun durumda yapılır (TDK).

İlk hafta son iki saatlik uygulama dersinde dört deyim ve bir atasözü öğretimi yapılmaktadır.

Uygulama dersi 06.05.2016 tarihinde yapılmıştır. Uygulamada dizi kesitleri kullanılarak dört

deyim ve bir atasözü öğretimi yapılmıştır. Bunlar ise Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin İkinci Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
Ele geçirmek	Deyim	Kara Sevda	23. Bölüm 1.37.00 - 1.40.00
Burnundan getirmek	Deyim	Doksanlar	1. Bölüm 1.16.00 - 1.20.00
(Bir işe) burnunu sokmak	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.48.00 - 1.51.00
Yer yarılıp içine girmek (geçmek)	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.38.00 - 1.42.00
Akıl akıldan üstündür	Atasözü	Kara Sevda	20. Bölüm 0.24.00 - 0.27.00

Uygulama haftasının son iki saatlik dersinde öğrencilere öğretilmesi hedeflenen atasözü ve deyimlerin içinde geçtiği birkaç dakikalık kısa sahneler izletilmiştir. İzledikleri videolarda geçen deyim veya atasözü olan diyalogları bulmaları istenmiştir. Buldukları mecazların anlamını tahmin etme çalışması yapılarak TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğündeki anlamları verilmiştir. Buna ek olarak mecazların doğru kullanımını anlatan örnek olaylar öğretici tarafından paylaşılmış ve öğrenciler de yaşadığı benzer olayları anlatmıştır. Böylece konuşma becerisine katkıda bulunulmuştur. Örnek olaylar üzerinden daha çok dinlemeye ve konuşmaya odaklı bir ders yapılarak mecazların anlamları aktarılmıştır.

Uygulama derslerinde kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyimler

Sözlüğü sözlük anlamları:

Ele geçirmek: 1. Yakalamak. 2. Sahibi olmak.

Burnundan getirmek: Yaptığına pişman etmek.

(Bir işe) burnunu sokmak: Gerekmeden her işe karışmak.

Yer yarılıp içine girmek (geçmek): 1. Yitirilip bir türlü bulamamak; 2. Çok utanmak.

Akıl akıldan üstündür: Bir kimsenin aklına gelmeyen bir çare, başka birinin aklına gelebilir (TDK).

Uygulama Süreci: 3. Hafta (09.05.2016 - 10.05.2016)

Uygulama dersleri üçüncü hafta 09.05.2016 Pazartesi günü son iki saat ve 10.05.2016 Salı günü son iki saat olmak üzere toplamda 4 saat yapılmıştır. Dört saatlik uygulama derslerinde 10 deyim veya atasözü öğretimi yapılmıştır. Üçüncü hafta ilk iki saatlik uygulama dersinde dört deyim ve bir atasözü öğretimi yapılmıştır. Bunlar ise Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Üçüncü Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü	Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
İçine kurt düşmek	Deyim	Kara Sevda 18. bölüm 0.55.00 - 0.59.00
Damarına basmak	Deyim	Asla Vazgeçmem 42. Bölüm 0.04.00 - 0.07.00
Esirgenen (sakınan) göze çöp batar	Atasözü	Kara Sevda 21. Bölüm 0.35.00 - 0.38.00
Gözlerini devirmek	Deyim	Kıralık Aşk 32. Bölüm 1.20.00 - 1. 23.45
(Yoluna) baş koymak	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan 16. bölüm 0.55.00 - 0.58.00

Etkinlik öncesi öğrencilerin ilgisini toplayabilmek adına televizyonda izledikleri dizilerle ilgili sohbet havasında konuşularak dizilerin dil öğrenimindeki önemine vurgu yapılmıştır. Uygulama dersinde kısa film sahneleri izletildikten sonra öğrencilerin diyaloglarda duyduğu atasözü ve deyimleri bulmaları istenmiştir. Bu sebeple öğrencilere seçici dinleme yapıldığı söylenebilir. Kısa dizi - film sahnelerinin ders içinde öğrencilerin dikkatini çeken materyaller olduğu gözlemlenmiştir. Kullanılan kısa sahnelerde geçen deyim ve atasözlerinin anlamlarını tahmin etme etkinliği öğrencilerin keyif aldığı bir etkinlik olarak görülmüştür. Deyim ve atasözü anlamlarını yorumlayan öğrencilerin anlamsal farkındalık kazanması derse katılım isteğini artırmaktadır. Dizi sahnelerinde yer alan öğretilmesi hedeflenen mecazlar dışında da mecazlı ifadeler olduğu durumda öğretmen tarafından bu ifadeler açıklanmıştır. Türkçe sözlük kullanma alışkanlığı kazanmaya başlayan öğrenciler tahminde buldukları anlamlar dışında sözlük anlamlarını öğrenmek için oldukça heyecanlanmıştır.

Kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü sözlük anlamları:

İçine kurt düşmek: Kendisine zararı dokunacak bir durum meydana geleceğinden kuşkulunmak.

Damarına basmak: Birini, duyarlı olduğu bir konuda kızdırmak.

Esirgenen (sakınan) göze çöp batar: Üzerine çok düşülen şeyler genellikle kazaya veya zarara uğrar.

Gözlerini devirmek: Öfke ile bakmak.

(Yoluna) baş koymak: Bir şey uğruna ölümü göze almak (TDK).

Üçüncü hafta son iki saatlik uygulama dersinde dört deyim ve bir atasözü öğretimi yapılmıştır. Bunlar ise Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Üçüncü Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
Devede kulak kalmak	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.36.00 - 1.37.00
Rüzgâr eken fırtına biçer	Atasözü	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	15. Bölüm 1.55.00 - 1.58.00
Suyu ısınmak	Deyim	Asla Vazgeçmem	42. Bölüm 0.26.00 - 0.30.00
Bel bağlamak	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.45.00 - 1.48.00
Gözden çıkarmak	Deyim	Kara Sevda	21. Bölüm 1.26.00 - 1.29.00

Her uygulama dersinde amaca uygun tahminde bulunma etkinlikleri yapılmaktadır. Bu uygulama dersinde de dizi sahneleri izletilerek deyim ve atasözlerini bulan etkinliğinde öğrenciler anlamsal çıkarımda bulunmaktadır. Ders içi etkinliklerle deyim ve atasözlerini öğrenen öğrenciler ders sürecinde aktif katılım göstermektedir. Kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü sözlük anlamları:

Devede kulak kalmak: 1. Çok az önemi olmak, söz etmeye değer bulmamak. 2. Yetersiz, çok küçük veya az olmak:

Rüzgâr eken fırtına biçer: Herkesin zarar görmesine yol açacak işler yapan kimse, çok sert tepkilerle karşılaşır ve sonunda en büyük zarara kendisi uğrar.

Suyu ısınmak: İş başından uzaklaştırılması yaklaşmak veya gelmek.

Bel bağlamak: Birisinin kendisine yardımcı olacağına inanmak, güvenmek.

Gözden çıkarmak: Bir mal, para, değer yargısı vb. maddi veya manevi varlığın elden

çıkarılmasını kabul etmek (TDK).

Uygulama Süreci: 4. Hafta (16.05.2016 - 17.05.2016)

Uygulama dersi dördüncü hafta 16.05.2016 Pazartesi günü iki saat ve 17.05.2016 Salı iki saat olmak üzere toplamda 4 saat uygulama dersleri yapılmıştır. Her hafta olduğu gibi bu hafta da 10 deyim ve atasözü öğretilmesi hedeflenmiştir. İlk iki saatlik uygulama dersinde kullanılan atasözü ve deyim Tablo 7’de belirtilmiştir.

Tablo 7

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Dördüncü Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
Baş etmek	Deyim	Kara Sevda	23. Bölüm 1.24.00 - 1.27.00
Damlaya damlaya göl olur	Atasözü	Asla Vazgeçmem	34. Bölüm 1.01.00 - 1.04.00
Aklını kaçırmak	Deyim	Gecenin Kraliçesi	10. Bölüm 0.18.00 - 0.22.00
Kanı donmak (çekilmek)	Deyim	Gecenin Kraliçesi	7. Bölüm 0.15.00 - 0.19.00
Saman altından su yürütmek	Deyim	Diriliş Ertuğrul	49. Bölüm 1.58.00 - 2.02.00

Uygulama derslerinde her hafta çoğunlukla deyim öğretimi yapıldı. Öğrencilerin günlük konuşma dilinde daha fazla kullanacağını düşündüğümüz deyimler ve en sık kullanılan atasözlerinin öğretimi yapıldı. Ders etkinliklerinde uygulamalar tahmin etme üzerine gerçekleşti. Öğrencilerin deyim ve atasözleri sözlük anlamlarıyla öğrenmeleri ve örnek olaylar üzerinden yorumlamaları istendi. Diyaloglardaki deyimlerin ve atasözlerin doğru kullanım şeklinin fark ederek anlamsal farkındalık kazanmaları derse karşı daha ilgili

olmalarına sebep olmaktadır. Ders sürecinde öğrencilerin aktif katılımı oldukça önemsenmiş ve iletişim becerilerini geliştirici bir ortam oluşturulmuştur. Kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü sözlük anlamları:

Baş Etmek: 1. Gücü yetmek. 2. Başarı kazanmak.

Damlaya damlaya göl olur: Azar azar olagelen şeyler birikerek önemli bir niceliğe ulaşacağı için küçümsenmemelidir.

Aklını kaçırmak: 1. Delirmek. 2. Gereksiz, yersiz iş yapmak.

Kanı Donmak (çekilmek): Donakalmak, çok şaşırarak

Saman altından su yürütmek: Belli etmeden iş çevirmek, ortalığı karıştırmak (TDK).

Son iki saatlik uygulama dersinde kullanılan deyimler ve dizi adları Tablo 8'de gösterilmektedir.

Tablo 8

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Dördüncü Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
Çorap söküğü gibi gitmek (gelmek)	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	17. Bölüm 0.20.00 - 0.21.45
Gönül koymak	Deyim	Asla Vazgeçmem	39. Bölüm 0.28.00 - 0.31.00
Atsan atılmaz, satsan satılmaz	Deyim	Kiralık Aşk	32. Bölüm 0.54.00 - 0.58.00
Dokuz doğurmak	Deyim	Asla Vazgeçmem	42. Bölüm 0.04.00 - 0.07.00
Ayağını kaydırmak	Deyim	Asla Vazgeçmem	42. Bölüm 0.45.00 - 0.50.00

Yapılan uygulamaların devamı niteliğinde olan bu ders içinde dizi sahnelerinde kullanılan deyim ve atasözlerin anlamalarını tahmin etme ve sözlük anlamlarına bakarak anlam bütünlüğü kurma etkinliği yapıldı. Ders sürecinde öğrencilerin yeni deyim ve atasözleri öğrenmelerine yardımcı olacak dizi sahneleri kullanıldı. Öğrencilere izletilen bu dizi sahneleri deyim ve atasözleri öğrenme düzeylerini geliştirmeyi ve sahnelerdeki kullanımları görmeleri sağlamaktadır. Öğrenciler bağlamdan tahmin etme etkinliğiyle öğrendikleri atasözü ve deyimleri öğrenme isteğiyle her derse katılım sağlamaktadır. Öğrenciler bu etkinlikte aktif bir rol oynayıp dil öğretimi sürecinde iletişim yetisi kazmaktadır. Toplumun ve kültürün değerlerini tanıma ve öğrenme isteğinde bulunmaları sürecin eğlenceli geçmesini sağlar.

Kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü sözlük anlamları: Çorap söküşü gibi gitmek (gelmek): Başlayan bir iş veya birbirine bağlı birçok iş arka arkaya ve kolayca sürüp gitmek.

Gönül koymak: Gücenmek, alınmak, darılmak.

Atsan atılmaz, satsan satılmaz: İşe yaramadığı veya sıkıntı verdiği hâlde vazgeçilemeyen şeyler ve kimseler için söylenen bir söz.

Dokuz doğurmak: Merakla, heyecan içinde, sabırsızlıkla beklemek.

Ayağını kaydırmak: Bir yolunu bulup birini işinden veya görevinden uzaklaştırmak (TDK).

Uygulama Süreci: 5. Hafta (23.05.2016 - 24.05.2016)

Uygulama dersi beşinci hafta 23.05.2016 Pazartesi günü iki saat ve 24.05.2016 Salı günü iki saat olmak üzere toplamda 4 saat uygulama dersleri yapılmıştır. Uygulama derslerinde her hafta 10 deyim veya atasözü içeren öğretim etkinlikleri bulunmaktadır. Öğrencilerin deyim ve atasözü öğrenmelerine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Tablo 9’da iki saatlik derste öğretilen deyim adları ve dizilerin dakika aralığı yer almaktadır.

Tablo 9

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Beşinci Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
Yüz çevirmek	Deyim	Muhteşem Yüzyıl	12. Bölüm
		Kösem Sultan	1.27.00 - 1.31.00
Felekten bir gün (gece) çalmak	Deyim	Asla Vazgeçmem	1. Bölüm
			1.14.48 - 1.18.00
Kafasının dikine gitmek	Deyim	Asla Vazgeçmem	16. Bölüm
			0.50.00 - 0.52.55
Külahları değiştirmek (değişmek)	Deyim	Asla Vazgeçmem	16. Bölüm
			1.25.00 - 1.28.00
Ciğeri yanmak	Deyim	Kara Sevda	21. bölüm
			1.19.00 - 1.23.00

Deyimlerin öğretiminin yapıldığı bir derste öğretmenden daha çok materyal desteğiyle öğrencilerin aktif katılımı sağlanmıştır. Öğrenciler deyimleri öğrenirken daha çok anlamsal çıkarımda bulunmaktan keyif almaktadır. Öğrenciler birbirlerinin düşüncelerini değerlendirerek ve eleştirerek doğru anlamı bulma gayreti göstermektedir. Kullanılan deyimler günlük hayatımızda en çok yer verilen deyimlerden olduğu için yaşantılarında bu deyimlere yer verme ve anlama kolaylığı sağlayacağı düşünülmektedir. Ders etkinliklerinde tahmin yürütme ve anlamsal çıkarımda bulunma çalışmaları deyim ve atasözü öğretiminde bağlamdan çözümlene yapma becerilerini geliştirmektedir. Kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü sözlük anlamları:

Yüz çevirmek: Gösterdiği ilgiyi kesmek

Felekten bir gün (gece) çalmak: Güzel bir gün veya gece geçirmek.

Kafasının dikine gitmek: Kendi düşünce ve görüşünün en iyi olduğuna inanarak kimsenin

öğüdünü, uyarısını dinlememek.

Külahları değiştirmek (değişmek): Tehdit ederek bozuşmak.

Ciğeri yanmak: Çok acı ve sıkıntı çekmek, büyük bir acıya uğramak, yüreği yanmak (TDK).

Beşinci hafta son iki saatlik uygulama dersinde dizilerde yer alan deyim ve atasözleri Tablo 10'da bulunmaktadır.

Tablo 10

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Beşinci Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
Kedi olalı bir fare tutmak	Atasözü	Seksenler	183. Bölüm 0.38.00 - 0.42.00
Hangi dağda kurt öldü?	Atasözü	Gecenin Kraliçesi	7. Bölüm 1.11.00 - 1.14.00
(Aralarına) kara kedi girmek	Deyim	Kara Sevda	20. Bölüm 0.29.00 - 0.32.00
Kanına girmek	Deyim	Kara Sevda	17. bölüm 0.10.00 - 0.12.00
Atı alan Üsküdar'ı geçti	Deyim	Asla Vazgeçmem	40. bölüm 1.20.00 - 1.23.00

Bu ders içinde en çok kullanım alanı olan atasözlerine ve deyimlere yer verildi. Bu deyim ve atasözlerin öğretiminde dizi sahnelerinden faydalanıldı. Öğrencilerin sahnelerde geçen deyim ve atasözleri bularak anlamlarını tahmin etmeleri istedi. Bazı sahnelerde veya bazı sözlük anlamalarında yetersizlikler olduğu durumda öğretmen ve öğrenci etkileşiminin daha fazla olduğu bir şekilde deyim ve atasözlerin kullanım alanı oluşturuldu. Dizi kesitlerinde dinledikleri deyimlerin anlamlarını tahmin etme etkinliğiyle deyim ve atasözü öğrenme hızı ve iletişim becerisi kazanmalarına katkı sağlandı. Kullanılan deyim ve atasözleri

TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü sözlük anlamları:

Kedi olalı bir fare tuttu: En sonunda bir iş başarabildi anlamında kullanılan bir söz.

Hangi dağda kurt öldü?: Birisinden beklenmeyen bir davranış görüldüğünde şaşma ve sitem bildirmek için kullanılan bir söz.

Aralarına kara kedi girmek: İki dost birbirine gücenmek, iki dostun arasına soğukluk girmek.

Kanına girmek: 1. Birini öldürmek veya öldürtmek 2. Bir kızın kızlığını bozmak.

Atı alan Üsküdar'ı geçti: Fırsatın kaçırılıp artık yapılacak bir şeyin kalmadığını anlatan bir söz (TDK).

Uygulama Süreci: 6. Hafta (30.05.2016 - 31.05.2016)

Uygulama dersi altıncı hafta 30.05.2016 Pazartesi günü iki saat ve 31.05.2016 Salı iki saat olmak üzere toplamda 4 saat uygulama dersleri yapılmıştır. Haftalık deyim ve atasözü öğretimi 10 mecaz ile sınırlandırılmıştır. İlk olarak uygulamada kullanılan dizi kesitleri Tablo 11'de belirtilmiştir.

Tablo 11

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Altıncı Hafta İlk İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
Elinden tutmak	Deyim	Gecenin Kraliçesi	7. Bölüm 1.18.00 - 1.22.00
Kan çekmek	Deyim	Gecenin Kraliçesi	8. Bölüm 0.45.00 – 0.49.00
Aklı almamak	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.42.00 - 1.44.50
(Birinin) başının etini yemek	Deyim	Asla Vazgeçmem	1. Bölüm 0.59.00 - 1.02.00
(Kendini) ateşe atmak	Deyim	Kara Sevda	21. bölüm 1.23.00 - 1.25.00

Ders içeriğinde deyim ve atasözlerinin sözlük anlamlarıyla beraber öğrencilere aktarılmasına yardımcı olacak dizi sahneleri kullanıldı. Bu sahnelerde yer alan deyimlerin anlamları öğrenciler tarafından tahmin edildikten sonra öğretici tarafından açıklayıcı örneklerle akılda kalıcı olması sağlandı. Ders materyali olarak kullanılan kısa sahnelerin kültür unsurlarını öğretici ve iletişim becerilerini geliştirici etkileri gözlemlenmiştir. Kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü sözlük anlamları:

Elinden tutmak: 1. Yardım etmek. 2. Kayırmak

Kan çekmek: 1. Yüz ve huy, anne veya baba tarafının yüzüne ve huyuna benzemek.

2. Akrabalar, birbirlerine yakınlık duymak.

Aklı almamak: 1. Biri bir şeyi anlayamamak, kavrayamamak. 2. Bir şeyin olabileceğine inanmamak. 3. Uygun bulmamak.

(Birin) başının etini yemek: Karşısındakini bezdirinceye, bıktırıncaya kadar sürekli konuşmak veya söylenmek.

(Kendini) ateşe atmak: Bile bile tehlikeli bir işe girişmek (TDK).

Tablo12'de son uygulama dersinde materyal olarak kullanılan diziler ayrıntılı bir şekilde yer almaktadır.

Tablo 12

Video Destekli Deyim ve Atasözü Öğretiminin Altıncı Hafta Son İki Saatlik Uygulama Dersinde Kullanılan Atasözü ve Deyimler

Deyim/Atasözü		Türk Dizisi	Bölüm/Dakika Aralığı
Cinleri (cin) tepesine çıkmak (binmek)	Deyim	Leyla ile Mecnun	18. Bölüm 0.04.00 - 0.06.30
Etekleri tutuşmak	Deyim	O Hayat Benim	75. Bölüm 0.14.00 - 0.18.40
Gözleri parlamak (parıldamak)	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.14.00 - 1.18.00
İçini kemirmek	Deyim	Gecenin Kraliçesi	7. Bölüm 1.51.00 - 1.54.00
(İçinde) at koşturmak	Deyim	Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan	12. Bölüm 1.18.00 - 1.22.00

Son uygulama derslerinde deyimlerin öğretimine yer verildi. Öğrencilerin izledikleri dizilerden hareketle diyaloglarda kullanılan deyimlerin anlamlarını tahmin etmeleri istendi. Deyimlerin anlamını tahmin eden öğrencilerin sözlük anlamlarını da öğrenerek örnek cümleler oluşturmaları amaçlandı. Böylece öğrenciler tahmin etme etkinliğiyle bağlamsal çıkarımlarda buldukları mecazların anlamsal bütünlüğünü çözümlene yeteneği kazandı. Son uygulama dersinden sonra öğrencilerin değerlendirme sorularını cevaplayacakları bir ders daha yapılacağı belirtildi.

Kullanılan deyim ve atasözleri TDK Atasözleri ve Deyim Sözlüğü sözlük anlamları:

Cinleri (cin) tepesine çıkmak (binmek): Çok kızmak.

Etekleri tutuşmak: Çok telaşlanmak.

Gözleri parlamak (parıldamak): Gözlerinde sevinç ve istek belirlemek.

İçini kemirmek: Bir üzüntüden rahatsızlık duymak, tedirgin olmak.

İçinde at koşturmak: Çok geniş, alabildiğine rahat hareket edilebilecek yer ve ortam yaratmak veya bulmak (TDK).

Uygulama Süreci: 7. Hafta (06.06.2016)

20 ders saati kısa sahnelerden yararlanarak deyim ve atasözü öğretim gerçekleştirilerek tahmin etme etkinliği tamamlanmıştır. Uygulamalar sonunda ön test olarak yapılan testin son test uygulaması yapılmıştır. Öğrencilerin ön test ve son test sorularına verilen cevapları daha sonra belirlenecek olan B2 ve C1 düzeyindeki kontrol grubuyla karşılaştırılacak sonuçları sayısal verilerle değerlendirilecektir. Öğrenci görüşme formu ile öğrencilerin yapılan uygulamalar hakkında fikirleri yazılı olarak elde edilmiştir. Öğrenci görüşme formunda üç soru yer almaktadır. Bu sorular genel olarak deyim ve atasözlerinin dizi - film sahneleri materyal olarak kullanımında nasıl sonuçlar elde edebileceğimize yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Nitel Verilerin Toplanma Araçları: Araştırmada nitel veriler; yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formu, gözlem ve araştırmacı günlükleri kullanılarak toplanmıştır.

Nicel Verilerin Toplanma Araçları: Yapılan ön test ve son test uygulamalarından elde edilen veriler, IBM SPSS Statistics 21.0 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Bu veriler üzerinde parametrik ve parametrik olmayan istatistik teknikleri uygulanmıştır.

Öğrencilerin dizi - filmlerle deyim ve atasözü öğrenme sürecini yansıtan değerlendirme sorularında çoktan seçmeli sorular, doğru-yanlış soruları, boşluk doldurma soruları, açık uçlu sorular ve eşleştirme soruları bulunmaktadır. Her soru türünde 10 soru yer almaktadır. Bu soru türlerine göre ön test ve son test sonuçlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlenmektedir. Deney ve kontrol grubu arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak

amacıyla T-Testi ve Wilcoxon Testi yapılmıştır. Ön test ve son test ortalama puanlarının soru türlerine göre istatistiksel olarak farklılaşıp farklılaşmama durumunu incelemek üzere Mann Whitney U-Testi ve T-Testi yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Nitel Verilerin Analizi: Deney grubundaki öğrencilerin öğrenci görüşme formunda yer alan birinci, ikinci ve üçüncü soruya verdikleri cevaplar ayrı ayrı tablolar halinde değerlendirilmiştir. Verilen cevaplarda en çok yer verilen yorumlar katılımcılara göre gruplandırılarak yorumlanmıştır. Buradaki sonuçlar dizi - film izlemenin deyim ve atasözü öğretiminin etkili bir yol olup olmadığını ortaya koyan öğrenci düşüncelerini kapsamaktadır. Öğrencilerin ana dilinde benzerlikler olan deyim veya atasözleri 1. soruda yer alan görüşlerinin bulunduğu tabloların altında yorumlanmıştır. Deyim ve atasözü öğretimi açısından dizi kesitlerinin kullanılmasının faydalı olup olmadığı ve öğrenme kalıcılığı açısından fikirleri 2. soruya verdikleri cevapların yer aldığı tablo altında yorumlanmıştır. Uygulamalar esnasında bir sıkıntı yaşayıp yaşamadıkları ve öğretme teknikleri konusunda önerileri 3. soruya verdikleri cevapların yer aldığı tablonun altında yorumlanmıştır. Bunun yanı sıra uygulama yapan kişinin her ders için aldığı notlar araştırmacı günlüğü olarak sunulmuştur. Ders içi çalışmalarda yapılan etkinlikler ne yönde bir etki bıraktığı araştırmacı günlüklerinde belirtilmiştir. Bu günlüklerde ön test ve son test uygulamaları dışında ders içi uygulamaların yapıldığı günler belirtilmiştir.

Nicel Verilerin Analizi: Araştırma soruları soru türlerine göre gruplandırılmıştır. Çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma ve açık uçlu soru türlerine göre elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Bunlar da tablolar halinde açıklanarak

veriler yorumlanmıştır. Deney ve kontrol grubunun soru türlerine göre aldıkları puanların yorumlanmasında Shapiro-Wilk testi, Mann-Whitney U testi ve Wilcoxon testi yapılmıştır. Araştırma değişkenleri normal dağılım gösterdiğinden dolayı araştırmada parametrik istatistik yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım ($p > 0,05$) gösterdiği durumlarda bağımsız ve bağımlı T-Testi, normal dağılım ($p < 0,05$) göstermediği durumlarda ise Mann-Whitney U ve Wilcoxon testi uygulanmıştır. Deney grubu ve kontrol grubunun aldıkları puanlara göre sınıflandırmalar yapılmıştır. Deney ve kontrol grubunun ön test sonuçları, deney ve kontrol grubunun son test sonuçları, deney grubunun ön test ve son test sonuçları, kontrol grubunun ön test ve son test sonuçları karşılaştırılmıştır.

Bölüm III: Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde deyim ve atasözü öğretimi nitel ve nicel bulgulara göre yorumlanmıştır. Nitel bulgular uygulama sürecini yansıtan araştırmacı günlükleri ve öğrenci görüşme formlarında öğrenci tutumlarına yönelik tespitlerle değerlendirilmiştir. Öğrenci görüşme formlarının analizinde katılımcılar “K” şeklinde kodlanmış ve hepsine sırayla numara (K1, K2, K3...) verilmiştir

Nicel bulgular ise, yedi hafta videolar aracılığıyla uygulama yapılan deney grubunun ön test ve son test sonuçları ile kontrol grubunun ön test ve son test sonuçlarının soru türlerine göre karşılaştırılmasıyla elde edilmiştir. İlk önce her gruba uygulanan testlerin normal dağılıp dağılmadığını tespit etmek amacıyla Shapiro-Wilk Testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım ($p>0,05$) gösterdiği durumlarda bağımsız ve bağımlı T-Testi, normal dağılım ($p<0,05$) göstermediği durumlarda ise Mann-Whitney U ve Wilcoxon testi uygulanmıştır. Bu sonuçlar da soru türlerine göre gruplandırılan tablolarla ifade edilmiştir.

Nitel Bulgular ve Yorumları

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ülke adlarıyla birlikte yapılandırılmış öğrenci görüşme formunda yer alan üç soruya verdikleri cevaplar ayrı ayrı sıralanarak tablolar halinde yer almaktadır. Öğrencilerin cevapları yazılı kâğıtlarda belirttikleri şekilde düzenleme yapılmadan verilmiştir. Deney grubu öğrencilerinin ve kontrol grubu öğrencilerinin her bir soru için görüşleri tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 13

Öğrenci Görüşme Formundaki Birinci Soru Olan “Sizce Kendi Anadilinizdeki Deyim ve Atasözleri İle Türk Dilindeki Deyim ve Atasözleri Arasında Benzerlik veya Farklılıklar Var Mı? Varsa Örnekler Vererek Açıklayınız.” Sorusuna Deney Grubu Öğrencilerinin Verdikleri Cevaplar

Deney Grubu			
Katılımcılar	Ülke Adı	Cinsiyet	Birinci Soruya Verilen Cevaplar
K1	Suriye	Erkek	İkisi var. Benzerlik , mesela bir taşla iki kuş vurmak. Bu deyim kullanıyoruz. Ancak farklılıklar var. Mesela gözü kara olmak. Bu deyim ilk defa duyuyorum.
K2	Suriye	Erkek	Türkiye ile Arabistan 400 yıl birleşti o yüzden Arapça ile Türkçe deyim ve atasöz olarak çok benziyor örnek: Allah rahmet eylesin.(Arabistan’da kullanılmaktadır.) Demir tavında dövülür. Arab “ Demir sıcakken dövülür derler.
K3	Suriye	Erkek	Benim anadilim ve Türkçe dili deyim ve atasözleri çok benzerlik var. Mesela: iyilik yap denize at. Bir taşla iki kuş vurmak.
K4	Suriye	Erkek	Bazen benziyor bazen farklı. Örnek: Bir taşla iki kuş vurmak. Arabçada aynı yazmada ve anlamada, gökte araken yerde bulmak Arabçada aynı anlama ama farklı deyimler var. Arabçada yok yaka silmek mesela.
K5	Arnavutluk	Erkek	Anadilimizdeki deyim ve atasözleri ile türk dilindeki deyim ve atasözleri arasında benzerlik çok var. Mesela: bir taşla iki kuş vurmak biz de aynı anlamında söyleriz.
K6	Filipinler	Erkek	Var ama benzemiyor ve bazen farklılardır.
K7	Moğolistan	Erkek	Var. Bir silah ile iki tavşan vurmak. Mesela iki iş beraber yapıp kazanmak anlamında.
K8	Afganistan	Kadın	Evet benzerlik var. Farklı söylene de aynı anlamı veriyorlar.

Tablo 13'ün devamı

Deney Grubu			
Katılımcılar	Ülke Adı	Cinsiyet	Birinci Soruya Verilen Cevaplar
K9	Suriye	Erkek	Bazen fark var ve bazen de yazmak ayna şey. Ama farklı anlama ve farklı yerler kullanıyoruz.
K10	Irak	Erkek	Evet var. 1. Demir tavında dövülür: 2. Bir taşla iki kuş vurmak.
K11	Suriye	<i>Kadın</i>	Tabii var. Bir taşla iki kuş vurmak: demek, bir iş yapıyorsun o iş başarılı fakat ayne zamanda çok güzel bir şekeldi başarılı. Yağmurdan kaçarken doluya yakalanmak: demek ki küçük bir sorun geçti ama daha büyük bir sorun karşı çıktı. Demir tavında dövülür: bir iş yapmak isteyorsun ama aynı zamanda yaparsın.
K12	Afganistan	Erkek	Tabi ki var. Mesela ele geçirmek bizim dilimizde de aynı şekilde aynı anlamda kullanılıyor. Aynısı bir taşla iki kuş vurmakta kullanılıyor. Farklılık olarak yaka silkelemek biz de gurur duymak anlamına geliyor.
K13	Lübnan	Erkek	Var. Türkçe'de bazı atasözler bizim dilimizde yok. Mesela: üzüm üzüme baka baka bizde yok.
K14	Suriye	Erkek	Var. Mesela diline tüy bitmiş. Bir şey hakkında çok konuşmak. Bir taşla iki kuş vurmak.

Her öğrencinin verdiği cevaplar deyim ve atasözlerinin milletler arasında farklılıklarını ve benzerliklerini ortaya koymaktadır. Bu tabloya bakılarak öğrencilerin anadillerindeki atasözleri ve deyimler ile hedef dilde öğrendikleri atasözleri ve deyimleri karşılaştırarak öğrenme fırsatı bulduklarını söyleyebiliriz. Uygulama sürecinin sonunda öğrenci fikirlerini almak dilin kültür öğelerini nasıl ilişkilendirdiklerine yönelik bilgi sahibi olmamızı sağlamaktadır. Öğrencilerin öğrendikleri deyim ve atasözlerini kendi dilinde bir deyim veya atasözü ile karşılaştırarak bu benzerlikleri fark etmeleri öğrenmede daha çok dilsel yakınlık sağladığı için günlük hayatta kullanım sıklığı artmaktadır. Böylece öğrendiği deyimlerin kendi kültüründe benzerliğinin olması mecazlara daha yakın olmalarını sağlamaktadır.

Tablo 14

Öğrenci Görüşme Formundaki İkinci Soru Olan “Sizce Dinleme - İzlemeye Dönük Materyaller Olan Videoların Deyim Ve Atasözlerinin Öğretimine Etkisi Nedir? Öğrenmenin Kalıcı Olmasına Etkisi Hakkındaki Düşüncelerinizi Yazınız.” Sorusuna Deney Grubu Öğrencilerinin Verdiği Cevaplar

Deney Grubu			
Katılımcılar	Ülke Adı	Cinsiyet	İkinci Soruya Verilen Cevaplar
K1	Suriye	Erkek	1- Daha da anlayabiliriz ve deyimlerin playları yaşayabiliriz. 2- Deyimler yada atasözleri öğrenmemiz lazım çünkü Türkiye’de yaşarken çok geçiyorlar.
K2	Suriye	Erkek	Bence izleme materyaller ile deyim ve atasözler daha iyi öğretilir.
K3	Suriye	Erkek	Atasözler halkların kültüründen ve atasözler öğrenmek bize yardım edebilir, halklar bilmek için filmler izliyorum.
K4	Suriye	Erkek	Bence faydalı ama bazan benim için zor
K5	Arnavutluk	Erkek	Bence dinleme-izlemeye dönük materyaller olan videoların deyim ve atasözlerinin öğretimine etkisi çok faydalı. Çünkü aynı zamanda hem dinlemeyi ilerlersin hem de konuşmayı yani nasıl teleffüs edebileceğini öğrenirsin
K6	Filipinler	Erkek	Bence bu videoları izlerken daha çok öğreniriz. Çünkü canlı örnekler.
K7	Moğolistan	Erkek	İzlemek güzel. Tahtada yazdığı zaman deyim ve atasözler iyi
K8	Afganistan	Kadın	Çok etkilidir görerek öğrendiğimi kolay kolay unutmuyorum

Tablo 14'ün devamı

Deney Grubu			
Katılımcılar	Ülke Adı	Cinsiyet	İkinci Soruya Verilen Cevaplar
K9	Suriye	Erkek	Etkesi videolar güzel. Bence dinleme ve videoları izlemeye güzel çünkü çabuk öğreniyoruz öyle canlı güzel oluyor ve nasıl kullanıyolar bilebiliriz.
K10	Irak	Erkek	Vidolar izlerken çabuk öğreniyoruz
K11	Suriye	Kadın	Deyim ve atasözlerinin benim için hocayı da anlıyorum Çünkü hocam çok güzel bir şekilde açıklıyor hem de aklım uzun zaman kalıyor. Fakat videoları izlediğim zaman anlıyorum ama bazı olaylar anlamıyorum o yüzden hoca bize daha iyi anlatıyor.
K12	Afganistan	Erkek	Bize deyim ve atasözlerinin nerede nasıl kullanmamız gerek olduğunu öğretmektedir. Bundan dolayı kalıcı etkisi oluyor. Öğretmen anlatırken de deyim ve atasözlerinin gerçek anlamlarını öğrenmiş oluyoruz.
K13	Lübnan	Erkek	Ben atasözler ve deyimler böyle öğretmez, daha önemli şeyler öğrenmek gerek bizim için. Bunlar sokakta türk arkadaşlarımızdan öğrenebiliriz.
K14	Suriye	Erkek	Bu vidyoları izlerken daha çok öğreniriz çünkü canlı örnekler oluyor. Ve kafalarımıza daha iyi takılıyor.

Tablo 14'te yer alan öğrenci görüşme sorusunda yer alan ikinci soruya verilen cevaplar değerlendirildiğinde öğrencilerin deyim ve atasözü öğretiminde izledikleri videoların etkili olduğuna yönelik tutumları belirtilmektedir. Öğrenciler dizi kesitlerinde dinlediği deyim veya atasözlerinin sınıf içi etkinliklerde yer almasını olumlu bir şekilde yorumlamaktadır. Bu soruya verilen cevaplar araştırmamızın öğrenme hızına, öğrenme kalıcılığına ve öğrenme başarısına olumlu bir katkı sağladığını göstermektedir. Öğrencilere yapılan dizi kesitleri

uygulamaları ve öğretmen tarafından TDK Deyim ve Atasözleri Sözlüğünde yer alan açıklamalar öğrencilerin ilgisini çekmektedir. Öğretmen tarafından deyim veya atasözlerinin tahtaya yazılı olarak aktarılması da öğrenciler için etkili olmaktadır. Duyduklarını ve anlamlandırdıklarını yazılı olarak görmek deyim ve atasözü öğrenmelerini olumlu etkilemektedir. Verilen cevaplarda yer alan K1, K2, K5, K6, K8, K9, K10, K12 ve K14 doğrudan kalıcı öğrenmeler hakkında düşüncelerini belirtmektedir. Görsel ve işitsel materyallerin kullanılması öğrencilerin öğrenme hızını olumlu etkilemektedir. Bu etkinlik uygulamalarının derslerde kullanılmasının kalıcı öğrenmelere katkısı olduğunu söyleyebiliriz. Öğrenci görüşlerine göre K7, K11 ve K12 öğretmenin deyim veya atasözü öğrenmeye etkisini ortaya koymaktadır. Öğretmenin ders içi performansı önemli görülmektedir. Öğretmenin dizi kesitlerinde yer alan deyim veya atasözü açıklamalarında bulunması izledikleri kesitlerden hareketle öğrenmelerini olumlu yönde etkilemektedir. Öğrencilerden K2, K3 ve K4 deyim ve atasözü öğrenmenin dizi - filmler yoluyla öğrenilmesinin faydalı olduğunu düşünmektedir. Ders materyali olarak kullanımının etkili bir yol olduğunu belirtmektedirler. Böylece diğer katılımcıların verdikleri cevapları destekleyen ortak bir düşünceye sahip olduklarını göstermektedir. Öğrencilerden K13 ise derslerde deyim ve atasözü öğretiminin çok önemli olmadığını vurgulamaktadır. Bu düşüncesini destekleyen fikrini sokakta öğrenmekle yeterli olduğunu savunarak belirtmektedir. Bu durum öğrencinin günlük hayatta film izlemek konusundaki tutumlarıyla ilgili olabilir. Uygulama derslerinin başından sonuna kadar katılım sağlamış olmasına rağmen ders materyalleri konusunda bize bir fikir vermemektedir. Bu öğrencinin dil öğrenirken farklı kaygılar içinde olduğunu düşünmekteyiz.

Tablo 15 Öğrenci Görüşme Formundaki Üçüncü Sorusu Olan “Deyim ve Atasözlerinin Video Destekli Öğretimiyle İlgili Yaşadığınız Sıkıntılar Var Mı? Deyim ve Atasözlerini Daha İyi Nasıl Öğreneceğiniz Hakkındaki Görüş ve Önerileriniz Nelerdir?” Sorusuna Deney Grubu Öğrencilerinin Verdiği Cevaplar

Deney Grubu			
Katılımcılar	Ülke Adı	Cinsiyet	Üçüncü Soruya Verilen Cevaplar
K1	Suriye	Erkek	Çok kullanarsak öğreniriz
K2	Suriye	Erkek	Sıkıntılar yaşamadım. Deyimler ve atasözler çok olduğundan dolayı doğaldan öğrenilir.
K3	Suriye	Erkek	İlk önce çok zor oldu çünkü benim için türk dil öğrenme yheni bir seviyede oldum. Videolar izlemek tekrarıyla alışabilirsiniz, atasöz ve deyim içeren diziler izlemek yavaş yavaş kolay olacak.
K4	Suriye	Erkek	Türkler ile konuşmak ve sohbet etmek film ve dizi izlemek ve türkdan Türkçe öğrenmek
K5	Arnavutluk	Erkek	Dinleme-izleme daha faydalı olduğunu düşünüyorum. Ama bazı deyimleri fark edemiyoruz. Bazen videoda anlayamadığımız deyimler ve atasözler hoca anlatarak daha da kolaylaştırıyor.
K6	Filipinler	Erkek	Çok konuşmak lazım ve türkler arasında. Konuşmak lazım ve diziler film izlemek lazım.
K7	Moğolistan	Erkek	Ezberlemek, video film seyretmek.
K8	Afganistan	Kadın	Sıkıntı yaşamadım ve görüntülü öğrenme iyi
K9	Suriye	Erkek	Türklerle kullanmak lazım unutmamak için, ve konuşurken deyim ve atasözleri kullanmalıyız.
K10	Irak	Erkek	Ben hiçbir sıkıntı yaşamadım ama eğer deyim ve atasözler cümlelerde kullarsak daha çabuk öğreniyoruz ve unutmuyoruz.

Tablo 15'in devamı

Deney Grubu			
Katılımcılar	Ülke Adı	Cinsiyet	Üçüncü Soruya Verilen Cevaplar
K11	Suriye	Kadın	Tek bir sorun yaşadım bazı kelmeler anlamıyorum. Bence deyim ve atasözler daha iyi öğrenme için sınıfta deyimler ilgili bir tiyatro yaparız yoksa filmde olay içinde geçiyor biz daha iyi anlıyor. Hemde aklımız kalıyor
K12	Afganistan	Erkek	Bazı deyim ve atasözlerinin video anlatımında anlam fark etmekte zorlanıyoruz.
K13	Lübnan	Erkek	Bir sohbetle daha iyi öğrenebiliriz, çünkü atasözler ve deyimler bunlar ders anlatmak için değil, bence boşta çalışıyorsunuz, vaktiniz kaybediyorsunuz.
K14	Suriye	Erkek	Çok konuşmak lazım ve türkler arasında yaşamak lazım. Ve diziler filmler izlemek lazım.

Tablo 15'te yer alan öğrenci görüşleri yapılan uygulamaların öğrenci açısından ortaya çıkan aksaklıklarını yansıtmak ve önerileri değerlendirmek amacıyla yer almaktadır. Dil öğrenme süreci öğrenme hızı ve öğrenme seviyeleri dikkate alınarak bazı öğrencilerin uygulama esnasında sıkıntı yaşamadığı ve faydalı bir öğrenme şekli olduğu düşüncelerine ulaşıırken bazı öğrencilerin dizi kesitlerinde anlama problemlerinin ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Uygulamalara katılan K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10 ve K14 dizi kesitlerini izlerken bir sıkıntı yaşamadığını ve uygulamalar sonucunda öğrendikleri deyim veya atasözleri sıklıkla kullanmaları neticesinde daha etkili olacağını düşünen ifadelerde bulunmuştur. K11 ve K12'nin sözcük hazinesinden kaynaklı olabileceğini düşündüğümüz bazı sözcükleri anlamadıklarını belirtmektedir. Buna ek olarak K11 sınıf içi drama çalışmaları yapılarak deyim veya atasözü öğrenmelerinin faydalı olabileceği önerisinde bulunmuştur.

K13 ise uygulama esnasında bir sıkıntı yaşayıp yaşamadığını belirtmemiştir. Öneri olarak değerlendirebileceğimiz deyim veya atasözlerin derslerde öğretilmesini uygun bulmadığını belirtmektedir. Burada belirtilen düşünce deyim veya atasözü öğrenmenin günlük konuşma dilinde bir ihtiyaç olarak görülmediğini ve öğrencinin farklı bir yorumlama şeklini ortaya koymaktadır. Türkçe öğrenme sürecine bakışı noktasında farklı kaygılarının olabileceğini düşündürmektedir. Deyim veya atasözlerinin nasıl öğretileceği konusunda yapılan açıklamalar dizi - film izlemenin faydalı olabileceği yönündedir. K3, K4, K5, K6, K7, K8 ve K14 dizi izlemenin etkili bir yol olduğunu açık ifadelerle belirtmektedir. Bunun dışında günlük hayatta deyim ve atasözü kullanım sıklığını artırma düşüncesi yer almaktadır. Katılımcılardan K1, K2, K4, K6, K9, K13 ve K14 Türklerle sohbet ederek öğrendikleri deyim ve atasözlerini kullanmak gerektiğini vurgulamaktadır. K10 ise, deyim ve atasözlerini yazarak anlamının daha etkili olduğunu savunan bu düşünceyle kalıcı öğrenmelere katkı sağlayabilmekte olduğunu ifade etmektedir. Belirtilen görüşler doğrultusunda öğrencilerin deyim ve atasözü öğrenmek amacıyla derslerde materyal olarak kullanılan dizi kesitlerinin etkili bir öğrenme yolu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmacı günlükleri.

Birinci hafta strateji eğitimi ve ön test uygulaması yapılmıştır. Deney grubu öğrencilerinin yapılacak uygulamalara istekli olduğu gözlemlenmiştir.

1. Ders gözlemleri. 05.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere 5 tane mecaz öğretmeyi amaçladım. İki saatlik ders yapılacağı için derslerde kullanılacak videoları ve fotoğrafları bellekle sınıf ortamına getirdim. Teneffüste bilgisayara bu videoları yükledim. Ses sistemi kontrollerini yaptım. Türk Dil Kurumu Çevrim İçi Türkçe Sözlüğünü de internet üzerinden açtım. Kullanıma hazır şekilde bulunması ders akışında vakit kaybetmemek açısından oldukça önemliydi. İlk uygulama dersine başladığımda öğrencilerin derse karşı çok

mutlu ve heyecanlı olduklarını gördüm. Mecazların ne demek olduğunu sorduğumda atasözleri olduğu cevabını aldım. Öncelikle deyimlerin atasözlerinden ne farkı olduğunu anlatmam gerektiğini hissettim. Deyimlerin günlük hayatımızda daha çok karşılaşacağımız yapılar olduğunu bu yüzden daha çok deyim öğretim etkinlikleri yapacağımı söyledim. Videoları açmadan önce beş tane fotoğraf tahtaya yansıtım. Bu fotoğraflara bakarken gülümsediklerini ve çok da bir anlam ifade etmediğini gözlemledim. “Arkadaşlar sizce bu fotoğraf ne anlatıyor? Burada hangi mecazlı sözcük aklınıza geliyor?” diye sorduğumda bir dönüt alamadım. Videoları izleyerek dersimizi yapmaya başladım. Önce dizinin kısa sahnesini açtım. İzlemeye başlamadan önce burada mecazları duyacağımızı ve ilk olarak ağzını bıçak açmamak deyimini dinleyeceğimizi söyledim. Bu deyim ne olduğunu bilen var mı? diye sordum. Bilmediklerini şaşkın göz ifadeleriyle hissettirdiler. Üç dakikalık izleme esnasında çok dikkatli dinlediklerini yeni bir şeyler öğrenmenin heyecanını yaşadıklarını gördüm. İzleme sonrasında öğrencilere, “Ağzını bıçak açmamak ne demek?” diye sordum. Sınıftan gelen cevaplar ise ağzı kapalı, konuşmuyor ve konuşmak istemiyor gibi cümleler oldu. Sonrasında Deyimler ve Atasözleri Sözlüğündeki anlamları sesli bir şekilde okudum. Konuşmak istememek anlamlarında tahminde bulunan öğrencilerin doğru bir tahminde bulundular. Üzüntüden konuşmak istememek anlamını tahtaya yazarken defterlerine de yazmalarını istedim. Örnek olması için de “ Eve geldiğinden beri odasında ağzını bıçak açmadan oturuyordu.” cümlesini söyledim. İkinci videoyu açtım. Bu kez de yağmurdan kaçarken doluya yakalanmak deyimini dinleyeceğimizi söyledim. “Deyimi daha önce duydunuz mu? Bilgisi olan var mı?” diye sordum. Bu deyim gerçek anlamında düşündüklerini gözlemledim. “Yağmur yağıyor dolu bir yere...” gibi cümle kurmaya çalışan bir öğrenci bilmediğini ve izlemek istediğini söyledi. Dolunun ne demek olduğunu soran öğrenciye dolu sözcüğünü açıklarken internetten bir görsel kullandım. İzleme esnasında dikkatli dinlemeye çalıştılar. İzleme sonrasında “Ne düşünüyorsunuz? Sizce anlam ne

olabilir?” diye sorduğumda bu kez cevap vermek isteyen öğrenciler oldu. Bence kötü bir şey olduğunu düşündüklerini söylediler. Bu kez o kadar kolay tahminler ortaya çıkmadı. Bir öğrenci “Yağmur yağınca kötü hava oluyor, dolu yağınca daha da kötü. Demek ki kötü bir şey düşünüyor. Çok kötü bir şey oluyor.” diye yorum yaptı. “Siz ne düşünüyorsunuz?” diye sınıfa sorduğumda bu düşüncüyü onayladılar. Bunun üzerine sözlük anlamını da vererek bir durumdan daha kötü bir duruma geçmek anlamında olduğunu söyledim. Yine tahtaya anlamlarını yazarak deftere yazmalarını istedim. Bir üçüncü atasözü olduğunu söyledim. Armut dibine düşer atasözünü tahtaya yazdım. “Bu atasözünü daha önce duydunuz mu?” diye sordum. Duymadıklarını söylediler. Bu kez izledikleri üç dakikalık videodan nasıl bir anlamın olabileceğini tahmin etmelerini istedim. Video sonrasında annesi gibi, onun kızı da aynı, annesine benziyor gibi yorumlar yapıldı. Bu yorumları yapmaları beni de çok sevindirdi. Anlamını bilmediklerini gördüğüm halde bir anlam tahmininde bulunmaları ve bunun doğru olması beni de etkiledi. Hemen tebrik ettim. Çok güzel yorumlarda bulduklarını ve tahminlerinin birçoğunun anlamsal olarak benzediğini söyledim. Dizi sahnesindeki kadının kızının ona benzerliği hakkında söylenmiş bir söz olduğunu bu yüzden anlamının bir kişinin anne ve babasına olan benzerliğini dile getirdiğini söyledim. Bir ikinci anlamı daha olduğunu bu anlamının da bir kişinin önce ailesine ve yakın çevresine yardımı olacağı anlamında da kullanıldığını belirttim. Hatta şöyle bir örnekle açıkladım. “Benim çok param var. Zengin olduğum için ailemde çok parası olmayan kişiler paraya ihtiyacı olduğu zaman önce benden para istiyorlar. Çünkü armut dibine düşer. İnsan önce kendi ailesinden yardım ister.” dedim. Atasözünün anlamını da tahtaya yazdıktan sonra bir teneffüs yaptık. Sonrasında yine devam ettik. Sırada bir taşla iki kuş vurmak deyiminin dizi sahneleriyle izletilmesi vardı. Öncelikle deyimini söyleyerek ne anlama geldiğini sordum. Taş ve kuş sözcüklerinin gerçek anlamı dışında düşünmelerini söyledim. Burada yapılan tahminler çok detaylı olmadığı için öğrencileri çok da zorlamadım. İzleme sonrasında aynı vakitte iki mühim şey oluyor, iki şeyin

yapılması önemli oluyor, bir şey yapıyorum sonra iki önemli şey oluyor gibi yorumlar yaptılar. Sözlük anlamlarını defterlerine yazmalarını istedim. Anlamsal çözümlmeleri çok iyi gidiyordu. Bir öğrenci dinleme esnasında gökte ararken yerde bulmak deyimini de duyduğunu bunun ne demek olduğunu sordu. Bu şekilde farklı deyim ve atasözlerini de duydukları zaman açıklama fırsatı bulup açıklamayı düşündüm. Uygulama dersinin sonunda demir tavında dövülür atasözüne yönelik iki dakikalık dizi sahnesini izlettim. İzledikten sonra tecrübeli olmak, gelişmek, öğrenmek, büyümek gibi tahminlerde bulundular. Sözlük anlamını verirken her işin yapıldığı vakitte güzel olduğunu söyledim. Bu anlamları defterlerine yazdırdım. Dersin başında gösterdiğim fotoğrafları tekrar dersin sonunda gösterdiğimde öğrencilerin görsellerle mecazları ilişkilendirebildiğini gözlemledim. Beş fotoğraf içinde beş mecazı yanlışsız söylediler. Bu dersin öğrencilerin mecazları öğrenmesine katkı sağlayacağını düşünüyorum. Yapılan uygulama dersinde sürekli düşünüp anlamsal çözümlmeler yapmaları biraz öğrencileri yormuş olabilir. İlk ders heyecanımla hızlı başlayıp güzel bitirdiğimiz bir ders oldu.

2. Ders gözlemleri. 06.05.2016 tarihli ilk uygulama dersinde öğrencilere dört deyim ve bir atasözü öğretmeyi amaçladım. İlk uygulama dersini nasıl bulduklarını sorduğumda öğrencilerin dersi beğendiği dönütlerini aldım. Yapacağım derste Kara Sevda dizisinden bir bölüm izleteceğimi söylediğimde çok mutlu oldular. Herkes aynı anda çok güzel bir dizi olduğunu ve diziyi çok sevdiğini söyledi. Bu dizide en çok kimi seviyorsunuz dediğimde Nihal ve Kemal karakterlerinin isimlerini söylediler. Dizinin bir bölümünü açtım. İzleyecekleri bölümde ele geçirmek deyimini duyacaklarını söyledim. Farklı deyimler varsa onları da açıklayacağımı anlattım. Videoyu izlemeye başladık. Videoyu izlerken yer çalmak ne demek diye sordular. Diyaloglarda peş peşe konuşmalarda yer aldığı için öğrencilerin dikkatini çeken bir sözcük oldu. Bu deyimini açıkladıktan sonra defterlerine “Bir şeyi veya bir insanı yere atmak” anlamını yazdırdım. “Dizi kesitindeki ele geçirmek deyiminin anlamı ne

olabilir?” diye sordum. Öğrenciler de sahip olmak, adamla konuşmak, ikna etmek ve adamla barışmak gibi yorumlarda bulundular. Ele geçirmek deyiminin sözlük anlamını yakalamak ve sahip olmak şeklinde defterlerine yazdırdım. Bu anlamları öğrendikten sonra öğrencilere “Sizce neyi ele geçirebiliriz?” diye sordum. Telefonu, bilgisayarı, hırsızı, parayı ele geçirebileceklerini örneklerle söylediler. Daha sonra ikinci videoyu açacağımı söyledim. Doksanlar dizisinden birkaç dakikalık videoyu izlerken burnundan getirmek deyimini duyacaklarını tahtaya yazarak söyledim. Videoyu izledikten sonra ne anlama geldiğini sorduğumda birkaç kişi kavga etmek, kızmak, öfkelenmek ve bağırarak gibi anlamlar söylediler. Burada burun sözcüğünün gerçek anlamda kullanılmadığını getirmek sözcüğünün de gerçek anlamda kullanılmadığını vurgulayarak bu mecazın başka bir anlamının olduğunu dile getirdim. Öğrenciler anlamakta biraz zorlandıklarını söylediler. Bu konuda onlara yardımcı oldum. Dizide deyimın söylendiği sahneyi tekrar izlettim. Burada bahsedilen kızın insanların burnundan getirmesinin onunla evlenmek isteyen kişiyi pişman edeceğini anlattım. “Sizce bu kız neden evleneceği kişiyi pişman eder?” diye sordum. Herkesin pişmanlık konusunda ortak düşünceleri sinirli olması, kötü olması ve çok para harcaması gibi düşünceleri oldu. Bu deyimle ilgili sözlük anlamlarını tahtaya yansıtarak defterlerine yazmasını istedim. Daha sonra “Sizin de burnunuzdan getiren insanlar var mı?” diye sordum. Öğrenciler arkadaşlarıyla ve aileleriyle yaşadıkları olayları anlatarak örnekler verdiler. En çok yakın arkadaşlarının ve ailelerinin burnundan getirdiğini söylediler. Biraz sohbet ettikten sonra ders arası verildi. Dersin diğer yarında da bir işe burnunu sokmak deyiminin anlamını tahmin etmelerini istedim. Videoyu izledikten sonra fikirlerini aldım. Videodaki sahneyi tekrarlayarak sözcüğünün kullanıldığı diyalogu hatırlattım. Söz söylemek ve o kişinin de ilgilenmesi gibi anlamlar ortaya koydular. Deyimin anlamını bir insanın fikrine ihtiyaç olmadığı halde orada konuştuğu ve fikirlerini söylediği şeklinde yazdırdım. Sözlük anlamlarını da tahtaya yansıtarak burada belirtilen cümleyi açıkladım ve defterlerine

yazdırdım. Bir sonraki videoyu izlemeden önce yer yarılıp içine girmek deyimini duyacaklarını ve buradaki deyim ne anlama geldiğini anlatmalarını söyledim. Videoyu izledikten sonra öğrencilerin fikirlerini dinledim. Nerede olduğunu bilmemek, kaybolmak, aramak ve bulamamak gibi cümlelerle ifade ettiler. Sözlük anlamlarını tahtaya yansıtarak burada belirtilen anlamı defterlerine yazdırdım. Sözcükler gibi bazı deyimlerin birkaç anlamının olabileceğini tekrar hatırlatarak dizide yer alan anlamına vurgu yaptım. Bir şeyin kaybolduğunda bulamamak ve utanmak anlamlarını örnek cümlelerle açıkladım. Yine öğrencilerden örnek cümleler söylemelerini istedim. Katılımları oldukça iyiydi. Utanmak anlamında konuşmak isteyen kişiler genellikle aşk üzerine konuştular. Bulamamak konusunda konuşan kişiler ise genellikle eşyalarla ilgili konuştular. Kaybettikleri bir şeyi anlattıkları cümleler kurdular. Son olarak izleyecekleri videoda akıl akıldan üstündür atasözünü duyacaklarını söyledim. Bu atasözünün ne anlama geldiğini sordum. Biraz düşündükten sonra cevap veren kişiler öncelikle üstündür sözcüğünün ne demek olduğunu sordular. Üstün sözcüğünün iki eşya veya insan arasında nitelik bakımından birinin daha yüksek olduğu anlamını söyledim. Bu cümleden sonra öğrenciler bir akıl diğerinden büyük, bir akıl diğer akıldan fazla gibi yorumlar yaptılar. Bu yorumlardan sonra Kara Sevda dizinden hedef kesiti izlettim. Buradan da dinledikten sonra bu konuya ekleme yapmak isteyen insanlar oldu. Birinin aklında diğerinden daha çok fikir var, bir kişi daha zeki, bir kişi düşünemiyor ve diğer kişi düşünebiliyor şeklinde yorumlar yaptılar. Sözlük anlamlarını da öğrencilere yansıtarak tahminde buldukları anlamların doğru olduğunu söyledim. Defterlerine bu anlamları yazmalarını istedim. “Sizin de fikir aldığınız ve fikirlerine önem verdiğiniz insanlar var mı?” diye sordum. Bir kişi her kararı kendisinin aldığını kimseden fikir almadığını söyledi. Yine başka bir kişi fikir almanın nasihat olduğunu ve bunu sevmediğini söyledi. Genel olarak uygulama sınıfının verdiği cevaplar ise fikir aldıkları kişilerin aileleri ve aile büyükleri, öğretmenleri ve hayatında önemli olan arkadaşları şeklinde oldu. İnsanların bir kişiden fikir

almasının neden önemli olduğu üzerine sohbet ettik. Bu derste deyim ve atasözü öğretimi yapılırken sıklıkla öğrencilerin konuşmalarına yer verildi. Ders sonunda öğrenciler teşekkürlerini ve beğenilerini belirterek dersten bir şeyler öğrenmenin sohbet etmenin keyifli olduğunu dile getirdiler. Bu uygulama dersinde de öğrencilerin aktif katılımı uygulayıcı olarak beni çok mutlu etti. Öğrencilerin enerjilerini düşürmemek için izledikleri her dizi kesitinde ben de ilk defa öğreniyormuşum gibi onlarla beraber düşündüm ve sorgulayıcı sorular sordum. Birlikte sorgulayarak anlamsal çıkarımlarda bulunduk. Her deyim ve atasözü için örnek cümleler kurarak ve örnek olaylarla açıklayarak derse katılımlarını sağlandı.

3. Ders gözlemleri. 09.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere dört deyim ve bir atasözü öğretmeyi amaçladım. Öğrencilerin dizi - film izlemek için gün içinde ne kadar zaman ayırdıklarını sordum. Dizilerin dil becerilerini nasıl etkilediklerini sordum. Bu konuda kısa bir sohbet ettik. Öğrencilerden aldığım dönütler akşamları iki saat kadar dizi - film izledikleri yönündeydi. Dizi - Filmlerin konuşma becerisine ve dinleme becerisine etkileri olduğunu belirttiler. Dizi - film sahnelerini derse girmeden önce bilgisayar üzerinden hazırladığım için Kara Sevda dizisinin izletmek istediğim kesitini açtım. "İçine kurt düşmek" deyiminin konuşmalarda yer alacağını belirttim. Öğrencilerin bu deyim anlamını bilip bilmediğini sorduğumda çok fazla cevap alamadım. Dizi sahnesini izleyen öğrenciler tedbirli olmak, kaygılanmak, endişelenmek ve korkmak gibi anlamlarla açıklamaya çalıştılar. TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğündeki anlamı tahtaya yansıtarak sözlük anlamını da açıklayarak anlattım. Bunun üzerine örnek cümleler oluşturmalarını istedim. İki üç kişi örnek cümle söyledi. Bir öğrenci dinleme esnasında turnayı gözünden vurmak deyimini duyduğunu belirtti. Dinleme esnasında duydukları ve anlamadıkları deyimleri de açıklamaya çalıştım. Defterlerine beklenmedik bir anda büyük bir kazanç ve büyük bir imkân elde etmek anlamına geldiğini ve şanslı kişiler için kullanıldığını yazdırdım. Dizi sahnesindeki kızın zengin bir kocasının olması onun için büyük bir imkân olduğu için kullanıldığını belirttim. Öğrencinin

sorduğu soruyu açıklamam onun dikkatli dinleyerek anlamaya çalışması ders içinde çalışmaların olumlu bir şekilde ilerlediğini göstermektedir. Öğrenci grubuna yeniden aynı sahneyi izleterek orada geçen deyimini duymalarını, anlamını bilerek dinlemelerini sağladım. Asla Vazgeçmem dizisinden belirlenen sahneyi izlemeye başladık. İzledikleri sahnede "damarına basmak" deyimini dinleyeceklerini söyledim. İzledikten sonra deyim anlamını tahmin etmelerini istedim. Bu deyimini hiç duymadıklarını söylediler. Dizi sahnesini izledikten sonra yorumlamaya çalıştılar. Sinirlendirmek, kızdırmak, hırçın olmak ve öfkelenmek gibi sözcüklerle açıklamaya çalıştılar. Böylece ortak bir görüş dile getirdiler. Diyaloglarda yer alan deyim anlamını sözlük anlamıyla da tahtaya yansıtarak defterlerine yazdırdım. Sınıfta deyimleri öğrenirken daha çok istekli olduklarını gözlemledim. Birbirlerine bu deyimlerle cmler söyleyerek deyimleri kullanmaya çalıştılar. cnc videoyu açtım. Kara Sevda dizisini çok seven bir ğrenci grubu olduğu için yine ilgiyle diyalogları takip ettiler. "Sakınan göze çöp batar." atasözünü dinleyeceklerini ve ne anlamda olduğunu tahmin etmelerini söyledim. Dizi sahnesini izleyen öğrenciler endişelenmek, kötü bir şey olmasın diye dikkat etmek, dikkatli olmak için öğüt vermek gibi yorumlar yaptılar. Atasözünün sözlük anlamını tahtaya yansıtarak defterlerine yazdırdım. Yaptıkları tahminlerle sözlük anlamı üzerine örnekler üzerinden konuştuk. Bir sonraki videoyu izledik. Kiralık Aşk dizisinden hedef sahneyi izlettim. Öğrencilerin ilgiyle izlediği bir dizidir. Öğrenciler "gözlerini devirmek" deyimini izledikleri sahnelerden tahmin etmeye çalıştılar. İstememek, mecburiyetten bir şeyi kabul etmek, tepki göstermek, kızmak gibi anlamlarla açıklamaya çalıştılar. Tahminleri deyimini açıklayıcı yöndeydi. Sözlük anlamını tahtaya yansıttığım deyim öfke ile bakan kişilerin gözleriyle karşısındaki kişilere tepkisini belli ettiğini açıkladım. Son olarak bir deyim daha dinleyeceğimizi söyledim. Bu ders blok ders olarak yapıldı. Öğrenciler istekle dinlemeye devam ettiler. Hedef videoyu izlemeden önce "yoluna baş koymak" deyimini dinleyeceklerini söyledim. Anlamsal tahminde bulunmalarını istedim. Birkaç ğrencinin tahminleri çok farklı

yöndeydi. Yolda hareket etmek gibi sözcüklerin gerçek anlamında düşündüklerini fark ettim. Burada tekrar mecazların soyut anlamlar taşıdığını hatırlattım. Bu yönde anlamlar olmadığını söyledim. Dizi sahnesini izledik. Sahnedeki diyaloglara bakarak anlam tahmininde bulundular. Sadık olan, çok seven, her şeyi yapan kişi şeklinde yorumlar yaptılar. Bu dersin sonunda öğrenciler yeni deyimler ve atasözleri öğrenirken çok keyif aldılar. Bu da öğretici olarak mutlu eden bir tablo oldu.

4. Ders gözlemleri. 10.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere dört deyim ve bir atasözü öğretmeyi amaçladım. Öğrencilerin derse karşı tutumlarını sorduğumda çok memnun olduklarını ve bu deyimleri yurttaki arkadaşlarıyla da kullanmaya çalıştıklarını öğrendim. Öğretilen bu soyut anlamların ders dışında kullanımının olması dilin mecazlarını öğrenmeleri açısından oldukça önemlidir. Üçüncü hafta dersinde öğrenciler bugün hangi deyim ve atasözlerini öğreneceğiz diye sordular. Öğrenecekleri deyimleri ve atasözleri tahtaya yazdım. Sırayla tüm dizi kesitlerini izlettim. İzledikleri dizilerden deyimlerin ve atasözünün anlamını bulmaya çalıştılar. Önce Muhteşem Yüzyıl dizisinden izlemeye başladık. "Devede kulak kalmak" deyimini ve "Rüzgâr eken fırtına biçer." atasözünü dinledikleri sahnelerden bulmalarını ve bunların anlamlarını tahmin etmelerini istedim. Devede kulak kalmak deyimini anlamadıklarını söylediklerinde videoyu izledik. Buradaki kullanım şeklini gördüler. Daha önemli bir şeyin olduğunu, bazı şeylerin önemsiz olduğunu, küçük sıkıntılar olduğunu dile getirdiler. Deyimin sözlük anlamını açıklayarak örnekler üzerinden açıklamaya çalıştım. Yaşanılan durumlar karşısında bazı şeylerin çok küçük bir yeri olduğu için konuşulmaya değer olmadığını anlattım. Sözlük anlamlarını defterlerine yazdılar. İkinci videoyu izlemeden önce iki öğrenci bu atasözünü daha önce şarkıda duyduğunu ve şarkı sözünde anlamadığı çok sözcük olduğunu söyledi. Bu şarkıyı dinlemek istediler. Şarkıyı Türkçe alt yazılı açtım. Dinlerken çok eğlendiler ve dans eden öğrenciler oldu. Daha sonra videoyu izledik. Burada bir insan ne yapıyor onu yaşıyor, iyi insan iyilik yapıyor iyilik görüyor, her şey karşılıklı gibi

cümleler kurdular. Tabi ki açıklamaları anlayabildiklerini gösteriyordu. Sözlük anlamını da tahtaya yazarak defterlerine yazmalarını istedim. Bir sonraki kısa sahneyi izledik. "Suyu ısınmak" deyimini dinleyeceklerini söyledim. Öğrenciler bu deyimini çok iyi anlayamadıklarını ifade ettiler. Burada bir kişinin yaptığı işten uzaklaştırılma vakti geldiğini işine son verileceği anlamını açıklamaya çalıştım. Örnek cümlelerle iş ortamında kullanılan anlamını veya aile içinde kullanım şeklini yorumladım. Bunlar öğrenciler için açıklayıcı oldu. Öğrenciler de örnek cümleler kurarak öğrendiklerini gösterdiler. Ders arası verdik. Biraz dinlendikten sonra iki deyim daha öğreneceklerini söyledim. Derse devam ederken tahtaya yazdığım "bel bağlamak" deyiminin ne anlama gelebileceğini sordum. Bir öğrenci belini işaret ederek eline bir iple bağlıyor gibi vücut dilini kullandı. Burada bilmediğini ve somut anlamda kullanmaması gerektiğini açıkladım. Videoyu izlemek istediler. Videoyu izlerken ara ara durdurdum anlamalarına yardımcı olacak açıklamalar yaptım. Öğrenciler de güvenmek, inanmak anlamlarını anlayabildiler. Sözlük anlamını tahtaya yansıtarak defterlerine yazdırdım. Bel bağlamak ile ilgili örnek olaylar anlattım. Bir insana inandığımızda güvenmememiz gerektiğini ve güvendiğimiz kişinin doğru bir davranışı olmadığını anlattım. Benim açıklamalar yapmam da öğrenciler tarafından olumlu karşılanıyordu. Bu yüzden videoları izlerken sıklıkla ben de onlarla beraber sohbet etme fırsatı buldum. Son videoyu izledik. Öğrenciler izledikleri videoda "gözden çıkarmak" deyiminin anlamını tahmin etmeye çalıştılar. Bir şeyi yok düşünmek, olmadığını kabul etmek şeklinde yorumlar yaptılar. Bu yorumlarla dinledikleri deyim kullanım şeklini doğru bir şekilde kavradıklarını gözlemledim. Ders sürecinde keyif alan öğrenciler ders boyunca tahminde buldukları deyimlerin atasözleri ve deyimler sözlüğündeki anlamlarını da görerek sözlük kullanmanın önemini anladılar. Fakat sözlükte yer alan her cümlenin açıklayıcı olmadığını ve videoların öğretici olduğunu belirttiler.

5. Ders gözlemleri. 16.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere dört deyim ve

bir atasözü öğretmeyi amaçladım. Öğrencilerin derste öğrendikleri deyim ve atasözleri kullanmaya başlayıp başlamadıklarını sorduğumda her gün bu deyim ve atasözlerini kullanmaya çalıştıkları dönütünü aldım. Her gün derste sıklıkla deyimleri öğrettiğimi ve bunun onların sözcük öğrenmelerine katkı sağlayıp sağlamadığını sordum. Öğrenciler öğrendiklerinin dil bilgisi ve sözcük öğretimine katkı sağladığını söylediler. Dersin başında beş deyim ve atasözü öğreneceğimizi, yorulduklarında ara vereceğimizi ve devam etmek istediklerinde blok ders yapacağımı söyledim. Önce Kara Sevda dizisinden kısa sahne izledik. "Baş etmek" deyiminin içinde geçtiği sahneyi izledikten sonra öğrencilerin deyim ne anlamda kullanıldığını tahmin etmelerini istedim. Kadının söz dinlememesi, adamın yorulması, sıkılması ve uzun zaman aynı davranışı yapıyor gibi yorumlar yaptılar. Öğrencilere sözlük anlamalarını okuyarak deyim anlamını defterlerine yazdırdım. Bir şeye gücü yetmek anlamında olumlu kullanımının ve baş etmemek şeklinde olumsuz kullanımını örnekler üzerinden açıkladım. Daha sonra ikinci videoda "Damlaya damlaya göl olur." atasözünü dinleyeceğimizi söyledim. Atasözünü derslerde daha önce duyduklarını ve anlamını bildiklerini söylediler. Birkaç kişiye söz hakkı verdim. Para biriktirmek ve yavaş yavaş daha büyük para elde etmek gibi yorumlar yaptılar. Videoyu izledikten sonra öğrencilere, "Sizce atasözünün anlamı doğru mu kullanıldı?" diye sordum. Öğrenciler videoda doğru bir kullanım şekli olduğunu belirttiler. Atasözünün sözlük anlamını tahtaya yansıtarak defterlerine yazmalarını istedim. Bir sonraki dizi sahnesini açtım. "Aklını kaçırmak" deyiminin anlamını tahmin etmelerini istedim. Birkaç öğrenci akli gitmek, bilmemek, anlamamak gibi yorumlar yaptı. Dizi sahnesini izledikten sonra öğrenciler çok sinirlenmek, mantıklı düşünememek gibi yorumlar yaptılar. Burada delirmek anlamının kullanıldığını belirttim. Delirmek sözcüğünün de akıl sağlığını kaybetmek, düşünememek şeklinde açıkladım. Öğrencilerin bu konuda örnek cümlelerini sağlayacak örnek olaylar üzerinden anlatımı sürdürdüm. Sevgili ve aşk konularında özellikle ihanet yönüyle ve bir şeyi kaybettikten sonra bulamamak konularında

örnek cümleler kurarken hem eğlendiler hem de aklını kaçırmak deyimini rahatlıkla kullandılar. Bir sonraki videoyu izlemeden önce "kanı donmak" ve "kanı çekilmek" şeklinde iki kullanımı olan deyim tahtaya yazdım. Dinledikleri dizi sahnesinde yer alan kanı çekilmek deyiminin dil bilgisi kurallarına göre kullanım şeklini tahtaya yazdım. “Kanın çekilmiş senin.” cümlesindeki kanı çekilmek deyiminin şahıs eki ve zaman eki aldığını ve deyimlerin söylenen kişiye göre tıpkı isimlere ve fiillere gelen ekleri alabildiğini belirttim. Dizide kullanılan bu deyim ne anlama geldiğini tahmin etmelerini istedim. Öğrenciler sahnedeki hareketlerden yorumlar yaptılar. Adam hareket etmiyor, adam konuşmuyor, adamın gözleri büyük şeklinde yorumlar yaptılar. “İnsanın ne zaman gözleri büyük ve ağzı açık olur?” diye sordum. Tam olarak şaşkınlık duygusunu dile getiremeseler de şaşkın, şaşırıyor gibi ifadelerle şaşkınlık duygusunda kullandığımız jest ve mimikler olduğunu dile getirdiler. Bir insan çok şaşırdığı zaman hareket etmeden uzun uzun bir yere baktığını, gözlerinin bir yere odaklanarak büyüdüğünü ve bu durumlarda kanı çekilmek, kanı donmak deyimini kullanarak şaşkınlık içinde olduğunu ifade ettiğimizi dile getirdim. Deyimin sözlük anlamlarını defterlerine yazdırarak bir sonraki videoyu izlemeye geçtim. Videoda dinleyecekleri deyim tahtaya yazdım. Anlamını bilip bilmediklerini sordum. Beyin fırtınası yaparak anlamsal yönlendirmelerde bulundum. Videoyu izledikten sonra öğrencilere, “Saman altından su yürütmek ne demek?” diye sorduğumda büyük çoğunluk doğru cevap verdi. Sözlük anlamlarını da tahtaya yansıtarak buradaki cümleyi açıkladıktan sonra defterlerine yazmalarını istedim. Bu uygulama dersinde de öğrenciler deyimlerin çoğunlukta olmak üzere atasözü ve deyimlerin kullanım şeklini fark ederken anlamsal yönüyle de sözü geçen deyimleri ve atasözünü anlamlandırmaya çalıştı. Örnek cümlelerle de duyduğu deyimleri ve atasözünü öğrendiklerini yansıttılar. Ders sonunda öğrenciler bir sonraki dersimi de yapmamı istediklerini belirttiler. Özellikle deyim ve atasözü öğrenme sürecinin devam etmesini istediklerini belirttiler. Derslerde öğrendikleri kuralları bu derste daha iyi anladıklarını ve

mecazları öğrenmek istediklerini dile getirdiler.

6. Ders gözlemleri. 17.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere beş deyim öğretmeyi amaçladım. Ön test uygulamasından sonra uygulama derslerinin yapıldığı üçüncü haftada öğrenciler derse aynı oranda katılım göstermektedir. Öğrencilerin ilk hafta hastalık ve geç kalma durumlarına göre derslere tam katılımı sağlanmadığı için öğrenci grubunun aynı sayıda derslere katılıyor olması bizim araştırmamız açısından önemli görülüyor. Dersler deyim ve atasözü öğretimini en etkili şekilde gerçekleştirmenin yollarını arayan bizler tarafından gerçekleştirilmektedir. Öğrenciler derse katılım sağlarken ders içi etkinliklere de aktif katılım sağlamaktadır. Ders süresince beş dizi kesiti izletildi. "Çorap söküğü gibi gelmek" deyimini öğrencilerin zorlandığı bir deyim oldu. Anlama zorluğu yaşarken dizi sahnesini izlemek öğrenmelerine katkı sağladı. Sözlük anlamını da aktarıp defterlerine yazmalarını istedim ve öğrencilerin daha iyi anlamalarına ortam hazırladım. Başta mantıksız açıklamalar yapıldı. Sökük sözcüğünün anlamını öğrendikten sonra onlardan çorap söküğü deyiminin anlamını art arda devam eden olayların akışıyla anlamalarını istedim. Daha sonra öğrencilere deyim anlamını açıklayıcı örnekler verdim. Öğrencilere çorap söküğü deyimini açıklayan bir fotoğraf açarak bu mecazın kullanım şeklinin nereden geldiğini detaylı olarak inceledim. Benzetme yaparak açıklamak öğrencilerin daha çok dikkatini çekti. Dizi sahnesinde yer alan deyim anlamını öğrendiklerini kontrol etmek amacıyla bir doğru kullanımının olduğu cümle ve bir de yanlış kullanımının olduğu cümle yazarak fark etmelerini sağladım. Bir sonraki videonun içerisinde yer alan "gönül koymak" deyimini tahtaya yazdım. Arap asıllı öğrencilerin çoğunlukta olduğu bir sınıf olması dolayısıyla gönül sözcüğünün daha çok anlaşılır bir sözcük olduğunu fark ettim. Öğrencilerin dizi sahnesini izledikten sonra anlamlarını tahmin etmelerini istedim. Üzülme, küsmek, konuşmamak gibi yorumlar yaptılar. Açıklamalarında farklı bir deyim kullanarak daha fazla anlamalarına yardımcı olmak istedim. Kalbi kırılmak deyimini söylediğimde aynı anlamda olduğunu belirttiler. Sözlük

anlamalarını da tahtaya yansıtarak bu sözcüğün gücenmek, alınmak, darılmak gibi söyledikleri sözcüklere yakın bir anlamı olan sözcükler olduğunu açıkladım. Öğrenciler defterlerine bu sözcükleri mecaz anlamlarıyla yazarken daha iyi öğrendiklerini belittiler. Bir diğer videoda yer alan "Atsan atılmaz, satsan satılmaz." deyimini söyledikten sonra açıklamalar yaparak videoyu izledik. At- ve sat- fiilleriyle anlamsal çıkarımda bulunmaya çalıştıkları için videodan duymalarının daha etkili bir tahmin etme yolu olacağını düşündüm. Arap asıllı birkaç öğrenci eşya satmak istiyor, atılmıyor satılmıyor, istiyor atmak ama olmuyor gibi yorumlar yaptı. Videoyu izlerken duraklayarak kullanıldığı sahneyi açıkladım. Modacı bir kişi ile Nobel ödülü alan kişinin özelliklerinin farklı olduğunu, ödül alan kişinin dünyaca bilinen bir yeteneğinin çok fazla olmadığını ve burada eleştiri yapıldığını dile getirdim. Bir insanın ülkesini temsil ediyorsa eksikleri veya hataları olsa bile insanlar tarafından bir değer gördüğü biliniyorsa çok fazla söz söylenemeyeceğini, kabul edilmesi gerektiğini açıkladım. Yine her insanın ailesinde hem iyi hem de kötü karakterlerin olduğunu, bu insanları sevmesek bile ailenin dışında tutamayacağımızı, bu ailenin bir parçası olduğunu, böyle insanların işe yaramadığını anlattım ve örneklerle sözlük anlamını defterlerine yazdırdım. Bir ders arası verdikten sonra derse devam ettim. "Dokuz doğurmak" deyimini sorduğumda ikiz gibi dokuz sözcüğünün kullanıldığını düşündüler. Doğurma işinin de kadınlara özgü olduğunu belirttiler. Onların bu cevapları sınıfta komik bir ortamın oluşmasına neden oldu. Benim de düşünmediğim bir şekilde yorumlama şekli ortaya koydukları için ben de öğrencilerle beraber yorumlamaya çalıştım. Önce videoyu izledik. Videoda doğurmak anlamının kullanımında hamile bir kadının sinir anında söylediği şekilde karşımıza çıktığı için öğrenciler başta düşündükleri anlamda olduğu iddia ettiler fakat orada karşısındaki kadının neden eve geldiğini ve onu görünce anlam veremediği için meraktan sinirlendiğini açıkladım. Daha sonra çok merak etmek, sinirlenmek, hırslanmak gibi yorumlar yaptılar. Sözlük anlamını tahtaya yansıtarak defterlerine yazdırdım. Örnek cümleler üzerinden daha kalıcı olacağını

düşündüğüm için açıklamalara devam ettim. Öğrencilerden de örnek cümleler oluşturmalarını istedim. Cümle kurmakta zorlandıkları için dil bilgisi kurallarına uygun cümleler söylemelerini sağladım. Bu cümleleri defterlerine yazmalarını istedim. Son videoyu izlemeden önce "ayağını kaydırmak" deyimini sordum. Kaydırmak sözcüğünün anlamını sordular. Edilgen bir fiil olduğunu ve bir kişi tarafından yapıldığını bu dil bilgisi kuralının açıklamalarını yaptım. Ayağını kaydırmak deyiminin bir kişinin zarar vermesi, ayağının yerde olmaması, daha yüksekte olmak istemek gibi tahminlerde bulundular. Dizi sahnesini izledikten sonra bir kızı tehdit etmek, işten kovmak, çalışmasına engel olmak şeklinde tahminlerde bulundular. Deyimin sözlük anlamını tahtada yansıtarak defterlerine not almalarını istedim. Örnek cümleler oluştururken daha iyi anlayabildikleri düşüncesine ulaştım. Dersin sonunda öğrencilerin öğrendikleri bu deyimleri tekrarlamalarına yardımcı oldum. Ders bittikten sonra öğrencilerin derse karşı tutumlarını öğrenmek istedim. Derslerimden memnun oldukları belirterek tüm derslerime katılım sağlamak istedikleri belirttiler.

7. Ders gözlemleri. 23.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere beş deyim öğretmeyi amaçladım. Dersin başlangıcında öğrencilere hazırladığım videoları sınıf ortamına götürdüm. Dersliğimiz geniş ve ses sistemimiz iyi olduğu için her ders öncesi kontrolleri yaparak derse girmeye çalıştım. Öğrenciler ders saatinde sınıfta oldu. Hemen "yüz çevirmek" deyimiyi başladım. Çevirmek sözcüğünün anlamı biraz zorlayıcı oldu. Bir kitap ve kalem aracılığıyla sözcüğü açıkladım. Kitabın sayfasını çevirmeye başladım. Fiilin çevirmek olduğunu söyledim. Daha sonra masada kalemi çevirerek bu hareketin çevirmek olduğunu söyledim. Öğrencilere "Yüz nasıl çevirirsiniz?" diye sordum. Kafalarını sağa sola çevirdiler. Bir durum karşısında yüz çevirmek deyiminin kullanıldığını ve bu deyim dizi sahnesinde duyduktan sonra açıklayacağımı söyledim. Dizi sahnesinde duydukları deyim anlamını sorduğumda konuşmamak, küsmek, iletişim kurmamak gibi tahminlerde bulundular. Bir

kişiyi gösterilen ilgiyi kesmek anlamını sözlük karşılığıyla defterlerine yazdırdım. Bir insanın zaman içinde bir kişiye çok fazla değer verip iletişimde bulunduktan sonra aynı ilgiyi göstermemeye başlaması anlamına geldiğini örneklerle açıkladım. Öğrencilere, “Hayatınızda yüz çevirdiğiniz insanlar var mı?” diye sordum. Genellikle arkadaş çevrelerinden bir süre geçtikten sonra konuşmadıkları insanlar olduğunu söylediler. Bir öğrenci de ailesinden örnek verdi. “Sizin yüz çevirdiğiniz insanlar oldu mu?” diye sorduğumda birçok kişi sıklıkla olduğunu ve nedenlerini anlattı. Daha sonra ikinci deyimimi "felekten bir gece çalmak" şeklinde tahtaya yazdım. Felek sözcüğünün anlamını sordular. Âlem ve dünya anlamını verdim. Çalmak sözcüğünün iki anlamını da bildiklerini belirttiler. Bu anlamlardan biri müzik aleti çalmak diğeri ise para çalmak şeklinde oldu. Burada müzik çalmak anlamının daha çok yakışacağını belirttim. Öğrencilere, “Bir mekânda müzik çaldığında nasıl hissediyorsunuz?” diye sordum. Keyifli ve eğlenceli şeklinde yorumlar yaptılar. Ben de bu düşüncede olduğumu belirttim. Daha sonra videoyu izledik. İzledikleri dizi kesitinde deyimimin kullanım şeklini anlatırken keyifli bir etkinlik yapmak, eğlenmek, iyi vakit geçirmek, güzel bir an gibi tahminlerde bulundular. Sözlük anlamlarını da tahtaya yansıtarak tahminlerinin doğru olduğunu keyifli bir vakit geçirmek istediğimiz zaman bu deyimimi kullandığımızı belirttim. Fakat daha çok alkollü mekânlara giden ve orada farklı şekilde eğlenen insanların kullandığı bir deyim olduğunu belirtirken öğrencilerden 'estağfurullah' diye bir ses çıktı. Müslüman ağırlıklı bir sınıfta öğrenciler deyimimin kullanım alanını kavrayarak, her deyimimin her yerde kullanılamayacağını da öğrenmeleri için yönlendirmede bulundum. Üçüncü dizi kesitini izlemeden önce öğrencilere "kafasının dikine gitmek" deyimimi sordum. Bazı açıklamalarda bulundum. Dizi sahnesini izledikten sonra tahminde bulundular. İnsanları dinlemiyor, ne istiyorsa yapıyor, çok düşünmüyor, kendisi istediği gibi davranıyor gibi tahminlerde bulundular. Böylece doğru anlamsal çıkarımda bulundular. Sözlük anlamını tahtaya yansıttığımda defterlerine yazmalarını istedim. Bir sonraki deyimimin külahları değiştirmek

olduğunu söyledim. Tahtaya bir dondurma külahı çizdim ve bir de insan kafası çizerek kafasına ucu sivri şapka gibi duran başlık çizdim. Burada bahsedilen anlamın şapka gibi olan başlık olduğuna işaret ettim. Bir külah takan kişinin fotoğrafını gösterdim. Anlamını tahmin etmelerini istedim. Öğrenciler bu başlığın niçin değiştiğini anlamadıkları ifade ettiler. Videoyu izledikten sonra açıklama yapacağımı söyledim. Adamın külahları değişiriz sözünü söylediği sahnede biraz durdum. Bir kişinin düşüncelerine uygun olmayan bir şey olursa her zamanki gibi iyi davranmayacağını belirttim. “Bu durumda nasıl davranır?” diye sordum. Kötü davranacağını yorumladılar. Belirttikleri gibi iletişimde sıkıntılar olacağını önceden söyleyen kişinin olduğu bir sahnede kullanıldığını görmelerini sağladım. Burada yorumlamalarına yardımcı oldum. Anlamakta zorlandıkları için yavaş yavaş örnek sahne üzerinden anlattım. Burada bir tehdit olduğunu ve bir insanı uyarırken tehdit unsuru taşıdığını belirttiğini açıkladım. Sözlük anlamını da defterlerine yazdırarak bu anlamları kavramalarını sağlamak için örnek cümleler kurdum. Bu cümlelerden biri de, “Kardeşim istemediğim halde benim kıyafetlerimi giymek istiyor. Ona bir daha benim kıyafetlerimi giyersen seninle külahları değişiriz.” şeklinde oldu. Yine öğrencilerin örnek cümleler oluşturmalarını istedim. Öğrenciler de oda arkadaşlarının ve kurs arkadaşlarının onların sevmediği bir şey yaptığında böyle cümleler söyleyebileceklerini ifade ettiler. Son deyim olan "ciğeri yanmak" deyimini tahtaya yazdım. Öğrencilere ciğer organının fotoğrafını gösterdim. “İnsanın ciğeri nasıl yanar?” diye sordum. Kalbi kırık ve üzgün olduğu zaman kullanılır şeklinde yorumlar yaptılar. Yürek sözcüğüyle de kullanıldığını belirttim. Yüreği yanmak şeklinde de sıklıkla duyabileceklerini söyledim. Dizi sahnesini izledikten sonra kadının büyük bir sıkıntısı olduğunu ve dertli olduğunu bu yüzden bu deyim kullandığını düşündüklerini söylediler. Deyimin sözlük anlamını tahtaya yansıtarak cümle üzerinden açıklamaya çalıştım. Dersin yeni sözcükler ve mecazlar öğrenmek konusunda etkili bir yol olduğunu düşündüren etkinliklerle öğrencilerin deyim öğrenmesine olumlu yönde katkı sağladım.

8. Ders gözlemleri. 24.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere üç deyim ve iki atasözü öğretmeyi amaçladım. Dersin başında iki atasözünün öğretimi yapıldı. Öğrencilere sıklıkla duyacakları ve kullanabilecekleri atasözleri olduğunu söyleyerek tahtaya atasözlerini yazdım. "Kedi olalı bir fare tutmak" atasözünün açıklamasını yaptım. Öğrenciler anlamını bilmediği bu söz ile ilgili olan dizi sahnelerini izledikten sonra yorumlamalar yaptılar. Dizi sahnesinden hareketle bir adamın uzun süre iş bulamayıp sonunda bir iş bulabildiği durumda bu atasözünün kullanıldığı belirttim. İzlenen videoları duraklatarak dinlettim. Dizi yöresel ağız özellikleri taşıdığı için anlama güçlüğü ortaya çıkaran sözcükler varsa bunları anlattım ve telaffuz farklılıklarıyla dilin farklı şekillerde ortaya konduğunu belirttim. Sözlük anlamını tahtaya yazarak defterlerine yazmalarını istedim. İkinci atasözünü de tahtaya yazdım. Dizi sahnesini izlemeden önce atasözünün ne anlama geldiğini yorumlamalarını istedim. Mantıklı çıkarımlarda bulunamadılar. "Hangi dağda kurt öldü?" atasözünün soru cümlesi şeklinde olması öğrencilerin dikkatini çekti. Videoyu izledikten sonra şaşırma anlamının olduğunu ifade ettiler. Bu atasözünün nasıl olduğunu anlayamadığımız durumlarda daha çok kullanıldığını ve beklenmedik bir gelişme oluştuğunda söylendiğini belirttim. Öğrencilere sözlük anlamını okuyarak defterlerine yazmalarını istedim. Örnek cümleler üzerinden de açıklamalar yaptım. Daha sonra üç deyim öğretimi için videolarla tahmin etme etkinliğini devam ettirdim. "Aralarına kara kedi girmek" deyiminin ne anlama geldiğini sordum. İki insanın iletişimi ile ilgili olduğunu belirttim. Arap asıllı öğrenciler kara kedinin olumsuz bir şey ifade ettiğini açıklamaları üzerine kültürümüzde kara kediye karşı sergilenen davranıştan ve kara kedi gören kişilerin aksiliklerle karşılaşacağı inancı olduğunu belirttim. Dizi sahnesini izledikten sonra öğrenciler anlamsal çıkarımda bulundular. İki insanın konuşmaması, kırılması, kavga etmesi gibi anlamların olduğunu ifade ettiler. Deyimin sözlük anlamını tahtaya yansıtarak okuduğumda defterlerine yazmalarını istedim. Yine sınıf içi örneklerle açıklamaya çalıştım. Bir öğrencinin diğer öğrenci ile görüşmediğinde aralarına kara kedi

girdiğine inanıldığını belirttim. Öğrencilerde örnek cümlelerle deyimini doğru bir şekilde kullandılar. "Kanına girmek" deyiminin içinde geçtiği dizi sahnesini açtım. Deyimin ne anlama geldiğini tahmin etmelerini istedim. Bu deyimün birkaç anlamı olduğunu belirttim. Dizi sahnesini izledikten sonra deyimün kullanıldığı yerde anlamın bir kıza cinsel anlamda kötü bir davranış sergileyen adam olduğunu belirttim. Farklı kullanımları olduğunu da açıkladım. Bunları da bir kişiyi öldürmek ve bir kişiyi yapmayı düşünmediği bir işe ikna etmek anlamlarıyla örneklendirerek açıkladım. Son deyimimiz olan "Atı alan Üsküdar'ı geçti." deyimini tahtaya yazdım. Deyimin içinde geçen Üsküdar yerinin İstanbul şehrine ait olduğunu ve İstanbul'a gittiğinde oraya gittiğini söyleyen bir öğrenci oldu. Haritadan Üsküdar'ı açtım ve görmelerini sağladım. Atın o dönemde ulaşım amacıyla kullanıldığını söyledim. Dizi sahnesini dinledikten sonra öğrencilerin bir şeyin geç kalındığını anlatırken kullanıldığını anlamalarını sağlayacak diyalogla ilgili açıklamalarda bulundum. Bir şeyi yapmaya çok geç kalmak, bir iş için zamanın geçmesi gibi anlamsal çıkarımlarda bulundular. Deyimin sözlük anlamını tahtaya yansıtarak defterlerine yazmalarını istedim. Öğrenciler bu derste tahmin etme çalışmalarında yönlendirmeler yapılarak anlamsal çağrışımlarını dile getirdiler. Her mecazlı sözü doğru bir şekilde yorumlayamasalar da dizi sahnelerini izledikten sonra doğru bir şekilde yorum yapabildiler. Öğrenciler deyimleri öğrenirken videoları izlemenin etkili bir yol olduğuna yönelik düşüncelerini belirttiler.

9. Ders gözlemleri. 30.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere beş deyim öğretmeyi amaçladım. Dizi kesitlerini materyal olarak kullanarak uygulama derslerinin yapıldığı son haftada deyimlerin öğretimine ağırlık verdim. Son hafta yapılan uygulama derslerinde öğrencilerin yeni deyimler öğrenmeleri için dizi sahnelerinden faydalanılarak deyim öğrenme düzeylerini arttırmak için ders içi tahmin etme etkinlikleri yapılmaya devam edildi. "Elinden tutmak" deyimünün ne anlama geldiğini sorduğumda öğrenciler gerçek anlamda bir kişinin elini tutmak şeklinde açıklamalarda bulundular. Buradaki anlamın farklı

bir yönde değerlendirilmesi gerektiğini belirttim. Öğrencilere, “Güçlü insanların zayıf insanlara destek olması gibi düşünebilirsiniz.” dedim. Videoyu izledikten sonra açıklama yapacağımı belirttim. Videoyu dikkatli bir şekilde izleyen öğrenciler videonun sonralarında yer alan diyaloga dikkat ettiler. “Siz elimizden tuttunuz.” cümlesinin burada ne anlama geldiğini sordum. Öğrenciler de o adama yardım ediyor, para veriyor, çocuğu okula gidiyor adam destek oluyor gibi yorumlar yaptılar. Deyimin sözlük anlamını tahtaya yansıtarak bir öğrenciye okuttum. Öğrencilerin defterlerine yazmasını istedim. Örnek cümleler üzerinde bu deyim kullanmalarını istedim. Herkesin birer cümle yazarak okumalarını bekledim. Genellikle doğru bir şekilde kullandılar. Deyimlerin şahıslara göre çekimlenebilmesinin de normal bir durum olduğunu belirttim. İkinci videoda yer alan "kan çeker" deyimini tahtaya yazdım. Bu deyim ne anlama geldiğini sordum. Öğrenciler çeker fiilinin ne anlamda kullanıldığını anlamadıklarını sadece fotoğraf çekmek ve ip çekmek anlamlarını bildiklerini dile getirdiler. Burada fiilin başka bir anlamda kullanıldığını ve çek- fiilinin birçok anlamı olduğunu ifade ettim. Videoyu izleyen öğrencilerin bir tahmini olup olmadığını sordum. Arap asıllı bir kız öğrenci, “Adam ve kadın kardeş onlar benziyorlar. Uzak büyüdüler ama aynı duyguyu anlıyorlar.” şeklinde yorum yaptı. Öğrencinin bu tahmininin doğru olduğunu fakat dizi sahnesinde benzetmek anlamının olmamasına rağmen bu anlamı da öğreteceğimi söyledim. Benzetmek anlamında iki kişinin aynı soydan aynı kandan olduğu için fiziksel olarak ya da davranış yönünden birbirinin aynı olan hareketlerinin olması şeklinde açıklamalarda bulundum. Burada akrabalık ilişkisinden dolayı birbirlerinin duygularını anlayabildiklerini ve empati yaptıklarını belirttim. Öğrenciler de bu düşünceleri doğrulayan cümlelerle kendini ifade etti. "Akli almamak" deyimini tahtaya yazdım. Öğrencilerin videoyu izledikten sonra anlamsal tahminde bulunmalarını istedim. Sözlük anlamlarını tahtaya yansıtarak sesli okuma yaptım ve sonrasında defterlerine yazdırdım. Bir şeyi anlayamamak, sebebini bilmediği için merak etmek, buna inanmak istememek, mantıksız gelmesi gibi

yorumlar yaptılar. Deyimin sözlük anlamını tahtaya yansıtarak anlamın defterlerine yazılmasını istedim. Bir kişinin ani davranış değişikliği yaşadığı durumlarda bu deyim sıklıkla kullanıldığını söyledim. Daha sonra bir ders arası verdik. Sonraki ders videoda geçen "başının etini yemek" deyimini tahtaya yazdım. Bu deyim ne anlama geldiğini belirtmek istedim. İlk defa duyduklarını söyleyen öğrenciler nerede kullanılması gerektiğini bilmediklerini ifade ettiler. Videoyu izledikten sonra anlamsal çıkarımda bulunmalarını istedim. Sahnede bahsedilen adamın karısının sabırsız olduğunu, uzun süre beklediğini dile getirdiler. "Sizce kadın sık sık arabam ne zaman gelecek diye soruyor mudur?" diye sordum. Öğrenciler de kadının arabasını almak için sürekli arayıp sorabileceğini dile getirdiler. Bunun üzerine sözlük anlamıyla beraber deyim ne anlama geldiğini açıkladım. Örnek cümleler oluştururken genellikle anne ve babalarından örneklerle ifade ettiler. Son videoyu izlemeden önce "bile bile ateşe atmak" deyimini söyledim. İzleyecekleri sahnede dinleyecekleri bu deyim ne anlamda kullanıldığını tahmin etmelerini istediğimi söyledim. Öğrenciler bir kişinin kötü olan bir şeyi bildiği halde engel olmaması, biliyor ama müdahale etmiyor, tedbir almıyor şeklinde yorumlarda bulundular. Deyimin sözlük anlamını okuyarak defterlerine yazmalarını istedim. Öğrenciler derste öğrendikleri deyimlerin anlamlarını videolar aracılığıyla öğrenirken çok daha iyi anladıklarını belirttiler.

10. Ders gözlemleri. 31.05.2016 tarihli uygulama dersinde öğrencilere beş deyim öğretmeyi amaçladım. Uygulama derslerinin sonunda öğrencilerin bu uygulama dersinde beş mecaz öğrendikten sonra bir sonraki hafta uygulamalarla ilgili ilk hafta sorduğumuz soruları son haftada cevaplamalarını istediğimizi ve bunun araştırma açısından önemli olduğunu vurguladım. Öğrencilerin son derse kadar her derse katılımlarından dolayı onlara teşekkür ettim. Son uygulama dersinden sonra da bu öğrendikleri deyimleri ve atasözlerini kullanma gayreti göstererek daha çok konuşma dilinde aktif sözler haline getirebileceklerini belirttim. Öncelikle "cinleri tepesine çıkmak" deyimini tahtaya yazdım. Müslüman çoğunlukta olan bir

grup olduğu için cin sözcüğünün anlamını bildiklerini söylediler. Videoyu izledikten sonra “Deyimin ne anlama geldiğini tahmin edenleriniz var mı?” diye sordum. Öğrencilere sırayla söz hakkı verdim. Çok sinirlenmek, öfkelenmek, kızmak şeklinde tahminde bulundular. Deyimin sözlük anlamını tahtaya yansıttıktan sonra defterlerine yazdırdım. İkinci videoyu izletmeden önce "etekleri tutuşmak" deyimini dinleyeceğimizi söyledim. Dizi sahnesini izledikten sonra öğrenciler korkmak, telaşlanmak, endişelenmek kelimeleriyle anlamları tahmin ettiler. Yine sözlük anlamlarıyla defterlerine yazdırdım. Daha sonra "gözleri parlamak" deyimini tahtaya yazdım. “İnsanların gözleri nasıl ve ne zaman parlar?” diye sordum. Öğrenciler mutlu bir şey olduğunda fiilen gözlerin parladığını açıkladılar. Dizi sahnesini izledikten sonra neşeli ve mutlu bir haber aldığımızda ve hep mutlu olduğumuzda gözlerimiz parlar şeklinde yorumda bulundular. Örnek cümleler üzerinden diyaloglar kurduk. “Sınıfta en çok kimin gözleri parlıyor? Sizce neden gözleri parlıyor?” şeklinde sorular sordum. Âşık olan bir arkadaşını işaret eden sınıf arkadaşlarının mutluluktan ve aşktan gözlerinin parladığını söylediler. Sözlük anlamlarını da tahtaya yansıtarak deyim anlamını defterlerine yazdırdım. Bir ders arası verdikten sonra uygulama derslerine devam ettik. "İçini kemirmek" deyiminin nasıl bir anlam ifade ettiğini sorduğumda bu deyim içinde geçen kemirmek kelimesinin anlamını bilmediklerini söylediler. Kelimenin gerçek anlamını açıkladıktan sonra örnek cümle ile de bir meyveyi veya sebzeyi ısırarak alakalı olduğunu defterlerine yazdırdım. “Tavşanın havuç yediğini biliyor musunuz?” diye sordum. Öğrenciler bildiklerini söylediler ve ülkelerinde de tavşan besleyenler tavşanı çok sevdiğini belirttiler. Tavşanın bir şeyi yerken küçük parçalarla hızlı hızlı yeme şeklinin kemir- fiiline örnek oluşturmasını sağladım. Daha sonra videoyu izledik. Dizi sahnesinde kullanılan deyim anlamını tahmin etmelerini istedim. İnsanların sıkıntılı bir şey olmasından korktuğunda ve endişeli olduğunda bu deyim daha çok kullandıklarını açıkladım. Deyimin sözlük anlamını da tahtaya yansıtarak defterlerine yazmalarını istedim. Son deyim olan "at koşturmak"

deyimini tahtaya yazdım ve dizi sahnesini izlemeye başladık. Burada deyimini ne anlamda kullanıldığını tahmin etmelerini istedim. Bir yerde rahat bir şekilde hareket etmek, özgür davranmak, istediğini yapmak ve bir şey yaparken korkmamak gibi yorumlarda bulundular. Deyimin sözlük anlamını tahtaya yansıtarak defterlerine yazmalarını istedim. Son uygulama dersinde de öğrencilerin derse karşı tutumları ve ilgisi oldukça memnun etti. Hem dersime hem de mecazlara karşı ilgili davrandılar. Derslerin burada son bulunduğunu bu öğrendikleri deyim ve atasözlerini Türklerle sohbet ederken veya dizi - film izlerken duyduklarında ne anlama geldiğini daha rahat kavrayabileceklerini yeni deyimler ve atasözleri öğrenirken dizilerden faydalanmalarının onlara anlamsal çıkarım yönünden kolaylık sağlayacağını belirttim. Yaptığım uygulamaların sonucunu elde etmek için öğrencilerin katılım gösterdiği bu derslerle ilgili sonuçlarını inceleyeceğimi söyledim.

Dizi- filmler aracılığıyla belirlenen deyim ve atasözlerin etkinliklerle öğretim sürecinin sonunda ilk hafta uygulaması yapılan testin son test uygulaması yapılmıştır. Öğrencilerin uygulama süreci sonunda deyim ve atasözü öğrenme başarılarını ölçmek amacıyla ilk ve son puanlarının değerlendirilmesi yapılacaktır. Sürecin öğrenciler açısından değerlendirilmesi yapmak amacıyla öğrenci görüşme formu kullanıldı. Uygulama derslerinde filmlerin kullanımı ve deyimlerin öğretimi ile ilgili düşüncelerinin bu sürece katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Nicel Bulgular ve Yorumları

a) Deney ve kontrol grubuna ait ön test bulgularının karşılaştırılması. Burada deney ve kontrol grubundaki e ön testteki çoktan seçmeli, doğru-yanlış, boşluk doldurma, açık uçlu ve eşleştirme sorularından aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır.

Tablo 16

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Çoktan Seçmeli Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
DENEY	14	17,96	251,50	49,50	0,024
KONTROL	14	11,04	154,50		

Tablo 16'dan hareketle deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön testteki çoktan seçmeli test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($U=49,50$, $p<0,05$). Öğrencilerin bireysel yorumlama farklılıklardan dolayı ön test sonuçlarına göre deyim ve atasözlerinin anlamlarını tahmin etme durumları farklılık göstermektedir. Çoktan seçmeli soru türünde elde edilen sonuçlar, öğrencilerin mecazlar hakkında bilgi düzeyi yüksek olmasa da seçeneklerde yer alan anlamlar üzerinde yorumlamalar yaparak bir tahminde bulunma düzeylerinde farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca çoktan seçmeli sorulara verilen cevaplara bakılarak öğrencilerinin şans başarısının da etkili olabileceğini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Bu tabloya göre ön test sorularına verilen cevaplar değerlendirildiğinde deney grubunun çoktan seçmeli sorulardan oluşan 10 deyim veya atasözünü kontrol grubuna göre daha iyi bildikleri sonucuna varılmıştır.

Tablo 17

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Doğru-Yanlış Testi Puanlarına İlişkin T-Testi Sonuçları

Grup	N	$\bar{X}$	S	T	sd	P
DENEY	14	5,35	2,37	-0,091	26	0,928
KONTROL	14	5,42	1,74			

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi deney ve kontrol grubundaki öğrencilere ön testte uygulanan doğru-yanlış testi puanlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(26)} = -0,091$, $p > 0,05$]. Ön test uygulamasında deney ve kontrol grubunun mecazlara olan uzaklıklarının eşit düzeyde olduğu görülmektedir. B2 kurunda öğrenim gören öğrencilerin deyim ve atasözlerini öğrenme düzeylerinde bir farklılığın olmaması ve öğrencilerin doğru-yanlış sorularında yer alan deyim veya atasözleri anlama konusunda aynı düzeyde bulunmaları son test sonuçlarının belirleyici etkisi olabileceği soru türü olduğunu göstermektedir. Farklı soru türleri ile deyim ve atasözlerinin anlamlarını tahmin etmeleri sorulara verilen cevapların nesnelliğini ölçmede etkili olmaktadır. Bu soru türünde yer alan 10 deyim veya atasözünün doğru anlamlarda doğru cümlelerde kullanıldığını fark etme düzeyleri arasında bir farklılık bulunmamaktadır. Uygulama başlangıcında öğrencilerin eşit düzeylerde olmaları uygulama sonucunda bir farklılığın olduğu, eşitliğin bozduğu takdirde uygulamaların öğrencilerin deyim veya atasözü öğrenimini olumlu yönde etkilediğini gösterecektir. Bu tabloya bakılarak doğru - yanlış soru türünde öğrencilerin cümlelerde yer alan mecazları anlama problemlerinin uygulama öncesi mevcut olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Tablo 18

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Boşluk Doldurma Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
DENEY	14	14,39	201,50	96,50	0,944
KONTROL	14	14,61	204,50		

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test boşluk doldurma testi puanları incelendiğinde her iki grup arasında anlamlı bir farka rastlanılmamıştır ($U=96,50$, $p>0,05$). Bu soru türünde ön test sonuçları değerlendirildiğinde deyim veya atasözü öğrenme düzeyleri arasında eşitliğin bozulmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Boşluk doldurma testi puanları arasında bir fark bulunmaması öğrencilerin kültür taşıyıcısı olan deyim ve atasözlerine eşit uzaklıkta olduğunu göstermektedir. Boşluk doldurma soru türünde 10 deyim veya atasözü yer almaktadır. Burada cümleler içerisinde kullanılan deyim veya atasözlerinin anlamlarının bilinmesi durumunda doğru bir yerleştirme yapabilmeleri beklenmektedir. Sorularda verilen cevaplarda bu durumun gerçekleşmediğini göstermektedir. Dil öğretim sürecinde üst kurlarda bulunmalarına rağmen öğrencilerin Türk dilinde yer alan deyim veya atasözü anlamlarını bilmek konusunda zayıf oldukları görülmüştür. Dil bilgisi öğrenmek konusunda öğrenme farklılıkları bulunsa da deyim veya atasözü öğrenmek konusunda farklılıklar görülmemektedir.

Tablo 19

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Açık Uçlu Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
DENEY	14	17,96	251,50	49,50	0,024
KONTROL	14	11,04	154,50		

Tablo 19'dan yola çıkarak deney ve kontrol grubu öğrencilerinin açık uçlu test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu gözlenmiştir ($U=49,50$, $p<0,05$). Açık uçlu sorulara verilen cevaplarda deney ve kontrol grubu arasında yorumlama ve anlamlarını tahmin etme farklılıkları elde edilmiştir. Deney ve kontrol grubunun bu soru çeşidinde yer alan 10 deyim veya atasözüne yakınlık dereceleri arasında farklılıklar ortaya çıkmıştır. B2 düzeyinden önce mecazları öğrenmeye başlayan öğrencilerin bireysel farklılıkları, Türkçeyle olan etkileşimleri, kültür öğelerini tanıma düzeyleri arasında bir farklılık olduğunu göstermektedir. Deney grubunun deyim veya atasözlerinin anlamlarını yazdıkları soru türünde kontrol grubuna göre daha fazla doğru cevap verdiği görülmektedir.

Tablo 20

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Eşleştirme Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
DENEY	14	14,82	207,50	93,50	0,834
KONTROL	14	14,18	198,50		

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilere ön testte uygulanan eşleştirme testi

puanlarına bakıldığında aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($U=93,50$, $p>0,05$). Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol grubunun bu soru türünde verilen cevapları arasında bir fark bulunmaması öğrencilerin mecazları öğrenmede eşit düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca aynı düzeyde dil öğrenen öğrencilerin bireysel dil öğrenme hızları da dikkate alınarak temel becerilerde öğrenme süreleri farklılık gösterse de deyim ve atasözlerine öğrenme düzeyleri arasında bir farklılığın olmadığını göstermektedir. Dil öğretiminde dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerileriyle öğrenci başarıları arasında farklılık olmaktadır. Fakat dil sadece beceriyle değil her yönüyle öğrenildiği için mecazların öğrenimi konusunda öğrenci öğrenme farklılıkları çok fazla farklılık göstermemektedir. Temel düzeyden itibaren mecazların iç dünyasını tanımaya başlayan yabancı uyruklu öğrencilerin orta düzeyde ve ileri düzeyde mecazları öğrenmek konusunda ders kitaplarının dışında farklı materyallere ihtiyacı olduğu düşünülmektedir. Yapılan ön test sonuçlarına göre 50 soruda öğrenme düzeyleri arasında anlamlı farklar bulunmamaktadır. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin her sorunun bir deyim veya atasözünü ölçen soru çeşitlerinden açık uçlu sorularda bulunan deyim veya atasözüne olan yakınlığı ortaya konmuştur. Ayrıca çoktan seçmeli sorular arasında anlamlı farklılık gösteren sayısal sonuçlara göre bu soru türünde bulunan mecazlara olan yakınlıkları da verilerle ifade edilmiştir.

Ön test değerlendirmelerine göre yapılan karşılaştırmalar sonucunda deney ve kontrol grubu arasında 30 soruda farklılık olmadığı 20 soruda farklılıkların olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu farklılıkları ortaya koyan soru türlerinde bulunan deyim veya atasözlerine deney grubu öğrencilerinin biraz daha yakın olduğunu gösteren ön test sonuçları deney grubunun kontrol grubu öğrencilerinden daha iyi cevaplar verdiğini göstermektedir.

b) Deney ve kontrol grubuna ait son test bulgularının karşılaştırılması. Burada deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin son testteki çoktan seçmeli, doğru-yanlış, boşluk doldurma, açık uçlu ve eşleştirme sorularından aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır.

Tablo 21

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Çoktan Seçmeli Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
DENEY	14	21,29	298	3,00	0,00
KONTROL	14	7,71	108		

Deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulanan son test çoktan seçmeli test puanları arasında anlamlı bir farka rastlanılmıştır ($U=3,00$, $p<0,05$). Sonuçlara göre deney grubuna yapılan uygulamaların etkisi belirtilmiştir. Yapılan uygulama dersleri sonucunda deyim ve atasözü öğrenmelerine katkı sağlamıştır. Çoktan seçmeli soru türünde 10 soru yer almaktadır. Her soru bir deyim veya atasözünün anlamını bulmaya yönelik hazırlanmıştır. Bu soru türünde yer alan deyim ve atasözlerinin öğrenciler tarafından anlamsal farkındalığının olduğunu göstermektedir. Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık olmaması süreç odaklı uygulamalar sonucunda dizi - film kesitlerinin deyim ve atasözü öğrenmelerine katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Son test sonuçları değerlendirildiğinde deney grubu öğrencileri kontrol grubuna göre çoktan seçmeli soru türünde bulunan 10 deyim veya atasözüne doğru cevaplar vererek yapılan uygulamaların deyim veya atasözü öğretimine faydalı olduğunu sayısal ifadelerle ispat etmektedir.

Tablo 22

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Doğru-Yanlış Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
DENEY	14	19,82	277,50	23,50	0,01
KONTROL	14	9,18	128,50		

Tablo 22’de deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son testteki doğru yanlış test puanları yer almakta ve bu tabloya göre de her iki grup arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmaktadır ($U=23,50$, $p<0,05$). Uygulamalar sonucunda deney grubunun doğru - yanlış testinde kontrol grubuna göre son test sonuçlarında farklılıkların olması yapılan araştırmanın bu soru türünde olumlu yönde sonuçlandığını göstermektedir. Deney ve kontrol grubunun ön test karşılaştırma sonuçlarına bakıldığında anlamlı bir farklılığa rastlanmamışken son test sonuçlarında anlamlı bir farkın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu durum deney grubu lehine gerçekleşirken uygulamalar sonunda yapılan son test sonuçlarının öğrencilerin bu soru türünde yer alan 10 deyim veya atasözünü uygulama derslerinde öğrendiklerini ortaya koymaktadır. Bu soru türünde yer alan deyim veya atasözlerinin anlamlarını hatırlama ve farklı cümlelerde farklı soru türlerinde kullanabilme yönünde öğrencilerin olumlu bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır.

Tablo 23

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Boşluk Doldurma Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
DENEY	14	21,29	298	3,00	0,00
KONTROL	14	7,71	108		

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin boşluk doldurma testi son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($U=3,00$, $p<0,05$). Bu soru türünün sonuçlarına göre deney grubunda olumlu yönde gelişen bir etki bulunmaktadır. Öğrencilerin ön test sonuçlarında farklılık bulunmamışken son test sonuçlarında bir fark ortaya çıkmıştır. Bu durum öğrencilerin boşluk doldurma soru türünde verilen 10 deyim veya atasözlerini uygulamalar sonucunda doğru bir şekilde kullandığını göstermektedir. Yapılan uygulamalar neticesinde bu soru türüne bakılarak öğrencilerin uygulama derslerinde duydukları deyim veya atasözlerini uygulama başlangıcında bulunduğu düzeyden daha ileri bir seviyeye taşıdığı düşünülmüştür. Bu soru türünün anlamalarını bilmedikleri deyim veya atasözleri ön test sonuçlarına göre doğru bir şekilde yerleştiremezken anlamlarını öğrenerek doğru bir yerleştirme gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Tabloda belirtilen sayısal verilere göre araştırmamızın öğrencileri üzerinde olumlu bir etkisi olduğu saptanmıştır.

Tablo 24

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Açık Uçlu Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
DENEY	14	21,21	297	4,00	0,00
KONTROL	14	7,79	109		

Yukarıda elde edilen sonuçlar neticesinde deney ve kontrol grubu öğrencilerinin açık uçlu testten aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($U=4,00$, $p<0,05$). Deney ve kontrol grubu son test sonuçları 10 sorudan oluşan bu soru türünde öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında farklılıklar bulunmaktadır. Deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre bu soru türünde daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ön test sonuçlarına göre anlamsal bir farklılığın ortaya konulmuş olması yapılan uygulamaların etkisinin olmadığını göstermemektedir. Bu soru türünde yer alan 10 deyim veya atasözüne deney grubu öğrencilerinin anlamsal olarak daha yakın olduğunu düşürmektedir. Kontrol grubu öğrencilerinin ön test sonuçlarına göre seviyelerinde bir değişiklik olmamaktadır.

Tablo 25

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Eşleştirme Testi Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
DENEY	14	19,46	272,50	28,50	0,001
KONTROL	14	9,54	133,50		

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test eşleştirme sorularına ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($U=28,50$, $p<0,05$). Deney grubu öğrencilerinin kontrol grubuna göre deyim ve atasözleri anlama düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ön test sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu arasında eşleştirme soru türünde yer alan deyim veya atasözleri konusunda bir farklılığa raslanmamıştır. Son test sonuçları bu soru türünde belirleyici bir etki olduğunu ortaya koymuştur. Tabloda belirtilen ifadelere göre deney grubu öğrencileri uygulama derslerinde anlatılan deyim veya atasözlerini anlama ve yorumlama düzeylerinde bir artış yaşamaktadır. Eşleştirme soru türünde, boşluk doldurma soru türünde ve doğru - yanlış soru türünde ön test sonuçlarına göre gruplar arasında anlamsal bir farklılık bulunmaması öğrenci seviyelerinin birbiriyle çok benzer özellikte olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda öğrencilerin öğrenme düzeylerinde uygulamaların etkisi olup olmadığı son test sonuçlarının bulunduğu tabloya bakılarak daha açık bir şekilde yansıtılmaktadır. Son test sonuçlarındaki sayısal verilerde bulunan farklar sürecin başından itibaren deney grubu öğrencilerinin deyim ve atasözü öğrenme düzeylerinde kontrol grubuna göre bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Son test sonuçlarında tüm soru türlerinde anlamlı bir farklılığın bulunmuş olması çalışma sonuçlarını değerlendirirken uygulamaların büyük bir etkisi olduğunu göstermektedir. Bu değerlendirmeler deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test sonuçları açısından farklılıklarını sayısal veriler aracılığıyla belirtmektedir.

c) Deney Grubuna Ait Ön ve Son Test Bulgularının Karşılaştırılması. Burada deney grubundaki öğrencilerin ön ve son testteki çoktan seçmeli, doğru-yanlış, boşluk doldurma, açık uçlu ve eşleştirme sorularından aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır.

Tablo 26

Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Çoktan Seçmeli Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları

Ön Test-Son Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	0	0	0	-3,192	0,001
Pozitif Sıralar	13	7	91		
Fark Olmayan	1				

Deney grubu öğrencilerinin çoktan seçmeli ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmiştir [$z = -3,192$, $p < 0,05$]. Deney grubuna yapılan uygulamalar sonucunda dizi/film kesitlerinin derslerde materyal olarak kullanılmasının etkili bir yol olduğu ortaya konulmuştur. Dil öğretiminde kullanılan materyallerin çeşitliliği sözcük hazinesini genişletmesine etkisi sağlamaktadır. Öğrenciler dilin kurallarını öğrenmekten bir adım daha öteye ilerleyebilmelidir. B2-C1 seviyesinde Türkçe öğrenen öğrencilerin dile yakınlığı mecazları kullanabilmekten ve anlayabilmekten geçmektedir. Deney grubu öğrencilerinin çoktan seçmeli soru türünde yer alan 10 deyim veya atasözünü uygulama sürecinin sonunda daha çok öğrendiği sonucuna ulaşılmıştır. Böylece öğrencilerin sürekli ilerledikleri süreç içinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Deney grubu öğrencileri uygulama sürecinin sonunda yapılan uygulamaların olumlu bir etki olduğunu göstermektedir.

Tablo 27

Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Doğru-Yanlış Testi Puanlarına İlişkin Bağımlı T-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Ön Test	14	5,35	2,37	-5,23	13	0,00
Son Test	14	7,85	1,09			

Deney grubu öğrencilerinin doğru-yanlış ön test puanları ortalaması ($\bar{x}_{\text{öntest}}=5,35$), son test puanları ortalaması ($\bar{x}_{\text{sontest}}=7,85$) olduğundan aralarında anlamlı bir fark vardır [$t_{(13)}= -5,23$, $p<0,05$]. Sayısal verilerinde ortaya koyduğu anlamlı farklılıklar uygulamalar sonucunda deyim ve atasözü öğrenme düzeyinde bir artış olduğunu göstermektedir. Ön test sonuçlarına göre uygulama başlangıcında bilgi düzeyi düşükken uygulamalar sonucunda olumlu bir etki görülmektedir. Öğrencilerin öğrenme düzeylerinde bir artış yaşanması dizi - filmler aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin öğrenmeye fayda sağladığı sonucunu elde etmemizi sağlamaktadır. Doğru - yanlış soru türünde de öğrencilerin bir artış gösteriyor olması araştırmacının sürece büyük bir katkısı olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 28

Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Boşluk Doldurma Testi Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları

Ön Test-Son Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0	0	-3,188	0,001
Pozitif Sıralar	13	7	91		
Fark Olmayan	1				

Deney grubu öğrencilerinin boşluk doldurma ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür [$z = -3,188$, $p < 0,05$]. Bu soru türünde yer alan sonuçlara göre uygulamalar öğrenme kalıcılığında başarılı sonuçlar vermektedir. Boşuk doldurma soru türünde deney grubu öğrencilerinin son test puanlarında bir artış gösterdiğini tabloda yapılan uygulamalar sonucunda öğrencilerin öğrenme düzeyinde bir katkıda bulunduğu ortaya çıkmaktadır. Ön test puanlarına göre bir artışın olması dizi kesitlerinin materyal olarak kullanılmasının etkisini göstermektedir. 10 soruyu kapsayan soru türü içerisinde olumlu yönde bir gelişmenin gerçekleşmesi bu soru türünde yer alan deyim veya atasözlerinin öğrenciler tarafından anlamlandırıldığını kanıtlamaktadır.

Tablo 29

Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Açık Uçlu Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları

Ön Test-Son Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0	0	-3,318	0,001
Pozitif Sıralar	14	7,50	105		
Fark Olmayan	0				

Deney grubu öğrencilerinin açık uçlu ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğuna rastlanılmıştır [$z = -3,318$, $p < 0,05$]. Açık uçlu soru testinde bireysel yazma ifadelerinin yer alması dolayısıyla anlama ve anlatma yönünde olumlu bir etki görülmektedir. Bu etkilerin pozitif yönlü bir başarı artışı sağlamasında en büyük etken olarak öğrencilerin dizi kesitleri aracılığıyla deyim ve atasözü öğrenme sürecinden olumlu etkilenmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Deyimler ve atasözleri öğrenen tarafında anlamsal bütünlük sağlanmadığı takdirde yeni cümlelerde özgün bir şekilde deyim ve atasözü kullanma süreci gerçekleşmemektedir. Öğrencilerin bu soru türünde ön test sonuçlarına verdiği cevaplardan araştırmamızın katılımcılar üzerinde başarı artışı sağladığı sonuçları elde edilmiştir.

Tablo 30

Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Eşleştirme Testi Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları

Ön Test-Son Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0	0	-3,077	0,002
Pozitif Sıralar	12	6,50	78		
Fark Olmayan	2				

Deney grubu öğrencilerinin eşleştirme ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmiştir [$z = -3,077$, $p < 0,05$]. Eşleştirme soru türünde öğrencilerin verdikleri cevaplar sayısal değerlerle yorumlandığında uygulama sonunda öğrenciler bu 10 soruda başarılı olmuştur. Uygulama başlangıcındaki bilgi düzeyleri ile uygulama sonundaki bilgi düzeyleri arasında farklar olumlu yönde seyretmektedir. Deney grubu öğrencileri uygulamalar sonucunda diğer test türlerinde olduğu gibi ön test sonuçlarıyla karşılaştırılarak son test sonuçları arasında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Her test türünde sonuçlar olumlu yönde etkilenmiştir. Uygulama başlangıcındaki deney grubu öğrencilerinin seviyeleri uygulama sonunda artış göstermiştir. Bu sonuçlara bakarak uygulama süreci sonunda uygulama derslerinin deyim ve atasözü öğrenmeye olumlu katkı sağladığı saptanmıştır. Uygulamalar sonucunda deney grubu öğrenme hızı, öğrenme kolaylığı ve öğrenme başarısı açısından başarılı olmuştur.

d) Kontrol Grubuna Ait Ön ve Son Test Bulgularının Karşılaştırılması. Burada kontrol grubundaki öğrencilerin ön ve son testteki çoktan seçmeli, doğru-yanlış, boşluk doldurma, açık uçlu ve eşleştirme sorularından aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır.

Tablo 31

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Çoktan Seçmeli Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları

Ön Test-Son Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	4	6	24	-0,905	0,366
Pozitif Sıralar	7	6	42		
Fark Olmayan	3				

Kontrol grubu öğrencilerinin çoktan seçmeli ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir [$z = -0,905$, $p > 0,05$]. Uygulama derslerine katılmayan bu öğrenci grubunun çoktan seçmeli soru türünde bulunan 10 deyim veya atasözü konusunda ön test puanlarıyla son test puanları arasında bir farklılık bulunmaktadır. Kontrol grubu öğrencilerinin B2 ve C1 seviyesinde ders kitapları ve öğretmen desteğiyle ders içi deyim ve atasözü öğrenme düzeyleri dışında bir öğrenme materyali olmadığı için öğrenciler ön test sonuçlarına göre başarı düzeyinde bir değişiklik yaşamamıştır. Bu durumda kur seviyesinde öğrendikleri deyim ve atasözü bilgileri sorularda bulunan deyim ve atasözünü anlamlandırma konusunda eksiklikler yaşamalarına sebep olmaktadır. Bu tür etkinliklere yer verilip kültür aktarımında önemli bir yeri olan deyimleri ve atasözlerini öğrenme düzeylerine farklı materyaller kullanılarak bir katkıda bulunulması gerekmektedir.

Tablo 32

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Doğru-Yanlış Testi Puanlarına İlişkin Bağımlı T-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Ön Test	14	5,42	1,74	1,43	13	0,174
Son Test	14	5,07	1,81			

Kontrol grubu öğrencilerinin doğru-yanlış ön test puanları ortalaması ($\bar{X}_{\text{öntest}}=5,42$), son test puanları ortalaması ($\bar{X}_{\text{sontest}}=5,07$) olduğundan aralarında anlamlı bir fark görülmemiştir [$t_{(13)}= 1,43$, $p>0,05$]. Verilere göre öğrenciler uygulama başında nasıl bir anlama düzeyine sahipse uygulama sonunda da bu anlama düzeyleri arasında bir fark bulunmamaktadır. Orta ve ileri seviyede Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin deyim ve atasözü öğrenebilmeleri Türkçe hâkimiyet düzeylerini geliştirmeleri açısından önemli görülmektedir. Dil bilgisi ve dört temel beceri açısından kendini geliştirmeye başlayan öğrencilerin bu kur düzeylerinden itibaren mecazlarla daha çok ilişkide bulunmalıdır. Günlük hayatının hemen hemen her noktasında sıklıkla karşılaşabileceklerini düşündüğümüz deyimlerin ve atasözlerin dil öğrenim sürecine sindirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin mecazları kendi kendine öğrenebilmeleri ve isteklenmeleri daha zorlayıcı bir yol olmaktadır. Kişilerin bilmediği bir şeyi bocalayarak öğrenmeleri öğrenme isteğinin yavaşlamasına ve zamanla kaybolmasına neden olacaktır. Bu düşünceler ışığında deyimlerin ve atasözlerinin öğretilmesinde dizi - filmlerden faydalanarak öğretim ortamlarında bu materyallere yer vermek öğrenme düzeylerinde olumlu bir katkı sağlamaktadır. Bu durumu ortaya koyan deney grubu sonuçları araştırmamızın alan eğitimine bir katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Tablo 33

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Boşluk Doldurma Testi Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları

Ön Test-Son Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	5	4	20	-1,134	0,257
Pozitif Sıralar	2	4	8		
Fark Olmayan	7				

Kontrol grubu öğrencilerinin boşluk doldurma ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanılmamıştır [$z = -1,134$, $p > 0,05$]. Öğrenci grubunun boşluk doldurma soru türünde sorulan soruları anlama düzeyinde bir farklılık görülmemiştir. Bu soru türünde yer alan mecazların anlaşılması için ders içi etkinliklerde deyimlerin öğretimi konusunda ders kitapları dışında materyallere ihtiyaç olduğunu söyleyebiliriz. Bu ihtiyacın karşılanması durumunda günlük hayatta sıklıkla kullandığımız deyimlerimizi ve atasözlerimizi yabancı uyruklu öğrencilere aktarmamız gerekmektedir. Anlaşılır bir şekilde aktarımın gerçekleşmesi için örnek olaylara başvuruyoruz. Sözcük öğretiminin dil öğretiminde önemli bir yeri olduğu gibi deyimlerin ve atasözlerin öğretiminin de önemli bir yeri olmaktadır. Öğrencilerin kur seviyeleri dikkate alınarak her seviyeye uygun mecazları kullanmalarına katkı sağlamak gerekir.

Tablo 34

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Açık Uçlu Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları

Ön Test-Son Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	P
Negatif Sıralar	4	3	12	-1,342	0,180
Pozitif Sıralar	1	3	3		
Fark Olmayan	9				

Kontrol grubu öğrencilerinin açık uçlu ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir [$z = -1,342, p > 0,05$]. Ön test puanlarına bakılarak son test puanları arasında bir farklılığın olması oldukça doğal bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır. Değerlendirme sorularının deyim ve atasözü anlama düzeylerini belirlemede etkileyici olabileceğini düşündüğümüz içerik kapsamı anlamsal çıkarımda bulunamayan öğrencilerin puan seviyeleri arasında bir farklılığın olmadığını göstermektedir. Bu uygulamaların dışında eş değer bir grup olarak belirlenen kontrol grubu öğrencilerinin uygulama süreci dışında bulunmaları son test puanlarında değerlerin arasında bir farklılığın olmayacağını kanıtlamaktadır. Bilgi ve kültür birikimi kazanamayan öğrencilerin bu kültür unsurlarına anlamsal olarak daha çok uzak olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 35

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön ve Son Test Eşleştirme Testi Puanlarına İlişkin Wilcoxon Testi Sonuçları

Ön Test-Son Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	P
Negatif Sıralar	4	5,50	22	-1,069	0,285
Pozitif Sıralar	7	6,29	44		
Fark Olmayan	3				

Kontrol grubu öğrencilerinin eşleştirme ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür [$z = -1,069$, $p > 0,05$]. Kontrol grubunun araştırma sorularına verdikleri cevaplar ön test sonuçlarıyla son test sonuçlarının birbirinden uzaklaşmadığını deyim ve atasözleri öğrenme seviyelerinin kur sonunda da değişmediğini göstermektedir. Öğrenciler dil öğretim sürecinde tüm kur düzeylerinde dil öğretim süreci içerisinde bulunmuş olmasına rağmen deyim ve atasözlerini anlamak konusunda bir yetersizlik içindedirler. Bunu konuda bir eksiklik yaşamaları dil öğrenimini tamamlamak üzere olan öğrencilerin sosyal çevre ve eğitim alanlarında özel bir gayret göstererek duydukları mecazları öğrenmek zorunda olduklarını göstermektedir. Derslerde özellikle kültür aktarımının yapılmasına önem gösterilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin kültür içerisinde öğrendikleri her bir sözcük veya gördükleri her bir fotoğraf karesi öğrencilerin ülkelerine döndüklerinde en çok Türkler hakkında ve Türkiye hakkında anlattıklarıyla kültür elçisi vazifesi görecekleri unutulmamalıdır. Yabancılara Türkçe öğreten kişilerin birer kültür aktarıcısı olduğu düşünülerek öğreticilerin günlük hayatta en sık kullandığımız deyimleri ve atasözlerinin öğretme konusunda bir hassasiyet göstermeleri gerektiğini söylemeliyiz. Bu tür öğretim etkinliklerinin kullanılması hatırdaki kalıcı olabileceği

gibi dersleri eğlenceli hale getirmektedir. Böylece dili her yönüyle öğrenen öğrencilerin zihnine birkaç tane de olsa deyim ve atasözü yerleştirilir. TÖMER'lerin asıl görevi Türkçe öğretmek iken programlar düzenleyerek sosyal ve kültürel faaliyetlere de yer vermektir. Bu sosyal ve kültürel faaliyetlerin şeklini değiştirmek, sınıf ortamlarına taşımak, ders dışı aktiviteleri genişletmek ve kültürümüzü öğretmek Türkçe öğretimi açısından önemli bir yere sahiptir. Böylece öğrencilerin sosyal bir çevre kazanarak kültürün içinde yaşayarak dilsel aktivitelerde bulunmaları sağlanmaktadır. Araştırmamız kültür aktarıcısı olan deyim ve atasözlerinin öğrenciler açısından öğrenme zorlukları yaşanan bir düşünceden çıkarak daha zevkli öğrenme ortamları sağlanarak öğrenme kolaylığı kazanmalarına ve öğrenme kalıcılığını attırarak öğrenmeye istekli hale gelmelerine katkı sağlamayı amaçlamıştır. Bu konuda süreç içerisinde kullanılan materyallerle uygulamaların her aşamasında öğrenci grubunun deyim ve atasözü öğrenme kalitesi artmıştır.

Sonuç olarak deney ve kontrol grubuna son test olarak uygulanan 5 farklı test sonucunda da aralarında anlamlı bir farklılık olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca deney grubunun ön test ve son test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu durum öğrencilerin uygulama sonunda öğrenme başarılarının arttığını göstermektedir. Ancak kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farka rastlanılmamıştır.

Bölüm IV: Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre deyim ve atasözü öğretimine yönelik genel bir bakış ve bu konuda yapılan çalışmaların karşılaştırılması yapılmıştır. Öğrenmelerin kalıcı olabilmesi için mümkün olduğunca duyu organına hitap etmesi gerekmektedir. Yabancılara Türkçe öğretiminde de bu ilkenin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu düşünceden hareketle yabancı dil öğretim sınıflarında materyal çeşitliğine olan ihtiyaç artmaktadır. Deyim ve atasözlerinin öğretiminde etkinlikler uygulamaya elverişli olmalıdır.

Araştırmada dizi – film sahnelerinin deyim ve atasözü öğretiminde etkili bir materyal olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Deyim ve atasözlerin öğretiminin temel becerilerin öğretiminden ayrı bir noktada olmadığı anlatılmıştır. Yabancı dil öğrenen kişilerin bu kültür unsurlarını tanıma ve öğrenme yetisine sahip olmaları dile getirilmiştir. Şenden (2014) “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kalıp Sözlerin Etkinliklerle Öğretimi” adlı araştırmasında pandomim film ve resimler gibi materyallerle etkinlikler oluşturmuştur. Kalıp sözlerin öğretiminde etkinliklerin önemine değinmiş, etkinliklerle mecazların öğretilmesini vurgulamıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin hedef dili doğal bir ortamda doğrudan tanımaya imkân sağladığından bahsetmiştir. Bu bağlamda çalışmamızla örtüşen bir yanı bulunmaktadır. İki çalışma da filmlerin ve mecazların yabancı dil öğretimdeki önemini ortaya koymaktadır. Söz konusu çalışma Türk kültüründen bağımsız bir Türkçenin olamayacağını belirtirken kuramsal dil öğrenmenin yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

Tuna (2002) “Yabancı Öğrencilere Türkçe Öğretiminde Türk Kültür Elçisi Olan “Atasözleri”nin Kullanımı” başlıklı çalışmasında atasözlerin Türk kültür elçisi olduğunu ve kültüre yabancı öğrencilere öğretilmesini belirtmiştir. Yabancı öğrencilere öğretirken

düşündüren ifadeler olduğunu ortaya koymuştur. Sözcüklerin doğal ortamlarında kullanılması gerektiğini dile getirmiştir. Birkaç sözcükten oluşan atasözlerin öğrenme ortamına getirilmesiyle daha kısa sürede daha çok kültür unsuruyla karşılaşabilecekleri sonucuna ulaşmıştır. Farklı bir kültürün dilsel kodlarında kültür unsurlarının aktarılmadığı durumlarda dil öğretiminin eksik kalacağına vurgu yapmıştır. Dilin mecazlı ifadelerinin sezdirilmeden doğrudan verilmesi gerektiği anlatılmıştır. Bu bağlamda yaptığımız çalışmada deyim ve atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde dizi – film materyalleriyle dilin hem kültürel unsurlarının aktarılmasında hem de iletişim becerilerinin kazandırılmasında başarılı bir sonuç ortaya koymuştur. Söz konusu çalışma dilin kültür unsurlarının öğretilmesi yönüyle çalışmamızı desteklemektedir.

İşcan (2017) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma” adlı makalesinde dilin kültürel özellikleriyle öğretilmesinin faydalı olduğundan bahsetmiştir. Dilin bütün kültür unsurlarının verilmesinin doğru bir yol olmadığını kültür unsurlarının kendi içinde çelişen özelliklerinin bulunduğunu belirtmiştir. Yine aynı konuda öğrencilerin bu çelişkileri yaşamamalarını istediğini ifade etmiştir. Dil öğretiminde kültürel unsurların bağlama uygun olması ve titizlikle seçilmesi gerektiğini belirtmiştir. Filmlerin kullanımında eğitimcilerin film seçimine dikkat etmeleri gerektiğini dile getirmiştir. Filmlerin öğrenme ortamlarında kullanılarak yabancı dil öğretiminin yapıldığı derslerde istenilen verimi elde etmeye yönelik etkinliklerle kullanılabilmesine yer verilmiştir. Video destekli deyim ve atasözü öğretiminin yapıldığı bu çalışmada ise, deyim ve atasözlerinin dizi – film sahneleriyle öğretildiğinde kültür aktarımını olumlu yönde etkileyen sonuçlara ulaşılmıştır. Özellikle deyim ve atasözlerinde birbiriyle çelişkili olmayan ve günlük hayatta en çok duyulan deyim ve atasözlerin içinde geçen dizi sahnelerinin seçilmesine dikkat edilmiştir. Yine İşcan’ın (2017) “Filmlerle Yabancılara Türkçe Öğretimi” adlı kitabında da filmlerin dil becerilerinin geliştirilmesinde, sözcük öğretiminde ve kültürel değerlerin

aktarılmasında önemli bir yeri olduğu belirtilmiştir. Filmlerin etkinlikler oluşturularak öğrenme ortamlarında kullanmaya elverişli materyaller olduğu vurgulanmıştır. Çalışmamız, filmlerin öğrenme ortamlarında tahmin etme etkinlikleriyle deyim ve atasözü öğretimine örnek teşkil etmiştir. Çalışmanın sonuçlarında öğrencilerin kısa dizi sahneleri yoluyla deyim ve atasözü öğretiminde öğrenme kalıcılığına ve öğrenme başarısına olumlu katkıları ortaya çıkmıştır. Yine aynı yönde bir inceleme yapan Gülseven (2014) “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Filmlerin Önemi ve Kullanımı” adlı çalışmasında yabancılara Türkçe öğretiminde filmlerin başlangıç, ileri ve orta seviyelerde kullanılacağı gibi her türde öğrenme sağlayacağı anlatılmaktadır. Kur düzeylerine göre kelime öğretiminin, deyim ve atasözü öğretiminin, dilsel ve kültürel değerlerin geliştirilmesinde kısa filmlerden yararlanarak etkinlik oluşturulabilen geniş bir yelpazesi olduğunu belirtmektedir. Bu çalışmaya benzer bir yönüyle araştırmada, B2 ve C1 seviyesinde kısa dizi sahneleri kullanılarak deyim ve atasözü öğretimi etkinliği uygulanmıştır. Bu etkinlikte öğrencilerin deyim ve atasözlerin anlamalarını dizi sahnesinde yer alan bağlamdan çıkarmaları etkili bir yol olmuştur. Öğrenciler anlamsal tahminde bulunarak deyim ve atasözlerin anlamalarını öğrenme konusunda istekli bir katılım sağlamıştır. Deyim ve atasözlerin öğretiminde dizi sahnelerinin faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmanın eylem araştırması olarak gerçekleşmesi ve alan eğitim süreci içerisinde kendini yetiştirme yolunda ilerleyen uygulayıcı tarafından sınıf ortamında uygulamalarla yürütülmesi araştırmada alanyazına katkı sağlamaktadır. Araştırma sürecinin öğretici gözlemleri, öğrenci grubu ve uygulama materyali olarak seçilen diziler uygulama yapmak isteyen araştırmacılara yol göstermektedir.

Sonuç

- Uygulama derslerinde dizi - film sahneleri izlenen atasözü ve deyim öğrenme sürecinde öğrenciler derse karşı olumlu tutumlarda bulunmuştur. Öğrenci görüşme formunda deney grubu öğrencilerinin uygulama derslerine karşı görüşleri yapılan çalışmanın öğrenci açısından olumlu bir yönde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.
- Uygulama derslerinde dizi –film sahneleri izletilerek deyim ve atasözü öğretiminin yapıldığı deney grubu öğrencileri dizi kesitlerinden yeni bilgiler öğrenmiş ve dizi kesitleri deyim ve atasözü öğrenme kolaylığı sağlamıştır.
- Öğrencilerin uygulamalar sonucunda görüşleri alınmış ve sorulara verdikleri cevaplara göre dizi - filmler aracılığıyla deyim ve atasözü öğretiminin olumlu bir etki ortaya koyduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Deyim ve atasözü öğretiminde kısa sahnelerin ders materyali olarak kullanılması öğrenme hızına ve öğrenme kalıcılığına olumlu yönde katkı sağlamıştır. Nicel verilere göre deney ve kontrol grubunun ön test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamış, son test puanları arasındaki farklılıklar olumlu yönde bir farklılığın olduğunu göstermiştir. Son test puanları çoktan seçmeli soru türünde ($U=3,00$, $p<0,05$), doğru yanlış soru türünde ($U=23,50$, $p<0,05$), boşluk doldurma soru türünde ($U=3,00$, $p<0,05$), açık uçlu soru türünde ($U=4,00$, $p<0,05$) ve eşleştirme soru türünde ($U=28,50$, $p<0,05$) $p<0,05$ değerine göre farklılığın olduğunu göstermektedir.
- Uygulamalar sonucunda ön test ve son test karşılaştırması yapılarak deney grubu öğrencilerinin öğrenme başarısında olumlu yönde farklılıklar bulunmuştur. Deney grubu öğrencilerinin soru türlerine göre son test puanları ön test puanlarından daha yüksek bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Çoktan seçmeli soru türünde [$z = -3,192$, $p<0,05$], doğru yanlış soru türünde [$t_{(13)} = -5,23$, $p<0,05$], boşluk doldurma soru

türünde [$z = -3,188, p < 0,05$], açık uçlu soru türünde [$z = -3,318, p < 0,05$] ve eşleştirme soru türünde [$z = -3,077, p < 0,05$] $p < 0,05$ değerine göre deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

- Dizi - filmler aracılığıyla bağlamsal tahmin etme etkinlikleri yabancı öğrencilerin deyim ve atasözü öğrenme becerilerini olumlu yönde etkilemiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin değerlendirme sorularında farklı soru türlerine göre verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde ön test ve son test sonuçlarında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Bu farklar gruplandırılmalar yapılarak ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerin ön test sonuçlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Deney ve kontrol grubunun son test puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Deney grubunun ön test ve son test karşılaştırılmasında deney grubunun başarı oranı artış göstermiştir.
- Kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Çoktan seçmeli soru türünde [$z = -0,905, p > 0,05$] , doğru yanlış soru türünde [$t_{(13)} = 1,43, p > 0,05$], boşluk doldurma soru türünde [$z = -1,134, p > 0,05$], açık uçlu soru türünde [$z = -1,342, p > 0,05$] ve eşleştirme soru türünde [$z = -1,069, p > 0,05$] kontrol grubu öğrencileri ön test ve son test puanları arasında farklılık görülmemektedir.
- Yapılan uygulamalar bağlamsal tahmin etme etkinlikleriyle deyim ve atasözü öğretiminin yabancılara Türkçe öğretim sınıflarında etkili bir yol olduğunu göstermektedir. Tüm soru türlerine göre cevapların değerlendirilmesi yapıldığında ön test sonuçlarında deney grubu açık uçlu ve çoktan seçmeli soru türünde kontrol grubu puanlarına göre daha yüksek puanlar almış olmasına rağmen ön test puanları gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.
- Ön test ve son test sonuçları, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin deyim ve atasözü öğrenme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir.

- Araştırmacı günlükleri sürecin öğretici ve ğrenci grubu açısından keyifli ve öğretici olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin deyim ve atasözü öğrenirken sözlük kullanma alışkanlığı kazanmasına katkı sağlanmıştır. Deyimlerin dizi kesitlerinde yer alan anlamları dışında sözlükte yer alan diğer anlamları da açıklanmıştır.
- Uygulamaların deyim ve atasözü öğretimine bir katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlar ders gözlemleri, ğrenci görüşleri ve ön test son test sonuçlarıyla yorumlanarak uygulama sürecinin her yönüyle değerlendirilmesi yapılmış ve okuyucuya açık bir şekilde aktarılmıştır.

neriler

- TÖMER hocaları, deyim ve atasözü ğretiminde veya sözcük ğretiminde dizi - filmlerden kesitsel veya bütünsel olarak faydalanabilir. Böylelikle deyim ve atasözlerinin soyut olan yapılarını somutlaştırarak ğrenci grubuna sunma fırsatı bulabilir.
- Deyim ve atasözü öğretiminin sıklıkla yapılacağını düşündüğümüz B2 ve C1 kurlarında, filmlerle deyim ve atasözü ğretimi uygulama sahası oluşturularak daha anlamlı öğrenmeler ortaya konulabilir.
- Son yıllar içinde Yabancı Türkler ve Akraba Topluluğunun burslu öğrencilere zorunlu tuttuğu konuşma kulübü derslerinin TÖMER kurumlarında yapılmaya başlanması etkinliklere de sıklıkla başvurulma ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bağlamsal tahmin etme etkinliklerine uygulamalarda yer verilebilir. Bu etkinlikler kelime ğretimi, mecaz ğretimi ve iletişimsel becerileri kazandırıcı yönünde uygulanabilir.
- Kur düzeylerinin süreleri göz önüne alınarak B2 ve C1 kurlarının derslerinde dizilerin kısa sahnelerden oluştuğu kesitler her derse bir veya iki video ile eklemeler yapılarak deyim ve atasözü öğrenme düzeyleri arttırılabilir.

- Dizi - film kısa sahneleri izletilirken sınıf ortamının uygun koşulda olması gerektiği gibi müzikli ve diyalog seslerinin az işitildiği sahnelere yer verilmemelidir. Dizi sahnesinde sesin açık bir şekilde aktarılıyor olmasına dikkat edilmelidir.
- Dizi - film seçimi yapılırken öğrencilerin izlediği diziler tespit edilip bu dizilerin sahnelerinden seçilmesine dikkat edilmelidir. Öğrenci grubunun izlediği dizilerin sınıf ortamına getiriliyor olması öğrencinin derse karşı istekli olmasını etkilemektedir.
- Ders hocaları dizilerden sahne seçimi yaparken yabancı öğrencilerin günlük hayatta en çok karşılaşacakları deyim ve atasözü ifadelerini seçmeye dikkat etmelidir. Amaca odaklanarak uygulamaların gerçekleşmesini sağlamalıdır. Sınıf ortamında öğrencilerin aktif olduğu ortamlarda bulunmalarını sağlamak iletişimsel becerilerin geliştirilmesinde daha etkili öğrenmeler ortaya koymaktadır. Bu düşünceyle deyim ve atasözü öğretiminde öğrencilerin aktif olduğu iletişim ortamları oluşturulmalıdır.
- Araştırmacı kişiler, dizi - film kesitlerini ders materyali olarak seçebilir. Bu materyalleri amacına uygun şekillerde kullanabilirler.
- Becerilerin geliştirilmesinde veya sözcük öğretiminde dizilerden yararlanılabilir. Bu materyaller kullanılarak dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerisinin geliştirilmesine etkisi araştırılabilir.
- Sözcük öğretimi üzerindeki etkileri incelenebilir. Mecaz öğrenme ve sözcük öğrenme arasında ne gibi farklılıkların olduğu incelenebilir.
- TÖMER'lerde yapılan seviye, yetkinlik ve kur sonu sınavlarında özellikle dinleme sınavlarında kullanım alanı oluşturularak dinlediği sorunun içinde geçen mecazları bulmaya veya anlamsal çıkarımda bulunmaya yönelik çalışmalar yapılabilir. Bu sınavlarda dizi ve film sahnelerinden yararlanmak farklı bir boyut katabilir. Ayrıca sınavların dinleme ve izlemeye yönelik gerçekleşmesi farklı bir yönden incelemelerin yapılmasını sağlayabilir.

- Konuşma kulübü derslerinde mecazların öğretim alanı oluşturulabilir. Ders içi etkinlikleri geliştirmek isteyen hocaların uygulamaya elverişli etkinlikler hazırlamaları açısından yardımcı olabilir.
- Yazma kulübü derslerinde dizi kesitleri izletildikten sonra sahnenin devamında neler olduğuna yönelik yazma çalışmaları yaptırılabilir. Yazma becerisinin geliştirilmesine katkı sağlayacak etkinliklerin oluşturulabilir.
- Sosyal medyada çok fazla taklitleri yapılan dizi sahneleri yazma becerisini geliştirmek için dikte çalışmalarında kullanılabilir. Bu kısa sahneler sınıf ortamında beyin fırtınası tekniğiyle eleştirel düşünmeye elverişli olabilir.

Kaynakça

Açık, F. (2008). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu Bildirisi*. Lefkoşa: Doğu Akdeniz Üniversitesi.

(https://www.turkcede.org/images/makaleler_pdf/YTO/turkiyede-yabancilara-turkce-ogretilirken-karsilasilan-sorunlar-ve-cozum-onerileri.pdf). (Erişim Tarihi: 10.07.2017).

Akpınar, M. ve Açık, F.(2010). Avrupa dil gelişim dosyası bağlamında, yabancılara Türkçe öğretiminde deyim ve atasözlerinin öğrenme - öğretme sürecine aktarımı. İ.Yazar (Ed), *III. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu* içinde (s. 61 - 69). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.

Akpınar, M. (2010). *Deyim ve atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımı üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Altrichter, H., Posch, P., Somekh, B. (2005). *Teachers investigate their work*, (5th ed.). New York and London: Routledge.

Aksan, D. (2000). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK Yayıncılık.

Aksan, D. (2003). *Her yönüyle dil- ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK Yayıncılık.

Aksoy, Ö. (1989). *Atasözleri ve deyimler sözlüğü*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

Altun, M. (2004). Türk Atasözleri Üzerine Sentaktik Bir İnceleme. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6 (21), 79 - 91.

Aktürk, Y. ve İşcan, A. (2014). Televizyon dizilerinin Türkçenin yabancı dil olarak

öğretiminde kullanımı: seksenler dizisi örneği. *International Journal of Language Academy*, (5), 234 - 246.

Arslan, M. ve Ergin, A. (2010). Yabancılara Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel araçların etkin kullanımı. *Dil Dergisi*, (147), 63 - 86.

Artun, E. (2004). *Türk halk edebiyatına giriş*. İstanbul: Kitapevi Yayınları.

Artun, E. (2013). *Türk halkbilimi*. Adana: Karahan Kitabevi.

Asutay, H. (2003). Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Bağlamı Ve “Öteki” Dil. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, (118), 26 - 29.

Başkan, Ö. (1988). *Bildirişim insan-dili ve ötesi*. İstanbul: Altın Kitaplar Matbaası.

Bayraktar, N. (2003). Yabancılara Türkçe Öğretiminin Tarihsel Gelişimi. *Dil Dergisi*, 12(119), 58 - 71.

Beğenmez, M. (2013). *Atasözlerinde günlük hayat* (Yüksek Lisans). Afyonkocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Boylu, E. (2014). Dil-Kültür İlişkisi ve İran'da Türkçe Öğretimine Etkisi. *KMU Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16 (2), 19 - 28.

Bozkurt, F. (2005). *Türklerin dili*. İstanbul: Kapı Yayınları.

Bulut, M. (2013). Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Dil Ve Kültür Aktarımı Aracı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Önemi. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8 (13), 559 - 575.

Büyüköztürk, Ş. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Cemiloğlu, M. (2009). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. Bursa: Alfa Aktüel.

Çetinkaya, Y. (2008). *Yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin etkisi ve bu öğelerin yabancı dil kitaplarında uygulanış biçimi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

<file:///C:/Users/user/Downloads/228392.pdf>).

Çetin, M., Yiğit M. ve Karlı, E. (2011) Dilde Anlam ve Bağlam. *1st International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics*, May 5 - 7, Sarajevo.

Demircan, Ö. (1988). *Türkiye'de yabancı dil*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Demircan, Ö. (2005). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Der yayınları.

Demirel, Ö. (1993). *Yabancı dil öğretimi ilkeler yöntemler teknikler*. Ankara: Usem yayıncılık.

Demirel, Ö. (2001). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Durmuş, M. ve Okur, A. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Grafik Yayınları.

Duru, H. (2009). *Atasözleri ve deyimlerin yabancılara öğretilmesinde yöntem ve teknikler* (Yüksek lisans tezi). Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ekiz, D.(2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Elçin, Ş. (1986). *Halk edebiyatına girşi*. Ankara: Sevinç Matbaası.

Elçin, Ş. (1997). *Halk edebiyatı araştırmaları 2*. Ankara: Akçağ yayıncılık.

Er, K. (2006). Yabancı dil öğretim programlarında kültürün etkileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39 (1), 1 - 14.

Ergin, M. (2009). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayıncılık.

- Ergüzel, M. (2007). “Atasözleri ve deyimlerimizdeki söz varlığı”, dil ve kültür yazıları 1 içinde, İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yay.
- Ertuğrul, A. (2005). *Yeni müfredata göre edebî kavramlar sözlüğü*. İstanbul: Zambak Yayınları.
- Glynn, S. ve Koballa, T. R. (2005). The contextual teaching and learning instructional approach. In R. E. Yager (Ed.), *Exemplary Science: Best Practices In Professional Development (75–84)*. Arlington, Va: National Science Teachers Association Press
- Gülseven, Ü. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Filmlerin Önemi ve Kullanımı. *Proceedings Book, 2*, 404 - 412.
- Gökmen, E., M (Ed.). (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretim programı*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basım evi.
- [http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/27966/Yabanci Dil Olarak Turkce Ogretim Programi.pdf?show](http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/27966/Yabanci_Dil_Olarak_Turkce_Ogretim_Programi.pdf?show) (Erişim Tarihi:24.03.2017).
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gür, T. (2014). Bağlam Temelli Öğretimin İlkokul Üçüncü Sınıf Öğrencilerine Kelime Öğretiminde Kullanılması. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2014 (2)*, 242-253.
- Hengirmen, M. (2007). *Atasözleri Sözlüğü*. Ankara: Engin yayıncılık.
- İmer, K., Kocaman, A. ve Özsoy, A. (2011). *Dilbilim sözlüğü*. İstanbul: Boğazıcı Üniversitesi Yayınevi.
- İşcan, A. (2011). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi. *Turkish Studies. 6 (3)*, 939 - 948.

- İşcan, A. (2014). Yabancı dil öğretimi ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi tarihçesi. A. Şahin içinde, *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi* (s. 3 - 29). Ankara: Pegem Akademi.
- İşcan, A. (2017). *Filmlerle yabancılara Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel.
- İşcan, A. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 58, 437 - 452.
- Jiang, W. (2000). The Relationship Between Cultere and Language. *ELT Jurnal*, 54 (4), 328-334.
- Johnson, A. P. (2015). *Eylem araştırması el kitabı*. (Y. Uzun, ve M. Öztenanay, Çev.) Ankara: Anı yayıncılık.
- Köksal, D. ve Varışoğlu, B. (2014). Yabancı dil öğretiminde temel ilke ve kavramlar. A. Şahin içinde, *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi* (s. 65 - 80). Ankara: Pegem Akademi.
- Lowe, M. (2007). Films in English Language Teaching, *Ih Journal*, Issue 23 Autumn 2007, s. 16 - 19.
- Maysarah, N. (2010). Using English film in teaching speaking. (<http://repository.uinjkt.ac.id/dspace/bitstream/123456789/3732/1/NONONG%20MAYSARAH-FITK.pdf>).
- Odabaşı, F. ve Namlu, A. (1998). Türkçe Öğretiminde Ortamlar. S. Topbaş içinde, *Türkçe Öğretimi*. Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Ordulu, M. (2000). *Açıklamalı örnekli atasözleri deyimler sözlüğü*. İstanbul: Erdem Yayınları.

Örge Yaşar, F. (2007). Bilgi Toplumu Bağlamında Türk Atasözlerinde "Eğitim" ve "Bilgi" Kavramları Üzerine Düşünceler. *ElektronikSosyal Bilimler Dergisi*, 6 (19), 146 - 158.

Özdemir, A. (2013). Deyimlerin yabancılara öğretiminde mnemonik teknikler ile öğretim etkinliği önerisi: 6. Uluslararası Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Kurultayı 04 - 06 Temmuz, Niğde. 15.06.2019 tarihinde

https://www.academia.edu/4725041/Deyimlerin_Mnemonik_Teknikler_ile_Yabanc%C4%B1lara_%C3%96%C4%9Fretimi adresinden alınmıştır.

Pala, İ. (2010). *İki dirhem bir çekirdek*. İstanbul: Kapı yayıncılık.

Saraç, H. (2012). Yabancı Dil Öğretim Sürecinde Sanatsal Filmler. *İdil Dergisi*, 1 (4), 27 - 42.

Şengül, M. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Kullanımı. A. Şahin içinde, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi* (s. 227-249). Ankara: Pegem Akademi.

Smith, B. P. (2010). Instructional Strategies İn Family And Consumer Sciences: Implementing The Contextual Teaching And Learning Pedagogical Model. *Journal of Family ve Consumer Sciences Education*, 28 (1).

Stoller, F.(1988). Films and videotapesin the ELS/EFL classroom. Paper presented at the annual meeting of the Teachers of English to speakers of other languages. (<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED299835.pdf>)

Tapan, N. (1995). Yabancı dil olarak Almanca öğretiminde yeni bir yöneliş kültürlerarası bildirişim odaklı yaklaşım. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 0 (9), 149 - 167.

- Taşpınar, M. ve Tuncer, M. (2008). Sanatsal Ortamda Eğitim ve Öğretimin Geleceği ve Olası Sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, x (1), 125 - 144.
- Topçu, N. (1999). Fransızca ve Türkçede Reklamlı Deyimlerin Karşılaştırmalı İncelemesi ve Fransızca Yabancı Dil Öğretiminde Kullanımları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 173 - 180.
- Tsintsabadze, K. (2016). *Türkçede “üst” ve “ön” sözcükleriyle kullanılan deyimlerin yabancılara öğretimi* (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tuna, S. (2002). Yabancı Öğrencilere Türkçe Öğretiminde Türk Kültür Elçisi Olan "Atasözleri"nin Kullanımı. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1 (1), 1 - 10.
- Üstdal, K. (2009). Bilimsel Bir Posterin Hazırlanmasında ve Sunulmasında Bilinmesi Gerekenler. *Erciyes Tıp Dergisi (Erciyes Medical Journal)*, 3 (31), 282 - 290.
- Yardımcı, M. (2006). Batı Trakya Türkleri Halk Edebiyatı ve Türk Dünyası Folkloruna Mukayeseli Bir Bakış. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi*.
- Yavuz, N. (2010). Yabancı Dilde Deyimlerin Öğretimi İçin Bir Araç Geliştirme Denemesi. *Dil Dergisi* (147), 7 - 21.
- Yılar, Ö. (2018). *Halk bilimi ve eğitim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2006). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*. Ankara: Emek Kitap ve Yayınevi.
- Yılmaz, F. ve Diril, A. (2015). Filmlerle yabancılara Türkçe öğretimi: beyaz melek film örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (10), 223 - 240.

Yılmaz, F. ve Şenden, Y. (2014). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kalıp sözlerin etkinliklerle öğretimi. *Asya Öğretim Dergisi*. 2 (1), 53 - 63.

Yılmaz, F. ve Şenden, E. Y. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde kalıp sözler: “babam ve oğlum” film örneği. *International Journal of Social Science*, 32, 187 - 202.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.

<https://www.youtube.com/watch?v=Br9FGzXRrhU> (Erişim Tarihi: 07.02.2016).

<https://www.youtube.com/watch?v=18wAMAb8ECMvet=22s> (Erişim Tarihi: 20.02.2016).

<https://www.youtube.com/watch?v=H4WMhiQ8fXIvet=336s> (Erişim Tarihi: 04.03.2016).

https://www.youtube.com/watch?v=MwPu2_z6OTA (Erişim Tarihi: 13.03.2016).

<https://www.youtube.com/watch?v=dkY00AfFt4I> (Erişim Tarihi: 26.03.2016).

<https://www.startv.com.tr/dizi/kara-sevda/bolumler/kara-sevda-17-bolum>

(Erişim Tarihi: 11.02.2016).

<https://www.startv.com.tr/video/arsiv/dizi/kara-sevda/kara-sevda-18-bolum>

(Erişim Tarihi: 25.02.2016).

<https://www.startv.com.tr/dizi/kara-sevda/bolumler/kara-sevda-20-bolum>

(Erişim Tarihi: 03.03.2016).

<https://www.startv.com.tr/dizi/kara-sevda/bolumler/kara-sevda-21-bolum>

(Erişim Tarihi: 13.03.2018).

<https://www.startv.com.tr/video/arsiv/dizi/kara-sevda/kara-sevda-23-bolum>

(Erişim Tarihi: 25.02.2016).

<https://www.youtube.com/watch?v=LnQjwmkgJxg> (Erişim Tarihi: 17.02. 2016).

<https://www.youtube.com/watch?v=OMM-bwcz4eM> (Erişim Tarihi:24.01.2016).

<https://www.youtube.com/watch?v=XAYXVks0r4I> (Erişim Tarihi: 28.02.2016).

<https://www.youtube.com/watch?v=womAGOOmXIYvet=4817s> (Erişim Tarihi: 04.03.2016).

<https://www.youtube.com/watch?v=LMrXRuIh5D0> (Erişim Tarihi: 17.03.2016).

<https://www.atv.com.tr/webtv/doksanlar/bolum/1?id=43cbd07f-bc1b-432d-8812-7ccb45f572b2> (Erişim Tarihi: 05.01.2016).

<https://www.trt1.com.tr/arsiv/seksenler/bolum/183-bolum> (Erişim Tarihi: 04.03.2016).

<https://www.startv.com.tr/video/arsiv/dizi/gecenin-kralicesi/gecenin-kralicesi-7-bolum>
(Erişim Tarihi: 24.02.2016).

<https://www.startv.com.tr/video/arsiv/dizi/gecenin-kralicesi/gecenin-kralicesi-8-bolum>
(Erişim Tarihi: 02.03.2016).

<https://www.startv.com.tr/video/arsiv/dizi/gecenin-kralicesi/gecenin-kralicesi-10-bolum>
(Erişim Tarihi: 10.03.2016).

<https://www.fox.com.tr/O-Hayat-Benim/bolum/75> (Erişim Tarihi: 17.01.2016).

<https://www.trt1.com.tr/arsiv/leyla-ile-mecnun/bolum/18-bolum> (Erişim Tarihi: 11.03.2016).

<https://www.trt1.com.tr/diziler/dirilis-ertugrul/bolum/49-bolum> (Erişim Tarihi: 10.03.2016).

<https://www.startv.com.tr/video/arsiv/dizi/kiralik-ask/kiralik-ask-32-bolum>
(Erişim Tarihi: 05.02.2016).

<https://eodev.com/gorev/9592053> (Erişim Tarihi: 11.03.2016)

<https://www.bobiler.org/monte/yagmurdan-kacarken-doluya-tutulmak--175503>

(Erişim Tarihi: 11.03.2016)

<https://www.posta.com.tr/armut-dibine-duser-haber-fotograf-218849-30>

(Erişim Tarihi: 11.03.2016)

<https://mx.depositphotos.com/44337949/stock-photo-kill-two-birds-with-one.html>

(Erişim Tarihi: 11.03.2016)

<https://tr.pinterest.com/pin/180284791317488672/?autologin=true>

(Erişim Tarihi: 11.03.2016)

TDK. Çevrim İçi Sözlüğü, <http://sozluk.gov.tr/>.

<https://www.bobiler.org/monte/yagmurdan-kacarken-doluya-tutulmak--175503>

(Erişim Tarihi: 11.03.2016)

<https://www.posta.com.tr/armut-dibine-duser-haber-fotograf-218849-30>

(Erişim Tarihi: 11.03.2016)

<https://mx.depositphotos.com/44337949/stock-photo-kill-two-birds-with-one.html>

(Erişim Tarihi: 11.03.2016)

<https://tr.pinterest.com/pin/180284791317488672/?autologin=true>(Erişim Tarihi: 11.03.2016)

<https://eodev.com/gorev/9592053> (Erişim Tarihi: 11.03.2016)

Ek A: Değerlendirme Soruları

Adı:

Soyadı:

Aşağıdaki çoktan seçmeli sorularda yer alan deyimlerle aynı anlamla gelen cümleyi bularak işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi “Hanımların içinde rezil olmuştur, yer yarılrsa da içine geçsem diye aklından geçmiştir.” cümlesinde yer alan **yer yarılıp içine girmek** deyimiyile aynı anlamdadır?

- a) Yaptıklarından çok utandı.
- b) Arkadaşını üzdüğü için çok pişman oldu.
- c) Yaşananlar karşısında çok şaşkıındı.
- d) Bu olay onu çok korkutmuştu.
- e) Beklemediği bu davranış karşısında çok üzölmüştü.

2. Aşağıdakilerden hangisi “Kitaptan öğrendikleri, hayattan gözlediklerinin yanında devede kulak kalır.” cümlesinde yer alan **devede kulak kalmak** deyimiyile aynı anlamdadır?

- a) Sevdiklerimin bana olan ilgisizliğini fark ettiğimde onlarla konuşmak istedim.
- b) Babamın bana söylediği sözlerden sonra senin söylediğin sözler çok da önemli değildi.
- c) Akşamüstü yaşanan ani bir elektrik kesintisi tüm işlerimizin aksamasına neden oldu.
- d) Hediyelerin çok daha pahalı olması daha güzel olduğunu göstermiyordu.
- e) İş yerinde seninle birlikte çalışmak benim de çalışma isteğimi arttırıyor.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi “Gidip oyunu seyretmiş. Seyretmiş ama bütün cinleri de tepesine çıkmış, ağzına ne geldiye söylemiş.” cümlesinde yer alan **cinleri tepesine çıkmak** deyimiyile aynı anlamda kullanılmıştır?

- a) Bahçede ağacın altında uyuyakalmış olmalı, bir an da duyduğu arabanın korna sesi onu çok korkutmuştu.
- b) Babasının bu yaz öldüğünü kabullenememiş onu gören herkes babasının onlara iyilik yaptığını ve ölümüne çok üzüldüklerini söyleyince gözyaşlarına engel olamamıştı.
- c) Mehmet haksız yere bana hakaret etmeye başlayınca o kadar çok kızmıştım ki albümdeki tüm fotoğraflarımı yaktım.
- d) Bana yalan söylediğini öğrendiğimde sinirden elim ayağım titredi, bağırılmaya başladım.
- e) İş yerinden kovulmasına sebep olan kişiyle tartışmaya başladı.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi “Çeşitli tehlikelerin var olduğunu bilerek bu işe baş koymuşlardı.” cümlesindeki **baş koymak** deyimiyile aynı anlamdadır?

- a) Söylediklerinden sonra onun sevgisini kaybetmekten başka çaresi kalmamıştı.
- b) Geçmişinde yakalandığı hastalıklara rağmen hayata gülerek bakabiliyordu.
- c) Ağabeyinin ona olan öfkesini dindirmek için çok çabalamasına rağmen kendini affettiremedi.
- d) Cebinde annesinin fotoğrafını göremeyince çekmecelerin hepsine baktı.
- e) Savaşa giden askerler vatani uğruna ölümü göze almışlardı.

5. Aşağıdakilerden cümlelerden hangisi “ Hele bir onu göreyim, söylediği her cümlenin hesabını sorup, burnundan getireceğim. ” cümlesindeki **burnundan getirmek** deyimiyile aynı anlamda kullanılmıştır?

- a) Derste konuştuğunu öğretmeni fark edince Ali çok utandı.
- b) Yaren’in yeni aldığı ayakkabısı elbisesine uygun olmayınca ayakkabıyı aldığına pişman oldu.
- c) Ona yaptığım tüm iyiliklere rağmen beni evinde bir gün misafir etmediğine pişman edeceğim.
- d) Kolumdan tutup bağırmaya başladığında ondan daha çok korkmaya başladım.
- e) Tüm olaylardan sonra masama bıraktığı bir buket gül karşılığında onunla barışacağımı zannediyordu.

6. Aşağıdakilerden hangisi “**Tilkiyi civarda dolaşırken gördüğü andan itibaren içine kurt düşmüştü.**” cümlesindeki **içine kurt düşmek** deyimiyile aynı anlamda kullanılmamıştır?

- a) Ağabeyim ameliyathaneden beklediğimiz saatten geç çıkınca kuşkulandık.
- b) Arkadaşım Bursa’ya gittiğini söylediğinde neden gittiğiyle ilgili olumsuz bir şeyler sezmişim.
- c) Oğlu eve geç gelince annesinin aklından birçok korkutucu düşünce geçti.
- d) Geçen Cuma, pazardan aldığım elmanın çürük çıkması beni çok şaşırttı.
- e) Sokak ortasında baygın bir kadın ve koşarak uzaklaşan bir adam görünce endişelendim.

7. Aşağıdakilerden hangisi “Başkalarının zarar göreceği işler yaparsan elbet bir gün karşılığını görürsün. Çünkü rüzgâr eken fırtına biçer” cümlesindeki **rüzgâr eken fırtına biçer** atasözüyle aynı anlamda kullanılmamıştır?

- a) Sınıftaki uygunsuz davranışları yüzünden dönem sonunda disiplin kurulu tarafından cezalandırılacak.
- b) Patronlar dolandırıcılık yaparak çok para kazanmıştı ama şirketteki yangından sonra kazandıkları tüm parayı kaybettiler.
- c) Oğlunu küçükken o kadar dövmeseydi şimdi oğlu babasına kötü davranmazdı.
- d) Diktatör halkına ettiği onca zulümden sonra, 1973’te yapılan devrim sırasında idam edildi.
- e) Hakkım olan mirastan faydalanamayınca kızıma verdiğim sözü tutamadım.

8. Aşağıdakilerden hangisi Emel'in en sevdiği kıyafetine kahve dökülünce arkadaşı ona, "Sakınan göze çöp batar ."dedi. Cümlesindeki **sakınan göze çöp batar** atasözü aynı anlamda kullanılmamıştır?

- a) İnsanların kalbini kırmamak için çok çabalasa da, sinirine yenik düşüp kalp kırmaktan başka bir şey yapmıyordu.
- b) Yemek yaparken mutfağı temiz tutmak için ne kadar titiz davransa da tenceredeki yemeği yere dökmüştü.
- c) Annesi, oğlunu parka götürünce yere düşmesinden korktuğu için sürekli peşinden gidiyordu fakat oğlu yine de yere düşmeyi başardı.
- d) Evladını tüm kötülüklerden korumaya çalışmasına rağmen başaramadı.
- e) Arkadaşlığına zarar vermek istemediği için yalan söylememiş.

9. Aşağıdakilerden hangisi " Ali de İbrahim gibi ailesine destek olmak için uzun yıllardır gurbette çalıştı. Ne de olsa armut dibine düşer. " cümlesindeki **armut dibine düşer** atasözüyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- a) Büyük sıkıntıları çekmesine rağmen kimse ona destek olmadı.
- b) Eniştem bütün kardeşlerine yararlı olabilmek için hepsini iş sahibi yaptı.
- c) Babası gibi davranmıyor.
- d) Çocukken geçirdiği hastalık hala devam ediyor.
- e) Emek vermeden başarıya ulaşamayız.

10. Aşağıdakilerden hangisi "Ne olur biraz uslu otursanız, şu adamlara zıt konuşup damarına basmasanız, olmaz mı?" cümlesindeki **damarına basmak** deyiimiyle aynı anlamda kullanılmamıştır?

- a) İnsanlara karşı doğruları söylemeye çalıştıkça dışlanıyordu. Bu durum öfkelenmesine sebep oluyordu.
- b) Adamın neden eşinden ayrıldığıyla ilgili yorum yaptıkça hassas olduğu bu konuda daha çok kızdırıyorsunuz.
- c) Eğitimin hayatın içinde olduğuna inanan bir kimseye göre cahil insan yoktur.
- d) Sınıfını başarıyla geçmek istemesine rağmen önüne çıkan bütün engeller onu çok sinirlendiriyordu.
- e) Akşamki maça gitmeyi çok istediğimi biliyorlardı ama arkadaşlarım beni çağırmadılar. Onlardan nefret etmeye başladım.

Aşağıdaki yer alan deyimlerin cümlelerde doğru kullanılanların başına (D), yanlış kullanılanların başına (Y) işareti koyunuz.

1. ( ) Bir kere **burnunu sokmuşsun** işin içine, şimdi üzülse de hiçbir şey değişmez.
2. ( ) Akşam yemeğinde annesinden istediği yemekleri masada göremeyince **gözleri parladı**.
3. ( ) O kadar acıkmıştı ki midesi **at koşturuyordu**.
4. ( ) İhtiyacımız olduğunda tüm dostlarımız **yüz çevirmişti**.
5. ( ) Bu akşam tatlı yemeyecektim, Mesut **kanıma girince** dayanamadım bir tabak baklavayı tek başıma yedim.
6. ( ) Tuttuğu takım gol atınca **gözlerini devirdi**.
7. ( ) Artık büyümek ve araba kullanmak istiyorum dediğinde dedesi “Oğlum henüz 10 yaşındasın, **demir tavında dövülür**.” dedi.
8. ( ) İş yerinde çok yavaş çalıştığı için **suyu ısındı**.
9. ( ) Fatih Sultan Mehmet üstün zekâsını kullanarak İstanbul’u **ele geçirdi**.
10. ( ) O kadar mutluydu ki sohbet ettiği kişileri de güldürürken **ağzını bıçak açmadı**.

Aşağıdaki boşluk doldurma sorularında kutulardaki deyim ve atasözlerini uygun olan yerlere dil bilgisi kurallarına uygun şekilde (ekleriyle birlikte) yazınız.

Aklını kaçırmak

Bir taşla iki kuş vurmak

Ayağını kaydırmak

Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak

Kedi olalı bir fare tuttu

Damlaya damlaya göl olur

Külahları değişmek

Kanı donmak

Baş etmek

Kafasının dikine gitmek

1. Beklemediğim bir an da karşıma çıkınca şaşkınlıktan.....
2. Matematik dersinde o kadar başarısız ki onunla kimse .....,
3. Mühendis nihayet ....., bu mükemmel proje ile adını herkese duyurdu.
4. Adamcağızın hiç suçu yokken .....,iflas ettiği için şimdi aç susuz dolaşiyor.
5. Yeter artık! Bu konuda daha fazla konuşmak istemiyorum yoksa .....
6. Eve geç saatte gelmeye devam edersen ....., ona göre!"
7. O çocuk benim söylediklerimi hiç dinlemesin, hep ..... zaten.
8. Salih Bey gördüğüm en kurnaz patrondu, onun amacı her zaman ..... oldu.
9. Selim camı kırdığı için bahçede annesinden saklanırken, aniden babasını karşısında görünce .....
10. Her gün kumbarana 5 TL koyarsan yaz tatili için harçlığın birikmiş olur. Eee! Ne de olsa.....

Aşağıdaki sorularda yer alan atasözleri ve deyimlerin ne anlama geldiği hakkındaki düşüncenizi yazarak deyim veya atasözünü bir cümle içinde kullanınız.

1. Sizce “Hangi dağda kurt öldü?” atasözüyle anlatılmak istenen nedir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Sizce “Elinden tutmak” deyimini ne anlatır? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

3. Sizce “İçini kemirmek” deyimini ne anlama gelir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

4. Sizce “Gönül koymak” deyiminin anlamı nedir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

5. Sizce “Dokuz doğurmak” deyiminin anlamı nedir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

6. Sizce “Akıl akıldan üstündür” atasözü ne demektir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

7. Sizce “Aralarına kara kedi girmek” deyiminin anlamı nedir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Sizce “Kan çekmek” deyimi ne demektir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Sizce “Saman altından su yürütmek” deyiminin anlamı nedir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

10. Sizce “Çorap söküşü gibi gelmek” deyiminin anlamı nedir? Bir örnek cümle yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Aşağıda bulunan deyimleri veya atasözlerini sözlük anlamlarıyla eşleştirip, uygun maddeleri parantez içerisine yazınız.

(.....)	1. Akli Almamak	a) Çok acı ve sıkıntı çekmek, büyük bir acıya uğramak, yüreği yanmak
(.....)	2. Bel Bağlamak	b) Güzel bir gün veya gece geçirmek.
(.....)	3. Etekleri Tutuşmak	c) İşe yaramadığı veya sıkıntı verdiği hâlde vazgeçilemeyen şeyler ve kimseler için söylenen bir söz.
(.....)	4. Atı Alan Üsküdar'ı Geçti	d) 1) Biri bir şeyi anlayamamak, kavrayamamak; 2) Bir şeyin olabileceğine inanmamak; 3) Uygun bulmamak
(.....)	5. (Birin) Başının Etini Yemek	e) Bile bile tehlikeli bir işe girişmek:
(.....)	6. Felekten Bir Gün (Gece) Çalmak	f) Çok telaşlanmak
(.....)	7. Ciğeri Yanmak	g) Birisinin kendisine yardımcı olacağına inanmak, güvenmek
(.....)	8. Atsan atılmaz, satsan satılmaz	h) <u>Bir mal, para, değer yargısı vb. maddi veya manevi varlığın elden çıkarılmasını kabul etmek</u>
(.....)	9. Bile Bile Ateşe Atmak (Kendini) Ateşe Atmak	i) Fırsatın kaçırılıp artık yapılacak bir şeyin kalmadığını anlatan bir söz.
(.....)	10. Gözden Çıkarmak	j) Karşısındakini bezdirinceye, bıktırıncaya kadar sürekli konuşmak veya söylemek

Ek B: Dizilerden Kullanılan Atasözleri ve Deyimler Listesi**Deyimler**

1. Akılı almamak
2. Aklını kaçırmak
3. (Aralarına) kara kedi girmek
4. (İçinde) at koşturmak
5. Atsan atılmaz, satsan satılmaz
6. Atı alan Üsküdar'ı geçti
7. Ayağını kaydirmek
8. Baş etmek
9. (Birinin) ağzını bıçak açmamak
10. (Birinin) başının etini yemek
11. (Bir işe) burnunu sokmak
12. Bel bağlamak
13. Bir taşla iki kuş vurmak
14. Burnundan getirmek
15. Ciğeri yanmak
16. Cinleri (cin) tepesine çıkmak (binmek)
17. Çorap söküşü gibi gitmek (gelmek)
18. Damarına basmak
19. Devede kulak (kulak gibi) kalmak
20. Dokuz doğurmak
21. Ele geçirmek
22. Elinden tutmak

23. Etekleri tutuşmak
24. Felekten bir (gün) gece (çalmak)
25. Gönül koymak
26. Gözden çıkarmak
27. Gözlerini devirmek
28. Gözleri parlamak (parıldamak)
29. İçine kurt düşmek
30. İçini kemirmek
31. Kafasının dikine gitmek
32. Kan çekmek
33. Kanı (donmak) çekilmek
34. Kanına girmek
35. Külahları değiştirmek (değişmek)
36. (Kendini) ateşe atmak
37. Saman altından su yürütmek
38. Suyu ısınmak (kaynamak)
39. Yer yarılıp içine girmek (geçmek)
40. Yoluna (baş) koymak
41. Yüz çevirmek
42. Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak (yakalanmak)

Atasözleri

1. Akıl akıldan üstündür
  2. Armut dalının dibine düşer
  3. Damlaya damlaya göl olur
  4. Demir tavında dövülür
  5. Esirgenen (sakınan) göze çöp batar
  6. Hangi dağda kurt öldü?
  7. Kedi olalı bir fare tutmak
  8. Rüzgâr eken fırtına biçer
-

Ek C: İzin Yazısı

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA;

Anabilim dalınızın 15291401004 numaralı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisiyim. “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Bağlamdan Anlamaya Dönük Video Destekli Öğretimi: Bir Eylem Araştırması” konusunda yapacağım tez çalışmamın uygulamasını yapmak için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÖMER)’inde toplam 20 ders saati verilebilmesi için gereğini arz ederim.

18/05/2016

Nilüfer AYDEMİR

.....

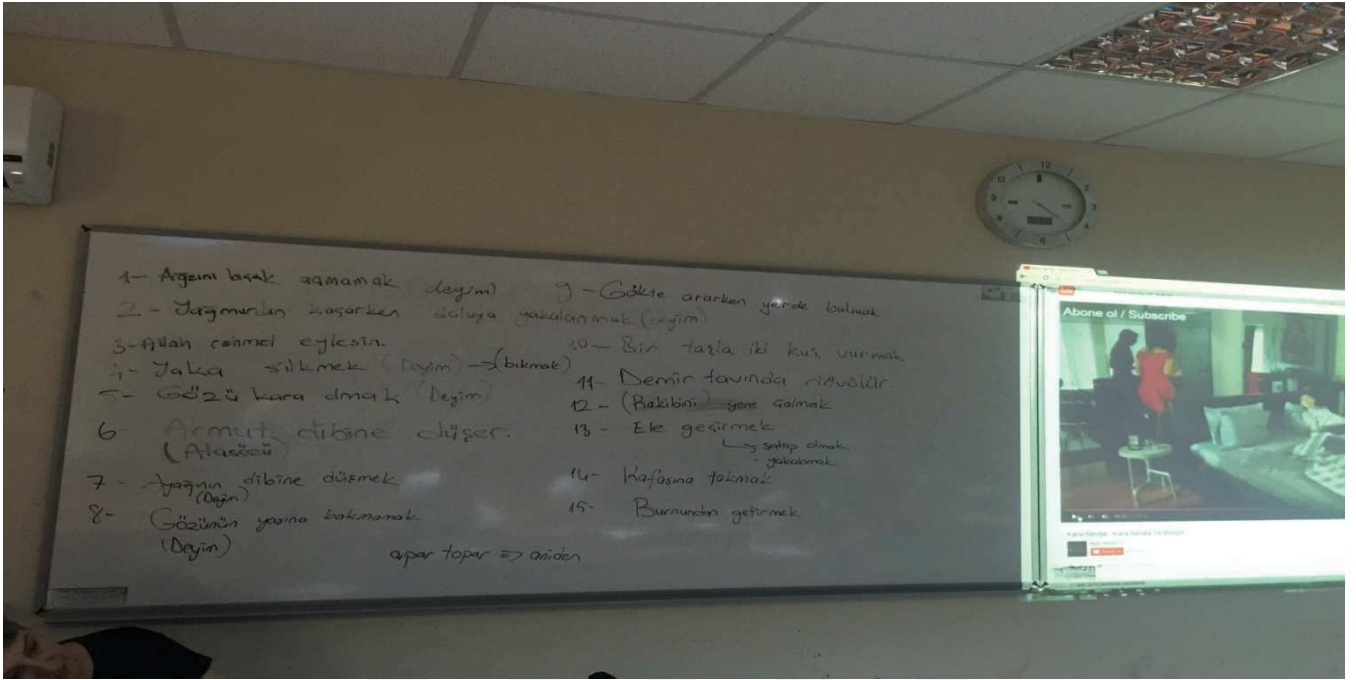
Adres: Cevatpaşa Mah. İnönü Cad. Atılım Sok. No:3 D/6 Merkez/ÇANAKKALE

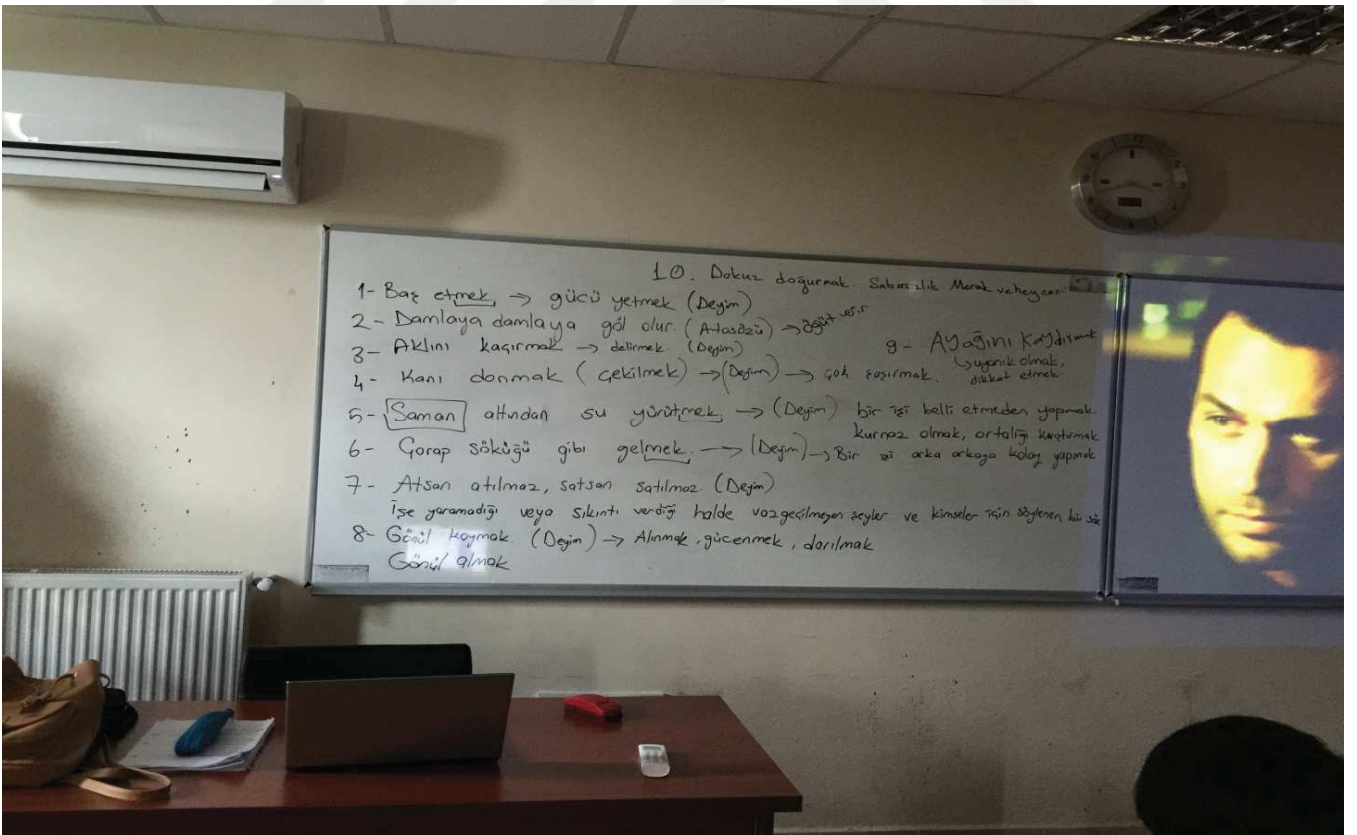
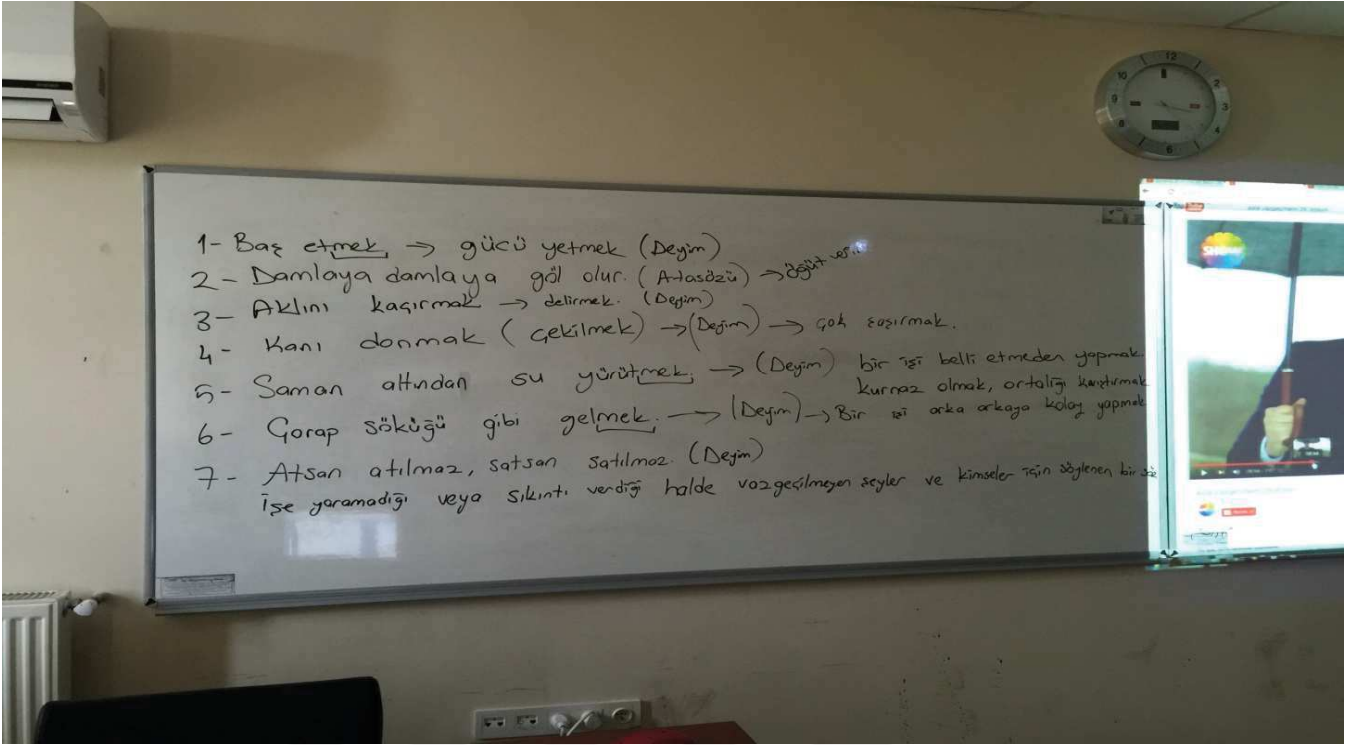
Tel: 0545 765 16 67

e-posta: niluferaydemir17@gmail.com

Ek Ç: Ders İçi Uygulama Fotoğrafları

Ek D: Dizi - Film Kesitlerinde Atasözleri ve Deyimlerin İçinde Geçtiği Diyalog Dokümanları

MUHTEŞEM YÜZYIL KÖSEM SULTAN DİZİSİ

Senaryosunu Yılmaz Şahin ve Nüket Bıçakçı'nın yazdığı, yönetmenliğini Yağız Alp Akaydın ve Mert Baykal'ın yaptığı Muhteşem Yüzyıl Kösem Sultan Tims Productions tarafından yapılan Star'da yayınlanan tarihî kurgu türünde Türk televizyon dizisidir.

Karakterler:

Sultan Ahmet: Kösem Sultan'ın kocası

Kösem Sultan: Sultan Ahmet'in karısı

Safiye Sultan: Padişah III: Murat'ın eşi

Handan Sultan: Sultan Ahmet'in annesi

Fahriye Sultan: Safiye Sultan'ın kızı

Hümaşah Sultan: Safiye Sultan'ın kızı

Derviş Paşa: Osmanlı devlet adamı Sultan Ahmet'in sadrazamı

Has Odabaşı Zülfikar: Sultan Ahmet'in en sadık görevlisi

Şahin Giray Han: Saadet Giray'ın oğlu, Kırım Hanı

Mehmet Giray Han: Saadet Giray'ın oğlu, Kırım Hanı

İskender: Gerçek ailesini bulmak için yollara düşen kişi aslında Safiye Sultan'ın kayıp oğlu

Bülbül Ağa: Safiye Sultan'a hayran ve saraya sadakatiyle bilinen görevlidir.

12.BÖLÜM

12. Bölümden alınan 1. kısa sahne, dizinin 1.38.00 - 1.42.00 dakika aralığında yer almaktadır. **Hedef deyim: yer yarılıp içine girmek (geçmek)tir.**

Handan Sultan: Aslanım, işittiklerim doğru mu?

Sultan Ahmet: Hepsi doğru validem. Derhal hazırlığınızı yapın.

Kapı açılır ve Bülbül Ağa Safiye Sultana haber getirir.

Bülbül Ağa: Sultanım, hünkârımız Handan Sultan'ı bağışlamışlar. Cezası bitmiş. Saraya dönüyor.

Safiye Sultan: Bülbül, ölü toprağını üzerimizden atma zamanı geldi.

Bülbül Ağa: (Ağlamaklı bir ses tonuyla)Rabbime şükürler olsun. Nihayet sultanım. Vallahi acı ve keder yüzünüzde eğrelti duruyordu. Onu da söyleyeyim. Peki, nedir sultanım, zihninizde parlayan mübarek ışık nedir?

Safiye Sultan: Sultan Ahmet'in devri sona erecek. O tahtta daha uzun oturamayacak.

(Saray kapısının önünde Has Odabaşı Zülfikar'la Hanzade Mehmet Giray karşılaşır.)

Has Odabaşı Zülfikar: Hanzade Mehmet Giray. Hoş gelmişsiniz.

Hanzade Mehmet Giray: Hoş buldum. Hayırlara vesile olsun. Mesele nedir? Yoksa yine Şahin mi?

Has Odabaşı Zülfikar: Yer yarıldı içine girdi sanki. Aylardır hiçbir iz yok kendisinden.

Hanzade Mehmet Giray: Daha evvel de söyledim. Benim hiçbir şeyden haberim yok, Şahin'i görmedim.

Has Odabaşı Zülfikar: Fahriye Sultanımızı kullanmak suretiyle hanedanımızı yok etmek

istedi. Ki biri kardeşiniz, diğeriyle gizli bir münasebetiniz var ve siz bu işin içinde yoksunuz. Öyle mi? Öyle. Ben de öyle düşünmüştüm. Ancak Şahin Giray'ı bulma konusunda bize yardımcı olmadığınız da aşikâr. Hiç mi temasa geçmedi sizinle?

Hanzade Mehmet Giray: Bana itimadınız yok mu?

Has Odabaşı Zülfikar: Size var. Size var lakin biraderinize yok. Yoksa hünkârımız sizi kalgayı ilan eder miydi hiç? Yerinizde olsam Şahin Giray gibi bir haini teslim eder. Hünkârımızın gönlünü fethederdim.

Hanzade Mehmet Giray: Haini çok uzaklarda arıyorsun Has Odabaşı. Belki de çok yakınındadır.

12. bölümde 2. kısa sahne dizi bölümünün 01.42.15 -01.44.50 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: akli almamaktır.

Hanzade Mehmet Giray: Lakin sen göremiyorsundur.

Kösem Sultan: Hünkârım, şehzadelerinizle adeta bir çınarı andırıyorsunuz. Evlatlarınız sizin köklerinize onlar size güç verecek siz de onlarla ölümsüz olacaksınız

Sultan Ahmet: Bir baba ölümden sonra dahi evlatlarının kalbinde yaşar öyle değil mi? Bizim hanedanımızda yeniden köklerini salıyor bir daha sarsılmamak üzere inşallah.

Kösem Sultan: Amin.

Mahfiruze Sultan: Allah uzun ömürler versin hünkârım.

Sultan Ahmet: Kösem sen kal.

Mahfiruze Sultan: Aklım almıyor, hünkârımız kalbinden silip atmıştı. Kösem'i şimdi ne oldu da avcunun içine aldı.

Firdevs: Allah bilir ne yapmıştır Sultanım.

Mahfiruze Sultan: Muhakkak bir iş var bu işin içinde öyle sebepsiz olmaz öğreneceğim Firdevs. Bundan sonra bir gözüm Kösem'in üstünde olacak. Şehzademin, Osman'ımın, istikbali için bunu yapmam gerek.

12. bölümde 3. kısa sahne dizi bölümünün 01.48.00-01.51.00 dakika aralığındadır.

Hedef deyim: (bir işe) burnunu sokmaktır.

Kösem Sultan: Artık aile olduk.

Sultan Ahmet: Eksiktik tamam olduk. Tüm yüklerimizi sıkıntılarımızı attık üstümüzden, meşkin kışı sona erdi çiçeklerin tomurcuklandığı bahara uyandık.

Kösem Sultan: Elini suya koyar gibi kalbime koy. Bundan böyle benden zinhar şüphe duyma.

Hacı Ağa: Destur Valide Sultan hazretleri

Pervane: Vay başıma gelenler, vay başıma gelenler vallahi de tillahi de beni bir anlarsan sen anlarsın sonuçta ikimizde feleğin sillesini yemişiz acı bana ağam ne olursun acı bana.

Saray Görevlisi Bir Ağa: Bir sus pervane kafam davul oldu.

Bülbül Ağa: Edepsizliği çenesine vurmuş edepsizliği, ya sen kim oluyorsun da sultanların gönül işlerine burnunu sokuyorsun acaba

Pervane: Aşk olsun ağam, aşk olsun o kadar merhem sürdüm saçına. Saçına merhem sürdüm o kadar hiç mi hatırım yok.

Bülbül Ağa: Yaramadı ki işe yaramadı işe yaramadı.

Handan Sultan: Eski saraydaki bütün eşyalar getirildi mi?

Hacı Ağa: Elbette sultanım, artık valide sultan dairesine de yerleştiniz. Kudretinizden sual olunmaz.

Cariyelerden biri: Sultanım Halime Sultan sizinle görüşmek istiyorlar.

Handan Sultan: Gelsin.

12. bölümde 4. kısa sahne dizi bölümünün 01.14.00-01.18.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: gözleri parlamak (parıldamak)tır.

Sultan Ahmet: Dokuz pare top atışı yapılınsın altınlar dağıtılsın Hacı Ağa. Şehzade Mehmet'in doğduğunu işitmeyen kalmasın.

Hacı Ağa: Emredersiniz.

Firdevs: Hünkârımız, Mahfiruze Sultanımızın yanından hiç ayrılmamışlardı şimdi gelmeleriyle gitmeleri bir oldu.

Mahfiruze Sultan: Kösem Sultanın üzüntüden sütü kesilmez inşallah. Yüzüne bile bakmadı. Ne hediye etmiş hünkârımız?

Firdevs: Hiç. Vaktiyle durduk yere hediyelere boğardı. Kösem Sultanı şimdi şehzade doğurmasına rağmen kıymeti yok.

Mahfiruze Sultan: Kader işte çok güvenmeyeceksin kendine. Şehzade doğurmak bile fayda etmez böyle.

Firdevs: Doğru söylüyorsunuz sultanım. İlk şehzade en kıymetlisi sonra gelenlere Allah kolaylık versin.

Mahfiruze Sultan: Kalabalık etmeyin siz de işinize gücünüze bakın.

Kösem Sultan: Bu benim en mutlu günüm evladım doğdu ama hayalim bu değildi.

Cennet Hatun: Haberi bizzat ben verdim. Kösem yüzünü görmeliydin pek sevindiler gözleri parladı.

Kösem Sultan: O yüzden mi tek laf bile etmeden gitti. Korktuğum başıma geldi. Beni

kalbinden silmiş.

Saray cariyelerinden biri: Öyle şey olur mu sultanım ortalık bayram yeri el ayak çekilsin mutlaka gelirler.

Hacı Ağa: Çok şükür bir şehzademiz daha oldu hünkârımız Mehmet ismini münasip gördüler.

Handan Sultan: Mehmet, Allah'ım şükürler olsun, bir an evvel şehzademizi görmek için sabırsızlanıyorum.

Hacı Ağa: Safiye Sultan o da saraya gelmek ister mi acaba şehzademizi görmek isterse.

Handan Sultan: Hiç sanmam Kösem'e öfkesi büyük şehzadesine mi muhabbet besleyecek. Zaten günlerdir odasından çıkmıyor huzuruna da kimseyi kabul etmiyor ne zamandır.

Hacı Ağa: Burası sultanımıza pek yaramamış belli. Ağır buhran içindeler.

Bülbül Ağa: Sultanım, bu lokmalar Kösem Sultanın şehzadesinin lokmaları. Bu Kösem'in. Sultanım bu kederiniz, bu suskunluğunuz maazallah sizi harap edecek, yiyip bitirecek Fahriye Sultanımızda mütemadiyen haber yolluyor. Validem görmeye gelmedi bari mektuplarıma cevap verse diyor. Yani bir selamı esirgemese diyor.

12. bölümde 5. kısa sahne dizi bölümünün 01.18.00-01.22.00 dakika aralığındadır.

Hedef deyim: (içinde) at koşturmaktır.

Safiye Sultan: Çekilebilirsin.

Kösem Sultan: Ne oldu ne söyledi hünkârımız?

Cennet Hatun: Ulaşamadım divandalar belli ki.

Kösem Sultan: Kabul etmedi değil mi? Bu böyle olmayacak Cennet. Ondan ayrı geçirdiğim her gün cehennem bana gidip konuşacağım. Ne olacaksa olsun artık. Gölge Mehmet'e bak.

Cennet Hatun: Kösem Sultan hünkârımız zaten yüzünüze bakmıyor aranız daha fazla açılır.

Mehmet Paşa Hazretleri: Bugünkü bahissimiz nihayete ermiştir başka bir husus yoksa çekilebilirsiniz.

Derviş Paşa divana elinde bir mektupla girer.

Derviş Paşa: Bir husus daha var paşa hazretleri hünkârımızın fermanıdır. Sefer vakti vefat eden Cigalazâde paşanın yerine sizi şahsen tayin ettiler derhal yola çıkmanızı ve acemlerin üzerine yürümenizi emrettiler.

Mehmet Paşa Hazretleri: Uzun yıllardır cepheyim, hünkârımıza payitahtta kalmanın daha isabetli olacağını söylemişim geldiğimde. Fakat birileri buradaki varlığımdan rahatsız olmuş belli ki.

Nasuh paşa: Kimi kastediyorsunuz paşam. Beni mi yoksa Derviş Paşa'yı mı?

Mehmet Paşa Hazretleri: Makamımda gözü olan kimse onu kastederim. Hünkârımızın bu hükmünde senin parmağın var Derviş. Dilediğince at koşturabilmek için benim payitahtta kalmamı istemiyorsun.

Derviş Paşa: Hünkârımızın kararına sorgu sual etmek kimsenin haddine değil.

Mehmet Paşa Hazretleri: Nafile Derviş, sadaret mührü bende ve asla senin olmayacak.

Derviş Paşa: Hazırlıklarınızı yapın Mehmet Paşa. Tez vakitte yola revan olacaksınız.

Mehmet Paşa Hazretleri: Bre kâfir karşında kim var senin bilmez misin? Edebinle konuş benimle!

Zülfikar Paşa: Paşamızın durumu iyi mi?

Derviş Paşa: Seferden kaçmak için bahane herkesin gözü önünde fenalaşacak ki hünkârımız işitsin, acısın yollamasın sefere.

Zülfikar Paşa: Haksızlık etmiyor musunuz paşam? Adam canını vermek üzereydi biraz önce

durumu bana hakiki gibi geldi.

12. bölümde 6. kısa sahne dizi bölümünün 01.27.00-01.31.00 dakika aralığındadır.

Hedef deyim: yüz çevirmektir.

Sultan Ahmet: Evet onlarca mektup yazdın, lakin hiçbirinde sen yoktun Kösem.

Kösem Sultan: Doğru, mektuplarda bulmayı beklediğiniz o masum Kösem'i öldürdüler. Safiye Sultan yaptı bunu.

Sultan Ahmet: Hala kendini anlatıyorsun. Ne yaşadığını anlatıyorsun bana. Sen benim kalbimi kırdın Kösem. Dairene dön, evladınla meşgul ol.

Kösem Sultan: Ahmet artık sen de babasın. Bir babanın evladına duyduğu sevginin ne demek olduğunu daha iyi anlarsın.

Sultan Ahmet: Nerden çıktı şimdi bu?

Kösem Sultan: Babam beni bulmaya dünyanın bir ucuna payitahta gelmişti.

Sultan Ahmet: Baban mı?

Kösem Sultan: Lakin babam beni bulamadan Safiye Sultan onu ele geçirmiş rehin almış. Beni babamın canını almakla tehdit etti. Eğer seni ikna edersem Safiye Sultan'ın sarayda kalması için ikna edersem, babamı bana teslim edeceğini söyledi. Ben babamın hayatı için sana yalan söyledim Ahmet. İstedığı her şeyi yapmama rağmen Safiye Sultan babamın canına kıydı. Belki her şeyi en başında anlatmalıydım sana ama korktum çok korktum. Babamın canı için korktum ve Fahriye Sultan'ın sırrını Safiye Sultan'ı saraydan göndermek için kullandım. Bunun acısını dindiren tek şey senin bakışındı, gülüşündü. Şimdi sen bana yüz çevirince cehenneme düştüm sanki artık tek tesellim evladım onun için yaşıyorum. Ahmet beni bırakma.

12. bölümde 7. kısa sahne dizi bölümünün 01.36.00-01.37.00 dakika aralığında

bulunur. Hedef deyim: deve de kulak (kulak gibi) kalmaktır.

Sultan Ahmet: Hakkınızda her gün yeni bir şey işitiyorum ve eminim işitmediklerim işittiklerimin yanında deve de kulak kalır.

Safiye Sultan: Hünkârım kim ne anlattı bilmiyorum.

Sultan Ahmet: Kösem Sultan anlattı her şeyi babasına ne yaptığınızı biliyorum.

Handan Sultan: Hayırdır ne oluyor burada, ne bu gürültü?

Cariyelerden biri: Hünkârımız geldiler sultanım.. Safiye Sultan'ın yanındalar.

Safiye Sultan: İftira, haberimiz bile yok.

Sultan Ahmet: Bugüne kadar hep müsemma gösterdim size. En ağır vaziyette bile hürmette kusur etmedim. Siz bana rahmetli babamın emanetiydiniz lakin bitti.

12. bölümde 8. kısa sahne dizi bölümünün 01.45.00-01.48.00 dakika aralığındadır.

Hedef deyim: bel bağlamaktır.

Handan Sultan: Safiye Sultan içeride mi?

Bülbül Ağa: İçeride Sultanım, haber edeyim.

Handan Sultan: Bülbül Ağa, lüzum yok.

Hacı Ağa: Bülbül Ağa, çok merak ediyorum.

Bülbül Ağa: Neyi merak ediyorsun acaba?

Hacı Ağa: Bizim yanımızda ne zaman saf tutacağını. Bak Cennet'e akıllı hatun vesselam. Doğru yolu buldu.

Bülbül Ağa: Cennet benim için öldü Hacı. Bizim için öldü tökezlemiş olabiliriz. Zor günler geçiriyor olabiliriz. Lakin vallahi, gecenin en karanlık olduğu an şafağın en yakın anıdır, onu da söyleyeyim.

Hacı Ağa: Hünkârımız kolunuzu kanadınızı kırdı, sen hala avun böyle.

Bülbül Ağa: Avuntu değil bu hakikat. Elbet bir gün sana da sıra gelecek bir gün yatacaksın fakat o sefil uykundan uyanamayacaksın bekle Hacı.

Handan Sultan: Sultanım size veda etmeye geldim. Üzgünüm, sizi burada yalnız bırakacağım. Yalnız, biçare, beş parasız...

Safiye Sultan: Nefesini tüketme Handan. Zira ihtiyacın olacak.

Handan Sultan: Sizin canınızı ben değil, evlat acısı yakacak. Acıların en büyüğünü yaşayacaksınız. Kızınız Fahriye Sultan eninde sonunda çıkacak dergâhtan.

Safiye Sultan: Ne umduğunu biliyoruz. Hiç heveslenme hünkârımız Fahriye'ye merhamet edecek. Zira etrafındaki herkes onu affetmeye hazır. Biz, Zevci Derviş Paşa.

Handan Sultan: Yerinizde olsam Deriş Paşaya bu kadar bel bağlamazdım. Kösem' e kızınızı yakan itirafnameyi kim verdi sanıyorsunuz? Kösem ve Derviş birlikte tuzak kurdular. Yani sizi saraydan gönderip kızınızı ateşe atan onlar. Allaha ısmarladık.

15. BÖLÜM

15. bölümde 9. kısa sahne dizi bölümünün 01.55.00-01.57.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef atasözü: rüzgâr eken fırtına biçerdür.

Sultan Ahmet: Derviş Paşa.

Derviş Paşa: Hünkârım.

Sultan Ahmet: Niye geldin, neden iyileşmeden ayağa kalktın?

Derviş Paşa: Sayenizde daha iyiyim hünkârım. Fırtına dindi lakin bizi zor kararlar, zor günler bekliyor. Bu vakitte sizi yalnız bırakmak istemedim.

Halime Sultan: Gel Kösem, gel de ne hallere düştüğümü gör.

Köseme Sultan: Rüzgâr eken fırtına biçer. Başınıza ne geldiyse sizin yüzünüzden geldi başka suçlu aramayın.

Halime Sultan: Günahımı alıyorsun. Safiye Sultan'ın kurbanıyım ben. Evladımı aldı koynumdan. Mani olmak istedim, direndim. Bak bana ne yaptılar. Haçerlediler beni.

Köseme Sultan: Haçerlendiniz sırtınızdan. Safiye Sultan ihanet etti size.

Halime Sultan: Haberim bile yoktu. Saldırdılar bana.

Köseme Sultan: Herkesi bu laflara ikna edebilirsiniz lakin beni değil. Safiye Sultan'la işbirliği içinde olmamanıza dair sizi uyarmıştım. Safiye Sultan bunu kullandı, sonra da kurtulmak istedi. Yaşadığınız her şeyi hak ediyorsunuz.

Halime Sultan: Gözünü öfke bürümüş intikam almak istiyorsun. Ne desem beyhude hıncını benden çıkar, öfkeni bana kus lakin Mustafa'mı kurtar. Yardım et ona Kösem.

16. BÖLÜM

16. bölümde 10. kısa sahne dizi bölümünün 00.55.00-00.57.00 dakika aralığındadır. Hedef deyim: (yoluna) baş koymaktır.

Sultan Ahmet: Neden her fırsatta Derviş'i öne sürüyorsunuz validem, nedir bu ısrarın manası?

Handan Sultan: Ne manası olabilir ki?

Sultan Ahmet: Siz söyleyin. İki lafınızdan biri Derviş Paşa. Kendisi mi istedi bunu sizden?

Handan Sultan: Hayır. Haberi dahi yok. Validen olarak seni ikaz etmek benim vazifem. Yıllardır itimat ettiğimiz, canını senin yoluna koyan sadık bir kulun mührü alsın ki rahat edelim Ahmet.

Sultan Ahmet: Mührü yarın teslim edeceğim validem. Herkesle birlikte kim olduğunu

öğrenirsiniz.

(Sultan Ahmet odadan çıkar.)

Bülbül Ağa: Sen bak döşeği ağalar koğuşuna götür. Sonra siz de çamaşırhaneye uğrayın. Temiz yastık, çarşaf hazır etsinler.

Hacı Ağa: Kendin taşıyacaksın Bülbül. Bundan böyle her işini kendin halledeceksin. Emir verme faslı bitti. Yeni yetme ağalar ne yapıyorsa o. Temizilik, getir götür işleri, hamallık...

Bülbül Ağa: Ne yapıyorsun be adam ne yapıyorsun? Her şeyimi aldınız, bari bırak bu kalsın.

Hacı Ağa: Hah işte oldu. Vallahi tam sana göreymiş.

Bülbül Ağa: Kurban olduğum Rabbim. Ne bitmez çilesi varmış şu Bülbül kulunun.

Hareme Kösem Sultan gelir.

Cennet Hatun: Hoş geldiniz Sultanım.

Kösem Sultan: Hiç hoş gelmedim Cennet. Safiye Sultandan kurtuldum derken şimdi de Handan Sultan çıktı başıma. Murat Paşayla konuştuğum için söyledikleri yetmedi. Şimdi de Bülbül Ağa bağışlandığı için öfkesini kustu.

Menekşe: Şehzade Osman'a dalmak istiyorlar.

Kösem Sultan: Asla izin vermem. Eğer benimle savaşmak istiyorsa buyursun gelsin. Ondan korkacak değilim. Sen neden susuyorsun Cennet?

Cennet Hatun: Sinirinizin geçmesini bekliyorum Sultanım. Zira doğru yolda olmadığımızı düşünüyorum.

Kösem Sultan: Ne demek bu?

16. bölümde 11. kısa sahne dizi bölümünün 01.55..00-01.57.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef atasözü: demir tavında dövülürdür.

Halime Hatun: Gel.

Menekşe: Sultanım, Handan Sultan çıktı az evvel. Derviş Paşayla buluşmaya gidiyor İncili köşke.

Halime Hatun: Madem öyle niye buradasın Menekşe. Koş yetiş, kestirmeden git onlardan evvel var köşke çabuk.

Zülfikar Paşa divanda oturan Sultan Ahmetle konuşuyor.

Zülfikar Paşa: Avusturya heyeti sulh anlaşması için payitahta varmak üzereymiş hünkârım.

Sultan Ahmet: Gelsinler bakalım. Çetin müzakereler bizi bekliyor Zülfikar. Murat Paşa küffara verdiği sözlerle elimizi kolumuzu bağladı zaten.

Zülfikar Paşa: Geri adım atacaktırlar elbet. Heyete de tanıdık biri refakat ediyor. İskender.

Sultan Ahmet: Nicedir haber alamamıştım acemiden.

Zülfikar Paşa: Artık acemi değil kendisi hünkârım. Tecrübe edinsin diye Murat Paşamız mahsus akıncılarla beraber bırakmış. Eee mağlumunuz demir tavında dövülür.

Sultan Ahmet: Akıncılar demek. Gelsin de bir talim yapalım. Bakalım ne vaziyette.

Zülfikar Paşa: İnşallah hünkârım.

17. BÖLÜM

17. bölüm 12. kısa sahne 0.20.00-0.21.45 dakika aralığındadır. Hedef deyim: çorap söküşü gibi gitmek (gelmek)tir.

Kösem Sultan: Safiye Sultan hiç vazgeçmiyor. Kafasına koymuş yine canımı almak istedi benim.

Bülbül Ağa: Benden mi şüpheleniyorsunuz sultanım?

Kösem Sultan: Bülbül o bir canavar. Masum insanların kanına giren bir canavar. Gücünü

iktidarını kaybetmemek için neler yaptığı ortada. Kim yardım ediyor ona, kimler yardım ediyor. Söyle bitsin bu savaş.

Bülbül Ağa: Sultanımızın ne için savaştığı belli. Peki ya siz sultanım siz ne için savaşıyorsunuz? Sizin de maksadınız o güce sahip olmak değil mi?

Kösem Sultan: Benim tek bir maksadım var Bülbül. O da sevdiklerimi korumak. Evet, bunun için güce sahip olmalıyım. Öyle güçlü olmalıyım ki, hiç kimse onlara zarar verememeli.

Bülbül Ağa: Hepimiz böyle masum hislerle çıkarız yola sultanım. Fakat güç önce masumiyeti alır elimizden. Sonrası çorap söküşü gibi gelir. Bir bakmışız en sevdiğimiz şey gücün kendisi olmuş.

Kösem Sultan: Anlaşılan yardım etmeyeceksin.

Bülbül Ağa: Ben gambazcı değilim Sultanım. Hem ne mağlum Safiye Sultanımızın yaptığı. Sizin varlığınızdaki rahatsız olan başka kimse yok mu?

19. BÖLÜM

19. bölümde 13. kısa sahne dizi bölümünün 0.22.00-0.24.45 dakikaları aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: (birinin) ağızını bıçak açmamaktır.

Handan Sultan: Ve bil ki, bil ki ben o yolun sonuna kadar yürüyeceğim. Ben o kuyuda yatacağım Derviş.

Dilruba: Hünkârım sizinle konuşmam gerek.

Sultan Ahmet: Şimdi sırası değil Dilruba. Ne konuşacaksın beklesin, dairene dön.

Dilruba: Bekleyemez hünkârım. Mesele hayli mühim Valide Handan Sultan'la alakalı.

Hümaşah Sultan: Arkamızı döner dönmez neler olmuş böyle? Bu işin aslı neymiş Bülbül? Derviş Paşa'yı niye idam etmişler öğrenebildin mi?

Bülbül Ağa: Vallahi Sultanım, sordum sual ettim lakin kimsenin ağzını bıçak açmıyor. Güya hakkında şikâyet varmış o yüzdenmiş. Rahmetli ne yaptıysa?

Hümaşah Sultan: Ne diyelim, giden gitmiş Allah rahmet eylesin.

Bülbül Ağa: Amin.

19. bölümde 14. kısa sahne dizi bölümünün 0.24.45-0.27.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim : yağmurdan kaçarken doluya tutulmak (yakalanmak)tır.

Hümaşah Sultan: Hünkâr yeğenimin acıması yok. Gözü kara.

Bülbül Ağa: Kuyucu Murat Paşa da yıllardır beklediği sadaret mührüne kavuştu. Yani yağmurdan kaçarken doluya tutulduk Sultanım onu da söyleyeyim. Safiye Sultanımız işitince pek üzülecek. Sultanım mevzu açılmışken Safiye Sultanımız afiyettedir inşallah. Mektubuma cevap verebildiler mi acaba?

Hümaşah Sultan cebinden mektup çıkarır.

Hümaşah Sultan: Bundan mı bahsediyorsun?

Bülbül Ağa: Sultanım eyvahlar olsun. Okudunuz mu?

Hümaşah Sultan: Elbette okudum. Nedir burada yazılanlar Bülbül? Doğru mu bunlar? İskender benim kardeşim mi?

(Dilruba Sultan Ahmet'in odasında önemli bir konu konuşmak ister.)

Dilruba: Hünkârım ben nasıl söylenir bilemiyorum ama bilmeniz gerekiyor.

Sultan Ahmet: Söyle Dilruba.

Dilruba: Hünkârım...

Sultan Ahmet: Gel şöyle, benden çekinmene gerek yok Dilruba. Ne biliyorsan anlat seni dinliyorum.

Dilruba: Hünkârım, valide Handan Sultanımızın Derviş Paşay'la münasebeti varmış. Birbirlerine meftun olmuşlar.

Sultan Ahmet: Sen kimden işittin bu alçakça iftirayı?

Dilruba: Hünkârım, ben...

Sultan Ahmet: Konuşsana Dilruba?

19. bölümde 15. Kısa sahne dizi bölümünün 01.07.00-01.09.00 dakika aralığında bulunmaktadır.Hedef atasözü: armut dalının dibine düşerdir.

(Sultan Ahmet Handan Sultan'la olan konuşmasını hatırlar.)

Sultan Ahmet: Sizi almaya geldim validem ait olduğunuz yere döneceksiniz saray-ı hümayuna. Zira sarayımın bir valide Sultana ihtiyacı var.

Handan Sultan: Aslanım.

Zülfikar içeri girer.

Zülfikar Paşa: Hünkârım, vakit geldi. Valide sultanımızın cenazesi haremden çıkarıldı.

Nasuh Paşa: Bak sen şu işe. Hümaşa Sultanımız dedikleri kadar varmış demek.

Bülbül Ağa: Eee ne de olsa Safiye Sultanımızın kızı. Armut dibine düşer derler onu da söyleyeyim.

Nasuh Paşa: Bir hayli tehlikeli, inşallah bu kez muaffak oluruz.

Bülbül Ağa: İnşallah paşam, size düşen adamlarınızı hazır etmek ve bizden haber beklemek.

Nasuh Paşa: Hümaşa Sultana selam ve hürmetlerimi ilet. Üzerime düşen vazife neyse yaparım elbet.

Bülbül Ağa: Selametle.

(Haremde Valide Handan Sultan için dua okunur.)

19. bölümde 16. Kısa sahne dizi bölümünün 01.33.00-01.36.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim : bir taşla iki kuş vurmaktır.

Sultan Ahmet: Gel.

Zülfikar Paşa: Hünkârım bütün hazırlıklar tamam. Dilediğiniz vakit yola çıkabiliriz.

Sultan Ahmet: Sen burada kalıyorsun Zülfikar. Sana burada ihtiyaç var. İskender ve Mehmet Giray gelecek benimle.

Zülfikar Paşa: Hünkârım hiç değilse gündüz vakti çıksaydınız yola.

Sultan Ahmet: Bir geceyi daha burada geçirecek tahammülüm yok Zülfikar.

Sultan Ahmet Zülfikar'a bir mektup uzatır.

Sultan Ahmet: Daireye gidecek. Mısır Beylerbeyi Hasan Paşa.

Zülfikar Paşa: Hümaşah Sultanın zevci?

Sultan Ahmet: Boş olmayan biri. Zira haremın idaresini Hümaşa Sultan'a verdim.

(Hümaşah Sultan saray içinde vazifelendirme yapmak için Hacı Ağa ile konuşur.)

Hümaşah Sultan: Vazifelerinize devam edebilirsiniz. Tabi şimdilik... İlaveten, Bülbül Ağa bundan böyle benim kethüdamdır.

Hacı Ağa: Sultanım nasıl olur? Bülbül Ağa tenzülü rütbeyle cezalandırıldı.

Hümaşah Sultan: Cezası bitti. İtirazı olan varsa söylesin. Gözünüzün yaşına bakmam ona göre. Kimseye iltimas yapmayacağımı bilin.

(Hümaşah Sultan eliyle çıkın işareti yapar.)

Hümaşah Sultan: Nasuh Paşayla konuştun mu?

Bülbül Ağa: Konuştum sultanım, tetikte bizden haber bekliyor.

Hümaşah Sultan: Ala, görüyor musun Bülbül Ağa, gökte aradığımı yerde buldum. Haremi idare etmek şöyle dursun, zevcim Hasan Paşadan nasıl boşanırım diye düşünüyordum.

Bülbül Ağa: Vallahi sultanım, bir taşla iki kuş vurdunuz onu da söyleyeyim.

KARA SEVDA DİZİSİ

Senaryosunu Özlem Yılmaz ve Burcu Güngör'ün yazdığı, yönetmenliğini Hilal Saral'ın yaptığı Ay yapım tarafından hazırlanan dizi starda yayınlanan dram türünde Türk televizyon dizisidir.

Karakterler:

Nihan Kozcuoğlu: Emir'in nikâhlı karısı ve Kemal'in sevgilisidir.

Emir Kozcuoğlu: Nihan'ın nikâhlı kocası

Kemal Soydere: Nihan'ın sevgilisi

Leyla Acemzade: Nihan'ın teyzesi

Ozan Sezin: Nihan'ın kardeşi

Zeynep: Kemal'in kardeşi ve Ozan'ın karısı

Tarık Soydere: Kemal'in kardeşi

Tufan: Emir'in sağ kolu gibi gördüğü çalışanı

Fehime Soydere: Kemal'in annesi

Vildan Sezin: Nihan'ın annesi

Önder Sezin: Nihan'ın babası

Hüseyin Soydere: Kemal'in babası

Asu: Kemal'in Zonguldak'taki patronunun yeğeni ve Kemal'i seven kişi. Emir'in kardeşi olduğu sonradan ortaya çıktı.

Galip Kozcuoğlu: Emir'in babası

17. BÖLÜM

17. bölümde 17. kısa sahne dizi bölümünün 00.10.00-00.12.00 dakika aralığında bulunmaktadır. **Hedef deyim: kanına girmektir.**

Zeynep: Kötü amaçla yapmadık ki biz bunu. Biz sevdik sadece birbirimizi.

Kemal: Kızım sen inadına mı yapıyorsun bunu ya, bizi sinirlendirmek zıvanadan çıkartmak için mi yapıyorsun? Bu yüzden mi seviyoruz, seviyoruz diyorsun. Kim o herif kim, tanıyor musun, biliyor musun kim olduğunu?

Zeynep: İyi biri abi yemin ediyorum iyi biri.

Kemal: Ben sana sordum Zeynep, benden sakladığın gizlediğin bir şey var mı dedim. Sen ne yaptın, geldin bana ihanet ettin. Gittin düşmanımın evine girdin. Emir Kozcuoğlu'nun kapısından içeri adım attın. Ben değil, sen tehlikelisin Zeynep. Sen.

Zeynep: Emir Beyle ne alakası var ki şimdi?

Kemal: Çok alakası var. O evde ne oluyorsa onunla alakası var. En başta Ozan'ın. Sen öyle basit bir hata yapmadın, öyle mazereti olan bir hata değil bu. Sen artık sınırları fersah fersah aştin Zeynep.

Zeynep: Söylesem izin vermeyecektiniz ama.

Fehime: Kız ya ne yapsaydık abini rezil rüsfa eden, babanın kalbine indirenlere kucak mı açacaktık he? Kızımın kanına girdiler, yoldan çıkardılar diye mutlu mu olacaktık kız ne yapacaktık?

Zeynep: Kimse benim kanıma girmede aklımı çelmedi anne.

Kemal: Oldu bittiye getirmek yok. Gideceksin boşanacaksın.

Zeynep: Abi...

Hüseyin: Abini duydun.

Zeynep: Abi, baba yapmayın.

Kemal: Tek kelime daha etmek yok. Gideceksin boşanacaksın.

Hüseyin: Sonra da Niğde'ye halanın yanına gideceksin. Aklın başına gelene kadar orada kalacaksın.

Zeynep: Yapamam, baba yapamam.

Hüseyin: Öyle bir yaparsın ki. Yapamazsan kemiklerini kırar, otobüse koyar seni öyle gönderirim.

Zeynep: Baba, baba benim gitmem lazım. Kurban olayım bırakın gideyim.

Kemal: Hiçbir yere gitmiyorsun.

18. BÖLÜM

18. bölümde 18.kısa sahne dizi bölümünün 00.55.00-00.58.40 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: içine kurt düşmektir.

Emir: Naber yaralı aslan?

Ozan: İyiyim toparlanıyorum.

Emir: (Emir Nihan'ın kafasını okşayarak) Emir Kozcuoğlunun 8. Harikası nasıl?

Ozan: Hmm sekizinciliğe mi geriledi?

Emir: Hayır, ilk yedide karımın kalbi, gözleri, kaşları, teni, kokusu, burnu, dudakları var.

Sekizinci hali bana özel. Emir Kozcuoğunun karısı olarak kusursuz güzelliği yakalıyor. Altın oran, değil mi karıcım?

Nihan: Benim hazırlanmam lazım.

Emir: Yolculuk nereye?

Nihan: Oksijene.

Ozan: Ee sen işe mi gideceksin?

Emir: Yok, bugünü kendime ayırdım özel işlerimi halledeceğim. Kendine mukayyet ol. Zeynep, kocana iyi bak.

Zeynep: Ozan benim her şeyim merak etmeyin.

Emir: Durdun durdun turnayı gözünden vurdun, çok şanslısın.

Ozan: Hem de nasıl.

Emir odadan çıkar.

Zeynep: Su da bitmiş ya ben hemen doldurup geleyim.

Ozan: Aşkım yardımcılar doldururdu.

Zeynep: Yok yok hareket olur işte bana da.

Ozan: İyi peki.

(Emirle Zeynep koridorda karşılaşır.)

Zeynep: Bir şey mi diyecektin?

Emir: 9 saniye sürdü.

Zeynep: Ne?

Emir: Peşimden gelmemek için 9 saniye dayanabildin.

Zeynep: Ne alakası var canım su doldurmaya gidiyordum ben.

Emir: Beni çok özleme, hasretini dindiremem. Yatağıma ikinci kez girebilecek kadar şanslı değilsin.

(Kemal telefonda Leyla ile konuşur.)

Leyla: Ay içime kurt düşürdün, avukata rica ettim ihalede kim var kim yok bir bakabilir misiniz dedim. Vildan'la benim dışımda birkaç katılımcı daha varmış.

Kemal: İçlerinde tanıdık var mı?

Leyla: Yok avukat bakmış hepsine. Vildan'la bağlantılı hiç kimse yok. Ay tatlım benim boşuna paranoya yapıyorsun bir dalavere çevirecekler diye.

Kemal: İhale bitip evi sen alana kadar emin olamayız.

Leyla: Ay Kemalcim geriliyorum ama gerçekten ne olabilir ki.

Kemal: Affedersin, yani benimki tedbir. İhale öğleden sonraydı değil mi?

Leyla: Off evet.

Kemal: Tamam. Direkt orada buluşuruz.

Leyla: Senin gelmene gerek yok yani katılımcı değilsin ki teklif veremezsin bir şey yapamazsın.

Kemal: Olsun ben yanında olacağım.

Leyla: Ne yapacaksın yanımda olup elimi mi tutacaksın.

Kemal: Gerekirse onu da yaparım.

Leyla: Sen bilirsin ama gerçekten gerek yok. İşin gücün yok mu senin?

Kemal: Heyecanlı mısın?

Leyla: Hem de nasıl. Hayatımda ilk kez Vildan'la açıkça yarışacağım. Benden istediğini rahatça elimden alıp gitmesine izin vermeyeceğim.

(Vildan ile Galip telefonla konuşuyor.)

Vildan: Her şeyi ayarladım sen saatinde orada ol yeter.

Galip: Peki, tamam. Tereyağından kıl çeker gibi evi alacağız.

Galip: Sen sadece fiyat vereceksin.

Vildan: Galip, bu iyiliğini asla unutmayacağım.

20. BÖLÜM

20. bölümde 19. kısa sahne dizi bölümünün 00.25.00-00.27.00 dakika aralığındadır.

Hedef atasözü: akıl akıldan üstündür.

Tufan: Sizce masum olduğuna inandı mı efendim? Dâhiyane bir fikirdi.

(Kemal ile Tufan konuşurken Emir bir şey hatırlar.)

Emir: Noluyor? Bir problem mi var?

Kemal: Yoo, biz de sohbet ediyorduk.

(Kemal ordan gider.)

Emir: Derdi neymiş?

Kemal: Aklınca beni yoklamaya çalıştı. Karen'in öldürüldüğü gece sizin nerede olduğunuzu sordu.

Emir: İlginç bir tür, pes etmek nedir bilmiyor.

Tufan: Efendim, bir şey daha var.

Emir: Söyle.

Tufan: Kemal beni de köşeye sıkıştırmaya çalıştı.

Emir: Sıkıştın mı peki?

Tufan: Öyle düşünmesine izin verdim sadece, karşılığında da Karen'in katilini öğrenmemi istedi.

Emir: Bir şey merak ettim. Seni neyle tehdit etti.

Tufan: Size şantaj yapan birisinin olduğunu öğrenmiş. Benim olduğumu ima etti.

Emir: Hikâye güzelleşmeye başladı. Eee?

Tufan: Efendim, düşündüm ki eğer Kemal benim köstebek olduğumu düşünürse çift taraflı oynayabilirim. Yani onun adamı olduğumu düşünebilir. Bu sayede atacağı adımları önceden kestirebilirim.

Emir: Fena fikir değil ama akıl akıldan üstündür. Daha iyi bir fikrim var.

Tufan: Nedir efendim?

Emir: Kemal'e Tarık'ın adresini vereceksin. Katilin orada olduğunu söyle kardeşini görsün, gelsin. Gerisini bana bırak çekirge. Karen'in defterini kapatmasının yolunu ona bizzat ben anlatacağım.

Emir: (Bir şeyler hatırlayarak Tufan'la konuşur.) Sayende kafamda bir koridor açıldı Tufan. Kör noktadan kurtardın. Aferin aynen yola devam.

Tufan: Her zaman yanınızdayım, her zaman.

Emir: Sen rüşünü ispat ettin artık aksi halde ibret âlem olacak bir son yazardım sana.

20. bölümde 20. kısa sahne dizi bölümünün 00.29.00-00.32.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: (aralarına) kara kedi girmektir.

Ozan: Bu da senin.

Zeynep: Sağol da, annen bu iŖe nasıl izin verdi? Hani o varken böyle Ŗeyler olmazdı bu evde.

Ozan: Ya bugün herkes bir yere daęılmıŖ. Nihan erkenden ıkmıŖ, Emir gece eve gelmemiŖ. Bugün bütün gün ev bizim.

Zeynep: Ayrı odalarda yatmalar, gece eve gelmemeler falan aklınca beni kandırıyorsun evlilikleri gerçek diye.

Ozan: Ne meraklı kediyymiŖsin sen.

Zeynep: Ne var canım ailemi tanımak istemem suç mu yani?

Ozan: Kocanı biraz daha tanı, her gün yeniden ve yeniden. BaŖın geçti mi?

Zeynep: Mart kedisi seni bir de bana kedi deyip duruyorsun.

Ozan: Seninle zaman geçirdikçe sana daha çok aŖık oluyorum.

Zeynep: AŖk karın doyumuyor sevgilim. Çok acıktım valla, soğutmadan yiyelim Ŗu omleti.

(Nihan ve Leyla evden taŖınacak olan Leyla'nın eŖyaları paketler.)

Nihan: Yeni bir yer bakıyor musun?

Leyla: İnkâr basamağını yeni geçtim. Kabullenmeye baŖladım gördüğün gibi.

Nihan: İstersen bir nakliye firmasıyla anlaŖalım yorulmazsın.

Leyla: Yoo, zamanım var nasıl olsa. Evimin her santimiyle kendim vedalaŖmak istiyorum.

Nihan: Sen bilirsin.

(Kapı alar.)

Nihan: Baktım ben.

Kemal: Ne iŖin var burada?

Nihan: Sana da günaydın.

Kemal: Dün gece aradığımda burada mıydın? Ne oldu küs müyüz?

(Kapıyı kapatan Nihan odaya doğru yürür.)

Leyla: Kim?

Nihan: Gelince görürsün.

Leyla: Aranıza yine kara kedi girmiş.

Kemal: Hiç çıkmıyor ki baksana buluttan nem kapıyor.

Nihan: Onun böyle masum masum konuştuğuna bakma Leyla.

Kemal: Dün gece önemli bir işim vardı diyorum.

Nihan: Gecenin köründe bana anlatamayacak kadar önemli ne işin olabilir? Baksana böyle sessiz kaldığına göre kesin sinsinin biriyle beraberdin. Ah Kemal Bey, yoksa kahvaltıda mı kalkıp geldiniz yanımıza?

Kemal: Nihan, sen roman falan yazsana şu hayal gücün boşuna gitmesin.

Nihan: (Leyla'ya bakarak) Hâlâ lafı dolandırıyor, farkındasın değil mi?

Leyla: İzlemesi çok zevkli valla.

Kemal: Kıskançlık sen de şekil değiştirdi Asu'da vücut buluyor.

Nihan: Tamam, bitmiştir şu an itibariyle seni kıskanmaktan istifa ediyorum.

(Kemal imalı bakar.) Yapamam mı sanıyorsun?

Kemal: Bir şey demedim.

21. BÖLÜM

21. bölümde 21. kısa sahne 00.35.00-00.38.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef atasözü: (esirgenen) sakınan göze çöp batardır.

Fehime: Ay görüyor musun sen, bak çok kötü oldum şimdi.

Asu: Öyle Fehime teyze, bir de beni düşün. Hayatta amcamdan başka bir de Kemal'den başka kimsem yok benim.

Fehime: Öyle deme ben varım, ömrüm oldukça burada bir annen var kızım.

Asu: Anne... Ben bugün buraya size bir şey söylemeye geldim.

Fehime: De çekinme.

Asu: Ben Kemal'i çok seviyorum.

Fehime: Kemal'im ne şanslı, bir görse...

Asu: Amcam Kemalle konuşmuş. Amcamın niyeti şirketi ikimize, bizi de birbirimize emanet etmek.

Fehime: Bak ne güzel düşünmüş giderayak. Tövbe tövbe Allah geçinden versin. Allah çok geçinden versin de gözü arkada kalsın istemiyor adam tabi. Kemal'im ne demiş?

Asu: Reddetmiş.

Fehime: Nasıl, neden?

Asu: Hala Nihan'ı sevdiğini söylemiş.

Fehime: Mümkün değil. Benim oğlum bunca şeyden sonra asla böyle bir şey demez Hakkı Bey'e.

Asu: Sakin olun. Ben buradayım siz de buradasınız el birliğiyle Kemal'i Nihan'dan uzaklaştırabiliriz.

Fehime: Benim de tek arzum amcan gibi evlendiğiniz günü görmektir kızım. Torunlarımı kucağıma koyuvermeniz Allah'ın izniyle. Bunun için ne gerekiyorsa, hatta sana bile gerek yok ben tek başıma çıkarım oğlumun karşısına. Ne beni ezer ne de hatırım.

(Kemalle Leyla'nın olduğu sahneye geçer.)

Kemal: Leyla bana sormadan şirketle ilgili bir şey yapma. Ben konuşacağım Ziya Bey'le.

Leyla: Ay tamam. Birbirimize dikkat et demekten içime fenalık geldi Kemal. Sakınan göze çöp batar bir kere. Tatlım, bugün artık hangi uçurumda uçacaksan başarılar dilerim. Sana iyi uçuşlar. Havada da birkaç kurşun kap.

21. bölümde 22. kısa sahne dizi bölümünün 01.26.00-01.29.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: gözden çıkarmaktır.

(Tarık, Banu'yla Emir'in olduğu eve girer.)

Banu: Bir şey içmek istemediğimize emin misiniz?

Emir: Son kararım. İşte beklediğim adam. Tufandan bir şeyler duydum. Yüz yüze konuşalım diye geldim. Duyduklarım gerçek mi?

Tarık: Ne gerçek mi Emir Bey?

Emir: Banu'yla birbirinize âşık mı oldunuz?

Tarık: Bu Tufan çok tehlikeli bir adam, çok ikiyüzlü bir herif.

Emir: Sen önce soruma cevap ver?

Tarık: Biz yanlış bir şey yapmadık Emir Bey.

Emir: Hangi açıdan?

Tarık: Biliyorum sizin geçmişiniz ama geçmiş sonuçta. Bitmiş gitmiş yani, bittiği için yoksa ben böyle bir yanlış size yapmam. Emir Bey benim utanacak saklayacak bir şeyim yok. Ben Banu'ya âşık oldum. Kendimi engellemeye çalıştım ama olmadı. Eğer bu yüzden beni gözden çıkarırsanız canınız sağ olsun. Ama ben Banu'yu bırakmam.

Emir: Bana da mutluluklar dilemek düşer. Cesaretini ayrıca takdir ettim.

21. bölümde 23. kısa sahne dizi bölümünün 01.19.00-01.23.00 dakika aralığındadır.

Hedef deyim: ciğeri yanmaktır.

Nihan: Kemal'den uzak kalma fikri beni öldürüyor. Çok korkuyorum. Leyla, ya Kemal başkasına âşık olursa? Ya akli başkasına kayarsa?

Leyla: Asu gibi. Kemal senden vazgeçer mi sanıyorsun?

Nihan: Dediğin gibi ya gerçekten Emir'den kurtuluşum yoksa? Kemal bunu bir gün kabullenecek. Bir hayat kurmak isteyecek, baba olmak isteyecek, işte o zaman...

(Kapı çalar.)

Leyla: Hoş geldiniz.

Fehime: Keşke hoş bulsaydım.

Nihan: Ben Kemal yok diye Leylayla konuşmaya geldim.

Fehime: Neden aranızı yapsın diye mi?

Leyla: Aaa ama şimdi yani...

Fehime: Darılmaca gücenmece yok Leyla Hanım. Hiç kimsenin oğluma ait bir umudu olmasın. Kemal'im Asu'yla evlenecek.

Leyla: Lütfen şimdi bunları konuşmanın sırası değil.

Fehime: Tam da sırası herkes duysun bilsin bu evlilik sadece Hakkı Bey'in vasiyeti değildir. Babasıyla benim de son isteğimdir.

(Fehime Nihal'e bakarak) Sen de şu kadcılık yürek varsa çekilirsin oğlumun karşısından durmazsın önünde. Evli barklı kadınsın boşuna umutlandırma. Bırak da yuvasını kursun çoluğa çocuğa karışsın.

Nihan: **(Nihan kafasını çevirip Leyla'ya bakarak)** Görüşürüz.

(Kemal Banu'nun evine gelir.)

Emir: Sebebi ziyaretimi merak etmiyor musun?

Banu: İyi bir şey olmadığı kesin.

Emir: Haksızlık ediyorsun, ben hep iyiliğimi isterim. Benim için bir şey yapacaksın. Merak etme kapasiteni zorlamayacak basit bir iş, kısa bir işlem. Becerebilirsin.

(Fehime'yle Leyla koltukta oturarak konuşur.)

Fehime: Aslında iyi oldu karşılaştığımız yeri gelmişken söyledim oh rahatladım.

Leyla: Hmm kıra döke.

Fehime: Gerçeklerde öyle o da bilsin nereye gittiğini. Ben bir daha bu kıza oğlumu heba etmem.

Leyla: Şeker?

Fehime: İstemiyorum. Buna müsaade etmem.

Leyla: Kemal sizden izin alacak yaşı çoktan geçti Fehime Hanım.

Fehime: Bir anne için oğlunun yaşı hep aynıdır Leyla Hanım evlat evlattır. Sen kendini benim yerime bir koysana. Ben her gece yastığa başımı korkarak koyuyorum. Oğlum evli birinin peşinde savrulup gidiyor. Ya kocası çekip vursa kimin ciğeri yanacak kimin yüreği yanacak, benim. Ya Kemal'im bir delilik yapsa hapsilere düşse kim mahvolur, gene ben. Senin anlayacağın Leyla Hanım ben doğru olanı yapıyorum ama sen yanlış yapıyorsun bu kıza yüz vererek.

Leyla: Nihan ömrümün sonuna kadar hayatımda olacak ama benim.

Fehime: Hmm Kemal'imden kıymetliyse olsun.

Leyla: Ama Fehime Hanım ikisinin de yeri ayrı yani biri oğlumsa öbürü de yeğenim.

21. Bölümde 24. kısa sahne dizi bölümünün 01.23.00-01.25.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: (kendini) ateşe atmaktır.

Fehime: Ne?

Leyla: Vildan benim kardeşim. Nihal'le Ozan da benim yeğenim. Ben teyzesiyim onların.

Fehime: Sen bunca zaman bu aileyi tanımana rağmen oğlumu korumadın mı? Bile bile ateşe mi attın onu?

Leyla: Aa bak şimdi nereye getirdin lafı.

Fehime: Yok yok, laf tam olması gereken yerde. Hadi biz tanımiyorduk etmiyorduk. Sen neden mani olmadın onların birlikte olmasına? Neden bize haber vermedin? Ah Leyla Hanım ah sana da yazıklar olsun.

Leyla: Fehime Hanım...

(Fehime gider.)

(Emir ve Banu'nun konuştuğu sahneye geçer.)

Emir: Anladın mı ne yapacağımı? Bir de sesli duyalım.

Banu: Tamam anladım, Allah'ın belası.

Emir: Cezası.

Banu: Ne?

Emir: Allah'ın cezasıyım. Bir nevi aracı. Aptallara dersini vermek için. Gel buraya.

Banu: Böyle iyi.

Emir: Bana gereksiz tekrar cümleleri kurdurma gel.

Banu: Yapma.

Emir: Seni özledim. Bu herifin bir sıkıntısı mı var niye hala film çekemedi?

Banu: Ağırdan alıyor.

23. BÖLÜM

23. Bölümde 25. kısa sahne dizi bölümünün 01.24.00-01.27.00 dakika aralığındadır.

Hedef deyim: baş etmektir.

Kemal: Sen söyle bakalım neyin peşindesin?

Nihal: Neyin peşinde olacağım canım. Bir şeyin peşinde değilim ben.

Kemal: Peki ya şu kayıt onun peşinden gitmek istemiyor musun?

Nihal: İstiyorum ama seni bekliyorum işte.

Kemal: Beni mi?

Nihal: Hıhı şu iş bitsin sıra ona gelecek. Gelecek değil mi?

Kemal: Bu senin lafın. Birlikte başladık birlikte bitireceğiz.

Nihal: Hıhı.

(Ertesi gün)

Kemal: Birlikte kalkıştık bu işe birlikte bitireceğiz. Ben senden hiçbir şey saklamadım Nihan.

Nihal: Ne?

Kemal: Kendi başıma hareket etmemi istemiyorsan benden hiçbir şey saklama dedin.

Saklamadım ama sen yine kendi başına hareket etmişsin.

Nihal: Tek başıma değildim.

Kemal: Tabii Zehirleydin. Bana söylemeyeceğini mi zannettin Zehir'in?

Nihal: Alçak Zehir.

Kemal: Hayır, alçak olan sensin.

Nihal: Napayım sen istedin.

Kemal: Ben mi?

Nihal: Evet sen. Sen bana demedin mi biz yan yana durdukça gerçekler bizden uzaklaşıyor diye? Ben de düşündüm ki...

Kemal: Sen de amazon kadını gibi ortaya atlayım bütün gerçekleri yakalarım dedin değil mi?

Nihal: Nedenmiş efendim? Kadınlar tek başına bir işi halledemez mi?

Kemal: Ya Nihan pes yıllar geçti ben hala baş edemiyorum seninle.

Nihal: Amazon kadını olduğumdandır.

Kemal: Herhalde.

Nihal: Ee ne yapacağız şimdi?

Kemal: Bilmem sana sormalı. Neden buradasın?

Nihal: Hani Taner bana bir kayıttan bahsetmişti ya sadece yerini kendisinin bildiği.

Kemal: Sen de çiftliktedir dedin.

Nihal: Değil midir?

Kemal: Bilmem gel bir bakalım o zaman inatçı cadı.

Nihal: Tatlı cadı.

Kemal: Ne?

Nihal: İnatçı cadı değil o senin dediğin inatçı keçi yani sensin ötekisi tatlı cadı.

Kemal: Sen misin tatlı cadı?

Nihal: Tabii ki benim.

23. Bölümde 26. kısa sahne dizi bölümünün 01.37.00-01.40.00 dakika aralığında

bulunmaktadır. Hedef deyim: ele geçirmektir.

Zeynep: Ne konuşmak istedin bu kadar Asu abla? Hayır, meraklandırдың insanı da.

Asu: Otursana. Bir şey içer misin? Bir şey yer misin?

Zeynep: Seninkinden olsun.

Asu: Pardon aynısından alabilir miyiz? Ee nasıl gidiyor hayat yenedünyanda? Zeynep biraz rahat ol. Tüm kirli çamaşırlarını bilen tek kişiyim.

Zeynep: O mesele çok eskide kaldı Asu abla. Sen de karıştırmasan iyi olur. Her şeyi hallediyorum ben zaten sen de unut istersen artık.

Asu: Zeynep neden bana açık olmuyorsun? Hala Emir'i deli gibi sevdiğini söylemiyorsun?

Zeynep: Yok öyle bir şey.

Asu: Var.

Zeynep: Yok.

Asu: Emir'i deli gibi seviyorsun. Tek bir engelin var aslında, Nihan. Şu işe bak ki Kemal'le benim aramda da tek bir engel var.

Zeynep: Nihan.

Asu: Nihan Kemal'e zarar veriyor Zeynep. Emir'in bütün dikkati abinin üstünde. Bir de senin şu yaşadıkların. Hepsi Nihan'ın yüzünden değil mi? Nihan Kemal'e yaklaşmasaydı Emir'in dikkatini bile çekmeyecekti. Ama ilgisini çekti ama arada olan sana oldu.

Zeynep: Benden ne yapmamı istiyorsun?

Asu: Aslında ikimizin çıkarı için bir şey istiyorum. Ama iş şu ki sen Emir'i hala istiyor musun? Ben de öyle tahmin etmişim. İster aşktan ister hırstan ne olursa olsun Emir'i yere

çalmak istiyorsun.

Zeynep: Her şeyden çok.

Asu: Onu ele geçirmenin yolu çok garip ama yine Nihandan geçiyor.

Zeynep: Nasıl yani?

Asu: Sen ona karısının bütün aptallıklarını, eksiklerini, açıklarını bir bir gösterirsen Emir sana adım adım yaklaşır. Abinin yanında değil de onun yanında olduğunu gösterirsen ve Nihanın hala Kemal'i sevdiği için bir aptal olduğunu söylersen, ne olur biliyor musun?

Zeynep: Ne olur? Eve hapseder Nihan'ı.

Asu: E Nihan eve hapsediğinde da sen daha da cazip hale gelirsin. Nihan Kemal'in yanına giderse Emir için iyice imkânsız olur. Sen bu imkânsızlığı kırmalısın.

Zeynep: Ne yapmamı istiyorsun yani benden?

ASLA VAZGEÇMEM DİZİSİ

Senaryosunu Sırma Yanık ve Melis Civelek'in yazdığı, yönetmenliğini Nihat Durak'ın yaptığı Asla Vazgeçmem dizisi Gold Film tarafından yapılan Show TV'de yayınlanan dram türünde Türk televizyon dizisidir.

Karakterler:

Yiğit Kozan: İclal'in hem teyze oğlu hem de nikâhlı kocasıdır.

Nur: Yiğit'in sevgilisidir.

İclal Kozan: Yiğit'in 3 yıl boyunca komada olan karısıdır. Aytül'ün kızı. Yiğit'in kuzeni.

Aytül: İclal'in annesidir. Yiğit'in teyzesidir.

Nazan Kozan: Cahit'in karısı.

Cahit Kozan: Yiğit'in kardeşi.

Hafize Çelebi: Kozan Çiftliği'nin hizmetçisi. Tayyar ile evli.

Tayyar Çelebi: Kozan Çiftliği'nin kahyası. Hafize ile evli.

Elmas: Nur'un kuzeni. Cahit'in sevgilisi. Bölüm ilerlediğinde Cahit'in çocuğunun annesi oluyor.

Yaren Kozan: Yiğit'in kız kardeşi.

Emin Çelebi: Tayyar ve Hafize'nin oğlu. Elmas'ın kardeşi.

Fırat Kozan: Yiğit'in Fransa'dan gelen kuzeni. İclal'i seviyor.

Mert Kozan: 6 yaşında. Yiğit ve İclal'in oğlu.

Sinan: İclal'in kardeşi.

Fatih: Nur'un eski sevgilisidir. Yiğit'le uzun süreli iş yapıyor.

Yağmur Kozan: Cahit ve Yiğit'in önceden tanımadıkları üvey kız kardeşi.

1. BÖLÜM

1. Bölümden alınan 27. kısa sahne dizinin 0.59.00 - 1.02.00 dakika aralığında yer almaktadır. **Hedef deyim: (Birinin) başının etini yemektir.**

(Nur ve Mert Kozan odada baş başa konuşmaktadırlar.)

Nur: ... Sütünden de bir yudum içersen götürürüm. Anlaştık mı?

Mert: (Başıyla onaylar.) Anlaştık.

Nur: (Gülümser, bir bardak sütü Mert'e uzatarak) Hadi bakalım, al.

(Mert sütünden bir yudum alır ve sahne değişir. Tamirhanede Yiğit Kozan otomobili

elindeki anahtarla tamir etmektedir. Cahit ve Elmas, Yiğit Kozan'ı izlemektedirler.)

Yiğit: (Ustaya elindeki anahtarı uzatarak) 22'yi ver şuradan.

Yiğit'in Ofis Çalışanı: Yiğit Bey, filo ihalesiyle ilgili bazı fısıltılar var. Teklifimizi speküle etmeye çalışacaklarını düşünüyorum. Gardımızı alsak iyi olur.

Yiğit: (Kendinden emin) Ellerinden geleni ardına koymasınlar. (Otomobili tamire devam eder.) Benim yolumu üç beş tane korkağın fısıltısı çizemez.

Cahit: Yiğit, ben de bu sabah bir şeyler duydum. O filo işinde ciddi bir tekelleşme var biliyorsun. Yani rahatsız olmuşlar. Elinin kolunun fazla uzadığını düşünüyorlar.

Yiğit: Ne öneriyorsun? (Ustaya dönerek) 24.

Cahit: (Ayağa kalkarak) Yani ben daha temkinli olalım derim.

Yiğit: (Tekrar ederek) Temkinli olalım! Temkinli olalım ve bir avuç tekeli ödeyerek rekabetten korktuğu için yerimizde sayalım öyle mi? (Tamire sınırlı devam ederek) Elim kolumun uzadığını düşünen varsa geçer karşıma bilek güreşi tutuşur. Gücü yeterse yener. Yetemezse benim rekabetim budur. Ben temkinli falan olmam. (Tamire ara verir.) Müslüm çalıştır bakayım, deneyeyim motorun sesini. (Araç çalışır. Herkes düşüncelidir. Oradaki ustaya dönerek) Vural ne diyor bilgisayarın?

Vural: Arıza kaydı kayboldu Yiğit Bey.

Yiğit: Yaa, demek ki neymiş, şanzıman değilmiş. Üç beş tane vidaymış değil mi? Kapat motoru. Sahibine söyleyin de gelsin alsın. Üç gündür bekliyor adam. Karısı başımın etini yedi. Evet, bu kadar. Hepinize kolay gelsin. (Cahit'e dönerek) On dakika sonra seninle şu modellemelere bakalım, tamam mı?

Elmas: Yiğit Bey, galeride çekimler başlamış.

Yiğit: Güzel. Sen atla git oraya. Bir sorun çıkarsa bana haber ver, tamam mı?

Elmas: Tabi.

Yiğit: (Cahit'e bakarak) On dakika! (Daha sonra yanlarından ayrılır.)

1. Bölümden alınan 28. kısa sahne dizinin 1.14.48 - 1.18.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Felekten bir gün (gece) çalmaktır.

(Nazan, Yaren, Aytül ve Mert evin salonunda oturmaktadırlar.)

Nazan: (Telefonda konuşmaktadır.) İyi tamam. Cahit, tamam anladım. Ne haliniz varsa görün! (Koltuğa yönelir ve telefonu kapatır. Salondakilere imayla) Hangi dağda kurt öldüyse Yiğit'le dışarıda yiyeceklermiş bu gece.

Yaren: Bayağıdır dışarı çıkmıyorlardı. Felekten bir gece çalacaklar demek ki.

Mert: Hala, ben ne zaman bir felekten gece çalacağım?

Yaren: Ya sen önce bir büyü, kocaman adam ol da o zaman çalarsın felekten geceni.

(Mert, oyuncak atıyla oynamaya devam eder. Yaren'in dikkatini teyzesi Aytül'ün sessiz oturuyor olması çeker.)

Yaren: Teyze, bugün hiç sesin çıkmıyor.

Aytül: Yorgunum biraz. (Camın kenarında atıyla oynayan Mert'e dönerek) Mert, bu akşam baban gelmeyecek, biliyorsun değil mi? Ne camdan bakıp duruyorsun oğlum öyle?

Mert: Babamı değil Nur'u bekliyorum.

Yaren: Nur kim yaa?

Nazan: Amaan, Hafize hanımın yeğeni yok mu.

Mert: Babama resim verecekti.

Aytül: (Merakla) O ne demek öyle?

Nazan: Her yerden çıkıyor. Bir şeyde, arabada, bir ağaç dallarında. Gözleri dört dönüyor evin içinde. Böyle odalara, eşyalara bir bakışı var. Pek de kurnaz, havalı bir şey yani.

Aytül: Hafize hanımla konuşmak lazım. Müştemilata geldiyse orada kalsın. Ben istemem öyle yabancı biri evde dolansın.

Mert: Ben isterim. Ben Nur'u çok sevdim. Bana ne, gelsin benim yanıma.

Aytül: Bak sen şuna.

(Sahne değişir. Evin bahçesinde arabadan Nur ve Yiğit Kozan birlikte inerler.)

Nur: Çok güzel bir gündü. Yiğit Kozan'ın İstanbul'unu çok sevdim. Teşekkürler. **(Yiğit'in yanından ayrılır.)**

Yiğit: (Nur'un arkasından seslenerek) Nur! **(Bakışlılar)** İstanbul seninle daha güzeldi. **(Nur bu sözden memnun olur ve oradan ayrılır. Yiğit saatine bakar ve sahne değişir.)**

(Hafize ve Tayyar odada yan yanadır. Tayyar Çelebi kanepede oturmakta, Hafize üstüne montunu giymektedir.)

Tayyar: Bana bak Hafize, otur oturduğun yere, bacaklarını kırdırma bana şimdi ha!

Hafize: Allah aşkına mani olma bana Tayyar efendi. Bak, ben böyle merakta kalamam.

Tayyar: (Kızgın bir ses tonuyla) Hafizeeee!

(Kapı açılır ve Nur içeri girer.)

Hafize: (Kızarak) Kız sen neredesin kız?

Nur: Özür dilerim hala.

Tayyar: (Gayet ciddi) Bana bak Nur hanım, burası babanın evi değil. Öyle kafana estiği gibi gezip dolaşip bu saatte buraya gelemezsin, tamam mı?

Hafize: Kızım sakin.

Tayyar: (Bağırarak) Otel mi burası yav? Otel mi burası?

Nur: (Mahçup bir ses tonuyla) Özür dilerim enişte, trafik vardı.

Tayyar: Allahım!

Hafize: Aaa, yapma ama böyle kızım. Burası İstanbul! Vallahi salmam seni bir daha!

(Üstünden montunu çıkarır.) Neyse, hadi sofraya geçelim.

Nur: Hala, şu çantamı bırakayım, geleceğim.

Hafize: Oldu, bırak gel yavrum.

Nur: Tamam.

16. BÖLÜM

16. Bölümden alınan 29. kısa sahne dizinin 0.50.00 - 0.52.55 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Kafasının dikine gitmektir.

(Yiğit Kozan arabasıyla gelir. Bahçede Nur ve Mert, Yiğit Kozan'ın gelmesini beklemektedir.)

Mert: (Babasına koşup sarılır.) Baba, beni unuttun sandım.

Yiğit: Ben seni hiç unutmuyum oğlum? Hadi bakalım okula. Ver şu çantayı, okula geç kalmayalım.

Mert: (Arabaya binerken babasına sessizce) Baba biliyor musun, Nur gazeteye çıkmış.

(Nur'la kısa bakışlıklar.) Sen de varsın, ben gördüm.

Yiğit: (Geçştirerek) Hadi okula, hadi!

Mert: Siz bugün küs müsünüz?

Nur: Olur mu öyle şey! Niye küs olalım?

Mert: Hiç konuşmuyorsunuz.

Nur: Yok, sana öyle gelmiş.

Yiğit: (Mert'i arabaya bindirmeye çalışarak) Hadi, hadi, uzatma!

Nur: (Alınganlık göstererek) Çocuk bile anladı ya! (Yiğit arabayı çalıştırır ve oğluyla beraber oradan ayrılır. Sahne değişir.)

(Tayyar, Hafize ve Emin müstemilatta yalnız kalan Nur'a doğru kızgın gelirler. Hafize, Tayyar'ı sakinleştirmeye çalışmaktadır.)

Tayyar: (Kızgın) Kız, kız, sen canına mı susadın, ha!

Hafize: Tayyar, Tayyar, yapma Allah aşkına sakin ol!

Tayyar: Çekil Hafize seni de paralamayayım şimdi ha!

Emin: Baba, anneme ne bağıırıyorsun yaa.

Nur: Halamı rahat bırak. Bak, ben karşıdayım.

Hafize: Sen sus, hiç hala deme bana! Yazıklar olsun!

Emin: Anneciğim sen karışma bak, kalbin malbin!

Tayyar: (Çok sinirlidir.) Ulan, sen benim başıma bela mısın? Sen benim başımı belalara sokmak için mi geldin buralara? Edepsiz, ahlaksız, rezil seni!

Nur: Senin bu saydıklarının hiçbiri değilim ben. Bu hakaretlerinin karşılığını verirdim ama büyüğümsün diye susuyorum.

Tayyar: Ulan şimdi senin kemiklerini kırarım vallahi billahi. (Nur'un üstüne yürür.)

Fırat: (Kapıya çıkar ve seslenir.) Tayyar efendi!

Tayyar: Dur sen dur, seni elimden kimse alamayacak, dur sen!

Fırat: Ne oluyorsunuz, ne biçim bir manzara bu?

Tayyar: Aile meselesi Fırat Bey.

Fırat: Öyle el kol hareketleriyle aile meselesi falan olmaz! Bir daha görmeyeyim, Yiğit'e söylemek zorunda da kalmayayım!

Nur: Hala biraz konuşalım mı?

Emin: Senin annemi üzmeye ne hakkın var ha?

Hafize: Benim sana söyleyecek sözüm yok kızım. Allah sana akıl fikir versin.

Nur: Peki hala, bu sefer böyle olsun.

Hafize: Sen bana abimin emanetisin. Şu yaptığın işlere bak. Hiç yakışıyor mu öyle gazetelerde boy boy? Yazık!

Tayyar: Yürü Hafize yürü, başlatma emanetinden şimdi! **(Oradan ayrılırlar.)**

Fırat: **(Nur'a dönerek)** Gazeteyi görmüşler ha? **(Nur başıyla onaylar.)** Yiğit'ten sonra şimdi de enişten. Bunların hepsiyle birlikte mücadele edebilecek misin?

Nur: Benim için sadece Yiğit'le halam önemli. Gerisi umrumda değil! Yiğit'le kavgam çok başka. Ona söyleyeceğimi söyledim. O bana bir adım atana kadar ben...

Fırat: Kafanın dikine gitmeye devam edeceksin! **(Nur sessiz kalır ve sahne değişir.)**

16.bölümde 30. kısa sahne dizi bölümünün 1.25.00–1.28.00 dakika aralığında

bulunmaktadır. Hedef deyim: Külahları değiştirmek (değişmek).

Fırat: Yiğit, bırak bu eski kafayı artık. Mankenlik kötü bir şey değil. Nur bunu denemek istiyor. Bırak denesin. Kızı da kendini de boşu boşuna yıpratma. Ben senin karına seni zedeleyecek bir adım attırmam.

Yiğit: Hayhay.

Fırat: Ne, Bu kadar mı yani!

Yiğit: Hı bu kadar. Sen işini yapıyorsun. Gerisi karımla benim aramda.

Fırat: Hayhay. Benim kendime yeni bir yer bulmam gerekiyor sanırım.

Yiğit: Yoo gerekmiyor.

Fırat: Beni niye hala evde tutmak istiyorsun ki? Gece uykumda kesecek misin beni?

Yiğit: Hiç komik değil.

Fırat: Yiğit, beni en az otuz kez kovman gerekiyordu.

Yiğit: Ama kovmuyorum işte. Hadi sen de bunu düşün. Ben senin neden bana kazık attığımı düşünürken sen de benim neden seni kovmadığımı düşün. Ama sen daha kolay cevap bulacaksın. Merak etme.

Cahit: Ooo. Ben kuzenleri yalnız bırakayım.

Yiğit: Yoo. Gel abi gel. Fırat da gidiyordu zaten. Yeni yetenekleri avlayacakmış sokakta.

Fırat: Hadi bakalım evde görüşürüz kuzenler.

Yiğit: Evde görüşürüz, yetenek avcısı!

Cahit: Ne diyor bu, canına mı susamış, hala bizimle mi kalacak?

Yiğit: Hı. Kalacak ama canına susayıp susamadığını zaman gösterecek.

Tayyar: Senin o edepsiz yeğenin yüzünden kaç tane çay soğuttum kahvede haberin var mı senin? ‘Tayyar Efendi sizin yeğen gazetelere çıkmış. Sizin patronun mankeni olmuş yeğeniniz.’ Yav iki çay içmeden nasıl kaçacağımı bilemedim kahveden be.

Hafize: Tövbe ya Rabbim ya sabır ya. Benim kabahatim mi, ben mi dedim git boy boy poz

ver diye?

Tayyar: Yerden göge senin kabahatin. Ben daha ilk başında dedim sana, ben bu kızı evimde istemem diye. Yok abimin emaneti yok evlat yarım. Daha sofraya oturur oturmaz dedim ben ona. Eğer kaşına gözüne güvenip de geldiyse külahları değişiriz dedim.

Hafize: Ya sabır Rabbim ya sabır.

Tayyar: Senin öyle bir sabır çekmekle bitmeyecek çilen Hafize Hanım. Senin o edepsiz yeğenin o yolun yolcusu olmuş gidiyor. Allah bilir daha ne numaralarını göreceğiz onun. Ama ben bilirim ona yapacağımı. Hele bu dört duvarın arasına bir girsin. Bak neler yapacağım.

Hafize: Ben hanginize ne diyeceğimi şaşırdım. Vallahi de şaşırdım billahi de şaşırdım.

Tayyar: Sen yat kalk da Elmas'a dua et. Allahtan onun akli başında. Öyle heves etmiyor uymuyor yeğenin gittiği yollara.

(Sahne değişir. Yiğit ofiste çalışmaya devam eder.)

Cahit: Sen geç çıkacaksın galiba.

Yiğit: Ne yapayım eve erkenden gidip cinleri tepeme mi çıkarayım. Çalışacağım biraz daha.

Cahit: İyi ben eve gidiyorum o zaman.

Yiğit: İyi tamam.

34.bölümde 31. kısa sahne dizi bölümünün 1.01.40-1.04.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef atasözü: Damlaya damlaya göl olur.

Kazım: Vay anam vay babam. Vay vay vay. İncik boncuk bekledik hazine geldi be hazine.

Kazım'ın eşi: Kız Allah senin tependen baksın. Bulmuşsun böyle altınlara elmaslara boğan kocayı böylesini insan elinden kaçırır mı?

Kazım: O ne biçim laf kız. Ne demeye getiriyorsun yani, çok mu özendin?

Kazım'ın kardeşi: Abim be. Şunlardan birkaç tanesini yengeme taksan da içinde kalmasa.

Kazım: Al hadi al. Beğendiğini al. Gönlün hangisini çekti?

Kazım'ın eşi: Ay sahi mi Kazım?

Kazım: Ulan hiç kocanın geniş gönlünü anlamamışsın. Senden mi esirgeyeceğim, al köpeğin olsun.

Nazan: Yenge tamam bak ne güzel taktın hevesini aldın.

Kazım'ın eşi: Aaa ne oluyor ya. Kazım bak ne yapıyor bu.

Nazan: Eee yok artık ama. Böyle gözümün önünde ayıp oluyor ama canım.

Kazım: Ne oluyor kız, ne bu havalalar?

Nazan: Abi ya sen niye anlamıyorsun. Bunların bende hatırası var. Hiç kusura bakma o kadar uzun boylu değil. Yengeciğim, bak sen bunları canın istediği zaman bana söyle. Ben sana vereyim alıp takarsın. Tamam mı? Çocuklar falan uyuyunca mesela.

Kazım'ın eşi: Kazım ne diyor bu?

Kazım: Bence şöyle yaparız Nazan bacım. Ben şimdi bunları alır güzel bir okuturum. Eee yorgan gider kavga da biter. Azım, say lan sen de şunların hepsini.

Kazım'ın kardeşi: Tamam abi.

Nazan: Abi bunlar alırken pahalı satarken beş para etmeyen şeyler. Gözünü seveyim sen onları götürüp satacaksın yarı parasını bile vermeyecekler.

Kazım: Sen hiç üzülme kardeşim biz gözü tok bir aileyiz. Yarı fiyatına da olur, çeyreğe de olur. Eee damlaya damlaya göl olur.

Nazan: Abi valla hepsi ziyan olacak ya.

Kazım'ın kardeşi: Ben şimdi saydım. Şimdi sekiz tane yüzük tamam. On tane küpe onbir tane kolye beş tane de kalın kolye.

Nazan: Gerdanlık. Ne dedin sen beş tane gerdanlık mı dedin?

Kazım'ın eşi: Allah gözünü doyursun.

39.bölümde 32. kısa sahne dizi bölümünün 0.28.00 –0.31.00 dakika aralığında

bulunmaktadır. Hedef deyim: gönül koymak.

Yiğit: (Yiğit annesinin mezarı başında konuşur.) ‘Şimdi senin için hesap verme günü. Bakalım verebilecek misin? Sakın öyle düşünme, sakın öyle zannetme hanımefendi. Ben senin arkandan ağlamıyorum. Senin arkandan falan ağladığım yok benim. Ben sana değil çocukluğuma benden çaldığın bana hiç yaşatmadığın çocukluğuma ağlıyorum. Sana değil hanımefendi, sana değil.’ İşimiz bitti. Sen geç. Ben de geliyorum. Hadi.

Adil Baba: Bak evlat biliyorum bana gönül koydun ama.

Yiğit: Adil baba sen bana babalık ettin. Ben sana gönül falan koymam. Ama artık konuşacak hiç bir şey yok.

Adil Baba: Var evlat var. Konuşacak bir şey var.

Yiğit: Ucu o adama dokunan hiç kimseyle ilgili benim konuşacak hiçbir şeyim yok.

Adil Baba: Yiğit, bu kızcağızın günahı bu mu yani. Ucu o adama dokunuyor diye o kıza el uzatmayacak mısın? Bu sana yakışacak mı? İçin rahat edecek mi ha?

Yiğit: Piyangodan çıkmakla kardeş olunmaz Adil Baba.

Adil Baba: Adı Yağmur. İstanbul’da bir başına yaşıyor. Gittim babasıyla buluşturmaya çalıştım ama nafile. Çetin ceviz anamdan emdiğim sütü burnumdan getirdi abisi kılıklı. Bak Yiğit, sen bir baba kurbanısın ama o da bir baba kurbanı. Dön arkanı git. Ama o kıza dönme ne de olsa kardeştir. Tanımasan da bilmesen de kardeşindir senin ya. Barlarda çalışıyor. O ufacak canıyla o izbe yerlerde çalışıyor. Taksim’de gençlerin gittiği bir barda.

Yiğit: Sana gönül koymadığıma beni pişman etme Adil Baba.

Adil Baba: Bak Yiğit uzatmayacağım. Çünkü ben senin yüreğini de vicdanını da çok iyi biliyorum. Sen yine yiğitlik yapacaksın ve o kardeşine sahip çıkacaksın. Çünkü sen bir günahsız o bir günahsız. Bunu sakın unutma.

39.bölümde 33. kısa sahne dizi bölümünün 0.33.00–0.37.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: dokuz doğurmak.

İclal: Şuna bak ya. Bu görgüsüzün tillahı. Sana kaldı sanki hamile yogası.

Aytül: Ezik bize masör geldiğini gördü ya. Eksik kalmasın bir tarafı şişer.

İclal: Şunun tipine bak şuna bak ya. Bir de el sallıyor gıcık.

Aytül: Terbiyesiz.

İclal: İnşallah böyle düğüm olur kalır öyle. Hıh bak oh anası da geliyor.

Aytül: Birazdan Tayyar Efendi de gelir hoplaya zıplaya.

İclal: Pis sevimsiz sürüsü. İyice kapıya çevirdiler evimizi ya.

Aytül: Benim telefonum nerede? **(Telefonda Nazan ile konuşur.)** Nazan nerede kaldın?

(Sahne değişir. Bahçede Elmas yoga dersi alır.)

Yoga Hocası: Kolumuz kulağımızın üzerinden ileriye doğru uzayacak.

Hayriye: Kızım bu ne biçim şey böyle. Anneciğim bir yerlerine bir şey olmasın.

Elmas: Anne benim konsantremi şey etme şimdi. Böyle mi?

Yoga hocası: Ellerimizi açıyoruz. Dizlerimiz de tam kalçamızın altında yer alacak. İleriye doğru bakıyorum. Nefes aldım. Nefes verirken kamburlaştım.

Hayriye: Aman yavrum aman yapma öyle şeyler. Bebek içerde ters dönecek. Yapma diyorum sana.

Elmas: Anne, yoga bu yoga. Bir avazda doğurayım diye. Merak etme.

Hayriye: Ay şimdi büklüm büklüm burada doğuracaksın kızım. Neymiş bu yoga moga. Biz sizi öyle doğurmadık. Eski köye yeni adet canım aaa.

Elmas: Anne ,ne kadar ayıp bir şey ya. Hocam siz bakmayın anneme. O anlamaz öyle yogadan falan.

Yoga hocası: Siz konuşmayın. Konsantre olun Elmas Hanım. Nefes alın.

Elmas: Okey hocam

Hayriye: Yok valla ben bakamayacağım, bakamayacağım.

(Nazan bahçede yoga dersi alan Elmas'ın yanından telefonla konuşarak geçer.)

Nazan: Aa siz bahçede değil misiniz? Ben de bir Cahit'e uğrayayım şirkete dedim ama daha gelmemiş. Ay tamam, tamam geldim. Gözünüz yollarda mı kaldı?

(Elmas Nazan'ın konuştuklarını duyunca öksürür.)

Hayriye: Ay kızım boğuluyor kızım boğuluyor.

Yoga hocası: Nefes verin Elmas Hanım, nefes verin.

Elmas: Ay bak aldığım nefesi bile boğazıma tıktı pislik. Allah'ın cezaları, Allah'ın cezaları. Bak sırf beni sinir etmek için onu çağırdılar buraya.

Hayriye: Hoca hanım bu kızın yogalık mogalık hali kalmadı. Hadi eve gidiyoruz.

Elmas: Ay dokuz doğuracağım ben şimdi bunların yüzünden burada. Valla burada sinirimden doğuracağım şimdi.

Hayriye: Ağzından yel alsın yavrum. Hadi kalk banyoyu da bizim evde yaparız. Hadi annem. Gel bakayım.

Elmas: Bir dakika ya bir dakika. Ne münasebet. Yürü kız anne. Ben de meydanı o kıvırcığa bırakacak göz var mı? Yürü.

40. BÖLÜM

40. bölümde 34. kısa sahne dizi bölümünün 01.20.00-01.23.00 dakika aralığında

bulunmaktadır. Hedef deyim: atı alan Üsküdar'ı geçti.

Nur: Ne kadar sert konuşursan konuş yüreğin ablana bir şans vermek istiyor. Yüreğin annenin yüzünü güldürmek istiyor. Lütfen Emin kendini de bizi de bir inat uğruna üzme. Bak aramıza bir bebek katılacak. Bizi birbirimize bambaşka bir sevgiyle kenetleyecek. Lütfen kal bizimle. Hep birlikte hiç olmadığımız kadar bir aile olalım.

(Emin kabul eder gibi kırpar.)

(Nazan İclal'i arıyor..)

Nazan: Hadi İclal aç şu telefonu ya!

Kazım'ın eşi: Ne o kız kocişinle mi konuşacaksın?

Nazan: Senin dizin mizin yok mu yenge? Hadi git seyret.

Kazım'ın eşi: Senden âlâ dizi mi olur kızım? Ah Nazan ah bir yanda kocan bir yanda da Fahri Efendi. Ne oldu kızım sana, yürek mi yedin? Abin bir duyarsa...

Nazan: Ne abimleri ya ne anlatıyorsun sen? Abimlermiş. Boşanacağım da başlarına kalacağım diye Fahri midir nedir musallat ettiler benim başıma.

Kazım'ın eşi: Sen niye boncuk dağıtıyorsun adama?

Nazan: Ne boncuğu be, ne diyorsun sen? Ya benim ne işim olur Allah'ın zontasıyla ya. Ben onu bir kere Cahit'i kıskandırmak için yapıyorum. O da bilsin yani beni öyle fırlatıp attı ama benim de bir yerlerde illaki bir talibim var yani. Ayağını ona göre denk alsın.

Kazım'ın eşi: senden korkulur kız, yalnız böyle kıskandırma numaralarıyla olmaz senin iş benden söylemesi.

Nazan: Çok biliyorsun sen yenge.

Kazım'ın eşi: Ayol bilmeyecek ne var bunda? Sen buradasın o gencecik taze de orada. Genç,

güzel e karnına da koydu çocuğu. Ah Nazan ah sen böyle kıskandırma numaralarıyla oyalanadur atı alan Üsküdar'ı geçti bile kızım.

Nazan: Yenge sen gidip dizini seyretsene hadi, hadi.

Kazım'ın eşi: Ah ah!

(Yengesi gülerek odadan çıkar.)

42. BÖLÜM

42. bölüm 35. kısa sahne dizi bölümünün 0.04.00 –0.07.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: damarına basmak.

(Elmasın annesi ölmüştür ve kapı önünde yerde yatıyordu.)

Elmas: Annem kalk! Annem! Annem! Kalk diyorum!

Nur: Elmas!

Elmas: Anne kalk!

Nur: Elmas, Elmas hadi kalk, yalvarırım kalk. Kalk artık.

Elmas: Bırak. Ben kalkmam, ben kalkmam annem kalkacak. Anne kalk diyorum lütfen!

Anneciğim!

(Sahne değişir. Yiğitle İclal yatak odasında konuşurlar.)

İclal: Artık susayım diyorum, malum konuşmayayım. Kendi ağzımla kendi kalbimi kırmayayım diyorum ama olmuyor. Ben gerçeği ne kadar görmezden gelirim gerçek benim gözüme gözüme giriyor işte, ben ne yapayım ya? Ne yapayım ben de sinirimi bu telefonlardan çıkarıyorum işte. O kadından mı çıkarayım? Senden mi çıkarayım? Ya benim çocuğumun babasının kalbi beni daha ne kadar aşağılayabilir diyorum ama siz ikiniz her seferinde daha beterini beceriyorsunuz.

Yiğit: Bak ben bu görüntüleri çekip sana yollayanı bulacağım. Bu terbiyesizliği yapanı bulacağım ve onu doğduğuna pişman edeceğim göreceksin.

İclal: Ben dün gece yeterince aşağılanmışım. Bu sabah da senin çocuğunun annesi olarak kimin gönderdiği belli olmayan böyle iğrenç mide bulandırıcı yılmış yılmış videolarla aşağılandırıldım ben.

Yiğit: Ben bu terbiyesizliği yapanı bulacağım. Bulacağım.

İclal: Sen hala gözünü aç İclal Hanım diyenlerden hesap sorma peşindesin yani ama bana bu terbiyesizliği yapan sensin. O kadın bile değil sadece sensin. Sen o kadını o şirkette tuttuğun her saniye benim suratıma edilmiş en ağır küfür, tamam mı?

Yiğit: Bak bu konuyu...

İclal: Yeter! Yeter! Ben artık nefes alamıyorum ya. Ben nefes alamıyorum daraldım ben o kadından nefes alamıyorum.

(İclal balkona çıkar ve dışardan gelen Elmas'ın sesini duyar.)

İclal: Ne oluyor ya?

Yiğit: Bir şey olmuş orada.

(Aşağı doğru koşmaya başlarlar.)

(Aytül ile Nazan salonda konuşuyor.)

Nazan: Ay aklıma geldikçe sinirim bozuluyor ya.

Aytül: İyi yaptın o terbiyesize şimdi gider kızına anlatır bak, bir posta da onunla uğraşırız görürsün.

Nazan: Ne oluyor ya? Birileri mi koşturuyor?

Aytül: Ay yeşil kafadır o. Ben buradayım ya hani böyle damarıma basacak, beni tahrik

edecek. Ama az kaldı bu kızdan bir kurtulayım böyle fakire fukaraya sadaka vereceğim.

Vallahi.

(Yiğit ve İclal aşağı iner.)

Yiğit: Ne olmuş burada, ne oldu?

İclal: Ölmüş.

Yiğit: İclal sakin.

42. bölümde 36. kısa sahne dizi bölümünün 0.26.00 –0.30.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: suyu ısınmak (kaynamak).

Nur: Onca zaman sonra yeniden ellerimi tutuyorsun ya, şu bir haftadır başımı her kaldırdığımda yanımda seni görüyorum ya, usul usul toparlıyorsun beni Yiğit. Acımın merhemi sensin.

Yiğit: Sen söylemiştin ya bana, senin acın benim, gözünden akan yaş benim.

(İçeriden sesler gelir.)

Nur: Emin! Ben bir Emin' e bakayım.

(Nur içeri koşar.)

(Cahit'le Fatih Yiğit'in yanına gelir.)

Yiğit: İyi misin?

Fatih: Artık gitseniz iyi olacak. İçerisi yeterince gergin.

Yiğit: Farkındayız.

Fatih: O zaman şirkette görüşürüz Yiğit Bey. Abinizi daha fazla yıpratmayalım değil mi?

Neyse iyi günler.

(Fatih içeri gider.)

Yiğit: Allah'ım sen bana sabır ver ya Rabbim ya. Gel üstünü başını bir değıştirelim yüzünü yıkayalım gel.

Cahit: Ben şimdi böyle gitmeyeyim. Nazan'lar beni böyle görmesin.

Yiğit: O zaman gel hadi şirkete geçelim, hadi.

Nazan: Hayır, herkes çıktı bunlar niye hâlâ içerde.

Aytül: Anla işte İclal de buna kızıyor ya zaten.

Nazan: Aman o da bana sataşacak bir şey buldu ya susmaz artık.(**Nazan camdan Yiğit'le Cahit'i görür.**) Ay paralamışlar adamı.

(Nazan gitmeye çalışır.)

Aytül: Ne yaptığını sanıyorsun sen?

Nazan: Aytül Hanım görmüyor musunuz? Yırtmışlar adamı.

Aytül: Otur oturduğun yerde beni sinirlendirme. Niye yırtmışlar diye düşünmüyor da...

Nazan: Ay yoksa...

Aytül: Ya...

Nazan: Ay Allah'ım ya Rabbim ya. O kız yaptı, kesin o deli suratlı kız kaldı. Ay dolduracaklar Cahit'i şimdi orada o da gelip benden bilecek. Ama ben ne yaptıysam Cahit'i savunmak için yaptım Aytül Hanım. Ya sen de yanımdaydın gördün işte her şeye şahitsin. O Hafize Hanım geldi böyle delirmiş gibi daldı içeri 'Cahit nerede, Cahit nerede' diye ne yapsaydım yani, çık Cahit banyoda git anasından emdiği sütü burnundan getir mi dese ydım? Ben ne yaptıysam Cahit'i korumak için yaptım Aytül Hanım. Hayır, şimdi Cahit onların dolduruşuyla lafıyla gelip bana burada tövbe ya Rabbim tövbe... Allah'ım gelip bana, yani

adam öldürmüşüm gibi mi davranacak?

Aytül: Ya vur dedim mi, öldürme hemen şimdi. Yani kulağına gitmiş olsaydı çoktan buraya gelir tepende alırdı soluğu. Anlaşılan bilmiyor şimdi. Sen istediğin kadar adam öldürmedim de ucu çocuğuna dokunuyor ya sineye çeker mi hiç.

Nazan: Ne yapacağım ben ya ne yapacağım ben?

Aytül: Suyun ısınmaya başladı yine orası belli ama seni tüm bunlara rağmen burada tutacak bir yol var. Biz de o yola gireceğiz.

Nazan: Aytül Hanım ben kaç kere aradım oyalıyorlar beni.

Aytül: Nazan ağlama tamam, ağlama. Bir de ben arayayım.

42. bölümde 37. kısa sahne dizi bölümünün 0.45.00 –0.50.00 dakika aralığındadır.

Hedef deyim: ayağımı kaydırmak.

İclal: Tek meziyeti, tek meziyeti seni tavlama olan bir kadını...

Yiğit: Bak İclal laflarına...

İclal: Yalan mı? Benim söylediklerim yalan mı? Ne mezunuymuş? O dandik mankenlik kariyeri dışında ne kariyeri var onun. He işte bizim evde bir de öyle bakıcılık yaptı. Normal şartlar altında bu kadın bu şirketin kapısından içeri giremez Yiğit. Ama şimdi o yıllarca bu şirket için alın teri dökmüş, senin için çalışmış insanlarla alay edebiliyor bu kadın. Yok, yok gerçekten ben senin yerinde olsam çalışanlarımın suratına utancımından bakamazdım.

(Fatih'le Nur şirkete gelir.)

Fatih: Sanırım ben de torpilliler kervanına katıldım he?

Nur: Ben aldırmiyorum sen de alışsın.

(İclal ve Yiğit'le karşılaşır.)

İclal: Bak ilk aşkıyla kıkır kıkır. Boşuna bir torpilli daha çıktı demiyorlar işte.

(Yiğit'le uzaktan selamlaşırlar.)

Nur: Bu niye buraya gelmiş?

Fatih: Çok ayıp. Hadi bakalım boncuk, ikimize de kolay gelsin.

(Yiğit odasına girer Fatih'te gider. Nur'la İclal koridorda tek başına kalır.)

İclal: Başın sağ olsun Nur.

Nur: Teşekkür ederim.

İclal: Yas bitti, iş başı yapıldı demek he.

Nur: Benim kalbimde bu yas bitmez ama hayat devam ediyor.

İclal: Tabii, tabii muhakkak. Beyaz yakalı kariyer kadınıımız iş hayatını asla bırakmaz. Bu ne iş bağımlılığıymış böyle ya?

Nur: Sen de denesene. Fırat Bey'le bir kampanya başlatmıştınız siz değil mi? Yani senin adın böyle marka olacaktı. Sahi ne oldu o işe?

İclal: Sen beni yine tehdit mi ediyorsun?

Nur: Kıyamam sana ilk gün ki gibi ödün kopuyor değil mi?

İclal: Nur, Nur seni burada gerçekten...

Nur: Korkma, korkma şu ilk aşk saçmalığıyla beni o kadar kızdıramadın. Merak etme seni düşündüğüm için söylüyorum. Hatta biraz kendim için de.

İclal: Sen yine ne saçmalıyorsun ya?

Nur: Senin o bomboş, o anlamsız, o hedefsiz, o amaçsız hayatın diyorum. Keşke Fırat'la bebek yapmaya kafanı yorana kadar şu takı tasarımı işine kafanı yorsaydın hiç değilse şu boş

hayatının, seni sevmeyen bir adamı elde etmekten başka bir amacı olurdu.

İclal: Sen...

Nur: Eee ben de mutlu olurdum tabii. Senin de Yiğit'ten başka bir meşgalen olurdu, fena mı? Ama olamaz değil mi? Sen kim, oyunlardan, tuzaklardan başka bir şeye emek harcamak kim? Sen kim histerik takıntından başka bir amaç için ter dökmek kim? Şimdi izninle bana iyi çalışmalar.

(Nur arkasını döner ve gider. İclal'de bayılmak üzere olur.)

Şirket asistanı: İclal Hanım iyi misiniz?

İclal: Bak o kadının ayağını kaydıracaksın duydun mu beni? O kadının buradan defolup gitmesini sağlayacaksın yoksa senin ayaklarını yerden keserim. Sen onu bitireceksin yoksa ben seni bitiririm duydun mu?

(Yiğit İclal'in dediklerini düşünür.)

SEKSENLER DİZİSİ

Senaryosunu Murat Aras, Birol Güven ve Eray Yasın Işık'ın yazdığı, yönetmenliğini Birol Güven, Müfit Can Saçıntı ve Bora Tekay'ın yaptığı Seksenler Mint Prodüksiyon tarafından yapılan TRT1'de 24 Ocak 2012'den itibaren yayınlanan sit-com türünde bir dizidir.

Karakterler:

Fehmi: Ahmet, Çağatay ve Nazlı'nın emekli otoriter babasıdır.

Rukiye: Fehmi'nin karısıdır.

Ahmet: Olayları anlatan dizinin ana karakteridir.

Çağatay: Dizinin genç, tecrübesiz, futbolcu olma hayali kuran karakteridir.

Nazlı: Ahmet ve Çağatay'ın kardeşidir.

Şahin: Rukiye'nin abisinin çocuğudur.

Güliden: Ahmet'in âşık olduğu ama bir türlü açılmadığı kızdır.

Ergun: Ahmet'in arkadaşı, mahallenin plakçısıdır.

Niyazi: Nazlı'nın boşandığı kocası.

Necla: Güliden'in annesidir.

Muzaffer: Güliden'in babasıdır.

Sami: Mahallenin pastanecisidir.

Mesut: Mahallenin kahvehanesini işleten kişidir.

Refik: Mesut'un çırağıdır.

Yıldız: Mesut'un karısıdır.

İdris: Mahallenin balıkçısı.

Mustafa: Mahallenin manavı.

Recep: Mahallenin eski berberidir.

Bahtiyar: Mahallenin kasabıdır.

Mehmet: Mahallenin bakkalıdır.

Sinan: Kasap Bahtiyar'ın kardeşidir.

Güçlü: Pastacı Sami'nin çırağıdır.

Fato Ana: Sami'nin annesidir.

Şükriye: Sami'nin karısıdır.

Elvan: Sami'nin kızıdır.

Nurten: Dedikoducu bir komşudur.

Seyfi: Nurten'in yeni kocasıdır.

Dilek: Nurten'in kızıdır.

Başkomiser Rıza: Mahallede bulunan karakolun Karadenizli amiridir.

Emel: Baş komiser Rıza'nın karısıdır.

Susmuş (Züleyman): Hiç konuşmayan bir karakterdir.

Selahattin: Mahalledeki karakolun polisidir.

Suat: Mahallenin emlakçısıdır.

Sağcı Alper: Mahallenin sağcı genci.

Solcu Nevzat: Sol eğilimli bir biridir.

183.BÖLÜM

183.bölümde 38. kısa sahne dizi bölümünün 00.38.00-00.42.00 dakika aralığında bulunmaktadır. Hedef deyim: Kedi olalı bir fare tutmaktır.

Ergun: Neyini seveyim ben anlamıyorum ki, kurban olayım ya yani hastane kokusu diye bir şey var yani ih. yani hakikaten hastanelik olmadan hastaneye girmem. Küçüklüğümden beri kokusunu sevmiyorum sen kanıksamışsın sana böyle herhalde güzel geliyor.

Hayati: Dünyanın en güzel kokusu ya.

Ergun: Ya dünyanın en güzel kokusu gerçekten.

Hayati: Sen de akciğer solunumlu hasta bakıcı gibi gider nefesini alır gelirsin ya. Ya Ergun en çabuk senin alışman lazım. Sen az kalmadın bu hastanelerde, komalarda az durmadın canım.

Ergun: Allah Allah. Komadaydım abi, ben komadaydım nerde olduğumu biliyor muydum?

Ne koktuğunu biliyor muydum acaba ben ya? Allah Allah.

Hayati: Ben senin kokunu duyuyordum ama.

Ergun: Neyse bir şekilde ne yapacağız, tıkayacağız burnumuzu katlanacağız. Koku koku dedin bastı vallahi bastı ya.

Hayati: Ergun, bak şimdi bu ana girişlerden bir tanesi bütün curcuna burada döner. İçeri girmek isteyen, katı sıvı bir şeyler sokmak isteyen, kan satmak isteyen, kan almak isteyen, her bir şeyler burada cereyan ediyor ona göre.

Ergun: Bana niye anlatıyorsun abi anlamadım ki ne yapayım yani?

Hayati: Sen de işte bunlara müsaade etmeyeceksin canım burayı gümrük gibi düşün şimdi anladın mı?

Ergun: Gümrük mü?

Hayati: He tabii sen de narkotik köpeğisin.

Ergun: Allah'ım ya rabbim nasıl örnekler nasıl örnekler, köpek olduk ya. Of Hayati ya

Hayati: Hadi oradan canım şimdi bütün böreği, çöreği, yağlaması, cukkası, acuru, turşusu buradan geçer.

Ergun: Evet, geçiyor birazdan geçecek.

Hayati: Tamam, sen onları anında enseleyeceksin. Hasta sağlığı için buna müsaade etmeyeceksin.

Ergun: Şimdi ben anlamadım ki ben yani ortopedi bölümünde hasta bakıcıyken baya andıra poz bekçisi oldum. Ben anlamadım ki. Niye buradayım ki ben anlamadım yani.

Hayati: Ama Ergun seni de ilk günden ameliyata sokacak değiliz kardeşim ya önce bir temizlik yapacaksın, hastaları ameliyata hazırlayacaksın, bilmem ne yapacaksın. Balık yemeyeceğiz, balık tutmayı öğreneceğiz. Ondan sonra yavaş yavaş kendini terakki edersin değil mi?

(Alper'le Nevzat karakola gelir.)

Alper: İyi çalışmalar başkomiserim.

Nevzat: Kolay gelsin başkomiserim.

Alper: Biz size bir şey danışmak istiyoruz.

Başkomiser Rıza: Danışın.

Alper: Danışsana oğlum.

Nevzat: Ya başkomiserim ben bir dolandırıcılık çetesinin reisini içeri attırdım.

Başkomiser Rıza: Aferin kedi olalı bir fare tutmuşsun.

Alper: Yalnız sorun şu ki komutanım bu çetenin reisi Nevzat'ı kaçırap ikna etti.

Başkomiser Rıza: Neye?

Alper: Onların avukatı olmaya.

Nevzat: Ya başkomiserim bu adamın yeğeni iki kişiyi vurmuş. Onu savunmamı istiyorlar. Davaya da adımlı yazdılar.

Başkomiser Rıza: Rızan olmadan?

Alper: Yani, rızası yok ama imzayı atmış bulunmuş bir kere başkomiserim.

Nevzat: Ya ne yapayım birader. Silahı dayadı kafama bu dedi. Ya kâğıtta kalemin mürekkebi olur ya beyninin pekmezi.

Başkomiser Rıza: Sen ne dedin?

Nevzat: Yani hayatta olduğuma göre. Bir de tabi hukukun her bireyin savunma hakkı vardır ilkesi beni ikna etti.

Alper: Ya bırak şimdi hukuku mukuku artistlik yapma kardeşim. Komiserim bu korkmuş aslında yani adamlar demiş ki ya bu davayı alırsın ya da biz o tetiği çekeriz.

Başkomiser Rıza: İki kişiyi vuran adam yani katil.

Nevzat: Katil (*Aharfini uzatarak telaffuz eder.*)

Başkomiser Rıza: Katil, ben ne dedim?

Nevzat: Neyse önemli değil baş komiserim.

Başkomiser Rıza: Şimdi ben bir kanun adamı olarak bu katili içeri sokacağım sen onu geri mi çıkaracaksın Nevzat?

Nevzat: Ya başkomiserim işte sorunda bu. Yani beni tanıyorsunuz yani benim içim almıyor onları savunmaya ama sıkışmışım daraldım kaldım.

Alper: Başkomiserim siz bizim büyüğümüzünüz.

DOKSANLAR DİZİSİ

Senaristinin ve yapımcısının Birol Güven olduğu Doksanlar Mint Prodüksiyon tarafından yapılan ATV' de yayınlanan sit-com türünde bir dizidir.

Karakterler:

Nuri: Tuncay ailesinin büyük oğludur.

Şükran: Nuri'nin eşidir.

Emre: Nuri'nin ortanca oğlu.

Gökhan: Nuri'nin en küçük oğludur.

Bekir: Nuri'nin kardeşidir.

Sevinç: Bekir'in eşidir.

Özlem: Bekir'in büyük kızıdır.

Zeynep: Bekir'in küçük kızıdır.

Mustafa (Torun): Nuri'nin büyük oğludur.

Tuğba: Mustafa'nın nişanlısıdır.

Necmi: Tuğba'nın abisidir.

Mustafa (Dede): Ailenin en akli başında bireyi.

Lütfü: Mahallenin bakkal amcasıdır.

Emin: Tüm gün bakkalın önünde oturan boş bir insandır.

Deniz: Feminist biridir.

Neşe: Mahallenin Erkek Fatma'sıdır.

Atilla: Bakkal Lütfü'nün tek oğludur.

Melahat: Tuğba'nın annesidir.

Öğretmen Kemal: Mahallenin Edebiyat Öğretmenidir.

Rasim: Mahalledeki kırtasiyecidir.

Alper: Emre'nin yakın arkadaşı.

Süheyla: Mahallenin çeyizcisidir.

Aysel: Süheyla'nın kızıdır.

Orhan: Aysel'in babasıdır.

Veysel: Mesut'un can dostudur.

Ozan: Emre ve Alper'in üçüncüsü. Sürekli yalnızlığından şikâyet eder.

Selin: Hikâyenin kötü karakteridir.

Merve: Emre'nin sevgilisidir.

Osman: Mahalle esnafıdır.

Fahri: Mahallede fotoğrafçılık yapar.

Zeki: Mahallede esnaf.

Halil: Gençler Kafe'nin sahibidir.

Cezmi: Susmuşun doksanlardaki hali.

Burak: Halil'in çırağı.

Bora: Atilla'nın en yakın arkadaşı.

Mehmet Ali: Kapıcıdır.

1.BÖLÜM

1.bölümde 39. kısa sahne dizi bölümünün 01.16.00-.01.20.00 dakika aralığındadır. Hedef deyim: burnundan getirmektir.

Özlem: Merhaba Lütfü amca!

Lütfü: Merhaba!

Özlem: Ben 250 gram tulum peyniriyle 3 tane ekmek istiyorum.

Lütfü: Tulum peyniri mi? Yok kızım babana selam söyle, o size gitmez ben onu geri vereceğim.

Emin: Ya Lütfü abi müşteri görmüş beğenmiş versene ya.

Lütfü: Burası market mi ya? Ben müşterime kötü mal veririm mi? Bizde dıt yok bizde dıt yok. Ben senin ekmeğini vereyim kızım.

Atilla: Ne oldu? Konuşsana. Özlem.

Özlem: Efendim?

Atilla: Çok sevdim.

Özlem: Kimi?

Atilla: Keki.

Özlem: Keki?

Atilla: Dün getirmiştin ya.

Özlem: He keki. Şey ben istersen yine yaparım.

Atilla: Sağ ol gerek yok.

Özlem: İyi madem ben gideyim o zaman.

Atilla: Özlem.

Özlem: Efendim?

Atilla: Ekmekleri unuttun.

Özlem: He evet. Hayırlı işler.

Atilla: Güle güle cimcime.

Emin: Lütfü abi gel hele feminik reis geldi. Ne yapıyorsun feminik.

Lütfü: Hoş geldin Deniz.

Deniz: Hoş bulduk feminik değil feminist. Feminist ya feminik.

Emin: Ee skor kadınla erkek eşit mi hala yoksa biri çıkamadı mı hala üste.

Deniz: Evet, hala eşit.

Emin: O zaman kaldırsana şuradan bir kasa görelim.

Deniz: Şimdi ben kasayı kaldırmasına kaldırıyorum da sen kadın erkeğin eşitliğinden bunu mu anlıyorsun, kasa mı yani senin için?

Emin: Ee hani eşitti, erkeğin yaptığı işi kadın da yapabiliyordu?

Aslı: Ama Eminciğim, biliyorsun kadınla erkek arasında bazı fiziksel farklılıklar var.

Emin: Ee ben de onu diyorum işte. Şimdi ben erkeğim farzı mahal bir yemek yapamam yani çünkü fiziğim müsait değil.

Aslı: Aaa olur mu öyle şey ya, kendine haksızlık etme maşallah sana. Kadınlardan neyin eksik senin?

Lütfü: Vallahi doğru söyledin he. Bizim Emin de kız gibi çocuk yani.

Emin: Sana boyun devrilsin diyeceğim ama boyunla enin eşit olduğu için yatık da yaşayabilirsin Kara Lütfü. Ayıp ediyorsun ama Lütfü abi ya.

Lütfü: Bizimle uğraşma.

Aslı: Tamam, bir dakika bak ben kadın erkek eşitliği demiyorum aslında kadınla erkek eşit haklara sahiptir diyorum. Haklar.

Emin: Kızım bak şimdi sana munasip bir koca bulalım tamam mı? Sen bununla iyice bir evlen, yemin ediyorum sen de ne feminiklik kalır ne eşitlik kalır. O dakika düzelirsin sen.

Aslı: Sağ ol Eminciğim ya çok teşekkür ederim ama ben vallahi hiç öyle erkeklerle evlenmeyi düşünmüyorum. Hatta, sen onlara söyle bence onlar da benim gibi kızlarla evlenmesinler. Sonra yazık bu hayat dar olur onlara vallahi. Anladın mı? Sonra gitti, gitti ya. Hadi hoşça kalın hayırlı işler.

Lütfü: Güle güle. Vallahi doğru söyledi. Bu adamın burnundan getirir.

Emin: Bunun şu kadardan çocukluğunu bilirim ben. Melek gibi bir kızdı bu. O üniversiteye gitti orada bozdular bunu. Çünkü üniversite öyle bir şey, yani insanın karakterini kurcalayan bir şey.

GEÇENİN KRALIÇESİ DİZİSİ

Senaryosunu Ertan Kurtulan ve Hasan Başoğlu'nun yazdığı, yönetmenliğini Yağmur Taylan ve Durul Taylan'ın yaptığı Gecenin Kraliçesi 3 Productions Turkey tarafından hazırlanan

Kanal D'de yayınlanan dram türünde Türk televizyon dizisidir.

Karakterler:

Selin Bulut: Babası Türk, annesi Fransız, Nice'de küçük bir parfüm dükkanı olan parfümör.

Kartal Sakallıoğlu: Aziz'in damadı, Esra ile evli.

Aziz Alkan: Kartal'ın kayınpederi ve patronu.

Esra Alkan Sakallıoğlu: Kartal'ın karısı, Aziz'in kızı.

Hakan Taşçı: Hüma'nın eşi.

Emre: Kartal'ın en yakın arkadaşı.

Mert Alkan: Aziz'in öz oğlu.

Hüma Alkan Taşçı: Aziz'in kardeşi.

Sadık Bulut: Selin'in abisi.

Emine Bulut: Sadık'ın karısı, Selin'in yengesi.

Charlotte: Selin'in annesi.

Osman Bulut: Selin'in babası.

Oktay: Hüma'nın eski sevilisi ve kızının babası

Zerrin: Evin hizmetçisi Fatma hanımın kızı.

Faruk: Kartal'ın şirketindeki güvenilir çalışanı.

7. Bölümden alınan 40. kısa sahne dizinin 0.15.00 - 0.19.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Kanı (donmak) çekilmektir.

Osman Bulut: ...Tabi, bana yüklenen suçlara bir de firar eklenince cezam müebbetle çevrildi.

Ben de artık ortalığa çıkamayacağım için evlatlarım beni öldü bilsin dedim. Öyle işte...

(Selin bu konuşmadan sonra babasına sarılır. Herkes düşünceli bir halde birbirini izlemektedir.)

Osman Bulut: Affedin beni, ama babanız iyi bir adam bunu da bilin.

(Kartal odadan çıkar ve ceketini giyer. Tam merdivenlerden incekken Selin seslenir.)

Selin: Kartal, Kartal! Affet beni, mecburdum. Bir oğlum var.

Kartal: Selin, umrumda değilsin. Ne hesabın varsa, ne yapmak istiyorsan yap, zerre umrumda değil ama sakın bir daha karşıma çıkma, sakın!

(İddialı ve kısa bir bakışmanın ardından Kartal ortamı terk eder, Selin ardından bakakalır. Kartal köşkün bahçesine çıkar. Aziz bu konuşmadan sonra düşüncelidir ve yalnızdır. O sırada kapı açılır ve Osman Bulut içeri Aziz'in yanına girer.)

Osman Bulut: Aziz! Kanın çekilmiş senin. Eee, uzun zamandır görmediğin eski dostunu böyle mi karşılayacaksın? **(Kanepeye oturur.)**

7. Bölümden alınan 41.kısa sahne dizinin 1.11.00 - 1.14.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef atasözü: Hangi dağda kurt öldü?

(Hüma'nın kocası Hakan Taşçı'nın telefonuna mesaj gelir. Belirtilen konumda buluşma teklif edilmektedir ve Hakan Taşçı görüşmeyi kabul eder. O sırada Hüma odaya girer.)

Hüma Alkan Taşçı: Off, telefonumu unutmuşum!

(Hüma odadan çıkar ve Hakan Taşçı düşünceli bir şekilde yine odada yalnız kalır. Sahne değişir ve Esra Alkan Sakallıoğlu sahneye girer.)

Esra Alkan Sakalhoğlu: Günaydın. (**Kartal'ı görür.**) Aşkım, günaydın.

Kartal Sakalhoğlu: Günaydın.

Selin Bulut: (**Kartal ve Esra'ya doğru yönelerek**) Günaydın.

Kartal Sakalhoğlu: (**Umursamaz bir tavırla**) Sana da.

Selin Bulut: Ben bir Aziz'e bakayım.

Esra Alkan Sakalhoğlu: Tamam. (**Kartal'a yönelerek**) Sen hoşlanmıyor musun Selin'den?

Kartal Sakalhoğlu: Yok canım, ne alakası var.

Esra Alkan Sakalhoğlu: Ee, ne diye suratının hali beş karış o zaman, dün de kötüydün? Ne oldu, bir şey mi oldu, iyi misin?

Kartal Sakalhoğlu: Esra, burada kalalım mı? Gitmeyelim İtalya'ya falan.

Esra Alkan Sakalhoğlu: Nasıl yani?

Kartal Sakalhoğlu: Gitmeyelim işte.

Esra Alkan Sakalhoğlu: Oh, ay vallahi içim rahatladı ya!

Kartal Sakalhoğlu: Ciddi misin sen?

Esra Alkan Sakalhoğlu: Evet. Ya sen herkesten sıkıldım falan deyince gideriz diye düşündüm ben ama aslında içten içe istemiyordum ben yani. Aklım Mert'te kalacaktı. Yaa, çok iyi oldu, gel babama haber verelim. Hem bizim ne işimiz var İtalya'da?

(Aziz odasında stresli ve düşünceli bir şekilde oturmaktadır. Odasının kapısı açılır ve Selin içeri girer.)

Selin Bulut: Aziz, günaydın.

Aziz Alkan: Hoş geldin.

Selin Bulut: Hoş bulduk. Ben biraz atölyeye ineceğim.

Aziz Alkan: Demek sonunda karar verdin, güzel, uğramasan üzülürdüm, o kadar uğraştım.

(Kapı çalınır ve Esra ve Kartal içeri girerler.)

Esra Alkan Sakalhoğlu: Selam!

Aziz Alkan: Kartal, sen uğramazdın buralara, hangi dağda kurt öldü?

Kartal Sakalhoğlu: Geri döndüm.

Aziz Alkan: (Şaşkınlıkla) Geri döndün.

Kartal Sakalhoğlu: Evet.

Esra Alkan Sakalhoğlu: İtalya'ya da gitmiyoruz. Artık üzülmene gerek kalmadı.

Aziz Alkan: Yani kalıp mücadele edeceğim diyorsun.

Kartal Sakalhoğlu: Yani öyle de diyebiliriz, nereden baktığına bağlı.

Aziz Alkan: Yenilmekten korkmuyor musun?

Kartal Sakalhoğlu: (Kendinden emin) Oyuna yeni girdim, elimi bilmiyorsun.

Aziz Alkan: (Gülümseyerek .) Hadi bakalım.

7. Bölümden alınan 42. kısa sahne dizinin 1.18.00 - 1.22.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Elinden tutmaktır.

(Hüma Alkan Taşçı, Oktay'la buluşmuştur ve aldığı haber neticesinde ağlamaya başlar. Oktay kendi sandalyesinden kalkarak Hüma Alkan Taşçı'nın yanındaki sandalyeye oturur onu yatıştırmaya çalışarak başından öper. Bu sırada Hüma Alkan Taşçı ağlamaya devam eder.)

Oktay: Şşşş! Geçti, ağlama.

(Sahne değişir. Hakan Taşçı bir yandan arabasıyla seyretmekte bir yandan da telefondaki mesajlaşmayı düşünmektedir. Ani bir kararla geldiği yönün tersi istikamette yoluna devam eder.)

(Sahne bir kez daha değişir.Mert Alkan ve Zerrin mutfakta karşılaşırlar.)

Mert Alkan: Fatma abla, kahve koy da içelim ya!

Zerrin: Annem alışverişte, ben koyarım.

Mert Alkan: Eee, hallederim ben, sen rahatına bak.

Zerrin: Yok canım. (Tam o sırada kahve makinesinin sapına ikisi birlikte uzanırlar.)

Olur mu öyle şey, ben koyarım hemen.

Mert Alkan: (Umursamaz bir şekilde) Tamam.

(Mert Alkan'ın telefonu çalar.)

Mert Alkan: Alo! (Gülümseyerek) Süpersin. Dava kaybettiğini hiç görmedim. Tamam, tamam, konuşuruz, tamam. Ben de seni seviyorum.

(Zerrin kahveyi uzatır.)

Mert Alkan: Teşekkürler. (Merakla Zerrin'e sorar.) Onlar ne?

Zerrin: Apple Cake, Kafeden istediler yine.

Mert Alkan: (Kahvesinden bir yudum alarak) Sarper de oradadır, görürsün.

Zerrin: Ne alaka?

Mert Alkan: Nereden bileyim, sana yazıyor herhalde. Telefon numaranı falan isteyince.

Zerrin: Verdiniz mi?

Mert Alkan: Tabiki hayır.

Zerrin: Neden vermediniz? Keşke verseydiniz.

Mert Alkan: (Telefonunu çıkartır ve Zerrin'in numarasını Sarper'e gönderir.) Al, yolladım. (Mert Alkan mutfaktan çıkar ve Zerrin durumdan hoşnut mutfakta yalnız kalır.)

(Sahne tekrar değişir. Kartal Sakallıoğlu ofisinde çalışmaktadır.)

Kartal Sakallıoğlu: Şirketteyim usta. Şu Ural'ı araştırmaya devam ediyorum. Kapattım, görüşürüz, eyvallah.

(Kapı açılır ve içeri Faruk girer.)

Kartal Sakallıoğlu: Gel Faruk abi, gel.

Faruk: Vallahi çok sevindim şirkette olduğunuzu duyunca. İnşallah temelli döndünüz. Nasılsınız?

Kartal Sakallıoğlu: İyi diyelim iyi olsun. Evdekiler nasıl?

Faruk: Allah'a şükür, hanım düzeldi bayağı. Ne diyeyim, siz olmasaydınız tedavi falan ettiremezdik. Çocuklar da iyi, okula başladılar. Kız takdir aldı, oğlan da iyi. Futbola yazdırdı bu sene. Elimizden tuttunuz. Allah razı olsun sizden.

Kartal Sakallıoğlu: Estağfurullah Faruk abi, onun için çağırmadım. İyi olun, önemli olan o.

Faruk: Çok şükür efendim.

Kartal Sakallıoğlu: Faruk abi senden bir şey isteyeceğim.

Faruk: Buyrun efendim.

Kartal Sakallıoğlu: Bana son dört yılın faaliyet raporunu getirsene, sözleşmeleri de. Bir bakayım ne olmuş ne bitmiş.

Faruk: Derhal efendim.

Kartal Sakalhoğlu: Bir de banka dökümlerini. Nereye ne ödendi, alacak verecek var mı, bakayım.

Faruk: Hemen efendim. Müsaadenizle.

(Sahne değişir. Esra Alkan Sakalhoğlu, Aziz Alkan ve Selin Bulut birlikte dir.)

Esra Alkan Sakalhoğlu: Gerçekten her şey Fransa'dakinin aynısı mı?

Selin Bulut: Evet, çok benziyor. Ben de bayağı şaşırđım. Aziz'e bir kere anlatmam yetmiş.

Esra Alkan Sakalhoğlu: Vay canına. Ne kadar romantikmişsin baba. Evlenme teklifini de burada ettin değil mi?

Aziz Alkan: Evet, Selin de önce bir şaşırđı, ne diyeceğini bilemedi ama sonra evet dedi.

Esra Alkan Sakalhoğlu: Vallahi biri bana böyle bir evlenme teklifi etse hayır diyeceğim varsa da evet derdim. Aşk işte, aşk.

7. Bölümden alınan 43. kısa sahne dizinin 1.51.00 - 1.54.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: İçini kemirmektir.

(Kartal Sakalhoğlu ve Osman Bulut yemek yemektedirler.)

Osman Bulut: (İştahla) Özlemişim memleket yemeklerini. (Kartal Sakalhoğlu'na sorar.)

Sen niye yemiyorsun?

Kartal Sakalhoğlu: Aç değilim, afiyet olsun.

Osman Bulut: Olur mu öyle şey, ye. Misafirin yanında yememek olmaz.

Kartal Sakalhoğlu: (Şaşkın) Misafir misiniz?

Osman Bulut: Şimdilik. Merak ediyorsun değil mi?

Kartal Sakalhoğlu: Neyi?

Osman Bulut: O ölü adam nereden çıkıp geldi diye soruyorsun.

Kartal Sakalhoğlu: Evet. Ama merak ettiğim başka bir şey daha var. (**Osman Bulut ne der gibi başını iki yana sallar.**) Babam.

(**Osman Bulut** peceteye ağzını siler ve iç geçirerek konuşmaya başlar.)

Osman Bulut: Çok iyi adamdı baban. Can dostumdu.

Kartal Sakalhoğlu: Aziz gibi mi?

Osman Bulut: (Başıyla onaylar.) Aziz gibi. (Yemeğine devam eder.)

Kartal Sakalhoğlu: Nasıl öldü babam?

Osman Bulut: Aziz bir şey anlatmadı mı?

Kartal Sakalhoğlu: Bir kavgaya karışmış. Birileri vurmuş babamı. Kimin vurduğunu bilen yok.

Osman Bulut: Öyle.

Kartal Sakalhoğlu: Benim babamı vurmak isteyecek kaç kişi var?

Osman Bulut: Kartal, belli, içini kemirecek bu sorular hep. Haklısın da. Ama baban bazı karanlık işlere karışmıştı.

Kartal Sakalhoğlu: Karanlık?

Osman Bulut: Kaçakçılık. Yapma etme dedik ama bir türlü dinletemedik. Engel olmaya çalıştık ama zaptedemedik. Sonra bizim bilmediğimiz, tanımadığımız adamlarla iş yapmaya başlamış. Başına bela almış. Sonra malum işte.

8. Bölümden alınan 44. kısa sahne dizinin 0.45.00 - 0.49.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Kan çekmektir.

(**Aziz Alkan ve Osman Bulut bir masada konuşmaktadırlar.**)

Osman Bulut: ... Şirketin yarısını istiyorum. Ben Kartal'a hiçbir şey demeyeceğim sen de şirketin yarısını devredeceksin. (**Aziz Alkan düşünceye dalar.**)

(**Sahne değişir. Kartal Sakallıoğlu ve arkadaşı Emre mahkeme salonuna girerler.**)

Emre: Güvenilir mi bu adam?

Kartal Sakallıoğlu: Sağlamdır, hukukumuz var.

Emre: Eyvallah.

(**Hakimin odasının kapısını çalarlar o sırada görevli biri yanlarına yaklaşır.**)

Görevli: Buyurun.

Kartal Sakallıoğlu: Hakim Erdal Bey'e bakmıştım.

Görevli: Niye baktınız?

Emre: Bakacağız bakalım yeterince hakim mi diye. (**Güler.**)

Kartal Sakallıoğlu: (**Emre'ye kızarak bakar ve görevliye döner.**) Kartal dersiniz.

Görevli: Haa Kartal Bey, tamam hakim bey not aldırmişti. Kendisi duruşmada, buyurun.

(**İçeri girerler.**)

(**Sahne değişir. Selin Bulut atölyededir. Az sonra yanına abisi Sadık Bulut girer.**)

Sadık Bulut: Kardeşim müsait misin, müsaade var mıdır?

Selin Bulut: Gel abiciğim. Hoş geldin.

Sadık Bulut: Ağlamışsın sen. Gözlerin kıpkırmızı olmuş. N'oldu?

Selin Bulut: Yoo, sana öyle gelmiş.

Sadık Bulut: Yav ağlamışsın işte, n'oldu de bakayım bana.

Selin Bulut: Abiciğim, annemle konuştum özlemişim ondan.

Sadık Bulut: (Tabureye oturur.) Bak kardeşim, biz beraber büyüyemedik. Aynı kaptan yemek yemedik, tamam ama bizim oralarda kan çeker diye bir şey vardır. Ben kardeşimin sıkıntısını bilirim, anlarım. Onun için hiç masal anlatma bana. Ben senin yanındayım. Ya sen bırak Aziz'i babayı falan ya. Ya senin için yanıyor görüyorum ben bunu. Kalbin ne yöne gitmek istiyorsa sen de o yöne git. Korkma hiçbir şeyden. Aha, buradayım ben. Canım feda sana. Ne dersen odur.

Selin Bulut: Sağ ol ama yapamam.

Sadık Bulut: Neden?

Selin Bulut: Sana demiştim, Aziz Kartal'a zarar verir, onu ateşe atamam.

Sadık Bulut: Aziz'i tanırım. Kafasına bir şey koydu mu yapar ama beni de küçük görme. Sen gitmek istiyorsan ben ne yapar eder bir yolunu bulurum.

(Sahne değişir. Esra Alkan Sakalhoğlu ile küçük Osman orman evinin bahçesinde yürüyüş yapmaktadırlar.)

Esra Alkan Sakalhoğlu: Osman, bak. Ne kadar güzel çiçekler açmış.

Osman: Hııı çok güzel.

Esra Alkan Sakalhoğlu: Değil mi? Osmancığım ya bir şey soracağım ben sana.

Osman: Sor bakalım.

Esra Alkan Sakalhoğlu: Bu hani tahta ev diyordun ya sen, bak bakalım burası mı orası?

(Osman sessizce önce eve sonra Esra'ya bakar.) Cevap versene aşkım, bir şey sordum sana.

Osman: Hani oyun parkına gidecektik?

Esra Alkan Sakalhoğlu: (Beklediği cevabı alamamıştır.) Gideceğiz, gideceğiz aşkım da baksana şuranın güzelliğine, bir dolaşmayalım mı? Bak Osman, bak, orada kocaman yaşlı bir

ağaç var bir tane.

Osman: (Merakla) Hani nerede?

Esra Alkan Sakalhoğlu: (Ağacı göstererek) Bak şurada.

Osman: Aaa evet. (Esra'ya bakarak) Koşalım mı?

Esra Alkan Sakalhoğlu: Hadi koşalım.

10. Bölümden alınan 45. kısa sahne dizinin 0.18.00 - 0.22.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Aklını kaçırmıştır.

(Aziz Alkan ve Kartal Sakalhoğlu eski bir fabrikada ellerinde silahlarla karşı karşıya gelmiştir.)

Kartal Sakalhoğlu: ... Ben şimdi bu tetiği çekeceğim ve ruhumu geri alacağım senin ellerinden.

Aziz Alkan: Senin ruhun temiz. O yüzden bana benzemedin.

Kartal Sakalhoğlu: Sen benim babamı öldürdün. Kendin söyledin öldüğünü. Hiçbir zaman inanmadım biliyor musun? Hep babam bir gün mutlaka geri gelecek diye bekledim, hep. Ama doğruymuş, babam gerçekten ölmüş.

Aziz Alkan: Sana babalık yaptım. En kıymetli yeri hep sana verdim.

Kartal Sakalhoğlu: Hiçbiri benden aldıklarını karşılamaz. Sen bana yalan bir hayat verdin, benim hiç istemediğim. Hep sana karşı kendimi borçlu hissettim, hep. Diri diri mezara girdiğim bir hayat verdin sen bana. Benim her şeyi mi çaldım sen ya. Her şeyimi çaldın sen benim. Babamı, hayatımı, geçmişimi, Selin'i...

Aziz Alkan: Selin'i karıştırma. Onu sevdim ben. Sevdiğim için hiç pişman değilim.

(Kartal Sakalhoğlu silahını Aziz Alkan'a doğrultup ve sahne değişir. Esra Alkan

Sakallıoğlu bir hastane koridorunda odanın birinden çıkan hemşiresi gözetlemektedir. Hemşire odadan çıkınca gizlice odaya doğru yönelir. Odanın kapısına ulaştığında bir müddet kapıyı açmadan bekler. İçerde Selin Bulut yatakta uyumaktadır. Esra Alkan Sakallıoğlu odaya girer ve uykusundan uyanan Selin Bulut birden şaşırarak yerinde doğrulur.)

Esra Alkan Sakallıoğlu: Şşş, tamam, ben bir şey yapmayacağım korkma.

Selin Bulut: (Şaşkınlık ve korku dolu bakışlarla) Esra git buradan.

Esra Alkan Sakallıoğlu: Sakin bir şey yapmayacağım merak etme.

Selin Bulut: (Bağırarak) Kimse yok mu, imdat, kimse yok mu?

Esra Alkan Sakallıoğlu: (Selin'in ağzını kapatmaya çalışır.) Yapma, yapma n'olur yapma, bir şey yapmayacağım yemin ederim. Bağırma bir şey yapmayacağım. (Selin direnmekte ve kurtulmaya çalışmaktadır.) Yemin ederim, konuşacağım sadece. Yapma, n'olursun. Yalvarırım Selin, bak sadece konuşacağım tamam mı? (Selin ikna olur ve Esra elini Selin'in ağzından çeker. Selin sakinleşmeye başlar ama endişelidir.) Selin, ben kendimi kaybettim. Çok kıskandım. Evet, ben seni öldürmek istedim ama sen ölmedin.

Selin Bulut: Sen aklını kaçırmışsın.

Esra Alkan Sakallıoğlu: Evet, ben aklımı kaçırdım. Ben hiç iyi değilim Selin, hiç iyi değilim. Kartal için bu dünyayı cehenneme çevirdim. Sen de gördün ama hata ettim. Hata ettim. O, beni sevmiyor, seni seviyor. (Pişmanlıkla) Allahım, ben nasıl yaşayacağım bununla. (Ağlar.) Yaşarım...

O HAYAT BENİM DİZİSİ

Senaryosunu Can Sinan, Ali Ercivan ve Serdar Soydan'ın yazdığı, yönetmenliğini otuzuncu bölüme kadar Yıldız Hülya Bilban'ın, otuz birinci bölümden itibaren Hamdi

Alkan'ın yaptığı O Hayat Benim Pastel Film tarafından yapılan FOX'ta yayınlanan dram türünde Türk televizyon dizisidir.

Karakterler:

Bahar: 21 yaşında gerçek babası Mehmet Emir Atahan'dır. Fakat İlyas'ın ve Nuran'ın çocuğu olarak onlarla yaşıyor.

Ateş German: İşinde başarılı olan bir avukattır.

Efsun: 21 yaşında oldukça hırslı ve parayla her şeyi yapacağına inanan bir karakterdir.

Mehmet Emir Atahan: Aile şirketinin sahibi 45 yaşında sabırlı bir adam. Bahar'ın gerçek babasıdır.

Hülya: Müge ve Arda'nın annesidir. Mehmet emir Atahan'ın kız kardeşidir.

Ganimet: İlyaslar'ın yeni ev sahibi. 60 yaşlarında ve İlyas ile geçmişten gelen bir husumeti var.

Ömer Aziz: Komiser.

Kenan Erksan: Hülya'nın eski sevgilisi. Mehmet Emir'le eskiye dayanan bir husumeti var.

Arda: Hülya'nın oğlu.

Seçil: Sakine'nin yeğeni.

Adile: Konağın hizmetçisi. Beyza'nın annesi.

Beyza: Adile'nin kızı. Konakta hizmetçi.

Sultan: Nuran'ın ablasıdır.

Nuran Demirci: İlyas'ın karısıdır. Efsun'un öz annesidir. Takıntılı ve hırslı bir kadındır. Paraya ve zenginliğe önem veriyor.

İlyas Demirci: Yusuf'un Bahar'ı emanet ettiği ve düzenli olarak para verdiği kişidir.

Nuran'ın kocasıdır. Parayla iş yapmayı beceremediği için bir iş sahibi değildir.

Fulya Atahan: Mehmet Emir Atahan'ın karısıdır.

Asım: Hülya'nın eski kocası.

Alp: Bahar'ın eski sevgilisi. Onu Efsun'la aldatmış.

Edibe Atahan: Hülya ve Mehmet Emir'in annesi.

Semra: Ateş'in teyzesi.

Süreyya: Bahar'ın eskiden çalıştığı pastanenin sahibi.

Hasret Erkıran: Bahar'ın gerçek annesidir. Mersin'lidir ve köy ağası Yusuf'un tek kızıdır.

İsmail Demirkan: Cinayet büro amiri.

Cengiz: Komiser Yardımcısı.

Sakine: Nuran'ın en samimi ahiretliğim dediği arkadaşıdır.

Mücella: İlyas'ın ablasıdır. İlyas'ın para için Bahar'a sahip çıktığını bilir.

Arzu: Ateş'in eski sevgilisi.

Doruk: Arzu ve Ateş'in oğlu.

Hanife: Cevriye'nin kızıdır. 20'li yaşlarında zengin bir hayat yaşamak ister.

Reyhan: Hayatta kimsesi olmayan ve yaşama isteğini kaynederken karşısına fırsat çıkan karakterdir.

Nilgün Erksan: Kenan'ın karısı.

Ceylan Erksan: Kenan'ın kızı.

Toros Güney: Cemal'in ölümünün ardındaki sır perdesini aralamaya çalışan komiser.

75. BÖLÜM

75. Bölümden alınan 46.kısa sahne dizinin 0.14.00 - 0.18.40 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Etekleri tutuşmaktır.

(Efsun telefonda babasıyla konuşmakta bir yandan da yatak odasında makyaj yapmaktadır. O sırada odanın kapısı açılır ve içeri Hülya girer.)

Efsun: (Telefonda babasına) Aaa, babacığım, konağın maskotu Kırpık geldi de. Şimdi biraz onunla ilgileneyim, yazık, böyle konakta herkes dışlıyor, tuhaf bir tip oldu kendisi, virdo virdo dolaşıyor, bir saçını seveyim topluma kazandırayım kendisini. Öpüyorum ben seni, hadi görüşürüz.

Efsun'un Babası: Tamam, hadi Allah'a emanet ol. **(Telefonu kapatır. Siyah demir bir kapının önünde düşünceli bir müddet durur ve oradan uzaklaşır. Sahne Efsun ve Hülya arasında devam etmektedir.)**

Hülya: Canım, nasılsın Efsuncuğum.

Efsun: Ben iyiyim, gayet iyiyim de sen herhalde bu saç operasyonunda kafana bir darbe aldın. Böyle git gel yapıyorsun çünkü. Hiç hayra alamet değil o göz süzmeler, o ses tonları, bu duruşlar.

Hülya: Yaa, ben aslında senin o teyzen olacak kadın için gelmiştim. Sultan'dı değil mi, yakınlarda bir yerde mi, çağırırsak gelir mi acaba? Kendisiyle görüşmek istiyorum.

Efsun: Ne vardı?

Hülya: (Elindeki tek küpeyi gösterip tehditkâr bir edayla) Bu vardı.

Efsun: (Şaşkın yutkunarak) Küpe...

Hülya: (Kendinden emin) Yaa, bravo, bin puan! Evet, küpe. Nasıl kepaze, nasıl rezalet (**O sırada kapı açılır ve Sultan içeri girer.**) Ne kadar iğrenç demi Efsun.

Sultan: Ucuz, pespaye derken herhalde kendinden bahsediyorsun Hülya? (**Hülya yüzünü içeri giren Sultan'a doğru döner. O sırada Efsun çaktırmadan olup biteni kaş göz işaretleriyle Sultan'a anlatmaya çalışır.**)

Hülya: Hayır Sultancığım ya hayır. Kendimden bahsetmiyorum tatlım. (**Elindeki yüzüğü göstererek**) Bak, bundan bahsediyorum. Bu küpeden bahsediyorum. (**Sultan şaşırır.**) Tanıdık geldi mi bir yerlerden? Şimdi Sultan, anladığım kadarıyla sen bu küpeyi tuvalete atmışsın. Ama ne olduysa oldu, Allah'ın işi işte, bu küpe benim elime geçti ve duyduğum kadarıyla bu küpenin teki İsmail komiserin elindeymiş. (**Efsun epey bozulur.**) Hatta İsmail komiser buraya kadar gelmiş, size de sormuş. Sultan, bak, bu küpe senin, o Ayhan denen zavallı adamın ölümüyle ilgili olduğunun en büyük delili. Benim çocuğuma o adı komployu kurduğunda bu küpe senin kulağındaydı, değil mi canım. Ha, cevap ver, cevap ver bana. (**Hülya, Efsun ve Sultan'ı tehditkâr bakışlarla süzer.**) Demek ki neymiş, şu dakikadan itibaren durumlar eşit. Anladınız mı? Yani şu saatten sonra bana tahakküm edemezsiniz. Bitti, buraya kadar.

Sultan: (Gayet sakin) Hülya, ver şunu bana.

Hülya: (Alaycı) Çok mu istiyorsun?

Sultan: (Gayet ciddi) Ver!

Hülya: (Taviz vermez bir tavırla) Veririm. Anlıyorum yani sende büyük hatırası var bu küpenin ve bence de sende durması gerekiyor. Al tatlım, veririm, gel...

Sultan: Ver diyorum Hülya! (**Sinirli ve bağırarak Hülya'nın elinden küpeyi zorla almaya çalışır ve bir arbeye yaşanır ancak Sultan küpeyi alamaz.**)

Efsun: (**Sultan'ı kollamaya çalışarak**) Bıraksana be teyzemi Kırpık! Bıraksana be teyzemi Kırpık! Saru!

Hülya: (**Burnundan soluyarak**) Sultan, bak görüyor musun? Bunlar senin saçların. Bu saçlardaki DNA ile İsmail'in elindeki küpenin DNA'sı aynı. Yani bu ne demek biliyor musun? Bu şu demek: Siz benim oğlumun başını yaparsanız (**Sultan'a öfkeyle bakarak**) ben senin o başını cayır cayır yakarım. Anladın mı? Bitti, buraya kadar, artık ipler benim elimde! Yani, bittiniz siz! (**Odadan çıkar.**)

Efsun: (**Arkasından bağırarak**) Ruh hastası Kırpık! (**Sultan'a dösnerek**) Teyze bizim buna bir şey yapmamız lazım, iyi misin?

Sultan: (**Burnundan soluyarak Hülya'nın arkasından koşar.**) Hülya, Hülya! Bir dur!

Hülya: (**Emin bir tavırla**) Ne oldu Sultancığım, böyle eteklerin tutuşmuş.

Sultan: Evet, tutuştu, tutuştu, eteklerim tutuştu! Hülya, istediğin olsun, gidiyoruz polise!

DİRİLİŞ ERTUĞRUL DİZİSİ

Senaryosunu Mehmet Bozdağ, Atilla Engin ve Aslı Zeynep Peker Bozdağ'ın yazdığı, yönetmenliğini Metin Günay'ın yaptığı Diriliş Ertuğrul Tekden Film tarafından yapılan TRT 1'de yayınlanan tarihî kurgu türünde Türk televizyon dizisidir.

Karakterler:

Ertuğrul Bey: Süleyman Şah'ın oğludur. Cesaertli ve yiğit bir karakterdir. Adalet onun için çok önemlidir.

Hayme Ana: Süleyman Şah'ın karısı ve Ertuğrul'un annesidir. Kayı boyunun geleceği için erkeklerin yokluğunda siyasi ve idari vazifeleri de üstlenir. Sabırlı ve inançlı kişidir.

Dragos: Bizans'ın saygı duyulan büyük komutanlarından. İlk sezonlarda dizide yer almaz 5. sezonda diziyeye dahil olur.

İbilge Hatun: Umuroğulları Beyi olan Umur Bey'in kızıdır. Obasına ve devlete çok sadıktır. Gayretli ve cesaretlidir. Bütün gayesi obasını diri tutmak, devletin verdiği vazifeyi hakkıyla yerine getirmektir.

Selcan Hatun: Gündoğdu'nun karısıdır. Süleyman Şah'ın ilk gelinidir. Savaşçı ve cesaretlili bir Türk kadınıdır.

Turgut Alp: Ertuğrul Bey'in en iyi alplerinden biridir. Savaşlara balta kullanarak zeki ve cesaretlili yönüyle tanınan kişidir.

Bamsı Alp: Ertuğrul Bey'e sadık en iyi alplerden biridir. İki kılıç kullanarak savaşır.

Beybolat Bey (Albastı): Umur Bey'in oğlu, İbilge'nin abisi.

Alıncak: Moğol komutanı, Hülagü Han'ın en zalim askerlerinden.

Hafsa Hatun: Karacahisar Kalesi Tekfurunun kızı, gerçek adı Helena. Müslüman olur ve Bamsı Alp ile evlenir. Vakti zamanında Halime'den öğrendikleri sayesinde obada bacılardan sorumlu olmuştur. Aynı zamanda Hayme Ana'nın vazifelerinin çoğunu da üstlenmiştir.

Sırma: Umur Bey'in küçük kızı, Beybolat ve İbilge'nin kardeşi.

Gündüz Bey: Halime Sultan ve Ertuğrul Bey'in en büyük oğlu, Osman Bey ve Savcı Bey'in abisi. Yıllar önce annesini kaybettiği için babasını hem anne hem baba bilmiştir. Bu sebeple babasına çok bağlıdır. Kardeşlerin en büyüğü olduğu için Savcı ve Osman'la bizzat ilgilenmiş, onları her zaman koruyup kollamıştır.

Osman Bey: Halime Sultan ve Ertuğrul Bey'in en küçük oğlu, Gündüz ve Savcı'nın kardeşi. Henüz küçük yaşta olmasına rağmen cevvalliği, zekası ve cesaretiyle yaşlılarından

ayrılır. Ele avuca sığmaz, atılgan bir çocuktur. Osman'ın gözü sürekli dış dünyadadır. Meraklı ve hiçbir olayda geri durmayan bir tavrı vardır. Ertuğrul onun bu karakterini iyi bilir ve Osman'ı korumak için onu dizginlemeye çalışmaktadır.

Savcı Bey: Halime Sultan ve Ertuğrul Bey'in ortanca oğlu, Osman'ın abisi, Gündüz'ün kardeşi. Alp olmaktan ziyade ilimle ilgilenmektedir. Ondan beklenen kılıç tutan bir alp olmasıdır. Fakat o, devletin öncelikle kılıçla değil bilgi ve akıl ile yönetilmesi gerektiğine inanır. İlime merakı yüzünden Artuk Bey'in yanında çokça vakit geçirir.

Uranos: Lais'ten sonra Lefke Kalesi'nin başına geçen yeni kumandan. O da Dragos'a hizmet ediyor.

Abdurrahman: Süleyman Şah'ın sağ kolu.

Günkut: Kayı alpi.

Dumrul: Gündoğdu'nun yeni alpi. Hamza'nın yerine görevlendirildi.

Melikşah Alp: Kayı alpi.

Oğuz Alp: Kayı alpi.

Mergen (Eynece): Alangoya'nın adamı.

Yinal: Beybolat'ın baş alpi.

Süleyman Bey: Selcan ve Gündoğdu'nun oğlu.

İmam: Söğüt imamı.

Aslıhan: Hafsa ve Bamsı'nın kızı.

Aybars: Hafsa ve Bamsı'nın oğlu.

Çağrı: Gündüz'ün en yakın arkadaşı.

Mengü: Umuroğulları obasından, İlbilge Hatun'un sağ kolu.

Artuk Bey: Kayı obasındaki en ahlaklı ve faziletli beydir. Kayı obasında saygı duyulan ve tıp alanında iyi olan bir kişidir.

Subutay: Alıncak'ın yardımcısı.

Aktemur: Kayı obasında demir ocağı vardır. Babacan tavrılıdır. Hem konuşmaları hem de tavırlarıyla tam bir Oğuz kocası üslubuna sahiptir.

İrene: Tekfur Yannis'in kızı, Gündüz Bey'in yavuklusu.

Mikis: Pazardaki ticaretten sorumlu gayrimüslim kişi.

Lais: Tekfur Yannis'in kumandanı, Dragos'un adamı.

Ataç Bey: Umur Bey'in sağ kolu.

Evdokya: Teokles'in kızı.

Tara: Dragos'un askeri.

Umur Bey: Umuroğulları Beyi, İlbilge'nin babası.

Teo: Dragos'un askeri.

Anastasyos: Dragos'un zangoçluk yaptığı kilisenin papazı.

Teokles: Evdokya'nın babası, Dragos'un ele geçirmeye çalıştığı kişi.

Tekfur Yannis: İrene'in babası.

Ozan: Toylarda ve özel günlerde türkü okuyan müzisyen.

Niko: Dragos'un adamı. Teokles ve çocuklarını Dragos'a götürmek üzere kaçırın ekibin lideri.

Kara Bela: Dragos'un adamı. Teokles ve çocuklarını Dragos'a götürmek üzere kaçırın ekibin lideri.

Ares (Ahmed): Karacahisar Kalesi'nin Vasilius'tan sonraki yeni komutanı. Bir süre sonra tekfur olan Ares, Ertuğrul'a karşı verdiği mücadeleyi kaybettikten sonra yaşadıklarından dolayı hidayete erer ve müslüman olarak Ahmed adını alır.

Güenalp: Saadettin Köpek'in Karacahisar Kalesi'ne atadığı yeni kaledar.

Carmagon Noyan: Moğollar'ın komutanıdır. Tehlikeli ve vahşi bir savaşçıdır.

Halime Hatun: Ertuğrul'un karısıdır. Türkmen şehzadenin kızıdır.

Emir Sadettin Köpek: Sultan Alaeddin'in veziri. Moğollar ile işbirliği halinde. Ertuğrul'u sevmiyor. Gümüştekin onun hizmetinde.

İbni Arabi: O dönemde yaşayan en önemli islam alimidir. Merhametli ve nefsinin terbiye etmiş bir karakterdir.

Sugay Hatun: Bebeğini yeni kaybetmiş genç bir hatun. Halime'yi son yolculuğuna uğurlayan Ertuğrul Bey ile yolları kesişir ve hatun, Osman'ın süt annesi olur. Güçlü bir Harezmi beyinin gelini olan Sugay Hatun obasından kaçınca Bey'in adamları peşine takılır ve bu sırada bebeği ölür.

Alangoya (Almila Hatun): Noyan'ın kız kardeşi.

Marya: Ticaret seyahatinde babasıyla gemide bulunan kızıdır. Gemiye korsanlar saldırmış ve korsanın yakın arkadaşı Simko'ya satılmıştır.

Belgütay (Karamış): Alangoya'nın adamı.

Kritos: Bilecik tekfuru.

Mahperi Hatun: Sultan Alaeddin'in eşi, Şehzade Keyhüsrev'in annesi.

Sungur Tekin: Süleyman Şah'ın ikinci oğludur. Sultan Alaeddin'in sağ koludur. Selçuklular moğullarla savaşırken casusluk yapmıştır. Ailesi onun savaşta öldüğünü düşünür.

Gıyasettin Keyhüsrev: Selçuklu şehzadesi, Sultan Alaeddin'in Mahperi Hatun'dan olan oğlu.

Dünder Bey: Dünder Bey, Süleyman Şah'ın en küçük oğludur. Ertuğrul Bey Bilecik'e göç etmek istediğinde onun yanında olmayı tercih etmiştir.

Aydoğmuş: Gınalp Bey'in yaveri, ancak Sadettin Köpek için çalışıyor.

Kayraldı: Saadettin Köpek'in yeni yaveri.

Yağız Alp: Kayı alpi.

Hüsameddin Karaca: Sivas emiri. Sultan Gıyaseddin Keyhüsrev, Saadettin Köpek'ten kurtulmak için ondan destek alır. Ertuğrul Bey ile işbirliği yaparak Köpek'i öldürmesini emreder.

Togan Bey: Saadettin Köpek'in öldürülmesinde Ertuğrul Bey ve Hüsameddin Karaca'ya yardım eden bey.

Sultan Alaeddin: Selçuklu Sultanı Alaeddin Keykubat, Anadolu'nun hükümdarı. Sultanın ortadan kaybolduğu bilgisi yayılır. Daha sonra Sultan Kayı Obasına gelir, ancak kendini Halepli tüccar Ebu Mansur Muhammed olarak tanıtır.

Aslıhan: Candar Bey'in kızı ve savaşçı bir Türk kadınıdır.

Karaca Hatun: Şeytani bir kadındır. Bahadır Bey'in karısı ölünce onunla evlenmiştir. Bahadır Bey'e erkek evlat verebilmek için her şeyi yapmış ama olmamıştır. Ava çıkar, ata biner, aynı zamanda savaşçıdır. Yeri geldiğinde sözleriyle karşısındakini yerle bir edebilir.

Bahadır Bey: Candar Bey'in savaşçı kardeşidir.

Sancar Bey: Bahadır Bey'in tek oğludur. Toy bir delikanlıdır, fevridir, dik başlıdır. Türlü hatalar yaparak hem babasının hem kendinin başını derde sokacaktır.

Samsa: Tuğtekin'e bağlı alp.

Aleko: Hanlı Pazar'ın muhasebesine bakan kişi.

Göktuğ: Vezir Sadettin Köpek'in sağ koludur. Saraydaki olaylardan Köpek'I haberdar eder.

Atsız: Ak sakallıların ulağı.

Titan: Bizans komutanı, Ares ile birlikte hareket eder.

Simko: Köle tüccarı, Marya'yı Ares'e getiren kişi.

Ural Bey: Ural Bey, Candar Bey'in yiğit ve savaşçı büyük oğludur.

Aliyar: Candar Bey'in küçük oğludur. İlim sahibi ve saygın bir kişidir.

Çolpan: Ural Beyin eşidir. Karacahisar Kalesi'nin eski tekfurunun kızıdır.

Doğan Bey: Ertuğrul'un en güvenilir ve hünerli alplerinden biridir. Komik olması ve cesaretli olması alplerin sevgisini kazanmasına sebep olurç arazilerde iz sürmede en iyi alptir.

Simon (Vaftizci Yahya): İlk bakışta tipik bir hancı görünümündeki bu adam aslen bir şövalyedir. Çok kurnaz bir adamdır. Kimseyle işi yoktur.

Haçaturyan Usta: Çok yetenekli bir ustadır. Hayatında bir çok dönüm noktası bulunan Haçaturyan Usta, tecrübesi ve yeteneği ile ön plana çıkmaktadır.

Batuhan: Ural Bey'in en sadık ve cesur yardımcısıdır.

Banu Çiçek: At üzerinden inmeyen, delimen bir genç kızdır.

Maria: Simon'un güvenilir kardeşidir.

Amanda: Cesur ve tezgainda parfüm satan bir kadındır.

Derviş İshak: İbni Arabi'nin müridi.

Philip: Handa güvenliği sağlayan Simonya sadık kişidir.

Hasan (Petrus): Ticaret alanında söz sahibi olan Tüccar Hasan, Hanlı Pazar'ın en zengin tüccarlarından. Gerçekte Hristiyan'dır ve Simon'a hizmet etmektedir.

Tristan: Köle tüccarı.

Kutluca: Candar Bey'in adamı.

Candar Bey: Çavdaroğlu Obası'nın siyasi bilgi birikimi olan savşçı beyidir.

Dev: Simon'un hizmetkarı.

Cazgır: Simon'un hizmetkarı.

Geyikli: Dodurga Obası'nın meczub gezginidir.

Turalı: Ailesini kaybetmiş Kayı çocuğu. Deli Demir ona sahip çıkıyor.

Gündoğdu: Süleyman şah'ın en büyük oğludur. Obayı babasından sonra kendisinin yönetmesi ister.

Tuğtekin: Dodurga Obası'nın Bey'i Korkut Bey'in oğludur. Ertuğrul ve Gündoğdu Bey'in kuzenidir.

Gökçe: Selcan'ın kardeşi, Ertuğrul'a âşık olan kızıdır.

Korkut Bey: Tutekin'in babasıdır. Eşini ve çocuklarını mogul savaşında kaybetmiştir.

Deli Demir: Obanın cesaretli ve adalet için her şeyi göze alan demircisidir.

Aytolun: Korkut Bey'in karısı öldükten sonar evlendiği hışlı olan ikinci karısıdır.

Hamza Alp: Gündoğdu'nun yaveri.

Goncagül: Aytolun'un abisinin kızı. Güzel giyinir, alımlı ve hışlı bir kadındır.

Gümüştekin: Aytolun'un abisi, Goncagül'ün babası. Hışlı biri. Selçuklu Sarayı ile yakın

ilişkileri ve gizli planları var.

Tangut: Noyan'ın en çok güvendiği cesur ve vahşi askeridir.

Şaman: Yüce Bilge, Noyan'la beraber hareket etmektedir.

Boğaç: Tuğtekin'e bağlı alp.

Efrasiyab: İranlı Tüccar. Noyan'la işbirliği yapıyor ve Kayı-Dodurga obalarını zor duruma düşürecek planları gerçekleştiriyor.

Karabek: Noyan'ın casusu. Özellikle Sadettin Köpek ile Noyan arasında ulaklık yapıyor.

Kocabaş: Tuğtekin'e bağlı alp. Noyan'ın casusu.

Atabey Ertokuş: Sultan Alaeddin'in emir eri.

Kargın: Hamza'nın kardeşi.

Yiğit Alp: Numan'ın oğlu, Halime'nin kardeşi.

Süleyman Şah: Müslümanlar ve Türkler için savaşan adaletli ve adaletli olmayı yaşam felsefesi benimsenmiş kayı obasının beyi, Ertuğrul'un babasıdır.

Kurdoğlu: Babasının yanında denizcilikle uğraşmış ve akdenize hakim olan kişidir.

Aykız: Deli Demir'in kızı, Turgut Alp'in sevdiği ve evlendiği kızıdır.

Üstad-ı Azam: Tapınakçı ve Kudüs'ü almak için müslümanlara zulmeden kişidir. Kudüs'te büyük Yahudi devleti kurmayı hedeflemiştir.

Titus: Roma İmparatorluğu'nda önemli bir komutandır. Kudüs'ü almak için görevlendirilmiş fakat bunu başaramamıştır.

Afşin: Şehzade Numan'ı gizliden gizliye koruyan savaşçı bir bey.

İlyas Fakih: Ertuğrul Gazi'nin zor zamanlarında akıl aldığı kişilerden biridir. Birçok olayı not alarak tarihî gelişmeleri gerçekçi bir gözle yansıtmıştır. Onun verdiği kararlara herkes önem verir.

Şahabettin Tuğrul: El Aziz'in dayısı ve sağ kolu, Halep Atabeyi.

Akçakoca: Kayı obasının şifacısı.

Melik El Aziz: Halep emiri.

Numan: Alaeddin Keykubat'ın kardeşi, Selçuklu şehzadesi.

Elenora: Tapınakçı şövalyesi Giovanni'nin kızı, Üstad-ı Azam'ın yeğeni. Babasının Türkler tarafından öldürüldüğünü sanıyor.

Kara Toygar: Selçuklu komutanı.

Giovanni: Tapınakçı şövalyesi. Üstad-ı Azam'ın kardeşi, Elenora'nın babası. İbni Arabi sayesinde Müslüman olmuş ve bu yüzden Üstad-ı Azam tarafından zindana atılmış ve kızı Elenora'ya da Türkler tarafından öldürüldüğü söylenmiş.

Esma: Gerçek adı Eftelya. Halep sarayında çalışan tapınakçı casusu. El Aziz'in gözdesi.

İzadora: Üstad-ı Azam'ın yeğeni, Elenora'nın ablası, Giovanni'nin büyük kızı.

Nasır: El Aziz'in kumandanı. Tapınakçılara hizmet ediyor.

Kladyus: Tapınakçı şövalyesi.

Bisol: Titus'un kardeşi. Halime Sultan ve ailesini esir olarak Kara Toygar'a götürürken Ertuğrul tarafından öldürülünce, Titus ve tapınakçılar Ertuğrul'a düşman olur ve tüm Kayıların başına bela olurlar.

Kardinal Thomas: Papalık hayali kuran bir din adamı. Üstad-ı Azam ile hiç geçinemezler.

Alpargu: Kayı beyi. Kurdoğlu ile hareket eder.

Mario: Tapınak hizmetlisi.

Ümmülhayr: El Aziz ve kız kardeşinin dadısı. Halebi'nin de ablası yani Abdülkadir Geylani'nin torunu.

Leyla: El Aziz'in kız kardeşi.

Vasilyus: Karacahisar Kalesi Tekfurunun koruyucu şövalyesi.

Toktamış: Çavdaroğlu obasının beylerinden, Candar Bey'in en yakını.

Fransisco: Ural'ın Amanda aracılığıyla tuttuğu ve Halime Sultan'la Aslıhan Hatun'u kaçıran eşkıya.

Üstad Nikola Dartanyan: Simon'un bağlı olduğu üstad.

Teo: Eski Bizans komutanı.

Acar Bey: Çavdar obasının beylerinden.

Günyeli Hatun: Çavdar obasından Acar Bey'in kızı. Dünder Bey ilk görüşte sevdalanır ancak Acar Bey her daim Ural Bey tarafında olan beylerdendir.

Angelos: Bizans komutanı, Vasilyus'un arkadaşı.

Aziz: Sultan Alaeddin'in sadık yardımcısı.

Şemsettin Altun Aba: Şehzade Keyhüsrev'in atabeyi.

Romanus: Bilecik kalesinin yeni kumandanı.

Ögeday Han: Cengiz Han'ın oğlu, dönemin Moğol İmparatoru.

Sadettin Konevi: İbnül Arabi'nin talebelerinden, kıymetli bir din adamı.

Arık Buka: Moğol casusu.

49. BÖLÜM

49. Bölümden alınan 47. kısa sahne dizinin 1.58.00 - 2.02.00 dakika aralığında yer almaktadır. **Hedef deyim: Saman altından su yürütmektir.**

(Gündoğdu eşi Selcan Hatun'un boğazına çadırlarında bıçak dayamıştır ve gerçeği öğrenmeye çalışmaktadır. Tam o haldeyken Ertuğrul Bey çadırdan içeri girer.)

Ertuğrul Bey: (Telaşla) Abi yapma!

Gündoğdu: Sakın yaklaşma Ertuğrul! Zaten canım burnumda. (Selcan Hatun'a dönerek)

Konuş!

Selcan Hatun: Obanın dışında bulduğumuz yaşlı kadının cesedi, onun katili Aytolun'dur beyim.

(Ertuğrul Bey ve Gündoğdu bu itirafa şaşırır. O sırada geçmişin canlandırıldığı sahne yayınlanır.)

Selcan Hatun: (Bağırarak) Aytolun, sen öldürdün onu, katilsin sen katil! Bırakın, size diyorum o öldürdü kadını! Katil! (İtirafına devam eder.) Yaşlı kadın dedi bana. Dahasını da diyecekti lakin altın istedi. Hayme Anamın verdiği kolye gözünü doyurmadı. Bu da onun sonu oldu. Çadıra ona altın getirmeye geldim dahasını anlatsın diye beyim. Lakin döndüğümde kadın ölmüştü.

Gündoğdu: Goncagül'ü almayayım diye anlatırsın bunları.

Selcan Hatun: Nasıl olduysa Goncagül kolyeyi bulmuş. Beni tehdit etti. Yaşlı kadını sen öldürdün dedi. Gündoğdu Bey'in onurunu korumak, namusunu korumak için bunu kimseye demeyeceğim dedi. Lakin yalan söyler beyim. Yaşlı kadını Aytolun öldürdü. Goncagül de bunu biliyor. (Gündoğdu bıçağı Selcan Hatun'un boğazına iyice dayar.)

Ertuğrul Bey: (Endişeyle) Abi, abi yapma n'olur! Abi yapma, abi dur!

(Gündoğdu bıçağı Selcan Hatun'un boğazından çeker ve sedire oturur. Ertuğrul Bey de ayağa kalkar. Selcan Hatun korkmuştur ve tir tir titremektedir.)

Selcan Hatun: Dayımı da o şeytan zehirledi.

Gündoğdu: (Elindeki bıçağı Selcan Hatun'a doğrultarak) Az daha inanacaktım sana. Az daha içime attığın şüphe tohumları yeşerecekti. Lakin senin içindeki şeytan daha ölmemiş. Aytolun da Korkut Bey'le birlikte can çekişmektedir Selcan. Lanet olsun seni otağıma aldığım güne. Lanet olsun, lanet olsun! (Selcan Hatun'un üzerine yürür ancak Ertuğrul araya girer.)

Ertuğrul Bey: (Sakinleştirmeye çalışarak) Abi, abi tamam topla kendini. Yarın sorgulamada ne olduğunu öğreneceğiz.

Gündoğdu: (Kızgın bir ses tonuyla) Yarın sen de sorgulanacaksın, sen de. (Ertuğrul Bey'e bıçağı verir.) Al şunu elimden bir kaza çıkmadan. (Çadırdan hışımla çıkar.)

Ertuğrul Bey: (Bıçağı elinden bırakır ve Selcan Hatun'un yanına çömelir.) Bana şimdi her şeyi en başından anlatasın Selcan Hatun.

Selcan Hatun: Onları Banu Çiçek zehirlemedi beyim. O kız masumdur. Yeminle o yapmadı.

Ertuğrul Bey: Aytolun'un Duri yengemi öldürdüğünü nereden çıkardın? O yaşlı kadın mı söyledi sana?

Selcan Hatun: (Başını iki yana sallar.)

Ertuğrul Bey: O halde?

Selcan Hatun: Kimse demedi. Gözümle de görmedim lakin bilirim beyim, bilirim. Taa şurada bir ses der bana. Aytolun katildir.

(Sahne değişir. Hayme Ana ve Halime Hatun çadırda konuşmaktadır.)

Halime Hatun: Bilirim cahillik ettim lakin bana kızmayasın ana. Bilesin ki Selcan da ben de hakkın yerini bulması için uğraş verdik lakin böyle olacağını bilemedik.

Hayme Ana: (Kızgın) Böylesi daha iyi mi oldu Halime, hı? Saman altından su yürüterek bütün her şeyi çözeceğinizi mi sandınız? Beni, erlerinizi yok sayıp nasıl böyle bir işe kalkışırınız? **(Bu sırada Ertuğrul Bey çadıra girer.)**

KİRALIK AŞK DİZİSİ

Senaryosunu Meriç Acemi'nin yazdığı, yönetmenliğini Barış Yöş'ün yaptığı Kiralık Aşk Ortaks Yapım tarafından yapılan Star'da yayınlanan romantik komedi türünde Türk televizyon dizisidir.

Karakterler:

Defne Topal: Ömer'in sekreteri olarak çalışmış. Ağabeyi ve anneanesi ile yaşamış.

Ömer İplikçi: İplikçi ailesinin tek erkek varisi. Ayakkabı şirketini sahibi ve oldukça yakışıklı olmasıyla dikkat çekiyor.

Seda Berensel: Ayakkabı şirketinde kiracı olarak online satış yapıyor. Ömer'in arkadaşı olduğu için şirketin yeni patron denebilir.

Sinan Karakaya: Ayakkabı şirketinin büyük paydada ortağı. Ömer'in yakın arkadaşı ve ortağı olarak her zaman hayatında olan kişi.

Neriman İplikçi: Necmi'nin karısı, kiralık aşk hikayesinin başyapıtı denebilir. Çünkü kayıplarının parasını almak için bu yalanı söylemek zorunda kaldı.

Necmi İplikçi: İplikçiler ailesinde babasının mal varlığını elde etmek için kardeşinin oğlunu evlendirmek isteyen kişidir. Karısı Neriman'ın yalanını bilir ve ona göre davranmaya devam eder.

Koray Sargın: Fotoğrafçılık yaparak ayakkabı şirketinde % 2'lik bir ortaklığı olan kişidir. Komik kişiliği sebebiyle herkesin sevdiği bir karakterdir.

İsmail: Lakabı İso, Defne'nin mahalleden arkadaşı. Kahvehane işletiyor.

Nihan İyigünler: Defne'nin en yakın arkadaşı. İlerleyen bölümlerde Serdar'ın karısıdır.

Serdar Topal: Defne'nin abisidir.

Şükrü: Ömer'in şoförü.

Ayşegül: İsmail ile yolları kesişecek olan güzel kız.

Aytekin: Seda'nın asistanı, tam bir görev adamı.

Mine: Nerimanların hizmetçisi.

Derya: Yasemin'in asistanı.

Zübeyir Taşçalan: Passionis'te çalışan takıntılı biri.

Esra Topal: Defne'nin kız kardeşi.

Lara: Seda'nın kızı.

Türkan Topal: Defne'nin anneannesi.

Sadri Usta: Ayakkabı şirketinin ayakkabılarını yapan ustadır. Ömer'in çok kıymetli bir sırdaştır.

Hulusi İplikçi: Ömer'in dedesi, Necmi'nin babası.

Pamir Marden: Neriman'ın yalanlarında kullandığı ve Defne'ye yakın bir kişi olarak kullandığı kişidir.

Yasemin Kayalar: Ömer'in ayakkabı şirketinde müdür olarak çalışan bakımlı bir kızdır. Ömer'e âşık olduğu için Defne'den nefret ediyor ve onu kıskanıyor.

Feryal Tümen: Önemli bir moda dergisinde görevi var.

Endam: Nihan'ın annesi.

Sude: İplikçilerin Amerika'daki kızı. Sinan'a platonik duyguları eski zamanlardan beri devam ediyor.

Deniz: Passionis ayakkabı şirketine rakip olarak çalışan firmanın patron.

İz: Ömer'in eski sevgilisi.

Gudubet: Nihan'ın halası.

Eymen: Sude'nin yakınlaştığı kişi. Annesi Neriman'ın özellikle tuttuğu kişidir.

Alp: Ömer ve Sinan'ın arkadaşı.

Şebnem: Alp'in sevgilisi.

32. BÖLÜM

32. Bölümden alınan 48. kısa sahne dizinin 0.54.00 - 0.58.00 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Atsan atılmaz, satsan satılmazdır.

(Defne Topal ile Ömer İplikçi ofiste konuşmaktadırlar.)

Defne Topal: ... Konuşmasın öyle abuk sabuk, tutsun şu çenesini ya.

Ömer İplikçi: Ne tatlısın sen ya! **(Ömer İplikçi gülümser. Defne Topal bu sözden çok mutlu olur. O sırada Koray Sargın içeri girer.)**

Koray Sargın: Ayyy, Ben demedim hayatım, yani ben demişim, hatırlamıyorum hayatım, ağzımdan kaçmış demek ki yani ne dedikoducu ne pis ne içten pazarlıklı insanlar bunlar böyle.

Ömer İplikçi: Koray tamam, geçti, bitti.

Koray Sargın: Hayır hayatım ne demek yok sen kadından anlamıyormuşsun da, yok işte ayakkabı işinden çakmıyormuşsun da, kadınlara ne ayakkabı giydireceğini bilmiyormuşsun da. Yazık, laflara bak.

Defne Topal: (Koray'a kızarak) Yavaş bir yavaş!

Koray Sargın: Hayatım, ben mi diyorum onları Glo demiş. Ee, hayat sonuçta Glo da bir moda dehası! İşte bizim nobelimiz var da, napsın hayatım, bu kadar çıkıyor adamdan. Atsan atılmaz, satsan satılmaz.

Defne Topal: (Koray'a kızarak) Koray bey, acaba diyorum hani, birazcık sussanız mı, bir sussanız falan?

Koray Sargın: Hayatım, ben susaman. Ben susarsam herkescikler susar. Bak böyle dalga dalga yayılıyor yani millet dedikoduya bayılıyor hayatım, baksana prestij hooopp yerlerde. Ay resmen kariyeriyle oynuyorlar insanın vallahi. Hayatım, sen zor toparlarsın bundan sonra. Dedikoduya bayılıyor insanlar. Dedik... **(Sözünü bitirmeden Ömer İplikçi bir of çeker, Koray afallar ve devam eder.)** Hayatım hayır yani ne demek bir kadınla yaşamamış? N'apsın zavallı zor adam. Yani onunla yaşamak isteyen mi var ayrıca? **(Derin bir sessizlik olur.)** E hayatım ne yapacaksın işte senin de işin zor. Koskoca Ömer İplikçi'sin yani. Ay dehasın mehasın ama eee koyunun olmadığı yerde keçiye Abdurrahman Çelebi. **(Güler, bu arada Defne Topal kağıda çaktırmadan bir şeyler yazar ve Ömer İplikçi'ye uzatır.)** Ay, çok zekiyim. Acaba diyorum genel kültür yarışmasına falan mı katılsam, hı? Ay, reyting rekorları kırar zekamla. **(Koray Sargın kendini övmeye devam ederken Ömer İplikçi, Defne Topal'ın yazdıklarına şaşırmıştır. Defne herkesi susturabilmek adına Ömer İplikçi ile kalmayı teklif etmektedir. Koray boş boş konuşmaya devam etmektedir. O sırada Defne Topal ofisten ayrılır. Ömer İplikçi elindeki yazılanlara uzun uzun bakakalır.)**

(Sahne değişir. Yasemin Kayalar ofisinde yalnız çalışmaktadır. Telefonla sekreterliği arar.)

Yasemin Kayalar: (Telefondaki kişiye) Sinan bey gelecekti ama gelmedi demi daha? Tamam, teşekkürler. (Telefonu kapatır.) Ben bir yukarı mı çıksam acaba yaa? Nerede ki bu? (Telefon alar.) Efendim! Tamam bekliyorum, gelsin. (Ofisin içinde gelecek misafir ini nasıl karşılayacağının provasını yaparken sokmakta olan çiçeği fark eder.) Aaa, sen soluyor musun? Aa, canım. (O sırada ofisin kapısı açılır ve Sinan Karakaya içeri girer.)

32. Bölümden alınan 49. kısa sahne dizinin 1.20.00 - 1.23.45 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Gözlerini devirmektir.

(Defne Topal ve Nihan İyigünler evin üst kattaki odasında konuşmaktadırlar.)

Nihan İyigünler: Ya sen deli misin ya! Aynı evde kalacaksınız ya! Bu öyle at diye idrak edilebilecek bir şey mi? Hele ki benim için?

Defne Topal: Evet, yani çok güzel bir şey.

Nihan İyigünler: Aay, çok tatlı, sevgili gibi.

Defne Topal: Yok, sevgili gibi değil. Ev arkadaşı gibi. Kızım, adam bana küs ya! Ya da öyle bir şey.

Nihan İyigünler: Ya olsun, sonuçta baş başa kalacaksınız, dört duvar arasında. Çok romantik. (Kaş göz hareketleri yapar.)

Defne Topal: Hıı, bu pijamalarla da ne romantizm yaşanır ya. Ya bir şey diyeceğim (Elindeki pijamayı göstererek) Ben bunu alsam çok mu komik, alayım mı ben bunu?

Nihan İyigünler: Ya komik de aman, komikse komik, sen osun, götür.

Defne Topal: Evet ya, niye kasiyorum ki? (**Nihan İyigünler onaylar.**) Ya hayır, ondan değil, yani böyle bir sürü bir şeyler götürüp de, ayıp adama yani, evine çökmüşsün gibi.

Nihan İyigünler: E yani abartma. Zaten bir şeye ihtiyacın olursa ben getiririm sana.

Defne Topal: Aa, evet. (**Elindekini göstererek**) Mesela bu kremi götüreyim mi?

Nihan İyigünler: (**Alaycı bir tavırla**) Hıı, yok alma. El kremiyle adamın evini ele geçirebilirsin, en tehlikelisi.

Defne Topal: (**Kızarak**) Nihan! Ya zaten gerginim vallahi patlatacağım ha!

Nihan İyigünler: Ya kızım, gerilme ya. Sen Ömer İplikçi ile aynı çatı altında uyuyacaksın. Öyle düşün.

Defne Topal: (**Düşünceli**) Demi?

Nihan İyigünler: Hıı! (**Defne kendinden geçer, çok mutludur.**) Bak, tipe bak, kendinden geçti hale bak. Uyan, uyan geldik, hadi geç kalacağız.

Defne Topal: Ya iyi tamam be!

Nihan İyigünler: Türkan teyzeye ne dedin?

Defne Topal: Ya ona şey dedim ya arkadaşına gideceğiz, çalışacağız falan filan dedim.

Nihan İyigünler: E doğru da bir yandan. Yani şimdi Ömer falan desen çok fena sıkıştırır.

Defne Topal: Hem de nasıl.

Nihan İyigünler: Zaten Ömer deyince biliyorsun. (**Duraksar.**) Defne! Bir de şey var.

Defne Topal: Ne?

Nihan İyigünler: Ben anne olmak istiyorum. Yani daha Serdar'a söylemedim ama bence zamanı geldi. Ben hazırım ya.

Defne Topal: Ay benim mavişim, ay benim çipilim anne mi olacakmış? Karnında bebişiyle.

(**Sarılr.**) Ay Nihan, peki tam olarak ne zaman?

Nihan İyigünler: (Alaycı) İşte bir 15 dakikaya falan çıkarırım. Bir dur daha deli misin?

Niyet ettim, net yok bir şey ortada.

Defne Topal: Hıı, niyet önemli, en önemlisi niyet. Bir kere kadının kendisini hazır hissediyor olması lazım.

Nihan İyigünler: Hazırım.

Defne Topal: İyi. Abime ne zaman söyleyeceksin?

Nihan İyigünler: Uygun bir zamanı kollayacağım, zamanı geldiğinde de patlatacağım ortaya.

Defne Topal: Oh mis. Bana verin ben bakayım. Yani iki tane yapın, birine ben bakayım.

Nihan İyigünler: Allah Allah, git kendi bebeğini kendin yap be! Manyağa bak.

Defne Topal: Ay kızım çok heyecanlı ya. Bana bak abime söyler söylemez bana haber vereceksin. Tamam mı? Haber veriyorsun bak!

Nihan İyigünler: Hadi, hadi geç kalacaksın. Şaşkın ya! (**Odadan çıkar ve merdivenlerden aşağı inerler.**) Bana bak, her akşam rapor veriyorsun bana tamam mı? Ne yediniz, ne içtiniz, ne yaptınız, ne ettiniz, ne oldu, ne bitti hepsini öğrenmek istiyorum.

Defne Topal: Tamam, tamam.

Nihan İyigünler: Bana bak, geçiştirme beni, öyle gözlerini devire devire tamam deme.

Defne Topal: (**Botlarını giymeye çalışmaktadır.**) Gözümü nereden gördün sırtım dönük sana.

Nihan İyigünler: Ay ben bilmiyorum senin görünce gözlerini, böyle deviriyorsun oradan. Söz ver!

Defne Topal: Ay tamam vereceğim yani, haber vereceğim, arayacağım. (**Sokak kapısı açılır ve Serdar Topal içeri girer.**)

LEYLA İLE MECNUN DİZİSİ

Senaryosunu Burak Aksak'ın yazdığı, yönetmenliğini Murat Onbul'un yaptığı Leyla ile Mecnun Eflatun Film İstanbul tarafından yapılan TRT 1'de yayınlanan absürd komedi türünde Türk televizyon dizisidir.

Karakterler:

Ana Karakterler:

Mecnun Çınar: İskender ve Pakize'nin oğludur. Leyla'yı trafik kazasında kaybettikten sonra yeniden âşık olmuştur. Sedef ve Şirin adında iki kıza âşık olmuştur. İki tarafından da terk edilmiştir.

Leyla Yılmaz: Zengin bir ailenin kızıdır. Metin ve Sevim'in kızı olan Leyla çok mütevazı ve iyi niyetlidir. Trafik kazası geçirip hayatını kaybeder.

Leyla Yedinci: Dizinin ilerleyen bölümlerinde eklenen bir karakterdir. Mecnun bu organizatör kıza âşık olmuştur.

Ak Sakallı Dede: Mecnun'un rüyalarına giren bu karakter ilerleyen bölümlerde Mecnun'un hayatında da yer alır. Birçok konuda ona yol gösterir.

Erdal Bakkal: Mahalledeki cimri bir bakkaldır. Menfaatçi olması yönüyle birçok şey kaybeder. Nurten'in kocasıdır.

İskender Çınar: Mecnun'un babasıdır. Birçok meslek değiştirmiştir. Fakat en çok şoförlükten vazgememiştir. Kalp krizi hastalığına yakalanmış karısı Pakize onu terk etmiştir.

İsmail: Mecnun'un çocukluktan beri tanıdığı ve arkadaşı olan kişidir. Kendine özgü bir üslubu ve giyim tarsi vardır. Reklı ve parlak kıyafetlerle dikkat çeker.

Sedef: Bir diğer adı Leyla'dır. Mahallede pizza satan kızdır.

Şirin: Adını sonradan Leyla olarak değiştirmiştir.

Yavuz: Mahallede hırsız olarak bilinir. Sevdđiđi kız görme engellidir. O kızın tedavisi için hırsızlık yapar. Kızın adı Zeynep'tir. Bu kızdıan ayrıldıktan sonra çok üzölse de sonradan Eylül hayatına girer.

Diğer Karakterler: Bu karakterlerin sayısı oldukça fazladır. Dizinin her sezon bölümlerinde yer alan oyuncular sürekli değiştiği için buradaki karakterler ayrıntılı olarak belirtilmemektedir.

2012 Dede, Anane, Arda, Arzu, Az Sakallı Dede / Çakma Sakallı Dede, Benjamin/Bünyamin, Berkcan, Çiçekçi, Derya, Doktor, Dostoyevski, Eylül, Gotik Leyla, Hidayet, Kaan, Kamil, Karabasan, Kirlent Hakkı, Kubilay, Leyla, Melül, Metin Yılmaz, Nisan, Nurten, Orhan, Ömer Yedinci, Pakize, Sevim, Suna Turna, Şirin'in abisi, Telat Abi, Tonton Teyze, Zekiye, Zeynep.

Konuk Karakterler: Dizinin konuk karakterleri sayı olarak fazla olması sebebiyle detaylı olarak yazılmamıştır. Sadece karakter isimlerine yer verilmiştir.

Adem, Adolf Hitler, Ahmet Doğru, Alp, Arif, Ata Erkil, Aysel, Babaoğlu, Behçet, Behzat Ç., Bilal, Bülend Özveren, Bünyamin Sürmeli, Can Akbel, Cengiz Han, Ceza, Çılgın professor, Çimen, Dağdaki adam, Drakula, Eleanor, Emrah Serbes, Ersin Düzen, Evdeki adam, Fuzuli, Gemideki adam, Harun, Hayalet, İhsan Bey, İkizler, Joker, Joker'in babası, Joseph Goebbels, Jül Sezar, Kubat, Mafya babası, Memur, Metin Üstündağ, Mine, Mithat Körler, Muharrem Ayhan, Murat Menteş, Murat Uyurkulak,

Namık, Noel Baba, Nurhan Damcıoğlu, Nuri Bakkal, Organ mafyası, Orhan Ölmez, Pakize, Peri, Prodüktör, Radyo programcısı, Resim öğrencisi, Sabiha, Sarı Bıyık, Sena, Sermet Erkin, Şans, Şekerpare, Şeytan, Spiker, Sunucu, Tabip Efendi, Terapist, Tolga, Tom Waits.

18. Bölümden alınan 50. kısa sahne dizinin 0.04.00 - 0.06.30 dakika aralığında yer almaktadır. Hedef deyim: Cinleri (cin) tepesine çıkmak (binmek)'tir.

(Ak Sakallı Dede ile Mecnun Çınar bahçede karşılıklı konuşmaktadırlar.)

Ak Sakallı Dede: Evlat, sakın ha kendini öyle Leyla'nın yerine koyuyormuş hayalleri kurmuyorsun değil mi, öyle bir şey yok?

Mecnun Çınar: Yok, hayal mahal kurmuyorum. Benim hemen gidip bir şey koymam lazım. **(Mecnun oturduğu havuzun başından kalkar ve gider.)** Dede burada durma! Yemin ediyorum sıırıslıklam oldum. Kalk buradan, kalk!

Ak Sakallı Dede: (Kendi kendine) Evladım, bir kere de lafin sonunu beklesene. Hiç! Dur bir değil mi, bir dinle. Belki güzel bir şey söyleyeceğim. Bunu böyle yap evladım, şunu şöyle yap evladım diyeceğim. Ama...

(Sahne değişir. İsmail, Erdal Bakkal'ın dükkanının önündeki iskemlede oturmaktadır. Erdal Bakkal elinde çayla İsmail'in yanına gelir.)

Erdal Bakkal: Off, İsmail karışmayayım, karışmayayım diyorum da **(İskemleye oturur.)** Vallahi seninki iş değil ha.

İsmail: Neden?

Erdal Bakkal: Ya şuna bak ya, telefon rehberinde isim mi bulunur ya? Kim bilir kaç yıldan kalma bu.

İsmail: (Telefon rehberini kapağını çevirip bakar.) 96.

Erdal Bakkal: (Şaşkın) 96 mı? Yuh! Yav, boşuna hiç uğraşma, bulamazsın burada.

İsmail: Yav, bir işime karışma Allah aşkına Erdal abi. Ben senin işine karışıyor muyum? Ben sana, sen bize demleme olmayan çayları, dayayıp dayayıp duruyorsun poşet çayları. Ben sana git demleme çay demle diyor muyum? Demiyorum. Sen de bana deme o zaman.

Kaan: (Lafa karışır.) Ya bunu söyleyeceğim hiç aklıma gelmezdi ama ustam doğru söylüyor.

İsmail: (Sinirlenir.) Bak zaten cinlerim tepemde yemin ediyorum hıncımı senden çıkartırım ha Gözlüklü Çocuk.

Kaan: Ya hemen kızma abi ama bu rehberle olacak iş değil bu.

İsmail: Al işte, konuştuğu lafa bak yaa. Ya oğlum, bu rehber senden daha önce doğmuş. O bilmeyecek de sen mi bileceksin? Kim bilecek, bu bilecek tabi.

Kaan: (Bilgiç bir tavırla) E bilinmeyen numaraları arayalım.

İsmail: Aay, bana öyle bilinmeyen numara falan deme. Yemin ediyorum midem bulanıyor bak fena oluyorum haa.

Erdal Bakkal: Hakikaten haa, insan duyunca böyle bir irkiliyor ya. Hem hangisini arayacaksın ki yani. En iyi şarkı söyleyeni mi? (Güler.)

Kaan: Ee internetten bakalım.

İsmail: İnternette mi?

Kaan: Evet, getireyim laptopu bakalım. Zaten orada bulamazsak hiç bulamayız.

İsmail: (96'lık rehberi unutup) Sen hala burada mısın? Çabuk, sen burada mı duruyorsun deminden beri? Niye hala buradasın, gidip getirsene yavrum. Hala buradasın ama koş, koş,

kooşş. (**Rehberden cayar.**) Yav bundan da isim mi aranır mı Allah aşkına. Bu neymiş böyle ya?

Erdal Bakkal: Ben sabahtan beri söylüyorum sana ama dinletemiyorum ki ya, Allah Allah! Bulmuş getirmiş koca şeyi buradan şekerpare bulacak.

İsmail: (Eliyle çok konuştuğunu Erdal Bakkal'a göstererek) Ya bir sus, ne çok konuşuyorsun sen ya. Erdal abi sen ne çok konuşuyorsun yemin ediyorum iyi bir şey değil bu kadar konuşmak, insanın bünyesine zararlı. Yemin ediyorum prostat olursun bak, çok konuşma.

Ek E: Öğrenci Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Kişisel Bilgiler

1	Cinsiyetiniz:	Kadın	( )	Erkek	( )
2	Yaş:				
3	Hangi Ülkeden geliyorsunuz?				
4	Ana diliniz nedir?				
5	Bildiğiniz başka dil veya diller var mı?				
6	Türkiye’de ne kadar zamandır yaşıyorsunuz?				

1. Sizce kendi ana dilinizdeki deyim ve atasözleri ile Türk dilindeki deyim ve atasözleri arasında benzerlik ya da farklılıklar var mı? Varsa örnekler vererek açıklayınız?
2. Sizce dinleme-izlemeye dönük materyaller olan videoların deyim ve atasözlerinin öğretimine etkisi nedir? Öğrenmenin kalıcı olmasına etkisi hakkındaki düşüncelerinizi yazınız?
3. Deyim ve atasözlerinin video destekli öğretimiyle ilgili yaşadığımız sıkıntılar var mı? Deyim ve atasözlerini daha iyi nasıl öğreneceğiniz hakkındaki görüş ve önerileriniz nelerdir?